

ത്യാഗരാജസുധ

(ശാസ്ത്രീയസംഗീതം)

കെ. പി. എസ്. മേനോൻ

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

ത്യാഗരാജസുധ

(Malayalam)

THYAGARAJASUDHA

Musicology

By K. P. S. MENON

First Published June 1979

PRINTED AT K. P. PRESS, KOTTAYAM

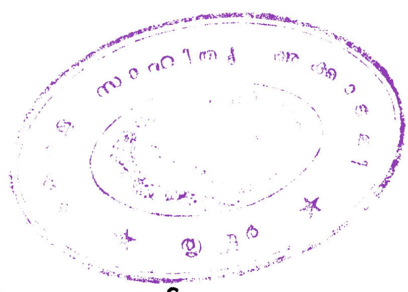
Price Rs. 12.00

Published by K. P. S. Menon

Distributors
NATIONAL BOOK STALL
KOTTAYAM – TRIVANDRUM – ERNAKULAM – CANNANORE
TRICHUR – PALGHAT – QUILON – KOZHIKODE – ALLEPPEY

ത്യാഗരാജസുധ

(ശാസ്ത്രീയസംഗീതം)

കെ. പി. എസ്. മേനോൻ

വിതരണം

നാഷനൽ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 12.00

കെ. പി. എസ്. മേനോന്റെ കൃതികൾ

ത്യാഗരാജസുധ
കഥകളിയാട്ടപ്രകാരം (രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ)
കഥകളിരംഗം
ചെങ്ങന്നൂർ രാമൻപിള്ള
സി. ശങ്കരൻനായർ

S2797 D242/78-79 1-1000

सद्गुरु त्यागराजस्वामी

അവതാരിക

സംഗീതകൃതികഠം ഗാനം ചെയ്യുന്നതും ശ്രോതാക്കഠം കേട്ടു് ആസ്വദിക്കുന്നതും അത്ഥഗ്രഹണത്തോടു കൂടിയായാൽ പ്രയോജനം എത്രമാത്രം വർദ്ധിക്കുമെന്നതു് അനുഭവം കൊണ്ടറിയുന്ന കാര്യമാണു്. പക്ഷെ സ്വഭാഷയിലെ കൃതികളിൽത്തന്നെ ഇതിനു ക്ലേശമുണ്ടാകാമെന്നിരിക്കെ, അന്യഭാഷാകൃതികളെപ്പററിയുള്ള പ്രയാസം പറയേണ്ടതില്ല.

കർണ്ണാടക സംഗീതത്തിലെ അത്യുന്നത ഗാനകൃത്തായ ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ കൃതികഠം കേരളത്തിൽ വളരെ പ്രചാരത്തിലുള്ളവയാണെങ്കിലും, തെലുങ്കുഭാഷയിലുള്ള അവയ്ക്കു മലയാളത്തിൽ അത്ഥവിവരണം നൽകുന്ന പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങഠം വിരളമാണു്, ഉള്ളവ തന്നെയും ഇപ്പോഠം ലഭ്യമല്ല. അവയിലെ ഗാനങ്ങളുടെ സംഖ്യ ചെറുതുമാണു്. ഈ ദു:സ്ഥിതി പരിഹരിച്ചു മലയാളികളായ സംഗീതരസികന്മാക്കു ത്യാഗരാജസ്വാമികളുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട കൃതികളുടെ വിശദവും സമ്പൂണ്ണവുമായ അത്ഥവിവരണം നൽകുകയെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി ശ്രീ. കെ. പി. എസ്. മേനോൻ രചിച്ചിട്ടുള്ള 'ത്യാഗരാജ സുധ' സ്വാഗതാർഹമാണു്. കലാമമ്മജ്ഞനും ക്ലേശസഹിഷ്ണുവുമായ ഗ്രന്ഥകാരൻ ഈ ഉദ്യമത്തിൽ വളരെ വിജയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കേരളീയരായ സംഗീത പ്രേമികഠം അദ്ദേഹത്തോടു കൃതജ്ഞരായിരിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല.

എസ്. വെങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ

മുഖവുര

സംഗീതത്തിൽ താത്പര്യമുണ്ടായ കാലം മുതൽ എനിക്കു ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിൽ ഇതര ഗാനങ്ങളിലേറെ ഇമ്പമുണ്ടായിരുന്നു. അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കേണമെന്നാഗ്രഹമുണ്ടായതു് വളരെനാറം കഴിഞ്ഞാണു്. അതു സാധിച്ചതോടുകൂടി എന്റെ ആസ്വാദനശേഷി പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചതായി തോന്നി. കേരളത്തിലെ മറ്റു സംഗീതരസികന്മാർക്കും ഈ സ്വാനുഭവം പകർന്നുകൊടുക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം വെച്ചുകൊണ്ടു് ത്യാഗരാജസാഹിത്യം കുറച്ചെങ്കിലും പരിഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ തീർച്ചയാക്കി.

തെലുങ്കും മലയാളവും ഒരുപോലെ അറിയുന്നവർ കുറവാണു്; അങ്ങനെയുള്ളവർ സംഗീതത്തിൽ കൂടി താത്പര്യമില്ലെങ്കിൽ ഇങ്ങനെയൊരു കൃത്യത്തിനു തുനിയുകയുമില്ല. എനിക്കു് തെലുങ്കിൽ വലിയ പരിചയമില്ലാത്തതിനാൽ എന്റെ ഉദ്ദേശ്യം സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനു മദ്രാസിലും ഹൈദരബാദിലും മറ്റുമുള്ള ഭാഷാപണ്ഡിതന്മാരെ സമീപിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്.

തമിഴിൽ ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളുടെ തർജ്ജമകളുണ്ടു്. എന്നാൽ ഇതിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ ഓരോ പദത്തിനും അർത്ഥം കൊടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണം ഇല്ലെന്നാണറിയുന്നതു്. ഒത്തുനോക്കുവാൻ മാത്രമെ ആ തർജ്ജമകറം എനിക്കുപകരിച്ചിട്ടുള്ളു.

സാധാരണയായി പാടിക്കേറംക്കുന്ന കീർത്തനങ്ങറം മാത്രമാണു് പരിഭാഷ ചെയ്യാൻ തിരഞ്ഞെടുത്തതു്. അല്പം ചിലതു് ഇപ്പോറം സർവ്വസാധാരണമായി പാടിവരുന്നില്ലെങ്കിലും (ഉ 'തത്വമെറുഗ', 'മനസുവിഷയ') അവയുടെ സാഹിത്യഗുണം പരിഗണിച്ചു ചേർത്തിട്ടുള്ളതാണു്. ആശയ ഗാംഭീര്യവും സംഗീതമാധുര്യവും ആലോചിച്ചാൽ ഏതൊരു ത്യാഗരാജ കൃതിയും ത്യാജ്യമല്ല. എന്നാൽ സാമാന്യം

സംഗീതരസികന്മാരുടെ ആവശ്യം മുൻനിർത്തി തയ്യാറാക്കിയതാണ് ഇതു്. ഗ്രന്ഥവിസ്തൃതി കഴി യുന്നതും കുറയ്ക്കേണ്ടി വന്നു. ഈയൊരു കാരണത്താൽ അപൂർവ്വമായി മാത്രം പാടിക്കേൾക്കുന്ന കീർത്തന ങ്ങൾ വിട്ടിട്ടുള്ളതിനു പുറമെ ഒന്നിലേറെ ചരണങ്ങ ളുള്ള കീർത്തനങ്ങളിൽ പതിവായി പാടാറുള്ള ചരണം മാത്രമാണു ചേർത്തിട്ടുള്ളതു്.

കീർത്തനങ്ങളുടെ സാഹിത്യപരവും സംഗീതപ രവുമായ ചേതനയിലേയ്ക്കു കടന്നു് ഭക്തിപൂർവ്വം പാടു മ്പോഴാണു് ഒരു ഗായകൻ ആത്മാവിഷ്കരണം സാധിക്കുക; ഒരു കലാകാരന്റെ മഹനീയമായ ധർമ്മം അതാണല്ലോ. ഈ ആത്മചൈതന്യമില്ലാതെ പാടുന്നതു കേവലം ഗാനാലാപം മാത്രമായിരിക്കും. ഓരോ ഗാനാലാപവും യഥാർത്ഥത്തിൽ വ്യാഖ്യാനം തന്നെയാണു്; ജ്ഞാനം എത്രയുണ്ടോ അത്രനന്നാവും വ്യാഖ്യാനം.

നൈസർഗ്ഗികമായ വാസനയാലും അഭ്യാസ ത്തികവിനാലും ലോകോത്തരങ്ങളായ കലാശില്പ ങ്ങളെ നമുക്കു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രതിഭാശാലി കൾ ഈശ്വരാംശമാണെന്നോ, സർഗ്ഗാത്മകമായ അവ രുടെ സിദ്ധി ഒരു ദേവന്റെയോ ദേവിയുടെയോ അനുഗ്രഹത്താലാണെന്നോ, വിശ്വസിക്കുന്നവരാണു ഭാരതീയർ. ആ മഹാന്മാരെപ്പററി ഐതിഹ്യങ്ങൾ വളർന്നു വരുന്നതു സ്വാഭാവികമാണു്. ത്യാഗരാജ സ്വാമികളെപ്പററിയും പല ഐതിഹ്യങ്ങളും പ്രച രിച്ചിട്ടുണ്ടു്; അവയിൽ ചിലതു് ഇതിൽ ചേർത്തി ട്ടുണ്ടു്.

സ്വാമികളുടെ ശിഷ്യരിൽ പ്രധാനിയായി രുന്ന വാലാജപേട്ട വെങ്കടരമണഭാഗവതർ തന്റെ വാർദ്ധക്യത്തിൽ ഈ കീർത്തനങ്ങൾ ഓലഗ്രന്ഥങ്ങ ളിൽ എഴുതിവെക്കുകയുണ്ടായിയെങ്കിലും ആദ്യ കാലത്തു് അവ പഠിച്ചിരുന്നതും പഠിപ്പിച്ചിരുന്നതും വായ്മൊഴിയായിട്ടായിരുന്നു. തന്മൂലം പാഠഭേദ ങ്ങൾ ചില കീർത്തനങ്ങളിൽ വന്നു ചേർന്നു. ഇത്ത രത്തിലുള്ള പാഠാന്തരങ്ങളെയും ഇതിൽ ചേർത്തി ട്ടുണ്ടു്.

ഈ പരിഭാഷ തയ്യാറാക്കുന്നതിൽ ആന്ധ്രപ്ര ദേശത്തുള്ള പലരുടേയും സഹായം എനിക്കു ലഭിച്ചി

ട്ടുണ്ട്. അവരെല്ലാവരുടേയും പേരു പറഞ്ഞു നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുക വിഷമമാണ്. എന്നാൽ അഞ്ചു പണ്ഡിതന്മാരുടെ സാഹിത്യപരമായ സഹായത്തിനു പുറമെ സ്നേഹപൂർവ്വമായ പ്രോത്സാഹനം കൂടിയുണ്ടായി: ഉസ്മാനിയ സർവ്വകലാശാല തെലുങ്കു വകുപ്പ് അദ്ധ്യക്ഷൻ ഡാ. ബി. രാമരാജു, മദ്രാസ് ലയോല കോളജ് തെലുങ്കു ലക്ചററായിരുന്ന ശ്രീ സി. സത്യനാരായണ, പാലം (ഹൈദരബാദ്) എസ്. വി. കോളജിലെ ഗണിതവകുപ്പദ്ധ്യക്ഷൻ ശ്രീ. കെ. വി. സുബ്ബറാവ്, ഡാ. ആർ. കൃഷ്ണസ്വാമി, കൊഡൈക്കനാൽ, 675 ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങൾ തമിഴിലേയ്ക്ക തർജ്ജമചെയ്ത ശ്രീ. ടി. എസ്. പാർത്ഥസാരഥി, മദ്രാസ്—ഈ അഞ്ചു പേരോടും എനിക്കുള്ള കടപ്പാട് അഗാധമാണ്. കൂടാതെ, മദ്രാസ് സംഗീത കലാശാല നടത്തുന്ന ശ്രീമതി ദ്വാരകാ പാർത്ഥസാരഥിയും ശ്രീ. എൻ. ഡി. പാർത്ഥസാരഥിയും ഇതിൽ സഹകരിക്കുകയുണ്ടായി.

ഒരു അവതാരിക കൊണ്ട് ഇതിനെ ഭൂഷിതമാക്കിയ പണ്ഡിതോത്തംസവും സംഗീത രസജ്ഞനും ആയ ഡാ. വെങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ അവർകളോട് [illegible]

... പ്രസ്താവിച്ചു കൊള... ളട്ടെ.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ,
1–10–1978.

കെ. പി. എസ്. മേനോൻ

ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ

പതിനേഴാം നൂററാണ്ടിൽ മുഹമ്മദീയരുടെ ഭരണാധികാരത്തിൻ കീഴിൽ ജീവിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടാതെ ആന്ധ്രപ്രദേശത്തിലെ പല ബ്രാഹ്മണ കുടുംബങ്ങളും സ്വദേശം വിട്ടു് തമിഴ്നാട്ടിലുള്ള തഞ്ചാവൂരിൽ വന്നു കുടിയേറി പാർത്തു. പ്രകൃതിയാൽ അനുഗൃഹീതവും കാവേരിനദിയുടെ പരിലാളനംകൊണ്ടു ഫലഭൂയിഷ്ഠവുമായ ഈ പ്രദേശം മഹാരാഷ്ട്രവംശജരായ രാജാക്കന്മാരാണു് ഭരിച്ചിരുന്നതു്. പണ്ഡിതന്മാർകൂടിയായിരുന്ന അവർ കവികളേയും കലാകാരന്മാരേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തുപോന്നു. ക്രമേണ തഞ്ചാവൂർ ഹൈന്ദവ സംസ്കാരത്തിൻേറയും കലാപ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും ഒരു വിശിഷ്ട കേന്ദ്രമായി.

തഞ്ചാവൂർ സംസ്ഥാനത്തിലെ തിരുവാരൂർ എന്ന ദേശം പണ്ഡിതന്മാരുടേയും സംഗീതവിദ്വാന്മാരുടേയും ഒരു സങ്കേതമായിരുന്നു. സുന്ദരമൂർത്തി നായനാർ മുതലായ പല ദിവ്യന്മാരുടേയും ജന്മഭൂമിയായ ഈ പുണ്യദേശത്തിലാണു് കാകർള വംശജനായ രാമബ്രഹ്മൻ എന്ന തെലുങ്കു വൈദിക ബ്രാഹ്മണൻെറ പുത്രനായി ത്യാഗരാജൻ 1767 മെയ് 4-നു പിറന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ സമകാലികരും* ഗാനരചയിതാക്കന്മാരെന്ന നിലയിൽ സമശീർഷരുമായ ശ്യാമശാസ്ത്രിയും മുത്തുസ്വാമി ദീക്ഷിതരും ഇവിടെത്തന്നെയാണു് ജനിച്ചതെന്നതു സ്മരണീയമാണു്. തിരുവാരൂരിൽ സുപ്രസിദ്ധമായൊരു ശിവക്ഷേത്രമുണ്ടു്. തഞ്ചാവൂർ രാജാക്കന്മാരുടെ കുലദൈവതമായ ഇവിടത്തെ ത്യാഗരാജനെപ്പററി അപ്പർ, സംബന്ധർ, മാണിക്കവാശകർ എന്നവർ പാടലുകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ ദേവൻെറ പേരാണു രാമബ്രഹ്മൻ തൻെറ പുത്രനിട്ടതു്. തഞ്ചാവൂർ രാജാവിൽനിന്നു (തുലാജി രണ്ടാമൻ 1765_1787) രാമബ്രഹ്മനു തിരുവയാറിൽ ഒരു വീടു സൗജന്യമായി ലഭിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം കുടുംബത്തോടെ അവിടെ ചെന്നു പാർത്തു. കാവേരി തീരത്തു പഞ്ചനദം എന്നുകൂടി അറിയപ്പെടുന്ന ഈ സ്ഥലത്തു കവികളും സംഗീതവിദ്വാന്മാരും ഏറെയുണ്ടായിരുന്നു, തിരുവാരൂർ പോലെ തന്നെ.

ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ യഥാകാലം പാർവ്വതി എന്നൊരു കന്യകയെ വിവാഹം ചെയ്തു; എന്നാൽ അവർ കൗമാരദശയിൽ ത്തന്നെ കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം അവരുടെ അനു

---

* ശ്യാമശാസ്ത്രി 1763_1827 ; ദീക്ഷിതർ 1775_1835

ജത്തി കനകാംബാളെ പരിഗ്രഹിച്ചു. അതിൽ സ്വാമികൾക്കു ജനിച്ച പുത്രി സീതാലക്ഷ്മിയെ കുപ്പുസ്വാമി എന്നൊരു ബ്രാഹ്മണൻ വിവാഹം ചെയ്യുകയും അവർക്കുണ്ടായ പുത്രൻ ത്യാഗരാജൻ സന്തതിയില്ലാതെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ വംശം കുററിയററു. സ്വാമികൾ 1847 ജനുവരി 6–ാം തീയതി സമാധിയായി. അതിനു ഏതാനും നാളുകൾക്കു മുമ്പ് അദ്ദേഹം യഥാവിധി സന്യാസം സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ തീവ്രമായ വൈരാഗ്യംകൊണ്ടു് ഉഞ്ഛവൃത്തിയെടുത്തു ഉപജീവനം കഴിച്ചിരുന്ന സ്വാമികൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു യതി വര്യനായിരുന്നു.

ത്യാഗരാജനു ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ അച്ഛനിൽ നിന്നു സംസ്കൃതത്തിലും തെലുങ്കിലും ശിക്ഷണം ലഭിച്ചു. പുരാണങ്ങൾ പഠിച്ചതിന്നു പുറമേ ജ്യോതിഷം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അദ്ദേഹം അറിവു നേടിയിരുന്നു. അക്കാലത്തെ പ്രമുഖ സംഗീതവിദ്വാന്മാരിൽ ഒരാളായ സൊണ്ടി വെങ്കിടരമണയ്യ ത്യാഗരാജനെ സംഗീതവും വീണവായനയും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. രാമകൃഷ്ണാനന്ദൻ എന്നൊരു സന്യാസിയിൽനിന്നും അദ്ദേഹം യോഗശാസ്ത്രവും വശമാക്കി.

ത്യാഗരാജകൃതികളെ മൂന്നായി തരംതിരിക്കാം; ദിവ്യനാമ കീർത്തനങ്ങൾ, ഉത്സവസമ്പ്രദായ കീർത്തനങ്ങൾ, കീർത്തനങ്ങൾ, ഇവയ്ക്കു പുറമെ പ്രഹ്ലാദഭക്തവിജയം, നൗകാചരിത്രം എന്ന രണ്ടു സംഗീതനാടകങ്ങളും. ഇവയെല്ലാം കൂടി, ഇന്നു നമുക്കു കിട്ടിയിട്ടുള്ളതു, 682 എണ്ണങ്ങളാണെന്നു കണക്കാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. വേറെ ഒരു കീർത്തന കർത്താവിന്റെ കൃതികളിലും ഇത്ര വൈവിദ്ധ്യമുള്ള സംഗീത ശില്പം കാണുകയില്ല. സാഹിത്യഗുണം തികഞ്ഞതും അദ്ധ്യാത്മചിന്തയും ഭക്തിരസവും തുളുമ്പുന്നതുമായ ഈ കീർത്തനങ്ങളുടെ സംഗീതശില്പത്തിന്നു അവാച്യമായൊരു മനോഹാരിതയുണ്ടു്. പല്ലവിയുടെയോ, അനുപല്ലവിയുടേയോ, ചരണത്തിന്റേയോ ആദ്യഭാഗങ്ങൾ സഞ്ചാരഭേദത്തോടെ ആവർത്തിക്കുവാനും നിറവലിൽ വിസ്തരിക്കുവാനും തദ്വാരാ സാഹിത്യഭാവവും രാഗഭാവവും പൂർണ്ണമായി ആവിഷ്ക്കരിക്കുവാനും കഴിയുമാറാണു് അവയുടെ രചന. 'സംഗതിവെച്ചു' പാടുന്ന സമ്പ്രദായം തന്നെ നടപ്പാക്കിയതു സ്വാമികളാണു്. ഗായകനു തന്റെ കലാവിരുതും ശാരീര ഗുണവും സർഗ്ഗാത്മകമായ കഴിവും പ്രകടമാക്കുവാനും അതേ സമയം ശ്രോതാക്കളിൽ ഏറെയേറെ രസാനുഭൂതി ഉളവാക്കുവാനും ഇതു സഹായകമാകും.

47 മേളകർത്താരാഗങ്ങളടക്കം 188 രാഗങ്ങൾ സ്വാമികൾ തന്റെ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആദിതാളം,

രൂപകം, ചാപ്പ്, ഝംപ എന്നീ സാധാരണങ്ങളായ താളങ്ങളേ അദ്ദേഹം മിക്കവാറും ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളു. എന്നാൽ ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ മററു ഗാനകർത്താക്കരം ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ലാത്ത *ദേശാദി താളവും അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാട്ട, ആരഭി, ഗൗള വരാളി, ശ്രീ എന്നീ രാഗങ്ങളിലുള്ള പഞ്ചരത്ന കീർത്തനങ്ങരം സാഹിത്യഗുണത്താലും സംഗീതമാധുരിയാലും ദൈർഘ്യത്താലും ഗംഭീര കൃതികരംതന്നെയാണ്. വാഗർത്ഥങ്ങളും രാഗവും ചേർന്നുള്ള ആ ത്രിവേണിക്കു എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു കൊഴുപ്പും ഒഴുക്കുമുണ്ട്. ഇതിന്നു കാരണം മറെറാന്നുമല്ല: സംഗീതവും ഭക്തിയും ത്യാഗരാജ സ്വാമികരംക്കു ഒരേ അനുഭൂതിയുടെ പ്രകാശനവുമാണ്. ഇങ്ങനെ ആലോചനാമൃതവും ആപാദമധുരവുമായ കീർത്തനങ്ങരം സൃഷ്ടിച്ച സ്വാമികരം തൻെറ കഴിവിനെപ്പററി സംശയിക്കുകയാണ്—

'സൊഗസുഗാ മൃദംഗതാളമു ജതഗൂർചി നിനു
സൗക്കജേയു ധീരുഡെവ്വഡോ'

മധുരമായ മൃദംഗതാളമൊപ്പിച്ചു (പാട്ടുപാടി) നിന്നെ രസിപ്പിക്കുന്ന ധീരൻ ആരാണാവോ!

മഹനീയമായ ആശയങ്ങളും ഒരു ഭക്തൻെറ തീവ്രമായ വികാരങ്ങളും ഉരംക്കൊള്ളുന്ന ഈ കീർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഷ ലളിതമാണ്. മാത്രമല്ല അവയ്ക്കു സാമാന്യമായ ഒരു രൂപഭദ്രതയുമുണ്ട്. സ്വാമികരം പല്ലവിയിൽ തൻെറ പ്രമേയം അകൃത്രിമമായി മനസ്സിൽ തറയ്ക്കുംവിധം ചടുലമായി അവതരിപ്പിച്ചശേഷം അനുപല്ലവിയിലും ചരണങ്ങളിലും വിശദീകരിക്കുകയും വിസ്തരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രൊ. സാംബമൂർത്തി പറയുന്നതുപോലെ സൂത്രം, വൃത്തി ഭാഷ്യം എന്നൊരു ക്രമം ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിൽ കാണാവുന്നതാണ്.

കാപിനാരായണി രാഗത്തിലുള്ള കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീരാമനെ സാമദാനഭേദദണ്ഡചതുരനെന്നു സംബോധന ചെയ്തശേഷം ഈ ചതുരുപായങ്ങരം ഏതു സന്ദർഭങ്ങളിൽ പ്രയോഗിച്ചു എന്നു ചരണത്തിൽ വിവരിക്കുന്നു. മാജിനകിയെന്ന കാംഭോജി കീർത്തനത്തിൽ സീതയെ പരിണയിച്ചതുകൊണ്ടല്ലേ അങ്ങേയ്ക്കു ഈ മഹത്വമെല്ലാമുണ്ടായതെന്നു പല്ലവിയിൽ കളിയായി പറഞ്ഞശേഷം ഭർത്താവിൻെറ യശസ്സിനുവേണ്ടി സീതാദേവി എന്തെല്ലാം ചെയ്തു, ചെയ്യാതിരുന്നു എന്നു വിവരിക്കുകയായി. ഈ പ്രകൃതം ഏറെ വിസ്തരിക്കേണ്ടതില്ല. ഉത്സവസമ്പ്രദായ-ദിവ്യനാമ കീർത്തനങ്ങളൊഴിച്ചു മററു മിക്കവയും ഇതിനുദാഹരണമാണ്.

---

* ഒരാവർത്തനത്തിൽ മൂന്നു അടിയും ഒരു വീച്ചും (വിസർജ്ജിതം) ഇങ്ങനെ നാലക്ഷരകാലമുള്ള ദേശാദിതാളത്തിൽ പാട്ടു വിസർജ്ജിതത്തിൽ $\frac{3}{4}$ അക്ഷര കാലംവിട്ടു (മുക്കാലിടത്തിൽ) തുടങ്ങുന്നു. ഇതിൽ രചിച്ച മിക്കതും ആദിതാളത്തിൽ പാടാവുന്നതാണ്.

രാമായണത്തിലെ പല രംഗങ്ങളും ഒരു ദൃക്സാക്ഷിയുടെ സ്ഫുടതയോടെ സ്വാമികൾ വിവരിക്കുന്നു. കീർത്തനങ്ങൾ ...

ുണ്ട്: ''അലകലല്ല'', ''മുദ്ദുമോമു'' ഇത്യാദി.

ഭഗവദ്ധ്യാനത്തിലും തത്വചിന്തയിലും മുഴുകിയിരുന്ന ത്യാഗ ാജസ്വാമികൾക്കു നർമ്മബോധമില്ലാതിരുന്നില്ല മാജാനകി എന്ന ീർത്തനം തന്നെ ഒരുദാഹരണമാണ്. കർണ്ണാടക ബിഹാക്കിലു ള ''നേനെന്തു വെതുകുദുരാ'' എന്ന കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ുവലാതിപ്പെടുകയാണ്. അങ്ങയുടെ മകൻ (ബ്രഹ്മാവ്) നില ിളിച്ചപ്പോൾ വിളി കേൾക്കാതെയിരുന്നു. അങ്ങുണ്ടോ ഞാൻ ിളിച്ചാൽ വരുന്നു! 'നാല്ഗുമോമു' എന്നാണ് ബ്രഹ്മാവിനെ ിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. നാലു മുഖംകൊണ്ടു നിലവിളിച്ചാലത്തെ കാലാഹലമെന്തായിരിക്കും!

ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥ മഹിമ അറിയുവാൻ ംഗീതരസികനായാൽ മാത്രംപോരാ—ഒരു ഭക്തൻകൂടി ആവണം. ുളസീദാസ്, കബീർ തുടങ്ങിയ ഭാഗവതോത്തമന്മാരുടെ സന്തതി ാണ് ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ. ഭക്തികാസ്പദമായ ശരണാഗതി ദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഉടനീളം പ്രതിഫലിച്ചു കാണും. ോതനയുടെ ഭാഗവതം, ഭദ്രാചലം രാമദാസന്റെ ഭക്തിഗാനങ്ങൾ, ാരായണതീർത്ഥന്റെ കൃഷ്ണലീലാതരംഗിണി—ഇവ സർവ്വോപരി ായി സ്വാമികളെ സ്വാധീനിച്ചിട്ടുണ്ട്; കൂടാതെ, പണ്ഡിതനും ോഗിവര്യനുമായിരുന്ന കാഞ്ചീപുരം ബ്രഹ്മേന്ദ്രനായിട്ടുണ്ടായ ംബർക്കവും. വേറൊരു സംഗതിയും സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്: തഞ്ചാവൂർ ാജസദസ്സിൽ രാമായണം വായിച്ച് അർത്ഥം പറയുന്ന ജോലിയു ണ്ടായിരുന്ന രാമബ്രഹ്മം മകനേയും അരമനയിലേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ോവുക പതിവായിരുന്നു. ത്യാഗരാജന്റെ ബാലഹൃദയത്തിൽ ാമഭക്തി അങ്ങനെ വേരൂന്നി.

ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ീർത്തനങ്ങൾക്ക് ദക്ഷിണേന്ത്യയിലാകെ പ്രചുര പ്രചാരം ലഭിച്ചു. മയാൾപുരം, തില്ലൈസ്ഥാനം, വാലാജപ്പേട്ട എന്നീ മൂന്നു ശിഷ്യ രമ്പരകളിലെ സുന്ദര ഭാഗവതർ, കൃഷ്ണഭാഗവതർ, രാമയ്യങ്കാർ, വങ്കിടരമണ ഭാഗവതർ എന്നിവർ വഴിക്കാണു സ്വാമികളുടെ ീർത്തനങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. വീണ കുപ്പയ്യരേയും ഇക്കൂട്ട ത്തിൽ ഓർക്കേണ്ടതാണ്.

പുരന്ദരദാസിനു ശേഷം ദക്ഷിണേന്ത്യൻ സംഗീതത്തിൽ വിപ്ല വാത്മകമായ പുരോഗതിയും അഭിവൃദ്ധിയും ഉണ്ടാക്കിയവരിൽ ്യാഗരാജസ്വാമികൾ പ്രമുഖ സ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹ ത്തിന്റെ സമകാലികന്മാരായ ശ്യാമശാസ്ത്രിയും മുത്തുസ്വാമി ദീക്ഷിതരും തുല്യപ്രാധാന്യമുള്ളവർതന്നെ. എന്നാൽ ത്യാഗരാജ സ്വാമികളു സാധാരണക്കാർക്കു മനസ്സിലാവുന്ന നാടോടി ഭാഷ

യിലും അനായാസമായി പാടാവുന്ന രാഗതാളങ്ങളിലുമാണു് തൻെറ കീർത്തനങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളതു്. തെലുങ്കു തീരെ പ്രചരിച്ചിട്ടില്ലാത്ത നമ്മുടെ കേരളത്തിൽ പോലും കഴിഞ്ഞ പത്തു വ്യാഴവട്ടങ്ങളായി ഈ കീർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലായിട്ടുണ്ടു് എന്ന വസ്തുത അവസ്ഥു സംഗീതലോകത്തിൽ ലഭിച്ച ജനസമ്മതിക്കു മതിയായ തെളിവാണു്.

‘‘ഹൈന്ദവ സംസ്കാരത്തിൻെറ സന്തതികളിൽ സർവ്വോൽകൃഷ്ടരായവർ ആരെല്ലാമെന്നു ചോദിച്ചാൽ നിസ്സന്ദേഹമായി ഞാൻ പറയും വാല്മീകിയും കാളിദാസനും ത്യാഗരാജനുമാണെന്നു്— അജന്ത ചുമർ ചിത്രങ്ങൾ വരച്ച കലാകാരന്മാരും സ്മരണീയരാണു്’’ എന്നു് ടി. വി. സുബ്ബറാവു* ത്യാഗരാജനെപ്പററിയുള്ള തൻെറ പുസ്തകത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ സംഗീതരസികന്മാരെങ്കിലും ഇതിനോടു് യോജിക്കാതിരിക്കുകയില്ല.

* കന്നടമാധ്വ ബ്രാഹ്മണനായ സുബ്ബറാവു മദ്രാസിലെ പ്രമുഖ അഭിഭാഷകരിലൊരാളായിരുന്നതിനു പുറമെ സംഗീത വിദ്വാനും നല്ലൊരു ഗായകനും കൂടിയായിരുന്നു. മദ്രാസ് മ്യൂസിക്ക് അക്കാദമി ‘സംഗീതകലാനിധി’ എന്ന ബിരുദം കൊണ്ടു ആദ്യമായി ബഹുമാനിച്ചവരിൽ മി. റാവുവും

ത്യാഗരാജസ്വാമി കീർത്തനങ്ങൾ

ഗിരിരാജസുതാതനയ	ബങ്കാള
അട്ടകാരാദനി	മനോരഞ്ജനി
അനുപമഗുണാംബുധി	അഠാണ
അനുരാഗമു	സരസ്വതി
അപ്പരാമഭക്തി	പന്തുവരാളി
അമ്മരാവമ്മ	കല്ല്യാണി
അലകലല്ല	മദ്ധ്യമാവതി
ആഡമോഡി	ചാരുകേശി
ആദയശ്രീ	ആഹിരി
ആരഗിമ്പവേ	തോഡി
ഇലലോ	അഠാണ
ഇന്തകന്ന	ബിലഹരി
ഇന്തസൗഖ്യ	കാപി
ഈവസുധ	ശഹാന
ഉണ്ടേതി	ഹരികാംഭോജി
ഉപചാരമു	ഭൈരവി
എട്ടലബ്രോത്തുവോ	ചക്രവാകം
എദുടനിലചിതേ	ശങ്കരാഭരണം
എന്നഗ	നീലാംബരി
എവരനി	ഖരഹരപ്രിയ
എവരികൈ	ദേവമനോഹരി
എവരിമാട	കാംഭോജി
എവ്വരുരാ	മോഹനം
എന്തനി നേ	മുഖാരി
എന്ത നേർച്ചിന	ഉദയരവിചന്ദ്രിക
എന്ത ഭാഗ്യമു	സാരംഗ
എന്തരാ	ഹരികാംഭോജി
എന്തവേഡുകൊന്തു	സരസ്വതിമനോഹരി
എന്ദുകുപെദ്ദല	ശങ്കരാഭരണം
എന്ദുകു ദയ	തോഡി
എന്ദരോ	ശ്രീരാഗം
എന്ദുദാഗി	തോഡി
ഏതാവുന	കല്യാണി
ഏപാപമു	അഠാണ
ഏമാനതിച്ചെദവൊ	ശഹാന

ഏമി ജേസിതേ	തോഡി
ഏമി നേരമു	ശങ്കരാഭരണം
ഏലാനീദയ	അഠാണ
ഏലാവതാര	മുഖാരി
ഓരജൂപു	കന്നഡഗൗള
ഓരങ്കശായ	കാംഭോജി
കദ്ദനുവാരി	തോഡി
കനകനരുചിര	വരാളി
കനുഗോനു	നായകി
കരുണാസമുദ്ര	ദേവഗാന്ധാരി
കലിഗിയുണ്ടേ	കീരവാണി
കലിനരുലകു	കുന്തളവരാളി
കളല നേർച്ചിന	ദീപകം
കണ്ടജൂഡുമി	വാചസ്പതി
കാലഹരണ	ശുദ്ധസാവേരി
കൊലുവമരെ	തോഡി
കൊലുവൈ	ഭൈരവി
ഗിരിപൈ	ശഹാന
ഗീതാർത്ഥമു	സുരടി
ഗുരുലേക	ഗൗരിമനോഹരി
ചക്കനിരാജമാർഗമു	ഖരഹരപ്രിയ
ചലമേലരാ	മാർഗഹിന്ദോളം
ചാലകല്ല	ആരഭി
ചൂതാമുരാരേ	അഠാണ
ജഗദാനന്ദകാരക	നാട്ട
ജാനകീരമണ	ശുദ്ധസീമന്തിനി
ജ്ഞാനമൊസഗരാദാ	പൂർവ്വകല്യാണി
തത്വമെരുഗ	ഗരുഡധ്വനി
തനയുനി ബ്രോവ	ഭൈരവി
തപ്പി ബ്രതികി	തോഡി
തവദാസോഹം	പുന്നാഗവരാളി
തുളസീദള	മായാമാളവഗൗളം
തുളസീവില്വ	കേദാരഗൗളം
തെരതീയഗ	ഗൗളിപന്തു
തെലിയലേരു	ധേനുക
തെലിസിരാമ	പൂർണ്ണചന്ദ്രിക
തൊലിജന്മ	ബിലഹരി
തൊലിനേജേസിന	ശുദ്ധബങ്കാള
ദുഡുകുഗല	ഗൗള

ദുർമ്മാഗചര	രഞ്ജനി
ദൊരകുനാ	ബിലഹരി
ദ്വൈതമുസുഖമാ	രീതിഗൗള
ധ്യാനമെ	ധന്യാസി
നഗുമോമു	ആഭേരി
നനുപാലിമ്പ	മോഹനം
നന്നുകന്നതല്ലി	കേസരി
നാദതനു	ചിത്തരഞ്ജനി
നാദലോലുഡൈ	കല്യാണവസന്തം
നാദസുധാ	ആരഭി
നാദുപൈ	മദ്ധ്യമാവതി
നാദോപാസന	ബേഗഡ
നാമകുസുമ	ശ്രീരാഗം
നാരദഗാനലോല	അഠാണ
നാരദഗുരു	ദർബാർ
നിജമർമ്മുലനു	ഉമാഭരണം
നിധിചാല	കല്യാണി
നിനുവിനാ	നവരസകന്നഡ
നിനുവിനാ	തോഡി
നിന്നെനെരനമ്മി	പന്തുവരാളി
നീചിത്തമു	ധന്യാസി
നീനാമ	സൗരാഷ്ട്രം
നീവാഡനേ	സാരംഗ
നീവരാ	ബേഗഡ
നെനരുഞ്ചി	മാളവി
നേനെന്തു	ഹരികാംഭോജി
നോരേമി	വരാളി
പക്കല നിലബഡി	ഖരഹരപ്രിയ
പദവിനി	സാളഗഭൈരവി
പരമാത്മുഡു	വാഗധീശ്വരി
പരലോകഭയ	മന്ദാരി
പരാശക്തി	സാവേരി
പരിപൂർണ്ണകാമ	പൂർവ്വികല്യാണി
പാഹിരാമചന്ദ്ര	യദുകുലകാംഭോജി
ബണ്ടുരീതി	ഹംസനാദം
ബ്രോവഭാരമാ	ബഹുദാരി
ഭുവിനി	ശ്രീരഞ്ജനി
മനവിനാല	നളിനകാന്തി
മനസായെട്ടുലോ	മലയമാരുതം /31

മനസുനില്പ	ആഭോഗി
മനസുലോനി	ഹിന്ദോളം
മനസുവിഷയ	നാടകരഞ്ജി
മനസുസ്വാധീനമൈന	ശങ്കരാഭരണം
മരുഗേലര	ജയന്തശ്രീ
മാജാനകി	കാംബോജി
മാനമുലേദ	ഹമീർ കല്യാണി
മാരുബല്ക്ക	ശ്രീരഞ്ജനി
മുദ്ദമോമു	സൂര്യകാന്തം
മുന്ദുവെനുക	ദർബാർ
മേരുസമാന	മായാമാളവഗൗള
മേലുകോ	ബൗളി
മോഹനരാമ	മോഹനം
മോക്ഷമു	സാരമതി
യോചന	ദർബാർ
രഘുവര	പന്തുവരാളി
രാഗരത്നമാലിക	രീതിഗൗള
രാഗസുധാ	മയൂരധ്വനി
രാനിദി	മണിരംഗു
രാമകഥാ	മധ്യമാവതി
രാമനന്നുബ്രോവ	ഹരികാംബോജി
രാമനിന്നേ	ഹുസേനി
രാമാനീപൈ	കേദാരം
രാമാനീയെഡ	ഖരഹരപ്രിയ
രാമാനീസമാന	ഖരഹരപ്രിയ
രാമബാണ	സാവേരി
രാമഭക്തി	ശുദ്ധബംഗാള
രാമാഭിരാമ	ദർബാർ
രാരാമായിണ്ടി	അസാവേരി
ലേകനാ	അസാവേരി
വരനാരദ	വിജയശ്രീ
വാഡേരാ	പന്തുവരാളി
വാസുദേവയനി	കല്യാണി
വിഡജാലദുരാ	ജനരഞ്ജനി
വിദുലകു	മായാമാളവഗൗള
വിനായകുനി	മധ്യമാവതി
വേണുഗാന	കേദാരഗൗള
വേങ്കടേശ	മധ്യമാവതി
വേരെവ്വരേ	സുരടി

വന്ദനമു	ശഹാന
ശാന്തമുലേക	സാമ
ശിവശിവശിവ	പന്തുവരാളി
ശിവേപാഹിമാം	കല്യാണി
ശോഭില്ലു	ജഗന്മോഹിനി
ശംഭോമഹാദേവ	പന്തുവരാളി
ശ്രീകാന്ത	ഭവപ്രിയ
ശ്രീഗണപതിനി	സൗരാഷ്ട്രം
ശ്രീനാരദ	കാനഡ
സരസസാമദാന	കാപിനാരായണി
സാധിഞ്ചെനെ	ആരഭി
സാമജവര	ഹിന്ദോളം
സീതമ്മ	വസന്ത
സീതാപതേ	ഖമാസ്
സുഖിയെവരോ	കാനഡ
സുഗുണമുലേ	ചക്രവാകം
സുജനജീവന	ഖമാസ്
സുധാമാധുര്യ	സിന്ധുരാമക്രിയ
സുന്ദരി	കല്യണി
സൊഗസുഗാ	ശ്രീരഞ്ജനി
സംഗീതജ്ഞാനമു	ധന്യാസി
സംഗീതശാസ്ത്രു	മുഖാരി
സ്വരരാഗസുധാ	ശങ്കരാഭരണം
സ്മരണേസുഖമു	ജനരഞ്ജനി
ഹെച്ചരിഗ	യദുകുലകാംഭോജി
ക്ഷീണമൈ	മുഖാരി
ക്ഷീരസാഗരശയന	ദേവഗാന്ധാരി

ശ്രീ ത്യാഗരാജസ്വാമി കീർത്തനങ്ങൾ

1

ബങ്കാള —ദേശാദി

പ. ഗിരിരാജസുതാതനയ! സദയ! (ഗി)

അ. സുരനാഥമുഖാർച്ചിതപാദയുഗ!
പരിപാലയമാമിഭരാജമുഖ! (ഗി)

ച. ഗണനാഥ! പരാത്പര! ശങ്കരാ-
ഗമ വാരിനിധി രജനീകര!
ഫണിരാജകങ്കണ! വിഘ്നനിവാ-
രണ! ശാംഭവ! ശ്രീത്യാഗരാജനുത! (ഗി)

ഗിരിരാജസുതാതനയ-ഹിമവാന്റെ മകളായ ശ്രീപാർവ്വതിയുടെ മകനേ; സദയ-കാരുണ്യമുള്ളവനേ; സുരനാഥമുഖാർച്ചിതപാദയുഗ—ഇന്ദ്രാദി ദേവന്മാർ പാദസേവ ചെയ്യുന്നവനേ; പരിപാലയ—രക്ഷിച്ചാലും; മാം—എന്നെ; ഇഭരാജമുഖ—ആനയുടെ മുഖത്തോടു കൂടിയവനേ; ഗണനാഥ—ശിവഗണങ്ങളുടെ നായകനേ; പരാത്പര—സർവ്വേശാ; ശംകര—സുഖത്തെ തരുന്നവനെ; ആഗമവാരിനിധി രജനീകര—വേദങ്ങളാകുന്ന കടലിന്നു ചന്ദ്രനായവനേ; ഫണിരാജകങ്കണ—സർപ്പാധിരാജനായ ആദിശേഷനെ കൈവളയായി ധരിച്ചവനേ; വിഘ്ന നിവാരണ—വിഘ്നങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനേ! ശാംഭവ—ശിവപുത്രാ; ശ്രീത്യാഗരാജനുത—ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ!

ചന്ദ്രോദയത്തിൽ വേലിയേററമുണ്ടാകുന്നു—ചന്ദ്രൻ സമുദ്രത്തിന്റെ ബന്ധുവാണെന്നു കവിസങ്കേതം. ആഗമവാരിനിധി രജനീകര—വേദങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നവനും സംരക്ഷിക്കുന്നവനും എന്നർത്ഥം.

സ്വാമികളുടെ അമ്മയുടെ അച്ഛന്റെ പേർ ഗിരിരാജൻ എന്നാണെന്നു സ്മരിക്കണം.

2

മനോരഞ്ജനി—ആദി

പ. അട്ടകാരാദനി പലു്ക-
നഭിമാനമു ലേക പോയെനാ? (അ)

അ. എട്ടലോത്തുനേ? ദയജൂഡവയ്യ
ഏവേലു്പു സേയു ചലമോ തെലിസി (അ)

ച. വേദശാസ്ത്രോപനിഷദ്വിദുഡൈന
നിജപുദാരിനി ബട്ടിദാസുഡൈന
നാട്ടപൈ നെപമെഞ്ചിതേ
ത്യാഗരാജനുത! (അ)

അട്ടകാരാട്ട—അങ്ങനെ പാടില്ല (ചെയ്യരുത്തു്); അനി—എന്നു; പൽക്കൽ—പറയുന്നതിനു; അഭിമാനമുലേക—അഭിമാനമില്ലാതെ; പോയെനാ—പോയിയോ എട്ടലു—എങ്ങനെ; ഓത്തുനു—സഹിക്കും; നേ—ഞാൻ; ദയജൂഡവയ്യ—ദയയോടെ കൺപാത്താലും; ഏ—ഏതു, വേലു്പു—ദേവൻ; സേയു (ചേയു)—ചെയ്യുന്ന; ചലമോ—വിരോധം, ഉപദ്രവം; തെലിസി—അറിഞ്ഞു, അന്വേഷിച്ചു്; വേദ ശാസ്ത്രോപനിഷ ദ്വിദുഡൈന—വേദശാസ്ത്രോപനിഷത്തുക്കളെ അറിയുന്നവനായ; നിജദാരിനി—നേരായവഴി; ബട്ടി (പട്ടി) പററി, അവലംബിക്കുന്ന; ദാസുഡൈന—ദാസനായ; നാട്ടപൈ—എന്മേൽ; നെപമെഞ്ചിതേ (നെപമു + എഞ്ചിതേ) കുററം ചുമത്തുക; ത്യാഗരാജനുത!

'അങ്ങനെ പാടില്ല' എന്നരുളിച്ചെയ്ത അങ്ങേയ്ക്കു് എന്നിൽ അഭിമാനം ഇല്ലാതെ പോയോ? ഞാൻ എങ്ങനെ പൊറുക്കും? സ്വാമി! ദയയോടെ കൺ പാത്താലും! ഏതു ദൈവം ചെയ്യുന്ന കെട്ടതിയാണിതെന്നറിഞ്ഞു അങ്ങനെ ചെയ്യരുതെന്നു പറഞ്ഞുകൂടെ? വേദങ്ങളും, ശാസ്ത്രങ്ങളും, ഉപനിഷത്തുക്കളും എന്നിവ അറിയുന്നവനും നേർവഴിയിൽ ചരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള (സ്വധമ്മാനുഷ്ഠാനം ചെയ്ത) നിന്റെ ദാസനായ എന്മേൽ കുററം ചുമത്തിയാൽ എനിക്കെന്തൊണു് ഗതി. ത്യാഗരാജനുത!

ധമ്മിഷു്ഠനായ എന്നെ കുററപ്പെടുത്തുന്നതു ഒരു ദുഷു്ടദേവതയുടെ ചതിയാവണം. അതാരാണെന്നു കണ്ടുപിടിച്ചു എന്റെ ദാസനെ തൊട്ടുകളിക്കരുതെന്നു അവനോടു നിന്തിരുവടി പറയേണ്ടതല്ലേ? എന്നാണു സ്വാമികളുടെ ആശയം. രോഷോക്തിയാണു് ഈ കീത്തനം.

അനുപല്ലവി—എട്ടലേത്തുനു ഓ ദയജൂഡവയ്യ എന്നും പാഠഭേദം. ചരണത്തിൽ നിജദാരിനി എന്നും. നെപമിഞ്ചിതേ എന്നും.

3

അഠാണ—ഝമ്പ

പ. അനുപമഗുണാംബുധിയനി നിന്നു നെരനമ്മി
യനുസരിഞ്ചിന വാഡനൈതി (അ)

അ. മനുപകയെയുന്നാവു മനുപതീ (വ്രാസിമേ)
മനുപമാകെ വരു വിനുമാ ദയരാനി (അ)

ച. രാജകുലകലശാബ്ധി രാജ! സുരപാല!
ഗജരാജരക്ഷക! ത്യാഗരാജവിനുത! (അ)

അനുപമം—സാമ്യമില്ലാത്ത; ഗുണാംബുധി-സദ്ഗുണങ്ങളുടെ സമുദ്രം, അതായത്ത് ഇരുപ്പിടം; **അനി**-എന്നു; നിന്നു—നിന്നെ; **നെര-പൂർണ്ണമായും, തികച്ചും; നമ്മി**—വിശ്വസിച്ച്; അനുസരിഞ്ചിന വാഡനൈതി-(ഞാൻ) അനു സരിക്കുന്നവനായിത്തീന്നു (അനുഗമിച്ചു); **മനുപകയെ**—രക്ഷചെയ്യാതെ; ഉന്നാവു—നീയാണ്; **മനുപതീ**—മനുഷ്യവംശത്തിന്റെ അധിപനായവനേ; വ്രാസി—എഴുതിയിട്ട്; **മേ**-ഞാൻ; അനുപ—അയക്കുക; മാകു-ഞങ്ങൾക്ക (എനിക്ക) — എവരു—ആർ; വിനുമാ—കേട്ടാലും; ദയരാനി—ദയ വരട്ടെ (ഉണ്ടാകട്ടെ); രാജകുല കലശാബ്ധി-രാജകുലമാകുന്ന പാൽക്കടൽ; രാജ—ചന്ദ്രൻ; സുരപാല—ദേവന്മാരെ രക്ഷിക്കുന്നവനേ; ഗജരാജരക്ഷക—ഗജരാജനെ രക്ഷിച്ചവനേ; ത്യാഗരാജവിനുത!

നിസ്തുലങ്ങളായ സദ്ഗുണങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടമാണ് നിന്തിരുവടിയെന്നു വിശ്വസിച്ചു ഞാൻ നിന്തിരുവടിയെ അനുഗമിച്ചു (ഭജിച്ചു) നിന്തിരുവടി എന്നെ രക്ഷ ചെയ്യുന്നില്ല. അല്ലയോ മനുപതേ! (ഞാൻ പറയുന്നതു്) കേട്ടാലും. നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യമുണ്ടാവാൻ (ഞാൻ) ആരെ പറഞ്ഞയയ്ക്കണമെന്നു അരുളിച്ചെയ്താലും. (ആർവശം എഴുതിയയച്ചാലാണ് നിന്തിരുവടി അറിയുകയെന്നു).

അല്ലയോ ക്ഷത്രിയകുലമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്നു ചന്ദ്രനായവനേ! (രഘുവംശോദ്ധാരകനെന്നർത്ഥം) ദേവന്മാരെ പാലിക്കുന്നവനേ! ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷ ചെയ്യവനെ! ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ!

മനുപതി എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം ശ്രീരാമനാണ്. മനു (വൈവസ്വത മനു) വിന്റെ ഈശൻ എന്നർത്ഥവും സ്വീകരിക്കാം. **രോഷോക്തി**യാണ് ഈ **കീർത്തനം.** ഈ ചരണം നാലാമത്തേതും ഒടുവിലത്തേതുമാണ്.

4

സരസ്വതി-രൂപകം

പ. അനുരാഗമുലേനി മനസുന സുജ്ഞാനമു രാദു (അ)

അ. ഘനുലൈനയന്തർജ്ഞാനുലകെറുകേ ഗാനി (അ)

ച. വഗ വഗഗാ ഭുജിയിഞ്ചേ
വാരികി തൃപ്ത്യൌരീതി
സഗുണധ്യാനമു പൈനി
സൗഖ്യമു ത്യാഗരാജനുത! (അ)

അനുരാഗമുലേനി-സ്നേഹമില്ലാത്ത; മനസുന-മനസ്സിനു; സുജ്ഞാനമു—ജ്ഞാനം, വിവേകം; രാദു-ഉണ്ടാവില്ല; ഘനുലു-മഹാത്മക്കാം; പൈനി-മേലെ;

അന്തർജ്ഞാനലകു–ആത്മജ്ഞാനമുള്ളവർക്ക; എറ്റുകേഗാനി–അറിയും; വഗ വഗഗാ–വിഭവസമൃദ്ധമായ ഊണു; ഭുജിയിഞ്ചേവാരികി–ഉണ്ണുന്നവർക്ക; തൃപ്തി ഔരീതി–ഉണ്ടാവുന്നമാതിരി തൃപ്തി; സഗ്ഗുണധ്യാനമുപൈനി–സഗ്ഗുണോപാസന കൊണ്ടു; സൗഖ്യമു–സൗഖ്യം (ഉണ്ടാകുന്നു) ത്യാഗരാജനുത!

ഭഗവത്ഭക്തിയില്ലാത്ത മനസ്സിൽ ശരിയായ ജ്ഞാനം ഉദിക്കുകയില്ല. തത്ത്വജ്ഞാനികളായ മഹാത്മാക്കൾക്കു ഇതു നല്ലവണ്ണം അറിയാം. നല്ല ഭക്ഷണം ദേഹത്തിനു തൃപ്തിയും പുഷ്ടിയും വരുത്തുന്നതു പോലെ (ഭഗവാൻെറ ഗുണങ്ങളെ ധ്യാനിച്ച) സഗ്ഗുണോപാസന ആത്മസംതൃപ്തിയെ ചെയ്യുന്നു. ത്യാഗരാജനുത!

ചരണത്തിൽ പാഠഭേദം—ഭുജിയഞ്ചുവാരികി ദൃപ്തിയൊരീതി.

പ്രേമമാഹാത്മ്യത്തെപ്പററിയാണ് ഈ കീത്തനം; പ്രേമമെന്നാൽ ഭക്തി.

5

പന്തുവരാളി—രൂപകം

 പ. അപ്പ! രാമഭക്തിയെന്തോ
ഗൊപ്പരാ മാ (യ)

അ. ത്രിപ്പടലനു നില്പി കണ്ടി
രെപ്പവലെനു ഗാചുനാ മാ (യ)

ച. 1. ലക്ഷ്മീദേവി വലചുനാ
ലക്ഷ്മണുണ്ഡു ഗൊലുചുനാ
സൂക്ഷ്മബുദ്ധി ഗല ഭരതുഡു
ജൂചി ചൂചി സൊലസുനാ മാ (യ)

3. കപി വാരിധി ദാടുനാ
കലികി രോട ഗട്ടുനാ
അപരാധി ത്യാഗരാജു
കാനന്ദമു പാടുനാ മാ (യ)

അപ്പ–ആശ്ചര്യദ്യോതകമായൊരു ശബ്ദം; രാമഭക്തി; എന്തോ–എത്രയോ; ഗൊപ്പ–വലുതു്, മഹനീയം; രാ–സംബോധന; മാ–ഞങ്ങളുടെ; ത്രിപ്പടലനു–സഞ്ചാരങ്ങളെ, അലച്ചിലുകളെ; നില്പി–തീർത്തിട്ടു, അവസാനിപ്പിച്ചിട്ടു; കണ്ടിരെപ്പ–കൺപോളകളെ; വലെനു–പോലെ; ഗാചുനാ (കാചുൻ+അ) രക്ഷിക്കുന്നു; മാ–ഞങ്ങളുടെ; ലക്ഷ്മീദേവി; വലചുനാ–സ്നേഹിക്കുമോ; ലക്ഷ്മണുണ്ഡു–ലക്ഷ്മണൻ; ഗൊലുചുനാ (കൊലുചുനാ)–സേവിക്കുമോ; സൂക്ഷ്മബുദ്ധി–നല്ല അറിവു്; ഗല (കല)–ഉള്ള (വനായ) ഭരതുഡു–ഭരതൻ; ജൂചിചൂചി–കണ്ടുകണ്ടു്; സൊലസുനാ–മോഹാലസ്യപ്പെടുമോ; മാ; കപി–വാനരൻ (ആയ ഹനുമാൻ); വാരിധി–കടൽ; ദാടുനാ–ചാടുമോ; കലികി–സ്ത്രീ സുന്ദരി; രോട–ഉരൽ; ഗട്ടുനാ (കട്ടുനാ)–കെട്ടുമോ; അപരാധി–തെററുകാരൻ; ത്യാഗരാജു–ത്യാഗരാജൻ; ആനന്ദമു–ആനന്ദം; പാടുനാ–ലഭിക്കുമോ.

അഹോ! അലച്ചലുകളെ പരിഹരിക്കുന്നതും (അവസാനിപ്പിക്കുന്നതും) കണ്ണിനെ കൺപോളപോലെ (ഭക്തനെ) സംരക്ഷിക്കുന്നതുമായ രാമഭക്തി മഹത്തായതുതന്നെ. (ഇവിടെ അലച്ചൽ എന്നതു മനസ്സിന്റെ സ്വാഭാവികമായ ചാഞ്ചല്യം അല്ലെങ്കിൽ ക്ലേശങ്ങൾ എന്നർത്ഥം. ഭൂമിയിലേയ്ക്കുള്ള വരവും പോക്കും ജനനമരണം—എന്നർത്ഥവും ഉണ്ട്) രാമഭക്തിയുടെ മഹിമകൊണ്ടല്ലെ മഹാലക്ഷ്മി സീതയായി പിറന്നതു്? ലക്ഷ്മണൻ (വിട്ടുപിരിയാതെയുള്ള) സേവനമനുഷ്ഠിച്ചതു്? രാമനെ കണ്ടിട്ടു, ഭരതൻ ബുദ്ധിമാനാണെങ്കിലും സ്നേഹപാരവശ്യത്താൽ മൂർച്ഛിച്ചുവീണില്ലെ? വാനരന്മാർ കടൽ ചാടിക്കടക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെ? ഭഗവാനെ ഒരു സ്ത്രീ ഉരലിനോടു (യശോദ കൃഷ്ണനെ) കെട്ടിയിട്ടില്ലെ. ത്യാഗരാജൻ അപരാധിയെങ്കിലും (രാമഭക്തികൊണ്ടു) ആനന്ദം ലഭിച്ചില്ലെ.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതും ഒടുവിലത്തേതുമാണു് ചേർത്തതു്.

പാഠഭേദങ്ങൾ: അനുപല്ലവിയിൽ നില്പിക്കു പകരം ദീർച്ചി; ഗാച്ചുനാ എന്നതിനു പകരം ഗാചു മൂന്നാംചരണം ചാടുനാ എന്നതിനു പകരം ഹെച്ചുനാ എന്നും ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു

അപ്പ എന്ന പദത്തിനു അച്ഛനെന്നും അർത്ഥമുണ്ടു്. അപ്പോൾ നമ്മുടെ പിതാവായ ശ്രീരാമന്റെ ഭക്തി എന്ന അർത്ഥം കിട്ടും.

ചരണം! ആദ്യത്തെ വരി—ലക്ഷ്മീദേവി (ഭഗവാനെ) ആരാധിക്കുമോ—ഭക്തിമാഹാത്മ്യം കൊണ്ടല്ലാതെ. പതിന്നാലു വർഷത്തെ വനവാസം കഴിയാറായിട്ടും ജ്യേഷ്ഠനെ കാണാതിരുന്നതിനാലാണു് ഭരതൻ നോക്കി നോക്കി വശംകെട്ടതു്.

6

കല്യാണി—ഝമ്പ

 പ. അമ്മ! രാവമ്മ തുലസമ്മ! നനുപാലിമ്പ
മമ്മ സതതമു പദമുലേ നമ്മിനാനമ്മ! (അ)

അ. നെമ്മതിനി നീ വിഹപരമ്മു ലൊസഗുദുവനുചു
കമ്മവില്തുനി തണ്ഡ്രി ഗലനെനെ ബായഡട (അ)

ച. നീ മൃദുതനുവുനു ഗനി—നീ പരിമള മുനു ഗനി
നീ മഹത്വമുനു ഗനി—നീരജാക്ഷി!
താമരസദളനേത്രു—ത്യാഗരാജുനിമിത്രും
പ്രേമതോശിരമുനനു—ബെട്ടു കൊന്നാഡട. (അ)

അമ്മ—അമ്മേ; രാവമ്മ—വരൂ, അമ്മേ; തുലസമ്മ—തുളസീദേവി; നനു—എന്നെ; പാലിമ്പുമു—രക്ഷിച്ചാലും, അമ്മ: സതതമു—എല്ലായ്പ്പോഴും; നമ്മിനാനു—ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു (ആശ്രയിക്കുന്നു) അമ്മ; നെമ്മതിനി—നിറഞ്ഞ മനസ്സോടെ; നീവു—നീ; ഇഹപരമുലു—ഇഹത്തിലും പരലോകത്തിലും; ഒസഗുദുവു—കൊടുക്കുന്നു; അനുചു—ആയ; കമ്മവില്തുനി—കാമദേവൻ; തണ്ഡ്രി—അച്ഛൻ; ഗലനെനെ (കലനെന്നെ) സ്വപ്നത്തിൽ ആയാലും; ബായഡട (പായഡു+അട) വിടില്ലത്രെ. നീ—നിന്റെ; മൃദുതനുവുനു—മൃദുവായ ദേഹത്തെ; ഗനി—കണ്ടിട്ടും;

നീ പരിമളമുന കസി–നിൻെറ സുഗന്ധത്തെ കണ്ടിട്ടും (അറിഞ്ഞിട്ടും); നീ മഹത്വമുനകനി–നിൻെറ മാഹാത്മ്യത്തെ അറിഞ്ഞും; നീരജാക്ഷി–അല്ലയോ നീരജാക്ഷി! താമരസദളനേത്രു–ചെന്താമരക്കണ്ണൻ (മഹാവിഷ്ണു) ത്യാഗരാജുനി മിത്രു–ത്യാഗരാജൻെറസുഹൃത്ത്; പ്രേമതോ–പ്രേമത്തോടെ; ശിരമുനനു–തലമേൽ; ബെട്ടുകൊന്നാഡട–അണിയുന്നുവത്രെ.

അമ്മേ! തുളസീദേവി വന്നാലും. എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. എല്ലായ്പോഴും നിൻെറ കാലടികളുടെ ആശ്രിതനാണ് ഞാൻ. നീ ഇഹത്തിലും പരത്തിലും വേണ്ടതെല്ലാം കൊടുക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞു കാമദേവൻെറ അച്ഛൻ (മഹാവിഷ്ണു) സ്വപ്നത്തിൽക്കൂടി നിന്നെ വിടുന്നില്ല. നിൻെറ മാർദ്ദവമേറിയ ദേഹം കണ്ടും പരിമളം ആസ്വദിച്ചും, മഹിമ അറിഞ്ഞും അല്ലയോ നീരജാക്ഷി! ചെന്താമര ക്കണ്ണനും ത്യാഗരാജൻെറ സുഹൃത്തുമായ വിഷ്ണു ഇഷ്ടത്തോടെ നിന്നെ തല യിൽ അണിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

7

മദ്ധ്യമാവതി–രൂപകം

പ. അലകലല്ല ലാഡഗ ഗനി
യാ രാൺമുനിയെട്ടു പൊംഗെനോ (അ)

അ. ചെലുവു മീരഗനു മാരീ
ചുനി മദ മണ ചേ വേള (അ

ച. മുനി ഗനു സൈഗദെലിസി ശിവ–
ധനുവുനു വിറിചേ സമയ
മുന ത്യാഗരാജ വിനു
തുനി മോമുന രഞ്ജില്ലു (അ)

അലകലു–അളകം, കുറുനിര; അല്ലലാഡഗ–ഇളകുന്നതു; ഗനി (കനി) കണ്ടിട്ടു; ആ രാൺമുനി–ആ രാജർഷി; എട്ടു–എത്ര; പൊംഗെനോ–സന്തോഷി ചെലുവു–സൗന്ദര്യം; മീരഗനു–അളവററ; മാരീചുനി–മാരീചൻെറ; മദ–ഗർവ്വ്; അണചേ–അടക്കിയ; വേള–സമയം; മുനി–മുനിയുടെ; ഗനുസൈഗ–കണ്ണുടയാ ളം; ദെലിസി–അറിഞ്ഞു്; ശിവധനുവുനു–ശൈവചാപത്തെ; വിറിചേസമയ മുന–പൊട്ടിക്കുന്ന സമയത്തിൽ; മോമുന–മുഖത്തു്; രഞ്ജില്ലു–ശോഭിച്ചു.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

മാരീചൻെറ ഗർവ്വ് അടക്കിയ (അവനെ ഓടിപ്പിച്ച) സമയം സൗന്ദര്യം തുളുമ്പുന്ന (രാമൻെറ) കുറുനിരകൾ ഇളകുന്നതുകണ്ടു് ആ മഹർഷി (വിശ്വാമി ത്രൻ) എത്ര ആനന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടാകുമെന്നോ!

ആ മുനി കണ്ണുകൊണ്ടു കാട്ടിക്കൊടുത്ത അടയാളം മനസ്സിലാക്കി ശൈവചാപത്തെ പൊക്കിയെടുത്തു കുലച്ചു പൊട്ടിക്കുന്ന സമയം ഈ ത്യാഗ രാജനാൽ സേവിക്കപ്പെടുന്ന ശ്രീരാമൻെറ മുഖത്തിൽ വിളങ്ങിയിരുന്ന (അളക ങ്ങൾ............)

രാമായണത്തിലെ രണ്ടു പ്രധാന സംഭവങ്ങളെ സ്വാമികൾ ഭാവന ചെയ്യുകയാണ്. ശ്രീരാമൻെറ ക്ഷാത്രവീര്യം കണ്ടു ആനന്ദിക്കുവാൻ വിശ്വാമിത്രനെപ്പോലെ ജന്മക്ഷത്രിയനായ ഒരാൾ തന്നെ വേണമല്ലൊ.

പാഠഭേദം—ചരണം—വിറിചെഡി സമയ

8

പാന്തുകേശി—ആദി

പ. ആഡ മോഡി ഗലദേ? രാമയ്യ! മാട (ലാ)

അ. തോഡു നീഡ നീവേയനുചുന്ന ഭക്തിതോ
ഗൂഡി പാദമു ബട്ടിന നാതോ മാട (ലാ)

ച. ചദുവുലന്നി തെലിസി ശങ്കരാംശുഡൈ
സദയുഡാശുഗ സംഭവുഡു മ്രൊക്ക
ഗദല്യ തമ്മുനി ബല്ക്കു ജേസിതിവി
ഗാ കന ത്യാഗരാജു യാഡിന മാട (ലാ)

മാടലാഡ—സംസാരിക്കുവാൻ; മോഡി—ഗർവ്വ്വം; ഗലദേ—കാട്ടുകയോ; രാമയ്യ! ശ്രീരാമസ്വാമി! തോഡു—ചങ്ങാതി; നീഡ—നിഴൽ; നീവേ—നീതന്നെ; അനുചുന്ന—എന്നു; ഭക്തിതോ ഗൂഡി—ഭക്തിയോടുകൂടി; പാദമുബട്ടിന—കാലു പിടിച്ച; നാതോ—എന്നോടു; ചദുവുലു—വിദ്യകൾ; അന്നി—എല്ലാം; തെലിസി—അറിവുള്ള; ശങ്കരാംശുഡൈ—ശിവൻെറ അംശമായ; സദയുഡു—സുശീലനായ ആ ശുഗസംഭവുഡു—വായുപുത്രൻ (ഹനുമാൻ); മ്രൊക്ക—നമസ്ക്കരിക്കുന്നു; ഗദല്യ (കദല്യ)—ശ്രദ്ധാലുവായ; തമ്മുനി—അനുജനോടു; ബല്ക്കുജേസിതിവി—നീ പറഞ്ഞു; ഗാകന—ഇല്ലെ; ത്യാഗരാജു—ത്യാഗരാജൻ; ആടിന—പറഞ്ഞു; മാട—വാക്ക്.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

ചങ്ങാതിയും നിഴലും നീതിരുവടി തന്നെയെന്നു കരുതി ഭക്തിപൂർവ്വം നിൻെറ കാലുപിടിച്ച എന്നോടു മിണ്ടാതിരുന്നു ഗർവ്വ്വം കാട്ടുകയോ? സകല വിദ്യകളേയും വശമാക്കിയവനും ശിവാംശമായി പിറന്നവനുമായ ഹനുമാൻ നിന്നെകണ്ടു വന്ദിച്ചപ്പോൾ നിൻെറ ശ്രദ്ധാലുവായ അനുജനെക്കൊണ്ടു പറയിച്ചതല്ലാതെ ആഗതനോടു മിണ്ടിയില്ല. അങ്ങനെയുള്ള നിനക്കു ഈ ത്യാഗരാജൻ പറഞ്ഞതിനു് എത്ര മതിപ്പുണ്ടാവും?

മോഡി എന്ന പദത്തിനു കുട്ടിക്കുറുമ്പ് 'സൗന്ദര്യപ്പിണക്കം' എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട്. ഗദല്യ എന്ന പദത്തിൻെറ അർത്ഥം ശ്രൂഹം. ഗാകന എന്നാൽ ആയതുകൊണ്ടു എന്നാണു സാമാന്യ അർത്ഥം; ഇവിടെ (പറയിച്ചു) ഇല്ലേ എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് പ്രയോഗം. പാഠഭേദം—ചരണം—ത്യാഗരാജ പാടി മാട.

ത്യാഗോപനിഷത്തിൽ കൊടുത്ത ഈ പാഠമാണ് യുക്തിയുക്തമായതെന്നു തത്കർത്താവായ ശ്രീ പുരുഷോത്തമൻ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ത്യാഗരാജു ഏപ്പാടി മാട. ഏപ്പാടി—എത്ര. ത്യാഗരാജൻ എന്താണ്? എത്ര നിസ്സാരനാണ്!

ഹനൂമാനോടു ഇങ്ങനെ ചെയ്ത ആരംഭ ത്യാഗരാജൻ ആരാണു്! കദല എന്ന പദത്തിന്നു അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ച അർത്ഥമാണുകൊടുത്തതു്.

9

ആഹിരി—ആദി

പ. ആദയ ശ്രീരഘുവര! നേഡല
രാദയ? ഓ ദയാംബുധി! നീ (കാ)

അ. മോദമുതോ സദ്ഭക്തിമമ്മമുന
ബോധനജേസി സദാ ബ്രോചിന നീ (കാ)

ച. നിന്നു തിട്ടികൊട്ടി ഹിംസബെട്ടിന
ദന്നിയു നന്നന ലേദാ?
എന്നരാനി നിന്ദല താളമനി
മന്നിഞ്ചക ലേദാ?
അന്നമു താംബൂല മോസഗി ദേഹമു
മിന്ന ജേയ ലേദാ?
കന്നതല്ലിതണ്ഡ്റി മേമനച്ച
ത്യാഗരാജുനികിബരവസമീ ലേദാ നീ (കാ)

ആ ദയ—ആ ദയ; ശ്രീ രഘുവര! നേഡു—ഇന്നു; ഏല—എന്തിനു; രാദയ—ഉണ്ടാകുന്നില്ല: ഓ ദയാംബുധി! നീക—നിന്തിരുവടിക്ക; മോദമുതോ—സന്തോഷത്തോടുകൂടെ; സദ്ഭക്തിമമ്മമുന—സദ്ഭക്തിയുടെ മമ്മങ്ങളെ; ബോധനജേസി—പഠിപ്പിച്ചിട്ടു; സദാ—എന്നും; ബ്രോചിന—രക്ഷിച്ച; നീക—നിന്തിരുവടിക്ക; നിന്നു—നിന്തിരുവടിയെ; തിട്ടി—ചീത്ത പറഞ്ഞു; കൊട്ടി—അടിച്ചു; ഹിംസബെട്ടിനദി—ദ്രോഹം ചെയ്തതു; അന്നിയു—എല്ലാം; നന്നന—എന്നോടു തന്നെയാണെന്നു; ലേദ—അല്ലയോ; (നന്നു + അനലേദാ) എന്നരാനി—എണ്ണമററ; നിന്ദല—ദുർഗ്ഗുണങ്ങളെ; താളമനി—സഹിച്ചു കൊള്ളമെന്നു; മന്നിഞ്ചഗലേദാ—ക്ഷമിച്ചില്ലയോ; അന്നമു—ഊണു: താംബൂല—വെററിലയടക്ക; ഒസഗി—കൊടുത്തിട്ടു; ദേഹമു (എന്റെ) ദേഹത്തെ; മിന്നജേയലേദാ—മിനിപ്പിച്ചില്ലേ; കന്നതണ്ഡ്റി തല്ലി—ജനിപ്പിച്ച അച്ഛനമ്മമാർ; മേമനച്ച—ഞാൻ എന്നു; ത്യാഗരാജുനികി—ത്യാഗരാജനോടു; ബരവസമു—ധൈര്യം; ഈയലേദാ—കൊടുത്തില്ലേ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ ശ്രീരഘുവര! ദയാനിധേ! സദ്ഭക്തിയുടെ (ഭക്തിയോഗത്തിന്റെ) തത്വങ്ങളെ പ്രീതിയോടെ അറിവുണ്ടാക്കിത്തന്നു് എന്നെ എല്ലായ്പോഴും കാത്തരുളിയ നിന്തിരുവടിക്ക അന്നത്തെ കാരുണ്യം ഇന്നു ഇല്ലാതാകുവാൻ കാരണമെന്തു്? 'നിന്നെ ദൂഷിക്കലും ദ്രോഹിക്കലും ചെയ്യുന്നതു എന്നോടു ചെയ്യുന്നതു പോലെയാണു്' എന്നു നിന്തിരുവടി അരുളിചെയ്തില്ലേ? എണ്ണമററ നിന്ദകളെ സഹിക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു (ദൂഷണം ചെയ്തവരോടു) നീ ക്ഷമിച്ചുവല്ലോ. ഊണും താംബൂലവും തന്നു ദേഹം അഴകാക്കിയല്ലോ 'നിന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ ഞാൻ' എന്നു നീ ധൈര്യത്തോടെ ഈ ത്യാഗരാജനോടു പറഞ്ഞില്ലേ? (ആ ദയ ഇന്നു കാണാത്തതെന്തു്?)

10

തോഡി-രൂപകം

പ. ആരഗിമ്പവേ, പാലാരഗിമ്പവേ (ആ)

അ. രഘുവീര! ജനകജാകര പവിത്രിതമൗവെന്ന പാ (ലാ)

ച. സാരമൈന ദിവ്യാന്നമു
ഷഡ്രസയുത ഭക്ഷണമുലു
ദാരസോദരാ ദുലതോ
ത്യാഗരാജവിനുത! പാ (ലാ)

ആരഗിമ്പു—സേവിക്കുക, ഭുജിക്കുക; പാലു—പാൽ; പാലാരഗിമ്പവേ—പാലു ഭുജിച്ചാലും; രഘുവീര! രഘുവംശത്തിൽ വെച്ചു ഏററവും വീര്യമുള്ളവനേ; ജനകജ—സീത; കര—കൈകൾ; പവിത്രിതമൗ—പരിശുദ്ധമാക്കപ്പെട്ട; വെന്ന—വെണ്ണ; സാരമൈന—പോഷകമായ; ദിവ്യാന്നമു! ഷഡ്രസയുത ഭക്ഷണമുലു—ആറു രസങ്ങളോടുകൂടിയ വിഭവങ്ങൾ; ദാരസോദരാദുലതോ—ഭാര്യയോടും സോദരന്മാരോടുംകൂടി; ത്യാഗരാജവിനുത!

അല്ലയോ രഘുവീര! (ഞാൻ നിവേദിക്കുന്നതായ) പാലു ഭുജിച്ചാലും. സീതാദേവിയുടെ കര (സ്പർശ) ത്താൽ പരിശുദ്ധമായിട്ടുള്ള വെണ്ണ (ഭുജിച്ചാലും) ത്യാഗരാജവിനുത! ഷഡ്രസങ്ങളോടു ചേർന്ന വിഭവങ്ങളോടു കൂടിയതും പോഷകവുമായ ചിത്രാന്ന (പലഹാരങ്ങൾ) ങ്ങൾ സീതാദേവിയോടും അനുജന്മാരോടും കൂടി ഭുജിച്ചാലും.

അർച്ചനയുടെ ഒരു ഭാഗമാണ് നിവേദ്യം.

11

അഠാണ—ആദി

പ. ഇലലോ പ്രണതാർത്തി ഹരുഡനുചു
പേരെവരിഡിരേ? ശങ്കരുഡനി നീ (കി)

അ. ദലചി കരഗി ചിരകാലമു പദമുല
ദണ്ഡമിഡിന നായെഡ ദയ ലേദായെ (ഇ)

ച. കരചരണയുഗമു നൊസലു ഭുജമുലു
ധരണി സോക മ്രൊക്കഗ ലേദാ
ശരണനുചുനു മൊറലിഡ ലേദാ
പഞ്ചനദീശ! ത്യാഗരാജനുത! നീ (കി)

ഇലലോ—(ഈ) ലോകത്തിൽ; പ്രണതാർത്തി ഹരുഡനുചു (പ്രണതാർത്തി ഹരുഡു + അനുചു)—ഭക്തന്മാരുടെ സങ്കടം നശിപ്പിക്കുന്നവനായ; പേരെവരിഡിരേ

(പേരു + എവരു + ഇഡിരേ) പേരു—പേർ; എവരു—ആർ; ഇഡിരേ—കൊടുത്തു; ശങ്കരുഡനി (ശങ്കരുഡു + അനി) സുഖം നല്കുന്നവനായ; നീ (നികു) അങ്ങേയ്ക്കു; ദലചി—ആലോചിച്ചിട്ടു; കരഗി (സ്വയം) വെന്തുരുകി; ചിരകാലമു—വളരെ കാലം; പദമുല-(നിന്തിരുവടിയുടെ) പാദങ്ങളിൽ; ദണ്ഡമിഡിന—നമസ്കാരം ചെയ്തിട്ടു; നായെഡ—എന്നോടു; ദയ; ലേദായേ—കാണുന്നില്ല; കരചരണയുഗമു—കൈകളും കാലുകളും; നൊസലു—നെററി; ഭുജമുലു—തോളുകൾ; ധരണി സോക-ഭൂസ്പർശത്തോടുകൂടി; മ്രൊക്കഗ ലേദാ—നമസ്ക്കരിച്ചിട്ടില്ലേ; ശരണനുചുനു—ശരണം വിളിച്ചുകൊണ്ടു; മൊറലിഡലേദാ (മൊറലു + ഇഡ + ലേദാ)—മുറവിളിയിട്ടില്ലേ; പഞ്ചനദീശ! ത്യാഗരാജനുത! ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടുവനേ; നീക.

ലോകത്തിൽ പ്രണതാർത്തി ഹരനെന്ന പേർ നിന്തിരുവടിക്കു ആർ തന്നു? ശങ്കരനെന്ന പേർ ആർ തന്നു? വളരെക്കാലം നിന്തിരുവടിയെ ധ്യാനിച്ചും നിന്തിരുവടിയെപ്പററിയുള്ള ചിന്തകൊണ്ടു പരവശനായുമുള്ള ഞാൻ നിന്തിരുവടിയുടെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു എന്നോടു ദയയുണ്ടായില്ലല്ലോ.

എന്റെ കൈകളും, കാലുകളും, നെററിയും തോളുകളും (സാഷ്ടാംഗമായി) ഭൂമിയിൽ പതിപ്പിച്ചു നിന്തിരുവടിയെ നമസ്കരിച്ചില്ലേ? അല്ലയോ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട പഞ്ചനദീശ! നിന്തിരുവടിയെ മുറവിളിയിട്ടു ഞാൻ ശരണം പ്രാപിച്ചുവല്ലോ.

പഞ്ചനദീശൻ ശിവനാണു—തിരുവൈയാറു ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവൻ. ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം ഇതാണു്: പഞ്ചനദീശ! നിന്തിരുവടി എന്റെ സങ്കടം നശിപ്പിച്ചില്ല; എനിക്കു സുഖം ഉളവാക്കിയില്ല; എന്നു ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ ആവലാതിപ്പെടുന്നു. പ്രേമവും ഹാസ്യവും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ കീർത്തനം ഏത്രയും ഹൃദയസ്പൃക്കായ ഒന്നാണു്.

12

ബിലഹരി—രൂപകം

പ.	ഇന്തകന്നാനന്ദമേമീ ഓ രാമ രാമ	(ഇം)
അ.	സന്തജനുല കൊല്ല സമ്മതിയും ഡേഗാനി	(ഇം)
ച.	നീ ജപമുല വേള നീ ജഗമുലു നീ വൈ രാജില്ലനയ; ത്യാഗരാജനുതചരിത	(ഇം)

ഇന്തകന്ന—ഇതിലപ്പുറം, ഇതിലും മേലെ; ആനന്ദമു—ആനന്ദം; ഏമി—എന്തു്; സന്തജനുല—സജ്ജനങ്ങളുടെ; കൊല്ല—സഭ (യിൽ); സമ്മതി—മനസ്സൊത്തു; ഉണ്ഡേഗാനി—ഇരിക്കുമ്പോൾ; നീ—നിന്റെ; ജപമുലവേള—നാമജപം ചെയ്യുന്ന സമയം; ഈ ജഗമുലു—ഈ ലോകങ്ങളെല്ലാം; നീ വൈ—നീയായിട്ടു; രാജില്ലനയ—പ്രകാശിക്കുന്നു.

ഓ രാമ! രാമ! എല്ലായ്പ്പോഴും ഹരികീർത്തനം ചെയ്യുന്ന ഭക്തന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരേ മനസ്സായിരിക്കുന്നതിലുമേറെ ആനന്ദം എന്താണുള്ളതു്. നിന്റെ

നാമം ജപിക്കുന്ന സമയം ഈ (കാണുന്ന) ലോകമാകെ നീയായിട്ടു പ്രകാശിക്കുന്നു ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട ചരിതമുള്ളവനേ!

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതു.

13

കാപി—ആദി

പ. ഇന്തസൗഖ്യമനി നേ ജെപ്പജാല
എന്തോ യേമോ യെവരികി ദെലുസുനോ (ഇം)

അ. ദാന്ത! സീതാകാന്ത! കരുണാസ്വാന്ത!
പ്രേമാദുലകേ ദെലുസുനു ഗാനി (ഇം)

ച. സ്വരരാഗലയ സുധാരസമന്ദു
വരരാമനാമമനേ കാണ്ഡ ച
കോര മിശ്രമുജേസി ഭുജിഞ്ചേ ശ-
ങ്കരുനികി ദെലുസുനു; ത്യാഗരാജവിനുത! (ഇം)

ഇന്തസൗഖ്യമനി—എത്ര സൗഖ്യമാണെന്നു; നേ—ഞാൻ; ജെപ്പജാല—വർണ്ണിക്കുക സാദ്ധ്യമോ; എന്തോ—എത്രയോ; ഏമോ—എങ്ങനെയോ; എവരികി—ആർക്കു; ദെലുസുനോ (തെലുസുനോ) അറിയും? ദാന്ത—ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ജയിച്ചവൻ; സീതാകാന്ത—സീതാപതേ! കരുണാസ്വാന്ത—കാരുണ്യം നിറഞ്ഞവൻ; പ്രേമാദുലകേ—പ്രേമ(ഭക്തി)മുള്ളവർക്കു മാത്രം; ദെലുസുനുഗാനി—അറിയപ്പെടുന്നതു സ്വരരാഗലയ സുധാരസമന്ദു—സ്വരം, രാഗം, താളം എന്നിവ ചേർന്നു അമൃതരസത്തിൽ; വര—ശ്രേഷ്ഠമായ; രാമനാമമനേ—രാമനാമമെന്ന; കണ്ഡചക്കേര—കല്ക്കണ്ടം; മിശ്രമു—കൂട്ടിച്ചേർത്തു; ഭുജിഞ്ചേ—ഭക്ഷിക്കുന്ന; ശങ്കരുനികി—ശിവനു; തെലുസുനു—അറിയുന്നു; ത്യാഗരാജനുത!

നാമമാഹാത്മ്യത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഇതിൻെറ സാരം: ഇതു (രാമനാമജപം) എത്രകണ്ടു സുഖത്തെ തരുന്നുവെന്നു എന്നാൽ വർണ്ണന സാദ്ധ്യമോ? (അല്ലതന്നെ) അതു (ആസുഖം) എത്രയെന്നും ഏതു വിധത്തിലെന്നും ആക്കറിയും! ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം ചെയ്തവനേ! സീതാനായക! കാരുണ്യം നിറഞ്ഞവനേ! നിന്തിരുവടിയിൽ ഭക്തിയുള്ളവർക്കു മാത്രമാണു് അതറിയുന്നതു; സ്വരം, രാഗം, താളം (സംഗീതമാകുന്ന) അമൃതരസത്തിൽ ദിവ്യമായ രാമനാമമെന്ന കല്ക്കണ്ടം ചേർത്തി ഭുജിക്കുന്ന പരമേശ്വരനു മാത്രമറിയാം ആ ആനന്ദം. ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ!

14

ശഹാന—ആദി

പ. ഈ വസുധ നീവണ്ടി ദൈവമു
നെന്ദു ഗാനരാ (ഈ)

അ. ഭാവുകമു ഗലഗ്ഗി വർദ്ധില്ലു
കോവൂരി സുന്ദരേശ! ഗിരീശ! (ഈ)

ച. ആസചേ യരനിമിഷമു നീ പുര
വാസ മൊനര ജേയുവാരി മദി
വേസടലെല്ലനു തൊലഗിഞ്ചി ധന
രാസുല നായുവുലു

ഭൂസുരഭക്തിയു തേജമുന സൊസഗി
ഭുവനമന്ദു കീർത്തി ഗലഗ്ഗ ജേയു
ദാസവരദ ത്യാഗരാജ ഹൃദയനി–
വാസ! ചിദ്വിലാസ! സുന്ദരേശ! (ഈ)

ഈ = ഈ; വസുധ–ലോകത്തിൽ; നീ വണ്ടി–നിന്നെപ്പോലെ; ദൈവമുനെന്ദു (ദൈവമു + എന്ദു) ദൈവമുന–ദൈവത്തിനെ; എന്ദു–എവിടേയും; ഗാനരാ (കാനരാ) കാണുന്നില്ല; ഭാവുകമു–ഭാവുകം, നന്മകരം; ഗലഗ്ഗി–ലഭിച്ചിട്ട് ഉണ്ടായിട്ട; വർദ്ധില്ലു– വർദ്ധിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന; കോവൂരി സുന്ദരേശ–കോവൂരിൽ വിളങ്ങുന്ന സുന്ദരേശൻ; ഗിരീശ–ശിവൻ; ആസചെ–ആശയോടെ; അരനിമിഷമു–അരനിമിഷം, അല്പസമയം; നീ (നീദ്ദ) പുരവാസമു–നിൻെറ നഗരിയിൽ വസിക്കുന്നതു; ഒനര–വേണ്ടുംവണ്ണം; ജേയുവാരി (ചേയുവാരി) ചെയ്യുവാൻ; മദി–മനസ്സ്, വേസടലെല്ലനു (വേസടലുൻ എല്ലനു) വേസലു–ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ, കാഷ്ടപ്പാടുകൾ; എല്ലനു–എല്ലാം; തൊലഗിഞ്ചി–പരിഹരിക്കപ്പെട്ടിട്ട; ധനരാസുലനായുവുലു (ധനരാസുലനു + ആയുവുലു) ധനരാസുലനു–ധനസമൃദ്ധിയും; ആയുവിലു–ദീർഘായുസ്സും: ഭൂസുരഭക്തിയും–ബ്രാഹ്മണഭക്തിയും: തേജമുനനൊസഗി (തേജമുന + ഒസഗി) തേജമുന–തേജസ്സ്; ഒസഗി–കൊടുത്തിട്ട; ഭുവനമന്ദു (ഭുവനമു–അന്ദു) – ലോകത്തിൽ; കീർത്തിഗലഗ്ഗജേയു–കീർത്തിമാനാക്കുന്നവൻ; ദാസവരദ–ഭക്തന്മാക്ക് അഭീഷ്ടങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവൻ; ത്യാഗരാജഹൃദയനിവാസ–ത്യാഗരാജൻെറ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; ചിദ്വിലാസ–ചിദ്സ്വരൂപനേ; സുന്ദരേശ–സുന്ദരേശ!

നിന്തിരുവടിയെപ്പോലെ ഒരു ദൈവത്തിനെ ഞാൻ ലോകത്തിലെവിടേയും കാണുന്നില്ല. മാഹാത്മ്യം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കോവൂർ സുന്ദരേശ! ശിവ! (ഭജിപ്പാനുള്ള) ആശയോടുകൂടി നിന്തിരുവടിയുടെ നഗരത്തിൽ അരനിമിഷമെങ്കിലും വേണ്ടുവണ്ണം (ഭക്തിയോടെ) താമസിക്കുന്നവൻെറ മനസ്സിൽനിന്നു സങ്കടങ്ങളെല്ലാം അകററിയിട്ട നിന്തിരുവടി (അവനു) ധനസമൃദ്ധിയും, ദീർഘായുസ്സും, സൽകീർത്തിയും ബ്രാഹ്മണഭക്തിയും തേജസ്സും നൽകുന്നു. ലോകത്തിൽ കീർത്തിയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നവനേ! ഭക്താഭീഷ്ടങ്ങളെ സാധിപ്പിക്കുന്നവനേ, ഈ ത്യാഗരാജൻെറ ഹൃദയത്തിൽ കുടികൊണ്ടവനേ! ചിദ്രൂപാ! സുന്ദരേശസ്വാമീ!

കോവൂർ പഞ്ചരത്നങ്ങളെന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു. പന്തുവരാളിയിൽ ശംഭോ മഹാദേവ, ഖരഹരപ്രിയയിൽ കോരിസേവിമ്പ, കല്യാണിയിൽ നമ്മവച്ചിന, ശങ്കരാഭരണത്തിൽ സുന്ദരേശ്വരുനി എന്നിവയാണു മററു നാലു കീർത്തനങ്ങൾ. സ്വാമികൾ ദേശപര്യടനം ചെയ്തിരുന്ന കാലത്തു ചെന്നൈ (മദ്രാസ്) പട്ടണത്തിലെത്തി. അക്കാലത്തു കവികളേയും സംഗീതവിദ്വാന്മാരെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്ന പ്രഭുക്കളിൽ ഒരാളായിരുന്നു കോവൂർ

സുന്ദര മുതലിയാർ. ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ വൈശിഷ്ട്യം അറിഞ്ഞു മുതലിയാർ അദ്ദേഹത്തെ സ്വന്തം ഗ്രാമത്തിലേക്കു ക്ഷണിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി അവിടെ അഞ്ചു ദിവസം താമസിപ്പിച്ചു. കോവൂർ മദ്രാസിൽനിന്നു 14 മൈൽ പടിഞ്ഞാറു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ആ ഗ്രാമത്തിലെ സുന്ദരേശ്വര പെരുമാളെയാണു ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്തുതിച്ചിട്ടുള്ളതു്. സുന്ദര മുതലിയാർക്കു ധനവും ബ്രാഹ്മണ, ക്ഷേത്രിയും കീർത്തിയും ഉണ്ടായതു സുന്ദരേശന്റെ പ്രസാദം കൊണ്ടാണെന്നു സ്വാമികൾക്കു തോന്നിയിരിക്കണം.

ത്യാഗരാജസ്വാമികളെയാത്രയാക്കുന്ന സമയം ഉഞ്ഛവൃത്തിക്കുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഞ്ചിയിൽ ആ ക്ഷേത്രിശിരോമണി അറിയാതെ മുതലിയാർ കുറച്ചു പണം ഇട്ടുവെന്നും, അതറിവുകിട്ടിയ ചില കൊള്ളക്കാർ മടക്കയാത്രയ്ക്കിടയിൽ ആദ്ദേഹത്തെ പിടികൂടിയെന്നും, ശ്രീരാമസ്വാമിതന്നെ ലക്ഷ്മണനോടു കൂടി രക്ഷസംരക്ഷണത്തിനു സ്വാമികളുടെ, അടുത്തെത്തിയെന്നുള്ള കഥ പ്രസിദ്ധമാണു്.

15

ഭൈരവി — രൂപകം

പ. ഉപചാരമു ജേസേ വാരുന്നാരനി
മറുവകുരാ (ഉ)

അ. കൃപഗാവലെനനി നേ നീ
കീർത്തിനി ബലുകുചുന്നഡഗ (ഉ)

ച. വാകിടനേ ബദിലി മുഗാ വാതാത്മജുഡുന്നാഡനി
ശ്രീകരുലഗു നീതമ്മുലു ജേരിയുന്നാരനി
ഏകാന്തമുനനു ജാനകിയേർപഡി യുന്നദനി
ശ്രീകാന്ത! പരുലേലനി ശ്രീത്യാഗരാജവിനുത! (ഉ)

ഉപചാരമു– സേവ, പൂജ, ആരാധന; ജേസേ വാരുന്നാരനി (ചേസേവാരു + ഉന്നാരനി) –ചെയ്യുന്നവരുണ്ടു; മറുവകുരാ–മറക്കരുതേ; കൃപ–ദയ; ഗാവലെനനി (കാവലനു + അനി) എന്നിക്കുവേണം; നേനീ (നേനു + നീ) ഞാൻ നിന്റെ; കീർത്തിനി–കീർത്തിയെ; ബലുകുചുന്നഡഗ–സ്തുതിക്കുന്നുണ്ടു;

വാകിടനേ—മുന്നിൽ, പ്രവേശന ദ്വാരത്തിൽ; ബദിലിമുഗ–ജാഗ്രതയൊടെ; വാതാത്മജു–ഹനുമാൻ; ഉന്നാഡനി–ഉണ്ടെന്നു; ശ്രീകരുലഗു(ശ്രീ + കരുലു + അഗു)— ഐശ്വര്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവൻ ആയ; നീ–നിന്തിരുവടിയുടെ; തമ്മുലു –അനുജന്മാർ; ജേരിയുന്നാരനി (ചേരി + ഉന്നാരനി) ഒന്നിച്ചു ചേർന്നിട്ടുണ്ടു; ഏകാന്തമുനനു–തനിയായിരിക്കുമ്പോൾ; ജാനകി–സീതാദേവി; ഏർപ്പഡിയുന്നദനി– തയ്യാറുണ്ടു; ശ്രീകാന്ത, ലക്ഷ്മീപതേ; പരുലേലനി–മറ്റെല്ലാവരും; ശ്രീത്യാഗരാജവിനുത!

അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ! സേവിക്കുവാൻ പലരും ഉണ്ടെന്നു വിചാരിച്ചു എന്നെ മറക്കാതിരിക്കേണമേ. നിന്തിരുവടിയുടെ, കാരുണ്യം ലഭിപ്പാനായി ഞാൻ അങ്ങയുടെ മഹാത്മ്യത്തെപ്പററി പാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അങ്ങേക്കു ദ്വാരപാലനായി ഹനുമാൻ ജാഗ്രതയോടെ നില്ക്കുന്നു; ആജ്ഞാകാരികളായി അനു

ജന്മാർ ചുററുമുണ്ടു; ഏകാന്തതയിൽ (സൈ്വരസല്ലാപത്തിനു) സീതയുണ്ടു; ശ്രീ ത്യാഗരാജൻ വാഴ്ത്തുന്നവനേ! (ഇവരെല്ലാമുള്ളപ്പോൾ ഇനി ആരും വേണ്ടെന്നു തോന്നിപ്പോകരുതേ!)

പൂജനീയന്മാരായ ദേവന്മാർക്കു ചെയ്യുന്ന ക്രിയകളാണു ഉപചാരങ്ങൾ. ഷോഡശോപചാരങ്ങളുണ്ടു. അതിൽ പ്രധാനമായ പഞ്ചോപചാരം: സ്നാനം, പൂജ, നിവേദ്യം, പ്രദക്ഷിണം നമസ്ക്കാരം.

ഭക്തന്റെ ദാസ്യ ഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ.

16

ഹരികാംഭോജി. രൂപകം

പ. ഉണ്ടേദി രാമുഡൊ കഡു
    യൂരക ചെഡി പോക മനസാ (ഉ)

അ. ചണ്ഡമാർത്താണ്ഡമദ്ധ്യമണ്ഡലമുനനു
    ചെലങ്കുചു (ഉ)

ച. താമസാദി ഗുണരഹിതുഡു
    ധർമ്മാത്മുഡു സർവ്വസമുഡു
    ക്ഷേമകരുഡു ത്യാഗരാജ
    ചിത്തഹിതുഡു ജഗമുനിണ്ടി (ഉ)

ഉണ്ടേതി–ഉണ്ടു; രാമുഡൊകഡു (രാമുഡു+ഒകഡു) രാമൻ ഒരുവൻ; ഊരക–വ്യഥാ വെറുതെ; ചെഡിപോക–നശിക്കാതിരിക്ക, ദുഷിക്കാതിരിക്ക; മനസാ അല്ലയോ മനസ്സേ; ചണ്ഡമാർത്താണ്ഡമണ്ഡലമുനനു—രൂക്ഷമായ സൂര്യമണ്ഡലത്തിന്റെ നടുവിൽ; ചെലങ്കുചു–പ്രകാശിക്കുന്നവൻ; താമസ ഗുണരഹിതുഡു—താമസ ഗുണമില്ലാത്തവനും; ധർമ്മാത്മുഡു–ധർമ്മാത്മാവും; സർവ്വസമുഡു. സമഭാവനയുള്ളവനായി; ക്ഷേമകരുഡു. ക്ഷേമത്തെ ചെയ്യുന്നവനായി; ത്യാഗരാജ ചിത്ത ഹിതുഡു— ഈ ത്യാഗരാജനു പ്രിയമുള്ളവനായി; ജഗമുനിണ്ടി (ജഗമു+നിണ്ടി)—ജഗന്മയനായി–

രാമൻ ഒരുവനുണ്ടു (മററൊന്നുമില്ല) അല്ലയോ മനസ്സേ!) വേറൊന്നിൽ വിശ്വസിച്ചോ, വേറൊന്നിനെ തേടിയോ) വെറുതെ ചീത്തയാവാതിരിക്ക. സൂര്യമണ്ഡലമദ്ധ്യയെന്ന പോലെ (സ്വയം) പ്രകാശിക്കുന്നവനും, തമോഗുണം തീണ്ടാത്തവനും, ധർമ്മത്തിനിരിപ്പിടമായവനും, സമചിത്തനായവനും, (ഭക്തന്മാർക്കു) ക്ഷേമത്തെ ചെയ്യുന്നവനും ജഗന്മയനും ത്യാഗരാജന്റെ ഇഷ്ട ദേവതയുമായ (രാമൻ മാത്രമുണ്ടു)

ചെഡിപോക എന്ന പദത്തിനു നശിക്കാതിരിക്കുക ചീത്തയാവാതിരിക്കുക എന്നാണർത്ഥമെങ്കിലും ഇവിടെ ഭ്രമിക്കാതിരിക്കുക എന്ന അർത്ഥമാണു യോജിക്കുക.

അനുപല്ലവിക്കു സൂര്യമണ്ഡലത്തിൽ പ്രകാശിക്കുന്നവനും എന്നർത്ഥമുണ്ടു. '' ധ്യേയസ്സദാ സവിതൃമണ്ഡലമദ്ധ്യവർത്തി നാരായണസ്സരസിജാസന സന്നിവിഷ്ട'' ഇത്യാദിയായ പ്രമാണം സ്മരണീയം.

ധർമ്മ സംസ്ഥാപനത്തിനായിട്ടാണല്ലോ ഭഗവാന്റെ അവതാരങ്ങൾ തന്നെ. ശ്രീരാമാവതാരം വിശേഷിച്ചുമാണ്.

'' രാമനീ സമാനമെവരു '' മുതലായ അനേകം കീർത്തനങ്ങളിൽ ത്യാഗരാജസ്വാമി ശ്രീരാമനെ തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയായി കല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരവതാരം മാത്രമല്ല സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മമാണു ശ്രീരാമൻ സ്വാമികളുടെ ഭാവനയിൽ.

17

ചക്രവാകം — ത്രിപുട

പ. എട്ല ബ്രോതുവോ തെലിയ?
നേകാന്ത രാമയ്യ! (എ)

അ. കടകട! നാചരിതമു കർണ്ണകഠോരമയ്യ (എ)

ച. പട്ടി ഗൊഡ്ഡു രീതി ഭക്ഷിഞ്ചി തിരിഗിതി;
പുട്ടുലോഭുലന പൊട്ടകൈ പൊഗഡിതി
ദുഷ്ടുലതോ ഗൂഡിദുഷ്കൃത്യമു സല്പി
രട്ടുജേസിന ത്യാഗരാജുനി ദയതോ (നെ)

എട്ല – എങ്ങനെ; ബ്രോതുവോ – രക്ഷിക്കും;

തെലിയ – അറിയുന്നില്ല; തെലിയു – അറിയുക ഏകാന്ത – ഒരേ ഒരു, അനന്യമായ; കടകട – കഷ്ടം! നാചരിതമു – എന്റെ കഥ; കർണ്ണകഠോരം – കേൾക്കാൻ കൂടി വയ്യാത്ത മോശമാണ്. അയ്യ – പ്രഭോ! പട്ടി ഗൊഡ്ഡു – പൊട്ടയായ പോത്തു; രീതി – പോലെ; ഭക്ഷിഞ്ചി – തിന്നും; തിരിഗിതി – അലഞ്ഞുനടന്നു; പുട്ടുലോഭുലന – ജന്മനാ പിശുക്കന്മാരെ; പൊട്ടകൈ – വയറിന്നു (ഉണ്ണാൻ) വേണ്ടി; പൊഗഡിതി – പുകഴ്ത്തി; ദുഷ്ടുലതോഗൂഡി – ദുഷ്ടജനത്തോടു ചേർന്നു; ദുഷ്കൃത്യമു – പാപകർമ്മങ്ങൾ; സല്പേ – ചെയ്തു; രട്ടുജേസന – തെമ്മാടിയായി നടക്കുന്നവൻ; ത്യാഗരജുനി – ത്യാഗരാജനെ; ദയതോ – ദയയോടെ.

അല്ലയോ എന്റെ ഏകാവലംബമായ രാമ! നിന്തിരുവടി എങ്ങനെ അടിയനെ രക്ഷിക്കും എന്നു അറിഞ്ഞുകൂടാ. (അത്രയും വലിയ പാപിയാണുഞാനെന്നു സാരം) കഷ്ടം! എന്റെ (ജീവിത) കഥ കേൾക്കുവാൻകൂടി കൊള്ളരുതാത്തതാണ് ഭക്ഷണത്തെ മാത്രം ലാക്കാക്കി ഒരു പോത്തുപോലെ ഞാൻ അലഞ്ഞു നടന്നു. ഭക്ഷണത്തിന്നു മാത്രം വേണ്ടി ലുബ്ധന്മാരെ ഞാൻ സേവിച്ചു; നീചന്മാരോടു കൂട്ടുകൂടി ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു, തെമ്മാടിയായി നടക്കുന്നവനായ ഈ ത്യാഗരാജനെ ദയയോടെ എങ്ങനെ രക്ഷിക്കാം—

ഗൗളരാഗത്തിലുള്ള ''ദുഡുകുഗല'' എന്ന കീർത്തനം പോലെ ഇതും ആത്മ ഗർഹണ പരമായ ഒന്നാണ്. നിഷ്കളങ്ക ഹൃദയനും ഭാഗവതോത്തമനുമായ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ അത്തരം ജീവിതം നയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. അങ്ങനെ ദുർമ്മാർഗ്ഗികളായിരുന്നശേഷം ഭക്തന്മാരായവർക്കു വേണ്ടിയാണ് സ്വാമികൾ ഇത്തരം കീർത്തനങ്ങൾ രചിച്ചത്.

'' ഭുവിനി ദാസുഡനെ '' എന്നാദിയായ കീർത്തനത്തിലും മററും സ്വാമി കടം, താൻ കററമൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്ന ഭഗവാനെ ബോധിപ്പിക്കുന്നതും സ്മരണീയമാണ്.

18

ശങ്കരാഭരണം—ആദി

പ. എട്ടട നിലിചിതേ നീദു സൊമ്മു—
ലേമി ബോവുരാ ? (എ)

അ. നുദുടി വ്രാതഗാനി മട്ട മീരന
നാതരമാ ? തെലിസി മോസബോദുനാ ? (എ)

ച. തരാന ദൊരകനി പരാകു നായെഡ
ന രാമ ! ജേസിതേ സുരാസുരാലു മെ—
ച്ചുരാ ? ഇപുഡു ഈഹരാമി തനമേ (യെ)
ലരാ ഭക്തത്യാഗരാജനുത ! നാ

എട്ടട നിലിചിതേ—മുമ്പിൽ (വന്നു) നിന്നാൽ; നീദു—നിന്റെ; സൊമ്മുലു—സ്വത്ത്, ധനം; ബോവുരാ—പോകുമോ, നഷ്ടപ്പെടുമോ; നുദുടിവ്രാത—തലേലെഴുത്ത്, വിധി: കാനി—തന്നെ; മട്ടമീരന—ലംഘിക്കുക; നാ തരമാ എനിക്കു സാദ്ധ്യമാണോ? തെലിസി—അറിഞ്ഞുകൊണ്ട്; മോസബോദുനാ—വഞ്ചിക്കപ്പെടുമോ? തരാന— നിൻ വംശത്തിൽ; ദൊരകനി—ഇല്ലാത്തതായ; പരാകു—അനാസ്ഥ, ഉപേക്ഷ; നായെഡന—എന്നോട്; രാമ! ജേസിതേ—കാണിക്കുന്നതു; സുരാസുരലു—ദേവസുരന്മാർ; മെച്ചുരാ—പുകഴ്ത്തുമോ; ഇപുഡു—ഇപ്പോഴും; ഈ; ഹരാമിതനമു-ദുശ്ശാഠ്യം; ഏലരാ—എന്തിനു: ഭക്തത്യാഗരാജനുത! നാ—എന്റെ

നിതിരുവടി എന്റെ മുമ്പിൽ വന്നുനിന്നാൽ അങ്ങയുടെ സ്വത്തെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടു പോകുമോ (വല്ലചേതവുമുണ്ടോ) എന്റെ തലലെഴുത്തു മാത്രമായതിനെതട്ടുത്തുകൂടാ. ഇതറിയുന്ന ഞാൻ വഞ്ചിക്കപ്പെടുമോ? എന്നോടുള്ള അനാസ്ഥ (ശരണാഗതരെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് നിന്റെ വംശത്തിനു ചേർന്നതല്ല. അത് ദേവസുരന്മാർ കൂടി നന്നായിയെന്നു പറയുകയില്ല; ഈ ദുശ്ശാഠ്യം എന്തിന്? (എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതു അങ്ങേക്കു ഭൂഷണമല്ലെന്നു സാരം)

രോഷഭക്തിപരമായ കീർത്തനമാണിതു. ആന്ധ്രയിലും കർണ്ണാടകത്തിലും നാടോടിഭാഷയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന 'ഹരാമിതനമു' 'ഉർദുവിൽനിന്നു വന്നതാണെന്നു കരുതപ്പെടുന്നു.

ഒടുവിലത്തെ ചരണമാണുചേർത്തതു്.

19

നീലാംബരി—ആദി

പ. എന്നഗ മനസുകുരാനി പന്നഗശായി സൊഗസു
പന്നുഗ ഗനഗൊനനി കന്നുലേലേ
കന്നുലേലേ കണ്ടീ മിന്നുലേലേ (എ)

ച. മാലിമിനി ത്യാഗരാജ്ഞ നേലിന രാമമൂത്തിനി
ലാലിഞ്ചി പോഗഡനി നാലികേലേ
നാലികേലേ സുത്രമാലി കേലേ (ഏ)

എന്നഗ-എണ്ണുക, കണക്കാക്കുക; മനസുകുരാനി-മനസ്സു കൊണ്ടു ഭാവിക്കു വാൻ കഴിയാത്തതു, അചിന്ത്യനീയം; പന്നഗശായി-മഹാവിഷ്ണു; സൊഗസു-അ ഴക; പന്നഗ- തെളിവായി; കന്നഗോനനി- കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത, കാണാൻ കഴി യാത്ത; കന്നുലു-കണ്ണുകൾ; ഏലേ- (ഏലാ + ഏ)-എന്തിനു, (ചോദ്യമോ നിഷേ ധമോ സൂചിപ്പിക്കാന പ്രത്യയമാണു ഏ) മാലിമി-കനിവോടെ; ത്യാഗരാജുനി -ത്യാഗരാജനെ; ഏലിന-രക്ഷിച്ച; രാമമൂത്തിനി- ശ്രീരാമസ്വാമിയെ: ലാലി ഞ്ചി-പ്രസാദിപ്പിക്കാത്ത; പൊഗഡനി-സ്തുതിക്കാത്ത; നാലിക(നാലുക)നാവു: ഏലേ (ഏല + ഏ) എന്തിനു; സുത്രമാലികേലേ- (സുത്രമാലിക + ഏലേ) ജപ മാല എന്തിനു.

മനസ്സുകൊണ്ടു ഭാവന ചെയ്യാൻ പോലും വയ്യാത്തതായ ശേഷശായി (വിഷ്ണു)യുടെ അഴക തെളിവായി കാണാത്ത കണ്ണു് എന്തിനു്? അതിന്റെ വെളി ച്ചം എന്തിനു്? ത്യാഗരാജനെ കനിവോടെ കാത്തരുളുന്ന ശ്രീരാമസ്വാമിയെ പുകഴ്ത്താത്ത നാവു എന്തിനു? ജപമാല എന്തിനു?

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തെ ഈ കീർത്തനം പ്രഹ്ലാദഭക്തി വിജയ ത്തിൽ ഉള്ളതാണു്. പല്ലവിയിൽ കന്നെമിന്നലേലേ (അഴകുള്ള തരുണി) എന്നു പാഠഭേദം, ചരണത്തിൽ മാലിമിതോ എന്നു പാഠഭേദം.

20

ഖരഹരപ്രിയ—ആദി

പ. എവരനി നിർണയി ഞ്ചിരിരാനി—
ന്നെട്ലാ രാധിഞ്ചിരിരാ? നരവരു (ലെ)

അ ശിവുഡനോ മാധവുഡനോ കമലഭവുഡുനോ
പരബ്രഹ്മമനോ? (ഏ)

ച. ശിവമന്ത്രമുനകു മാജീവമു മാധവമന്ത്രമുനകുരാജീവമു യീ—
വിവരമു ദെലിസിന ഘനുലകു മ്രൊക്കെദ
വിതരണഗുണ! ത്യാഗരാജവിനുത! നി (ന്നെ)

എവരനി(എവരു + അനി) ആരാണു്; നിർണ്ണയിഞ്ചിരി _ നിർണ്ണയിച്ച, രാ-സംബോധന; നിന്നു-നിന്നെ, എട്ലാ-എങ്ങനെ, ആരാധിഞ്ചിരി പൂജി ച്ച, രാ, നരവരുലു-ശ്രേഷ്ഠന്മാർ, ശിവുഡനോ (ശിവുഡു + അനി + ഒ)-ശിവ നാണെന്നോ;മാധവുഡനോ-വിഷ്ണുവാണെന്നോ, കമലഭവുഡുനോ- ബ്രഹ്മവാ ണെന്നോ; പരബ്രഹ്മമനോ- പരബ്രഹ്മമാണെന്നോ; ശിവമന്ത്രമുനകു. ശിവമന്ത്രത്തിനു; മാ-മ എന്ന ശബ്ദം; ജീവമു-ജീവൻ, മാധവമന്ത്രമുനകു വിഷ്ണുമ ന്ത്രത്തിനു് രാ-ര എന്ന ശബ്ദം; ജീവമു-ജീവൻ യീ വിവരമു-ഈ വിവരം, ദെലിസിന. അറിയിച്ച ഘനുലകു-മഹാത്മാക്കൾക്കു, മ്രൊക്കെദ. നമസ്കാരം ചെയ്യുന്നു, വിതരണഗുണ-ഗുണബാഹുല്യമുള്ളവനേ ത്യാഗരാജ വിനുത!

പണ്ഡിതന്മാർ നിന്തിരുവടി ആരെന്നാണ് തീർച്ചയാക്കിയത്? അവർ എങ്ങനെ പൂജിച്ചു? ശിവനായിട്ടാണോ, വിഷ്ണുവായിട്ടാണോ ബ്രഹ്മാവായിട്ടാണോ അതുമല്ല പരബ്രഹ്മമായിട്ടാണോ! ശിവമന്ത്രത്തിന്റെ ജീവനാണ് 'മ' 'ര' വിഷ്ണുമന്ത്രത്തിന്റെ ജീവനമാണ് ഈ വിശേഷവസ്തുത നല്ലപോലെ ധരിച്ചിട്ടുള്ള മഹാത്മാക്കളെ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു. സദ്ഗുണസമ്പന്നനും ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനുമായവനേ!

വിതരണഗുണ ത്യാഗരാജ എന്നു സമസ്തപദമായിട്ടെടുക്കാം. പഞ്ചനദീശനു ത്യാഗരാജൻ എന്ന പേരുണ്ട്. ശിവൻ ശ്രീരാമഭക്തനാണെന്നു പുരാണം.

പല്ലവിയുടെ ഒടുവിലുള്ള നരവര എന്നതു നരവർ എന്നു സംബോധനയായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു.

ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ രാഗം ദേവാമൃതവർഷണിയായും നാഥചിന്താമണിയായും അന്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു

ചരണാന്ത്യത്തിലെ ത്യാഗരാജവിനുത എന്നതിനു ശേഷം നീ എന്നും പാഠഭേദമുണ്ട് അപ്പോൾ പല്ലവി എടുക്കുന്നതു നിന്നെ എന്നാവും പല്ലവിയിൽ പാഠാന്തരം നിർണ്ണയഞ്ചി എന്നും.

ശ്രദ്ധേയമായൊരു കാര്യം. 'മ' ആദ്യമായും 'ര' രണ്ടാമതായുമാണല്ലോ സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം രചിച്ചതു്. അപ്പോൾ രാമ എന്നതിനു പകരം മരാ എന്നാകും. നാരദമഹർഷി വാല്മീകിക്കു മന്ത്രോപദേശം ചെയ്തതു ഇങ്ങനെയാണെന്നു ഐതിഹ്യം. സ്വാമികൾ ശ്രീനാരദനെ ഗുരുവായി വരിച്ചിട്ടുള്ളതും സ്മരണീയമാണ്.

ശിവമന്ത്രം: നമ: ശിവായ

വിഷ്ണുമന്ത്രം ഓം നമോ നാരായണായ

ഈ രണ്ടു മന്ത്രങ്ങളുടേയും സാരമടങ്ങിയതാണു താരകമന്ത്രമായ രാമനാമമെന്നു സ്വാമികൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

21

ദേവ മനോഹരി–ചാപ്പ്

പ. എവരികൈ യവതാര മെത്തിതിവോ?
ഇപ്പുഡൈന ദെലുപവയ്യാ രാമയ്യ! നീ (വെ)

അ. അവനികി രമ്മനി പിലിചിന മഹരാ
ജെവഡോ വാനികി മ്രൊക്കെദ രാമ (എ)

ച. വേദവർണ്ണനീയമൗ നാമമുതോ
വിധിരുദ്രലകു മേല്മിയഗു രൂപമുതോ
മോദസദനമഗു പടുചരിതമുതോ
മുനിരാജവേഷിയൗ ത്യാഗരാജനുത! നീ (വെ)

എവരി കൈ–ആർക്കുവേണ്ടി; അവതാരമു–അവതാരം–രാമാവതാരം; എത്തിതിവോ–ചെയ്തു; ഇപ്പുഡൈന–ഇപ്പോഴെങ്കിലും; ദെലുപവയ്യ–പറഞ്ഞാലും;

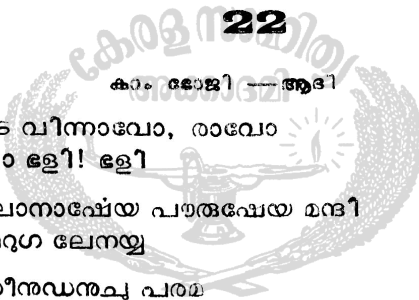
രാമയ്യ–അല്ലയോ രാമസ്വാമി! നീവു–നീ; അവനികി–ലോകത്തിൽ; രമ്മനി–വരുവാൻ; പിലിചിന–വിളിച്ച; മഹരാജു–മഹാരാജാവ്; എവഡോ–ആരോ; വാനികി–അവനു; മ്രൊക്കെദ–നമസ്ക്കരിക്കുന്നു; രാമ! വേദവർണ്ണനീയമൗ–വേദങ്ങളാൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ട; നാമമുതോ– പേരോടുകൂടിയും; വിധിരുദ്രുലകു–ബ്രഹ്മാവിനും; ശിവനും: മേല്മിയഗു–ഉപരിയായ; രൂപമുതോ–രൂപത്തോടുകൂടിയും; മോദസദനമഗു–സന്തോഷത്തിന്നിരിപ്പിടമായി; പടുചരിതമുതോ–വീരചരിതമുള്ളവനായി; മുനിരാജവേഷിയൗ–രാജർഷിവേഷത്തോടു കൂടിയ; ത്യാഗരാജനുത! നീവു–നീ.

ആർക്കുവേണ്ടിയാണ് നിന്തിരുവടി അവതാരമെടുത്തതു? ഇപ്പോഴെങ്കിലും പറഞ്ഞുതരുമോ? അല്ലയോ രാമസ്വാമി! നിന്തിരുവടിയെ ഈ ലോകത്തേക്കു വരുവാനായി വിളിച്ച ആ മഹാത്മാവിനെ ഞാൻ വണങ്ങുന്നു. വേദങ്ങൾ പ്രകീർത്തിച്ചിട്ടുള്ള ദിവ്യനാമത്തോടു കൂടിയവനായും: ബ്രഹ്മാവിനും ശിവനും ഉപരിയായ രൂപസൗഭാഗ്യമുള്ളവനായും ആനന്ദമുളവാക്കുന്ന വീരചരിത മുള്ളവനും രാജർഷിവേഷം പൂണ്ടവനുമായ (നിന്തിരുവടി ആരു പറഞ്ഞിട്ടവതാരം ചെയ്തു?)

ഈ കീർത്തനം അവതാര മഹിമയെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

22

കാംബോജി — ആദി

പ. എവരിമാട വിന്നാവോ, രാവോ
ഇന്ദുലേവോ ഭളീ! ഭളീ (എ)

അ. അവനിലോനാർഷേയ പൗരുഷേയ മന്ദി
ചോദ്യ മെറുഗ ലേനയ്യ (എ)

പ. ഭക്തപരാധീനുഡനചു പരമ
ഭാഗവതുല
വ്യക്തരൂപുഡൈ പലികിന മുച്ചട
യുക്തമനചുനണ്ടി
ശക്തി ഗല മഹാദേവുഡു നീവനി
സന്തോഷമുനനണ്ടി
സത്തചിത്തുഡഗു ത്യാഗരാജനുത!
സത്യ സന്ധുഡനു കൊണ്ടി നിലലോ (എ)

എവരിമാട–ആരുടെ വാക്കിനെ; വിന്നാവോ–നീ കേട്ടുവോ? രാവോ–; (നീ)വരുകയില്ലേ; ഇന്ദുലേവോ–ഇവിടെ ഇല്ലെ? ഭളി ഭളി! നല്ലതു, നല്ലതു്! അവനിലോനു–ഈ ലോകത്തിൽ; ആർഷേയ–ഋഷികളുടെ, ഋഷിപ്രോക്തമായ പൗരുഷേയമു–പുരുഷന്മാരുടെ (പണ്ഡിതന്മാരുടെ) ഗ്രന്ഥങ്ങൾ; അന്ദി–ഗ്രഹിച്ചിട്ടു; ചോദ്യമു–ആശ്ചര്യം; എറുഗലേനയ്യ–(എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല; ഭക്തപരാധീനുഡു– ഭക്തന്മാർക്കു വശംവദനായവൻ; അനചു–എന്നു; പരമഭാഗവതുല–ഭാഗവതോത്തമന്മാരോടു; വ്യക്തരൂപുഡൈ–വ്യക്തരൂപത്തിൽ, സ്പഷ്ടമായി; പലികിന–(നീ) പറഞ്ഞ; മുച്ചട–സൈ്വരസല്ലാപം; യുക്തമനചുനു–നേ

രാണെന്നു; ഉണ്ടി–ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു; ശക്തിഗല–ബലവത്തായ; മഹാദേവുഡു–സർവ്വേശ്വരൻ; നീവനി–നീന്തിരുടിയെന്നു; സന്തോഷമുഗ–സന്തോഷത്തോടെ, ഉണ്ടി–വിശ്വസിച്ചു; സത്തചിത്തുഗ്ഗ–സ്ഥിരചിത്തനായ; ത്യാഗരാജനുത–ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! സത്യസന്ധുഡു–സത്യസന്ധൻ; അനുകൊണ്ടിനി–ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു; ഇലലോ– ഈ ലോകത്തിൽ.

ആരുടെ വാക്ക കേട്ടു? (അത്രവരുത്തിയ വിനകൊണ്ടു) വരുകയില്ലേ? ഇവിടെ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ? നല്ലതു! നല്ലതു! പ്രഭോ! ഋഷി പ്രോക്തങ്ങളും പണ്ഡിതരചിതങ്ങളുമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചിട്ടും ഈ ആശ്ചര്യം എനിക്കറിയുന്നില്ല. ഭക്തന്റെ വംശംവദനാണു ഞാൻ എന്ന നിന്റെ പരമഭക്തന്മാരോടു അരുളിയ വാക്ക വിശ്വസിച്ചു; സർവ്വശക്തനായ ഈശ്വരനാണു നീയെന്നും വിചാരിച്ചു ഞാൻ സന്തോഷിച്ചു. നീ സത്യസന്ധനാണെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു. അല്ലയോ സ്ഥിരചിത്തനായ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ! (ലോകത്തിൽ ആരുടെ വാക്ക കേട്ടിട്ടാണു വരാതിരിക്കുന്നതു!)

അല്ലയോ ത്യാഗരാജനുത! ഭൂമിയിൽ സ്ഥിരചിത്തനും സത്യസന്ധനുമാണു നീയെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു എന്നും വ്യാഖ്യാനിക്കാം. ആർഷേയമെന്നാൽ മനു, ആപസ്തംബൻ, ബോധായനൻ, വസിഷ്ഠൻ, അത്രി, യാജ്ഞവല്ക്യൻ, വ്യാസൻ എന്നിവർ രചിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾ. പൗരുഷേയമെന്നാൽ ഭർതൃഹരി മുതലായവരുടെ നീതിശാസ്ത്രം, വൈഷ്ണവ ആഴ്‌വാർമാരുടെയും, ശൈവനായൻമാരുടേയും കമ്പർ, തുളസിദാസൻ, തുഞ്ചത്താചാര്യൻ, മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരി, രാമദാസ് തുടങ്ങിയ ഭക്തകവികളുടെ കൃതികൾ.

എവരിമാട വിന്നാവോ എന്നതിനു പദാർത്ഥം പറയുമ്പോൾ 'ആരുടെ വാക്കകേട്ടു' എന്നു മാത്രമാണെങ്കിലും തെലുങ്കു നാടോടി ഭാഷയിൽ അതിനു ആരാണു ഏഷണി പറഞ്ഞു എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചതു എന്നർത്ഥമുണ്ടു. മന്ദിയുടെ സാധിപോയാൽ അന്ദി–പ്രാപിച്ചു, നേടി, ഗ്രഹിച്ചു എന്നെല്ലാമർത്ഥമുണ്ടു. വ്യക്തരൂപമു എന്നതിനു അവതാരരൂപത്തിൽ എന്നും അർത്ഥം കല്പിക്കാം. മുച്ചട–സല്ലാപം എന്നാണ് സാമാന്യ അർത്ഥം–ഇവിടെ വെറുംവാക്ക; യുക്തമു എന്നതിനു ഇവിടെ പര്യാപ്തമെന്നർത്ഥമാണ് യോജിക്കുക,

23

മോഹനം—ചാപു

പ. എവരുരാ നിനുവിനാ ഗതി മാകു
സവരക്ഷക നിത്യോത്സവ സീതാപതി (എ)

ച. രിജാ ബിഗു നീ കേലരാ ത്യാഗ–
രാജാർച്ചിത! താളജാലരം
ഈ ജാലമു സേയ രാജാ ബ്രോവസം–
കോചമാസുരഭ്രജമാ മാകു (എ)

എവരു–ആർ; രാ–സം ബോധനശബ്ദം; നിനുവിനാ–നീയൊഴികെ, നീയല്ലാതെ; ഗതി–രക്ഷ; മാകു–ഞങ്ങൾക്ക്; സവരക്ഷക (സവന)–യാഗർത്ത സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; നിത്യോത്സവ–എന്നും ഉത്സവമായിട്ടുള്ളവൻ; സീതാപതി–അല്ലയോ സീതാപതേ!

നജോ- പ്രഭു; ബാഗു- ശാഠ്യം; നീകേലരാ—(നീകു + ഏല + രാ) അങ്ങേയ്ക്കു എന്തിനു; ത്യാഗരാജാർച്ചിത! താജജാലരാ—സഹിക്കുന്നില്ല; ഈ ജാലമുസേയ–ഈ ജാലം വേണ്ട; രാജ! ബ്രോവ–രക്ഷിക്കൽ; സങ്കോചമാ–ശങ്കയാണോ; സുരഭൂജമാ- കല്പകവൃക്ഷമായവനേ! മാകു-ഞങ്ങൾക്കു.

അല്ലയോ എന്നും ഉത്സവവൈഭവത്തോടെ വിളങ്ങുന്നവനേ! സീതാപതേ! ഞങ്ങൾക്കു നീയല്ലാതെ മററു ഗതി എന്താണു! യാഗങ്ങളെ കാക്കുന്നവനേ! അല്ലയോ രാജൻ! അങ്ങേക്കു എന്തിനാണ് ഈ ശാഠ്യം? അതു(പരാങ്മുഖം) എനിക്കു സഹിക്കാവതല്ല. ഈ ജാലം വേണ്ട ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! (ഭക്തന്മാർക്കു) കല്പവൃക്ഷമായവനേ!

പല്ലവിയുടെ രണ്ടാമത്തെവരി അനുപല്ലവിയായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു. ആ വരിയിലെ സവരക്ഷക എന്നതിനു വൈന രക്ഷക എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ടു. പാപകർമ്മനിരതനായിരുന്ന വൈനൻ എന്നൊരുവനെ ഭഗവാൻ രക്ഷിക്കുകയുണ്ടായി. ചരണത്തിന്റെ രണ്ടാംവരി ഒട്ടവാൾരാമ! എന്നു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചേർത്തുകാണുന്നു

24

മുഖാരി – രൂപകം

പ. എന്തനി നേ വർണ്ണിന്തുനു ശബരി ഭാഗ്യ (മെൻ)

അ. ദാന്തുല വരകാന്തലു ജഗ
മന്ത നിണ്ഡി യുണ്ഡഗ (എൻ)

പ. കനുലാര സേവിഞ്ചി കമ്മനി ഫലമുലനൊസഗി
തനുവു പുലകരിഞ്ച പാദയുഗമുലകു മ്രൊക്കി
ഇന കുലപതി സമുഖംബുന പുനരാവൃത്തി രഹിതപദ
മുനുപൊന്ദിന ത്യാഗരാജനുതുരാലി പുണ്യം മേന (നെ)

എന്തനി–എങ്ങനെ, നേ–ഞാൻ; വർണ്ണിന്തുനു–വർണ്ണിക്കുന്നു; ശബരീഭാഗ്യം–ശബരിയുടെ ഭാഗ്യത്തെ; ദാന്തുല–തപസ്വികളും; വരകാന്തലു–ധർമ്മപത്നിമാർ; ജഗമന്ത–ലോകത്തിൽ; നിണ്ഡി ഉണ്ഡഗ–നിറയെ ഉണ്ടായിരിക്കുമ്പോളും; കനുലാര– കൺകളിതര; സേവിഞ്ചി–സേവിച്ചു; കമ്മനി–മധുരമായ; ഫലമുലനു–പഴങ്ങളെ; ഒസഗി–കൊടുത്തു: തനുവു-ശരീരം; പുലകരിഞ്ച–രോമാഞ്ചമുണ്ടായി; പദയുഗമുലകു–കാലിണകളിൽ; മ്രൊക്കി–നമസ്ക്കരിച്ചു: ഇന കുലപതി–സൂര്യവംശത്തിന്റെ നാഥൻ (ശ്രീരാമൻ) സമുഖംബുന–സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ; പുനരാവൃത്തിരഹിതപദമുനു–പുനർജ്ജന്മമില്ലാത്തവനായ പദവിയെ; പൊന്ദിന–പ്രാപിച്ച;ത്യാഗരാജനുതുരാലി–ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവൻ; പുണ്യമുനു–പുണ്യത്തെ —

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

താപസന്മാരുടെ ധർമ്മപത്നികളും പലരും ഇരിക്കവേ (കാട്ടാളവർഗ്ഗത്തിൽ ജനിച്ചവളായ) ശബരിയുടെ ഭാഗ്യത്തെ ഞാൻ എങ്ങനെവർണ്ണിക്കും! സൂര്യവംശശ്രേഷ്ഠനായ ശ്രീരാമസ്വാമിയെ കൺകളിരെ ദർശിച്ചു മധുരമായ പഴങ്ങളെക്കാഴ്ച

വെച്ച്(ഭക്തിപാരവശ്യംകൊണ്ട)പുളകാങ്കിതയായി; ഭഗവാൻെറ കാലടികളിൽ നമസ്കാരം ചെയ്ത; പുനർജ്ജന്മമില്ലാത്തതായ മോക്ഷപദവിയെ പ്രാപിച്ചവളും ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവളും പുണ്യവതിയുമായ (ശബരിയുടെഭാഗ്യം എങ്ങനെ വർണ്ണിക്കും)

ഭക്ത മഹാത്മ്യത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന കീർത്തനം.ശബരിയെ കാണുന്നതിനുമുമ്പ ശ്രീരാമ സ്വാമി പലഋഷിമാരുടെ ആശ്രമങ്ങളും സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായെന്നു സ്മരിക്കുക.

25

ഉദയരവി ചന്ദ്രിക – ദേശാദി

പ. എന്തനേർചിന എന്തജൂചിന
എന്തവാരലൈന കാന്തദാസുലേ (എ)

അ. സന്തതമ്പു ശ്രീകാന്ത സ്വാന്ത സി
ദ്ധാന്ത മൈന മാർഗ്ഗ ചിന്ത ലേനിവാ (രെം)

ച. പരഹിംസ പരഭാമാന്യധന
പരമാനവാ പവാദ
പരജീവനാദുല കനൃതമേ
ഭാഷിഞ്ചേരയ്യ ത്യാഗരാജനത! (എൻ)

എന്തനേർച്ചിന– എത്ര പഠിച്ചാലും; എന്തജൂചിന–എത്ര നോക്കിയാലും എന്തവാര ലൈന–എങ്ങനെയുള്ളവനായാലും; കാന്തദാസുലേ–സ്ത്രീജിതനായിരിക്കും. സന്തതമ്പു–സദാ: ശ്രീകാന്ത സ്വാന്ത–ഭഗവാൻെറ ഹൃദയത്തിലുള്ള; സിദ്ധാന്തമൈന–പരമാത്മമായ മാർഗ്ഗചിന്തലേനവാരു മാർഗ്ഗത്തിൽ വിചാരമില്ലാത്തവർ; പരഹിംസ—അന്യനെ–ദ്രോഹിക്കുക; പരഭാമാന്യധന–പരസ്ത്രീയുംഅന്യൻെറമുതലും; പരമാനവാ പവാദ–പരദൂഷണം; പരജീവന,ദുലക–മററുള്ളവർക്ക (ഭാര്യമക്കൾക്ക, വേണ്ടി അനൃതമേ–നുണ, അസത്യം, ഭാഷിഞ്ചേരയ്യ (ഭാഷിഞ്ചേരു+അയ്യ) പറയുന്ന അങ്ങുന്നേ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തി അന്വയിക്കണം. ലക്ഷ്മീ പതിയായഹരിക്ക സമ്മതമായ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഒരിക്കലുംചിന്തയില്ലാത്തവർ എത്ര തന്നെ പഠിച്ചവരായും എത്ര തന്നെ കണ്ടവരായാലും അവർ ഏതു തരക്കാരായാലുംസ്ത്രീ ജിതന്മാരായിരിക്കും.

പരദ്രോഹവും പരദൂഷണവും ചെയ്തും അന്യൻെറ ധനത്തെയും സ്ത്രീകളേയും കൊതിച്ചും തൻെറ ഭാര്യമക്കളെ പുലർത്താൻ നുണ പറഞ്ഞുകൊണ്ടും ഇരിക്കുന്നവർ (എത്ര പഠിച്ചവരായാലും)

എത്ര കണ്ടാലും എന്നുവെച്ചാൽ വിദേശപര്യടനം കൊണ്ടും മററും അറിവു നേടിയവർ എന്നർത്ഥം.

പരജീവനാദുലക അന്യരെ പുലർത്താൻ എന്നാണർത്ഥം. ചാരണാന്ത്യം ത്തിൽ ഭാഷാഞ്ചേദരയ്യ എന്നു പാഠ ഭേദം കാണുന്നുണ്ട.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ രാഗം ശുദ്ധധന്യാസി യെന്നു കാണുന്നു.

26

സാരാഗം—ദേശാദി

പ.	എന്ത ഭാഗ്യമു മാ പാല ഗല്ഗിതിവി എവ്വരീഡു മുജ്ജഗമുലലോ തന	(കെൻ)
അ.	ചെന്തജേരി സൗജന്യമുഡൈ ബലികി ചിന്ത ബാഗ തൊലഗിഞ്ചി ബ്രോചിതിവി	(എൻ)
ച.	മുന്ന നീ സമീപമുന വെലയു സ— ന്മുനല നെല്ല നണിമാദി ലീലലചേ ദിന്നഗാന പാലനമു ജേസിനട്ടു നന്ന ഗാചി തിവി ത്യാഗരാജനുത!	(എൻ)

എന്തഭാഗ്യമു—എന്തു ഭാഗ്യമാണ്; മാ പാല—ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ; ഗൽഗിതിവി—(നീ) എത്തിയിട്ടുണ്ട്; എവ്വരീഡു—സമനാരുണ്ട്; മുജ്ജഗമുലലോ— മൂന്നു ലോകത്തിലും; തനക —ഞങ്ങൾക്ക; ചെന്തജേരി—ഞങ്ങളുടെ സമീപത്തെത്തി; സൗജന്യമുഡൈ—സൗജന്യത്തോടെ; ബലികി—സംസാരിച്ച്; ചിന്ത—ചിന്തകൾ ബാഗ—നല്ലവണ്ണം; തൊലഗിഞ്ചി—നീക്കം ചെയ്തു; ബ്രോചിതിവി—രക്ഷിച്ചു; മുന്ന—മുമ്പു; നീ—നിന്റെ; സമീപമുന-സമീപത്തിൽ; വെലയു—ഇരുന്ന; സന്മുല-മഹർഷികൾ; എല്ല—എല്ലാം; അണിമാദി-അണിമാദി സിദ്ധികൾ; ലീലന ചേ-ലീലകളിൽ; ദിന്നഗാന-വേണ്ടും വണ്ണം; പാലനമു-സംരക്ഷണം; ജേസിനട്ടു; ചെയ്തതുപോലെ; നന്ന-എന്നെ; ഗാചിതിവി-രക്ഷിച്ചാലും; ത്യാഗരാജനുത!

ഇതെന്തൊരു ഭാഗ്യമാണ്! നിന്തിരുവടി ഞങ്ങൾക്കിടയിൽവന്നു. മൂന്നുലകിലും ഞങ്ങൾ സമനായി (ഭാഗ്യംകൊണ്ടു) ആരുണ്ടു? എന്റെ അടുത്തുവന്ന് സൗഹൃദത്തോടെ സംസാരിച്ചു തന്റെ ആധികളെയെല്ലാം തീർത്തു. മുമ്പു നിന്റെ അടുത്തെത്തിയ മുനികളെ നീ അണിമാദി സിദ്ധികളാൽ പാലിച്ചതുപോലെ എന്നെയും രക്ഷിച്ചാലും. ത്യാഗരാജനുത!

27

ഹരികാംഭോജി—ആദി

പ.	എന്തരാനി തനകെന്ത പോനി നീ ചെന്ത വിഡുവ ജാല	(എൻ)
അ.	അന്തകാരി നീ ചെന്തജേരി ഹനു— മന്തുഡൈ കൊലുവ ലേദാ	(എൻ)
ച.	ശേഷുഡു ശിവുനികി ഭൂഷുഡുലക്ഷ്മണ വേഷിയൈ കൊലുവലേദാ	(എൻ)

എന്തരാനി—എന്തുവന്നാലും; തനക—എനിക്ക്; എന്തപോനി—എന്തുപോയാലും; നീ ചെന്ത—നിന്റെ സമീപത്തെ; വിഡുവജാല—ഞാൻ വിടുന്നതല്ല.

അന്തകാരി–ശിവൻ; നീ–നിന്റെ; ചെന്താജരി–സാമീപ്യത്തിനായി; ഹനുമന്തു ഡൈ–ഹനുമാനായിട്ടു കൊലുവലേദാ–സേവചെയ്തിട്ടില്ലേ; ശേഷുഡു–ആദിശേഷൻ; അനന്തൻ; ശിമുനീകി ഭൂഷഡു–ശിവനു ഭൂഷണമായവൻ; ലക്ഷ്മണ വേഷിയൈ–ലക്ഷ്മണ വേഷത്തിൽ; കൊലുവലേദാ.

എന്തുവന്നാലും എന്തുപോയാലും (എനിക്കു എന്തു കിട്ടിയാലും ശരി എന്തു നഷ്ടപ്പെട്ടാലും ശരി) ന തിരുവടിയെ ഞാൻ വിട്ടു പോവുകയില്ല. പരമശിവൻ നിന്റെ സാമീപ്യത്തിനുവേണ്ടി ഹനുമാനായി സേവിച്ചില്ലെ ശിവന്റെ ആഭരണമായ ആദിശേഷൻ ലക്ഷ്മണനായി പിറന്നു നിന്നെ സേവിച്ചില്ലേ.

ഹനുമാൻ വായുപുത്രനാണെങ്കിലും ശിവബീജമാണ്. ആഞ്ജനേയ സഹസ്രനാമത്തിൽ ഒന്നു രുദ്രവീര്യ സമുദ്ഭവ എന്നാണ് എന്നു സ്മരിക്കുക.

28

സ്വരസ്വതി മനോഹരി—ആദി

പ. എന്ത വേഡു കൊന്തു രാഘവ!
പന്തമേലരാ? ഓ, രാഘവ (എം)

അ. ചിന്തദീർച്ചുട കെന്ത മോഡിരാ
അന്തരാത്മ! നാ ചെന്തരാനു നേ (എം)

ച. ചിത്തമന്ദു നിന്നു ജൂചു സൗഖ്യമേ
യുത്തമംബനുചു നുപ്പോംഗുചുനു
സത്തമാത്രമാ ചാല നമ്മിതിനി
സാർവ്വ ഭൗമ! ശ്രീത്യാഗരാജനുത! (എം)

എന്ത–എത്ര; വേഡുകൊന്ദു–പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ (അഭ്യർത്ഥിക്കുവാൻ) കഴിയും; രാഘവ! ശ്രീരാമ! പന്തമേലരാ (പന്തമു + ഏലാ + രാ) പന്തമു–ശാഠ്യം; ഏല–എന്തിനു; ര–സംബോധന (ഭാഷയിലെ എടോ പോലെ) ഒ രാഘവ! ചിന്ത–വിചാരം; ദീർച്ചുടകു–ഇല്ലാതാക്കുവാൻ, കളവാൻ; എന്ത; മോഡി–അനാസ്ഥ നിർദ്ദയ; രാ; അന്തരാത്മ; സർവ്വ ന്തര്യാമിയായവനേ; നാ–എന്റെ; ചെന്ത–ഭാഗത്തു, അടുത്തു; രാനു–വരുവാൻ; നേ–ഞാൻ; ചിത്തമന്ദു (ചിത്തമു + അന്ദു—ഹൃദയത്തിൽ; നിന്നു–നിന്നെ; ജൂചു (ചൂചു) കാണുന്നതു; സൗഖ്യമെ–സുഖം; ഉത്തമംബനുചു (ഉത്തമംബു + അനുചു) ഉത്തമമെന്നു കരുതി; ഉപ്പോംഗുചുനു–ആഹ്ളാദഭരിതനായി; സത്തമാത്രമാ–സത്മാത്രമായവൻ; ചാല–വളരെ; നമ്മിതിനി—വിശ്വസിച്ചു; ശരണം പ്രാപിച്ചു. സാർവ്വഭൗമ–രാജാധിരാജ! ശ്രീത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ രാഘവ! എത്രതന്നെ പ്രാർത്ഥിച്ചാലും നിന്തിരുവടിക്കു എന്താണു എന്നോടുള്ള ഈ വിമുഖത! സർവ്വഭൂതഹൃദയനായ ശ്രീരാമ! അടുത്തുവന്നു എന്റെ ദുഃഖം പരിഹരിക്കുവാൻ എത്ര അനാസ്ഥ നിന്തിരുവടികാണിക്കുന്നു. അല്ലയോ സദ്രൂപ! രാജാധിരാജ! ശ്രീത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്നവനേ! നിന്തിരുവടിയെ ഹൃദയത്തിൽ ദർശിക്കുന്നതാണു പരമസൗഖ്യമെന്നു വിശ്വസിച്ചു ഞാൻ അങ്ങയെത്തന്നെ പൂർണ്ണമായും ശരണം പ്രാപിച്ചു.

ദൈന്യാക്തിയായ ഈ കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീരാമ സ്വാമിയോടുള്ള അടുപ്പവും ഭക്തിയും വെച്ചുകൊണ്ടു സ്വാമിയുടെ ചോദിക്കുകയാണ്; സംസാരദുഖത്തിൽ

നിന്നു മോചിക്കപ്പെടുവാൻ ഇനിയും എത്രകാലം വേണമെന്നും ബന്ധക്ലേശത്തിൽനിന്നു തന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ ഭഗവാൻ ഉദാസീനത കാണിക്കുന്നതായി സ്വാമികൾ ആവലാതിപ്പെടുന്നു. സച്ചിദ്രൂപനും സാർവ്വഭൗമനുമായ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ മനോമുകുരത്തിൽ ദർശിക്കുന്നതു പരമാനന്ദപ്രദമാണു സ്വാമികൾക്കു മുമുക്ഷുവിനു ഭക്തിമാർഗ്ഗമാണ് സുഗമവും ശ്രേഷ്ഠവുമായ മാർഗ്ഗമെന്നാണ് ഈ കീർത്തനത്തിലടങ്ങിയ സന്ദേശം.

29

ശ്രീരാഗം—ആദി

പ. എന്ദരോ മഹാനുഭാവു
ലന്ദരികി വന്ദനമു (എം)

അ. ചന്ദ്രുവർണ്ണുനി യന്ദ
ചന്ദമുനു ഹൃദയാര
വിന്ദമുന ജൂചി ബ്രഹ്മാ (രെം)
നന്ദ മനുഭവിഞ്ചുവാ

എന്ദരോ–എത്രയോ; മഹാനുഭാവുലു–മഹാത്മാക്കൾ; അന്ദരികി–അവരെല്ലാവർക്കും; വന്ദനമു–നമസ്കാരം. ചന്ദ്രു–ചന്ദ്രൻ; വർണ്ണുനി–നിറത്തിന്റെ; യന്ദചന്ദമുനു–സൗന്ദര്യത്തെ; ഹൃദയാരവിന്ദമുന–മനസ്സാകുന്ന താമരയിൽ; ജൂചി (ചൂചി) കണ്ടിട്ട്; ബ്രഹ്മാനന്ദം; അനുഭവിഞ്ചു–അനുഭവിക്കുന്ന; വാരു-ജനം.

(ഈ ലോകത്തിൽ) എത്ര മഹാത്മാക്കളുണ്ടോ അവർക്കെല്ലാവർക്കും (എന്റെ) നമസ്കാരം.

(ഈമഹാത്മാക്കൾ) താന്താങ്ങളുടെ ഹൃദയകമലത്തിൽ ചന്തവും കാന്തിയുമുള്ള ചന്ദ്രനെ (ചന്ദ്രവദനായ ഭഗവാനെ) കണ്ടിട്ടു പരമാനന്ദം അനുഭവിക്കുന്നവരാണ്.

ച. 1 സാമഗാനലോല! മനസിജലാവണ്യ!
ധന്യമൂർദ്ധന്യ (ലെം)

അല്ലയോ, സാമ ഗാനത്തിൽ പ്രിയമുള്ളവനേ! കാമസുന്ദര! ഭാഗ്യവാന്മാരിൽ അവർ മുമ്പന്മാരാണ്.

ച. 2 മാനസ വനചരവര സഞ്ചാര മുനിലിപി
മൂർത്തി ബാഗുഗ ബൊഡഗ നേവാ (രെ)

മാനസ–മനസ്സ്; വനചര-വര–ഹനുമാൻ; സഞ്ചാരമു–സഞ്ചാരം; നിലിപി–നിർത്തി; മൂർത്തി–ദേഹം, സ്വരൂപം; ബാഗുഗ–നല്ലവണ്ണം; ബൊഡഗനേവാരു–കാണുന്നവർ.

കുരങ്ങിനെപ്പോലെ സദാ ഇളകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മനസ്സിനെ (ഏകാഗ്രതയിൽ) പിടിച്ചു നിർത്തി (ഭഗവാന്റെ) സ്വരൂപം നല്ലവണ്ണം കാണുന്നവരായി (എത്രയോ) 'മാനസവന വനചരവര സഞ്ചാരമു' എന്നായിരിക്കും ശരിയായ പാഠമെന്നു ഒരു പ്രശസ്തപണ്ഡിതൻ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഹനുമാൻ ഭക്താഗ്രേസരനാണല്ലോ. ചാഞ്ചല്യം മനസ്സിന്റെ പ്രകൃതിയാണു. മനസ്സാകുന്നകാട്ടിൽസഞ്ചരിക്കുന്ന ശ്രേഷ്ഠനായവ (ഹനുമാ) നെപ്പോലെ....

ച. 3 സരഗുന പാദമുലകു സ്വാന്തമനു
സരോജമുനു സമർപ്പണമുജേയുവാ (രെം)

സരഗുന—ഭഗവാന്റെ; പാദമുലകു—കാലടികൾക്ക്; സ്വാന്തമനു—ആത്മാവാകുന്ന; സരോജമുനു—താമരയെ; സമർപ്പണമു—സമർപ്പണം; ജേയുവരു—ചെയ്യുന്നവർ.

ഭഗവാന്റെ കാലടികളിൽ തന്റെ ചിത്തമാകുന്ന താമരയെ സമർപ്പിക്കുവാൻ വെമ്പുന്നവരായി (എന്ദരോ....)

ച. 4 പതിതപാവനുഡനേ പരാത്പരുനിഗുരിഞ്ചി
പരമാത്ഥമഗു നിജമാർഗ്ഗമുതോനു
ബാഡുചുനു സല്ലാപമുതോ
സ്വരലയാദി രാഗമുല ദെലിയുവാ (രെം)

പതിതപാവനുഡനേ—അധഃപതിച്ചവരെ (പാപികളെ) ശുദ്ധീകരിക്കുന്നവനും; പരാത്പരുനിനി—പരമാത്മാവിനെ; ഗുരിഞ്ചി—കുറിച്ച്; പരമാത്ഥമഗു—പരമാത്ഥമായ, സത്യമായ; നിജ—നേരായ; മാർഗ്ഗമുതോനു—വഴിയിൽ; പാഡുചുനു—പാടുന്നു; സല്ലാപമുതോ—സല്ലാപത്തോടു കൂടി; സ്വരലയാദി രാഗമുല—സ്വരതാള രാഗങ്ങളെ; തെലിയുവരു—അറിയുന്നവർ (എന്ദരോ.)

അധഃപതിച്ചവരെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്ന പരമാത്മാവായ ഭഗവാനെപ്പററി പ്രകീർത്തിക്കുവാൻ നേരായ (ഭക്തി) മാർഗ്ഗത്തിൽ സല്ലപിച്ചും സ്വരരാഗതാളങ്ങളുടെ ജ്ഞാനത്തോടുകൂടി പാരിയുമുള്ളവരായി (എന്ദരോ....)

ച. 5 ഹരിഗുണ മണിമയ സരമുലു ഗളമുന
ശോഭില്ല ഭക്തകോടുലിലലോ
തെലിവിതോ ജെലിമിതോ ഗരുണഗല്ഗി
ജഗമെല്ലനു സുധാദൃഷ്ടിചേ ബ്രോചുവാ (രെം)

ഹരിഗുണ—മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ഗുണങ്ങളും; മണിമയസരമുലു—രത്നമയമായ മാലകളും; ഗളമുന—കഴുത്തിൽ; ശോഭില്ല—ശോഭിക്കുന്നു; ഭക്തകോടുലു—അനേകം ഭക്തന്മാരെ; ഇലലോ—ഈ ലോകത്തിൽ; തെലിവിതോ—ബോധത്തോടെ; ചെലിമിതോ—സ്നേഹത്തോടെ; കരുണഗല്ഗി—കാരുണ്യമുണ്ടായിട്ട്; ജഗമെല്ലനു (ജഗമു+എല്ലനു) ലോകമെല്ലാം; സുധ—അമൃത്; ദൃഷ്ടിചേ—നോട്ടങ്ങളുടെ; ബ്രോചുവാരു—നോക്കുന്നവർ, രക്ഷിക്കുന്നവർ.

ഭഗവാന്റെ ഗുണങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങളും പതിച്ച (സ്വർണ്ണ)മാല കഴുത്തിൽ അണിഞ്ഞവരായി എണ്ണമററ ഭക്തന്മാർ ലോകത്തിലുണ്ടെന്നറിഞ്ഞു് പ്രേമത്തോടും കാരുണ്യത്തോടും അമൃതിനു തുല്യമായ നോട്ടങ്ങളെക്കൊണ്ടു ജഗത്തിനെ പാലി (വീക്ഷി)ക്കുന്നവരായി (എന്ദരോ....)

ച. 6 ഹൊയലുമീര നഡലു ഗല്ഗു സരസുനി
സദാ കനുല ജൂചുചുനു പുലകശരീരുലൈ
യാനന്ദപയോധി നിമഗ്നുലൈ
മുദമ്പുനനു യശമു ഗലവാ (രെം)

ഹോയല്വ—ഭംഗി, ചന്തം; മീര—അതിശയിച്ച; നഡല്വ—നട, നടത്തം; ഗല്ഗ്ഗ (കല്ഗ്ഗ)—ഉള്ള; സരസുനി—സരസനെ (രാമനെ); സദാ—എപ്പോഴം; കനല—കണ്ണുകൊണ്ട്; ചൂചുചുന—കണ്ടിട്ട്; പുലകശരീരുലൈ—രോമാഞ്ചമുണ്ടായ ശരീരങ്ങളോടെ; ആനന്ദപയോധി നമഘ്നലൈ—ആനന്ദമാകുന്ന സമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങിയവരായി; മുദമ്പുനന—സന്തോഷത്തോടെ; യശമു—കീർത്തി; കലവാരു—ഉള്ളവർ.

അതിശയിക്കുന്ന ലാവണ്യവും നടത്തത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യവുമുള്ള ഭഗവാനെ സദാ കണ്ണാൽ കണ്ടു പുളകാങ്കിതരും ആനന്ദത്തിൽ മുഴുകിയവരും സൗഖ്യവും കീർത്തിയും നേടിയവരായി (എന്ദരൊ....)

ച. 7 പരമഭാഗവത മൗനിവര ശശി
വിഭാകര സനക സനന്ദന
ദിഗീശ സുര കിമ്പുരുഷ കനകകശിപു
സുത നാരദ തുംബുരു
പവനസൂനു ബാലചന്ദ്രധരശുക
സരോജഭവ ഭൂസുരവരുലു
പരമപാവനുലു ഘനുലു ശാശ്വതുലു
കമലഭവസുഖമു സദാനുഭവുലു ഗാക (എം)

ഭാഗവതോത്തമന്മാർ, ഋഷീശ്വരന്മാർ, സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ, സനകൻ സനന്ദൻ, ദിക്പാലകന്മാർ, കിമ്പുരുഷന്മാർ, പ്രഹ്ളാദൻ, നാരദൻ, തമ്പുരു, ഹനുമാൻ, ശിവൻ, ശുകൻ, ബ്രഹ്മാവ്, മഹാബ്രാഹ്മണർ എന്നീ പരിശുദ്ധരായ മഹാത്മാക്കൾ ചിരഞ്ജീവികളായി ബ്രഹ്മാനന്ദം നിത്യം അനുഭവിക്കുന്ന ഇവർക്കു പുറമെ (എന്ദരോ....)

ച. 8 നീമേനു നാമ വൈഭവമ്പുലനു
നീ പരാക്രമധൈര്യമുല
ശാന്തമാനസമു നീ വുലനു
വചനസത്യമുനു രഘുവര നീയെഡ
സദ്ഭക്തിയു ജനിഞ്ചകനു ദുർമ്മതമുലനു
കല്പജേസിനട്ടി നീ മദി
നെറിംഗി സന്തതമ്പുനനുഗുണ
ഭജനാനന്ദ കീർത്തനമുജേയുവാ (രെം)

നീ-നിന്റെ; മേനു—സ്വരൂപത്തെ; നാമ—പേർ; വൈഭവമ്പുലനു—വൈഭവങ്ങളും, മേന്മകളും; നീ പരാക്രമധൈര്യമുല—പരാക്രമവും ധൈര്യവും; ശാന്തമാനസമു—ശാന്തമായ മനസ്സ്; ഈവുലനു-സംഭാവനകളും (ദാനധർമ്മങ്ങളും), വചനസത്യമു—സത്യസന്ധത; രഘുവരാ! നീയെഡ—നിന്നിൽ; സദ്ഭക്തിയു—സദ്ഭക്തിയെ; ജനിഞ്ചകനു—ജനിക്കാതെ; ദുർമ്മതമുലനു—തെററായ മാർഗ്ഗങ്ങളും, ദുർമ്മാർഗ്ഗം; കല്പജേസിനട്ടി—നിഷേധിച്ച; നീമദി—നിന്റെ മനസ്സ്; എറുംഗി—അറിഞ്ഞ; സന്തതമ്പുനനു—എല്ലായ്പോഴം; ഗുണ—ഗുണം; ഭജനാനന്ദകീർത്തനമു—ആനന്ദപ്രദമായ ഭജനകീർത്തനങ്ങളും; ജേയുവാരു (ചേയുവാരു) ചെയ്യുന്നവരായി.

അല്ലയോ രാഘവരാ! നിന്നോടു ഭക്തി ജനിപ്പിക്കാത്തതായ ഇതര മതങ്ങളെ ത്യജിച്ചും നിൻെറ ഇച്ഛ അറിഞ്ഞും നിൻെറ നാമരൂപങ്ങളുടെ വൈഭവവും പരാക്രമം, ധൈര്യം, മനശ്ശാന്തി ദാക്ഷിണ്യം, സത്യസന്ധത എന്ന നിൻെറ ഗുണങ്ങൾ സദാ പ്രകീർത്തിച്ച് ആനന്ദമടയുന്നവരുമായി (എന്തരോ....)

ച. 9 ഭാഗവത രാമായണ ഗീതാദി
ശ്രുതി ശാസ്ത്ര പുരാണപു മർമ്മമുലൻ
ശിവാദി ഷൺമതമുല ഗൂഢമുല
മുപ്പദിമുക്കോടി സുരാന്തരംഗമുല
ഭാവമുലനെറിഗി ഭാവരാഗ ലയാദി
സൗഖ്യമുചേ ജിരായുവുൾ ഗലിഗി
നിരവധി സുഖാത്മുലൈ
ത്യാഗരാജാപ്തുലൈന വാ (രാ)

ശ്രീമദ് ഭാഗവതം, രാമായണം, ഭഗവദ്ഗീത എന്നിവയുടേയും, വേദ ശാസ്ത്ര പുരാണങ്ങളുടേയും സാരങ്ങളും ശൈവാദി ഷൺമതങ്ങളുടെ ഗൂഢാർത്ഥവും. മുപ്പത്തുമുക്കോടി ദേവകളുടെ മനോഗതിയും അറിഞ്ഞ്, ഭാവം രാഗം താളം എന്നിവയുടെ ഇമ്പത്തോടുകൂടി അളവററ സുഖവും ദീർഘായുസ്സും അനുഭവിക്കുന്നവരും ത്യാഗരാജൻെറ സുഹൃത്തുക്കളുമായവർ (എന്തരോ....)

ച. 10 പ്രേമമുപ്പിരി ഗോനുവേള
നാമമുനു ദലചേവാരു
രാമഭക്തുഡൈന ത്യാഗ-
രാജനുതുനി നിജദാസുലൈന വാ (രാ)

പ്രേമ-പ്രേമം; മുപ്പിരിഗോനു-മൂന്നു പിരിയായി (മുറുകിയ) ദൃഢമായ വേള-സമയം; നാമമുനു-നാമത്തെ; ദലചേവാരു-ചിന്തിക്കുന്നവർ, സ്മരിക്കുന്നവർ; രാമഭക്തുഡൈന (രാമഭക്തുഡു+ഐന) രാമഭക്തന്മാരായി; ത്യാഗരാജനുതുനി (കി) ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവൻെറ; നിജദാസുലൈനവാരു-നേരായ ദാസന്മാരായവർ.

ഭക്തിയിൽ മുഴുകിയിരിക്കേ നിൻെറ തിരുനാമത്തെ സ്മരിക്കുന്നവരും രാമഭക്തരും ത്യാഗരാജൻ ആരാധിക്കുന്ന ദേവൻെറ അടിമകളുമായവർ (എന്തരോ....)

സാധുപ്രശംസാപരമായ ഈ പഞ്ചരത്നകീർത്തനത്തിൽ ചില പദങ്ങളുടെ അർത്ഥം ദുരൂഹമാണ്. ഉ: ഗുണഭജനാനന്ദ; സുരാന്തരാഗമുല.

കേരളത്തിൽനിന്ന് ഷട്കാലഗോവിന്ദമാരാർ എന്നൊരു സംഗീതവിദ്വാൻ ത്യാഗരാജസ്വാമികളെ സന്ദർശിച്ച് തൻെറ സംഗീതപാടവം പ്രകടിപ്പിച്ചു എന്നും ആ അവസരത്തിലാണു സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം രചിച്ചതെന്നും ഒരൈതിഹ്യമുണ്ട്. എന്നാൽ ആന്ധ്ര-കർണ്ണാടക തമിഴ് നാടുകളിൽ ഇതു കേട്ടിട്ടുള്ളവർ ചുരുങ്ങും.

30

തോഡി—ത്രിപുട

പ. എന്ദുകു ദയരാദുരാ ശ്രീരാമചന്ദ്ര നീ (കെം)

അ. സന്ദഡീയനി മരചിതിവോ? യിന്ദുലേവോ? നീ (കെം)

ച. ജാഗേല? യിദിസമയമേഗാദു ചേസിതേ
ഏഗതി ബലുകവയ്യ ശ്രീരാമ! നീ
വേഗാനി ദരിലേദയ്യ ദീനശരണ്യ!
ത്യാഗരാജവിനുത! താരകചരിത! നീ (കെം)

എന്ദുകു—എന്തുകൊണ്ടു, ദയ—ദയ, രാദുരാ—(രാദു+രാ)ഇല്ല, കാണിക്കുന്നില്ല, നീകു—നിന്റെ, സന്ദഡിയനി—കോലാഹലം കൊണ്ടു, മരചിതവോ—മറന്നുപോയോ, ഇന്ദുലേവോ—ഇവിടെ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ, നീകു, ജാഗേല (ജാഗു+ഏല) താമസം എന്തിനു, ഇദി—ഇതു, സമയമേഗാദു—അവസരമായിട്ടില്ലേ, ചേസിതേ—(ഇങ്ങനെ) ചെയ്താൽ, ഏഗതി—എന്തുഗതി, ബലുകവയ്യ—പറഞ്ഞാലും, ശ്രീരാമ! നീവേഗാനി—നീയല്ലാതെ, ദരിലേദയ്യ—ശരണമില്ല, ദീനശരണ്യ, ത്യാഗരാജവിനുത! താരകചരിത (ഭക്തരെ) രക്ഷിക്കുന്നതു, മറുകരക്കടത്തുന്നതു, ജീവിതചര്യയാക്കിയവൻ, മോക്ഷം തരുന്ന ചരിതത്തോടു കൂടിയവനെന്നും. നീ—നിന്റെ.

അല്ലയോ ശ്രീരാമചന്ദ്ര നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യം (ഇനിയും) ഉണ്ടാവാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്തു്? ഈ തിരക്കിന്നിടയിൽ എന്നെ മറന്നുവോ? നിന്തിരുവടി ഇവിടെ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ? ഇനിയും താമസമെന്തിനു? ഇനിയും അവസരമായില്ലെന്നുണ്ടോ. എനിക്കു വേറെ ആരുണ്ടാശ്രയം? രാമ! പറഞ്ഞാലും നീയല്ലാതെ രക്ഷിക്കാൻ മററാരുമില്ല. ദീനശരണ്യ! ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ! (പല ഭക്തന്മാർക്കും) മോക്ഷം കൊടുത്ത ചരിതമുള്ളവനേ!

ലോകത്തിലുള്ള സകല ജീവികളുടേയും രക്ഷാകർത്തൃത്വമുണ്ടല്ലോ ഭഗവാന്. ആ തിരക്കിൽ ഒരു ഭക്തനെ മറന്നുപോയെന്നു വരാം. ഈ ശങ്കയാണു സ്വാമികൾക്കു്.

31

ശങ്കരാഭരണം — ആദി

പ. എന്ദുകു പെദ്ദലവലെ ബുദ്ധിയിവ്വവു
എന്ദു ബോദുനയ്യ? രാമയ്യ! (എം)

അ. അന്തരിവലെ ദാടി ദാടി വദരിതി
അന്തരാനി ആലണ്ഡായെ ഗദരാ (എം)

ப. വേദശാസ്ത്രതത്വാത്ഥമുല്ല ദെലി
ഭേദരഹിത വേദാന്തമു ദെലിസി
നാദവിദ്യാമമ്മം ബുലനു ദെലിസി
നാഥ! ത്യാഗരാജനുത! നിജമുഗ (എം)

എന്ദുകു–എന്തുകൊണ്ട്, പെദ്ദലവലെ–വലിയവർ, പണ്ഡിതന്മാർ, ബുദ്ധി–ബുദ്ധി (ശക്തി) ഇയ്യവു–തരുന്നില്ല, എന്ദു–എവിടെ, ബോദുനെയ്യ (പോദുനയ്യ) (ഞാൻ) പോകും, രാമയ്യ! രാമസ്വാമി, അന്തരിവലെ–മററുള്ളവരെപ്പോലെ, ദാടി ദാടി–ചാടിച്ചാടി, വദരിതി–പരിശ്രമിച്ച, അന്തരാനി–അഭിപ്രായം. പണ്ഡായെഗദരാ (പണ്ഡായെ+കദരാ) പണ്ഡായെ–ഫലമാവുക, കദന–ഉണ്ടായില്ല വേദശാസ്ത്രതത്വാത്ഥമുല്ല–വേദങ്ങളുടേയും ശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും അത്ഥവും തത്വവും, ദെലിസി (തെലിസി) അറിഞ്ഞു, ഭേദരഹിത വേദാന്തമുല്ല–ജീവാത്മാപരമാത്മാക്കളുടെ അഭേദ്യമായ ബന്ധത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വേദാന്തത്തെ തെലിസി–അറിയുന്ന നാദവിദ്യാമമ്മമുലനു–സംഗീതശാസ്ത്രത്തിന്റെ മമ്മങ്ങളേയും, തെലിസി–അറിയിച്ച് നാഥ! പ്രഭോ ത്യാഗരാജനുത–ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ നിജമുഗ യഥാർത്ഥമായി.

വലിയവരുടെ (പണ്ഡിതന്മാരുടെ)തുപോലുള്ള ബുദ്ധി എന്തുകൊണ്ട് എനിക്കു തരുന്നില്ല (അതിന്) ഞാൻ എവിടേക്കു പോകും? മററുള്ളവരെപ്പോലെ ഞാൻ പല പരിശ്രമങ്ങളും ചെയ്തു. പക്ഷേ ഫലമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടെ തത്വമറിഞ്ഞു. എല്ലാം ബ്രഹ്മമെന്നു വാദിക്കുന്ന വേദാന്തസിദ്ധാന്തമറിഞ്ഞും, സംഗീതത്തിന്റെ മമ്മങ്ങളറിഞ്ഞുമുള്ള യഥാർത്ഥമായ (വലിയവരുടെ ബുദ്ധി)

ഞാൻ എത്രതന്നെ പരിശ്രമിച്ചാലും ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം ഉണ്ടായാൽ മാത്രമേ ജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കുകയുള്ളൂ എന്നുസാരം. സംഗീതജ്ഞാനത്തിന്റെ (നാദോപാസനയുടെ) കൂട്ടത്തിൽ വേദശാസ്ത്രതത്വങ്ങളേയും വേദാന്തത്തെയും തുല്യമാക്കി സ്വാമികൾ പറയുന്നതു ശ്രദ്ധേയമാണ്. നാദവിദ്യാമമ്മമറിയുന്നവൻ ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയാണെന്നുധ്വനി. തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയോടു രോഷോക്തിയായി സ്വാമികൾ ബോധിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഈ കീത്തനം.

32

തോഡി – ചാപ്പു

പ. എന്ദു ദാഗിനാഡോ യീഡകു രാ
നെന്നഡു ദയവച്ചി നോ ഒ മനസാ (എന്തു)

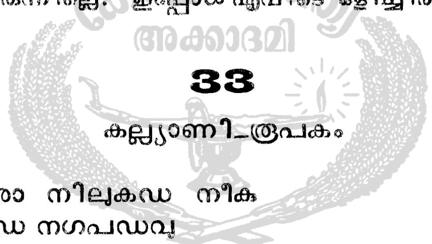
അ. എന്ദു കുചപലമു വിനവേ നാ മനവിനി
മുന്ദടിവലെ ഭക്തുല പോഷിഞ്ചുട (കെം)

ച. അലനാഡു കനകശിപു നിണ്ഡാരു
ചലമുജേസി സുതുനി സകല ബാ–
ധല ബെട്ടഗാ മദിനി താളക നി
ശ്ചലുഡൈന പ്രഹ്ലാദകോരകു കംബമുലോ
പലനണ്ഡഗ ലേദാ? ആരിതിനി നേ (ഡെന്ദു)

എന്തു്—എവിടെ, ദാഗീനാഡു് + ഒ—ഒളിച്ചിരിക്കുന്നുവോ? ഈഡക + രാ—ഇവിടെ വരുവാൻ, എന്നഡു് ദയവച്ചിനോ—എപ്പോഴാണു ദയ ഉണ്ടാവുക. ഓമന സാ—അല്ലയോ മനസ്സേ! എന്ദുക—എന്തിനു്, ചപലമു—ശങ്ക, ഇളക്കം; വിനവേ—കേട്ടാലും, നാ മനവിനി—എന്റെ അപേക്ഷ, അഭ്യർത്ഥന, മുന്ദടിവലെ—മുന്നെപ്പോലെ, ഭക്തുല—ഭക്തന്മാരെ, പോഷിഞ്ചുട—പോഷിപ്പിക്കുവാൻ, രക്ഷിക്കുവാൻ, അലനാഡു്—പണ്ടു്, കനകകശിപു—ഹിരണ്യകശിപുവെന്ന അസുര രാജാവു്, നിണ്ഡാരു + ചലമു + ജേസി—കടുത്ത കോപത്തോടും വൈരത്തോടും കൂടി, സുതുനി—മകനെ, സകല + ബാധല + ബെട്ടഗ—പലവിധ ഉപദ്രവങ്ങളേയും ഏൽപിച്ചിട്ടും, മദിനി താളക—മനസ്സിൽ പൊറുക്കാതെ, നിശ്ചലുഡൈന—ചാഞ്ചല്യമില്ലാത്തവനായ, പ്രഹ്ലാദ കോരക—പ്രഹ്ലാദനുവേണ്ടി, കംബമുലോ പല—തൂണിൽ, സ്തംഭത്തിൽ, ഉണ്ഡഗാലേദാ—സ്ഥിതിചെയ്തില്ലേ, ഇരുന്നില്ലേ. ആരീതി—അതേമാതിരി, നേഡു്—

എവിടെ ചെന്നു ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നുവോ? ഇവിടേക്കു് (എന്നരികിലേക്കു്) എഴുന്നള്ളുവാൻ കാരുണ്യം (ഭഗവാനു) എന്നുണ്ടാവും? അല്ലയോ മനസ്സേ എന്തിനു ചാപല്യം ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കു. ഭക്തന്മാരെ രക്ഷിക്കുന്നതിനു (എവിടെ....)

പണ്ടു ഹിരണ്യകശിപു കോപാവേശം കൊണ്ടു തന്റെ മകനെ പല പ്രകാരത്തിലും ദ്രോഹിച്ചപ്പോൾ പ്രഹ്ലാദനെ സംരക്ഷിക്കുവാനായി ഭഗവാൻ തൂണിൽ മറഞ്ഞിരുന്നില്ലെ. ഇപ്പോൾ എവിടെ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു് ആർക്കറിയാം.

33

കല്ല്യാണി—രൂപകം

പ. ഏതാവുനരാ നിലുകഡ നീകു
എഞ്ചിചൂഡ നഗപഡവു (ഏ)

അ. സീതാ ഗൗരി വാഗീശ്വരിയനു
സ്ത്രീരൂപമുലന്ദാ ഗോവിന്ദാ (ഏ)

ച. ഭൂകമലാർക്കാനില നഭ മുലന്ദാ
ലോകകോട്ടുലന്ദാ
ശ്രീ കരുഡഗ്ഗ ത്യാഗരാജകാരാർച്ചിത!
ശിവമാധവ ബ്രഹ്മാദ്യുലയന്ദാ (ഏ)

ഏതാവുനരാ—എവിടെയാണു്? നിലുകഡ—താമസം, ഇരിപ്പിടം, നീകു—നിന്തിരുവടിക്കു്, എഞ്ചിചൂഡ—ഞങ്ങൾ ശ്രമിച്ചാൽ, നഗപഡവു—കാണപ്പെടുന്നില്ല, സീതാഗൗരി വാഗീശ്വരിയനു—സീത പാർവ്വതി സരസ്വതി എന്ന, സ്ത്രീരൂപമുലന്ദ—സ്ത്രീരൂപങ്ങളിലാണോ? ഗോവിന്ദ—അല്ലയോ ഭഗവാനേ. ഭൂകമലാർക്കാനില നഭമുലന്ദാ—ഭൂമി, ജലം, സൂര്യൻ (അഗ്നി) വായു ആകാശം എന്നിവയിലാണോ, ലോകകോട്ടുലന്ദാ—കോടികണക്കിലുള്ള ലോകങ്ങളിലാണോ, ശ്രീ കരുഡഗ്ഗ (ശ്രീ + കരുഡു് + അഗ്ഗ) ഐശ്വര്യത്തെ ചെയ്യുന്നവനായ, ത്യാഗരാജകരാർച്ചിത—ത്യാഗരാജന്റെ കൈകളാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! ശിവമാധവ ബ്രഹ്മാദ്യുലയന്ദാ—ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാരിലാണോ.

അല്ലയോ ഗോവിന്ദ! നിന്തിരുവടിയുടെ ഇരുപ്പിടം എവിടെയാണ്? എത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടും (തിരഞ്ഞിട്ടും) നിന്നെ കണ്ടുകിട്ടുന്നില്ല. ലക്ഷ്മീ, പാർവ്വതി സരസ്വതി എന്നീ സ്ത്രീ രൂപങ്ങളിലാണോ ബ്രഹ്മാവു വിഷ്ണു ശിവൻ എന്നിവരിലാണോ ലോകങ്ങളിലാണോ (പഞ്ചഭൂതങ്ങളായ) ഭൂമി ജലം അഗ്നി വായു ആകാശം എന്നിവയിലാണോ നിന്തിരുവടി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു് അല്ലയോ ശ്രീകര! ത്യാഗരാജകരാർച്ചിത!

ശ്രീകരുഡഗു എന്നവിശേഷണം ഏകവചനമാകയാൽ ത്യാഗരാജനോട ചേർക്കുകയാണ് നല്ലതു്. എന്നാൽ മംഗളകരമായ ചര്യയോടെന്നോ ശീല ത്തോടെന്നോ അത്ഥം ധരിക്കണം. ഉപചാരമുല എന്ന ഭൈരവി കീർത്തന ത്തിൽ ശ്രീകരുലഗു എന്ന ബഹുവചന പ്രയോഗം ഭരതദികളെ വിശേഷി പ്പിക്കുന്നു. സ്വാമികൾ ഉപയോഗിച്ചതു ശ്രീകരുലഗു (ശിവാദികളെ വിശേഷി പ്പിക്കുവാൻ) എന്നായിരിക്കുമെന്നും അനന്തരകാലത്തു ഭാഗവതർമാർ സംഗീത ത്തിൽമാത്രം ശ്രദ്ധിക്കുകകാരണമായി അതു ശ്രീകരുഡഗു എന്നാക്കിയതാവണ മെന്നു ഒരു തെലുങ്കുപണ്ഡിതൻ ഗ്രന്ഥകാരനോട അഭിപ്രായപ്പെടുകയുണ്ടായി.

ചരണത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ വരിക്കു ഭൂതകോടുലന്ദാ എന്നൊരു പാഠഭേ ദമുണ്ടു്.

ഇവിടെ ഭഗവാൻ എവിടെ എന്നു ചോദിക്കുന്ന സ്വാമികൾ തന്നെ അതിനുത്തരം വേറൊരു കീർത്തനത്തിൽ പറയുന്നു. രാമനന്നു ബ്രോവരാ എന്ന കീർത്തനത്തിൻെറ അനുപല്ലവിയിൽ—‘‘ചീമലോ ബ്രഹ്മലോ’’

പരമാത്മാവു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു കോടിക്കണക്കിലുള്ള ലോകങ്ങളി ലാണോ, അതായതു് മാനവസമുദായത്തിലാണോ എന്നു സ്വാമികൾ ചോദി ക്കുന്നു. മനുഷ്യന ചെയ്യുന്ന സേവനമാണ് ഈശ്വരാരാധനയെന്ന തത്വം ഇവി ടെ വ്യഞ്ജിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലേ? ലോകകോടികളെ ഒടുവിലേക്കായി പ്രസ്താവിച്ച തിൽനിന്നു സർവ്വോൽകൃഷ്ടമായ ഭഗവദാരാധന ലോകസേവനമാണെന്നു കൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്.

34

അഠാണ—ത്രിപുട

പ. ഏപാപമു ജേസിതിരാ രാമ! നീ
കേ പാടൈന ദയരാദു നേ (നേ)

അ. നീപാദമുലനു ഗന മൊറലിഡിതേ
നീ പാടുന വിനിവിനനട്ടുണ്ഡുടകുനേ. (നേ)

ച. രാജശേഖര സന്നുതാംഗ! ത്യാഗ—
രാജഹൃദാബ്ജ സുഭൃംഗ!
രാജിത കരുണാപാംഗ! രതീ
രാജ ജനക! പാപധ്വാന്തപതംഗ! (നേ)

ഏ പാപമു—ഏന്തു പാപം; ജേസിതി (ചേസിതി) (ഞാൻ) ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്; രാ—സംബോധന; രാമ! നീ കു—നിനക്കു്; ഏ പാടൈന—അല്പമെങ്കിലും; ദയ രാദു—ദയ കാണിക്കുന്നില്ല; നേ—ഞാൻ; (നേനു+ഏ പാപമു—നേനേ പാപമു)

നീ പാദമൂലനു—നിൻെറ കാലടികളെ; നെ—കാണുവാൻ; മൊറലിഡിതേ—കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കേ; നീ പാടന—നിൻെറ ഭവത്തിൽ; വിനിവിനനട്ടു—കേട്ടിട്ടു കോംക്കാതെ; ഉണ്ഡു്ടകു—ഇരിക്കുന്നു; നേ—ഞാൻ.

രാജശേഖര സന്നുതാംഗ—ചന്ദ്രശേഖരനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ! ത്യാഗരാജ ഹൃദയാബ്ജ സൃഭൃംഗ—ത്യാഗരാജൻെറ ഹൃദയമാകുന്ന താമരയെ ചുററുന്ന വണ്ടേ! രാജിതകരുണാപാംഗ—കരുണനിറഞ്ഞ കടക്കണ്ണിട്ടു നോക്കുന്നവനേ! രതിരാജ ജനക—കാമദേവൻെറ അച്ഛനായവനേ! പാപധ്വാന്തപതംഗ-പാപമാകുന്ന ഇരുട്ടിനെ നശിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യ!

അല്ലയോ രാമ! ഞാൻ എന്തു പാപമാണു ചെയ്തതു്? അങ്ങേയ്ക്കു അല്പമെങ്കിലും ദയ എന്നോടു് ഇല്ലയോ? അവിടുത്തെ പാദദർശനത്തിനായി ഞാൻ നിലവിളിക്കുമ്പോൾ അതു കേട്ടുവെന്നു ഭാവിക്കാതെ ഇരിക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. ഏഴു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു ചേർത്തതു്.

35

ശഹാന—രൂപകം

പ. ഏ മാനതിച്ചേവോ ഏമെഞ്ചിനാവോ (ഏ)
അ. നാമാടലു വിനവോ? രാമ!
നാതലവ്രാലേമോ? (ഏ)
ച. യശമായുവു സദ്ഭക്തിയു
ഏകാന്തചിത്തമു
സുശരീര മൊസംഗേ ഭാ
സുര ത്യാഗരാജനുത! (ഏ)

ഏമി—എന്തു; ആനതി-കല്പന; ഇച്ചേവോ-കൊടുത്തു; ഏമി; എഞ്ചിനാവോ—വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടു്; നാ—എൻെറ; യാടലു—വാക്കുകളെ; വിനവേ—കോംക്കുകയില്ലേ; രാമ! നാ; തലവ്രാലു—തലയിലെഴുത്തു്; ഏമോ—എന്തോ; യശ—യശസ്സ്. കീർത്തി; ആയുവു—ദീർഘായുസ്സ്; സദ്ഭക്തിയു—സദ്ഭക്തി; ഏകാന്ത ചിത്തമു-അന്യചിത്തമില്ലാത്ത മനസ്സ്; സുശരീരമു—ആരോഗ്യമുള്ള ശരീരം; ഒസംഗേ—കൊടുക്കുന്ന; ഭാസുര പ്രകാശിക്കുന്ന ത്യാഗരാജനുത! ഇവിടെ ശിവൻ എന്ന അർത്ഥമാണു് യുക്തമായതു്.

നിന്തിരുവടി എന്തുകല്പന കൊടുത്തുവോ! എന്തു വിചാരിച്ചുവോ! എൻെറ വാക്കുകാം കോംക്കയില്ലേ? രാമാ! ഇതാണോ എൻെറ തലയിലെഴുത്തു്? കീർത്തി, ആയുസ്സ്. സദ്ഭക്തി, നിന്നിൽ ലയിച്ച മനസ്സ്. ആരോഗ്യം എന്നതെല്ലാം കൊടുക്കുന്നവനേ! തേജോമയനായ ശിവനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ! (എന്തു കല്പന കൊടുത്തുവോ....)

നിന്തിരുവടി എനിക്കു കല്പിച്ച വിധി എന്താണാവോ എന്നാണു് പല്ലവിയുടെ സാരം—നിർവ്വേദാത്മകമായ ഒരു കീർത്തനം.

36

തോഡി— ചാപു

 പ. ഏമി ജേസിതേ നേമി? ശ്രീരാമ
സ്വാമി കരുണലേനി വാരില ലോ (നേ)

അ. കാമമോഹദാസുലൈ ശ്രീരാമുനി
കട്ട തെലിയനി വാരിലലോ (നേ)

ച. ഗുരുവു താനൈ യേമി കണ്ടികിമേനു
ഗുരുവൈ തോചിതേമി
വരമന്ത്രമന്യുല കുപദേശിഞ്ചിതേ നേമി
വരത്യാഗരാജനുതുനി ദയ ലേനിവാ (നേ)

ഏമിജേസിതേ നേമി—എന്തുചെയ്താലും എന്താണ്. (വേണ്ടതില്ല, സാരമില്ല). ശ്രീരാമസ്വാമി കരുണ ലേനിവാരു—ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യം ലഭിക്കാത്തവർക്ക്: ഇലലോ—ഈ ലോകത്തിൽ; കാമമോഹദാസുലൈ—കാമമോഹങ്ങൾക്ക് അധീനരായിട്ട്; ശ്രീരാമുനി–ശ്രീരാമന്റെ; കട്ട—ഉപദേശം. നിർദ്ദേശങ്ങൾ, സമ്പ്രദായം, നിയമം; തെലിയനിവാരു–അറിയാത്തവർ; ഇലലോ; ഗുരുവു—ഗുരുനാഥൻ, പ്രായംകൊണ്ടും മററും പൂജ്യനായവൻ; താനൈ തേനേമി (താനു+ഐതേനേമി) താൻ ആയാലെന്ത്; കണ്ടികി—കണ്ണിനു; മേനു—മേനി, ദേഹം; ഗുരുവൈ-സാരമായത്, കനപ്പെട്ടത്; ഗുരുവൈ തോചിതേനേമി—സാരമാണെന്നു തോന്നിയാലെന്ത്; വരമന്ത്ര—ശ്രേഷ്ഠമായ മന്ത്രം; അന്യുലകു—മററുള്ളവർക്ക്; ഉപദേശിഞ്ചിതേനേമി—ഉപദേശിച്ചിട്ടെന്ത്; വര—ശ്രേഷ്ഠനായ; ത്യാഗരാജനുതുനി—ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവൻ; ദയലേനിവാരു—കാരുണ്യം ലഭിക്കാത്തവർ. ഇവിടെ ത്യാഗരാജശബ്ദത്തിന് ശിവനെന്ന അർത്ഥമാണ കൂടുതൽ യോജിക്കുക. പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും:

ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യം (അനുഗ്രഹം) ഇല്ലാത്തവരും കാമാദികൾക്ക വശംവദരായി ശ്രീരാമന്റെ ആജ്ഞകൾ (തത്വോപദേശങ്ങൾ) അനുസരിക്കാത്തവരും ഈ ലോകത്തിൽ എന്തുചെയ്താലെന്ത്? (എന്തുചെയ്താലും പ്രയോജനമില്ലെന്നു സാരം.)

ചരണം 5. ഗുരുനാഥന്റെ സ്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നാലും കാഴ്ചയ്ക്കു മഹാനായി തോന്നപ്പെട്ടാലും ശിഷ്യന്മാർക്കു മന്ത്രോപദേശം ചെയ്യുന്നവനായാലും ശ്രേഷ്ഠനായ പരമേശ്വരനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട ശ്രീരാമന്റെ അനുഗ്രഹം ഇല്ലാതെ വന്നാൽ അവർ (എന്തുചെയ്തിട്ടെന്താണ്!)

ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ഗുരു എന്ന പദം രണ്ടർത്ഥത്തിലും പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാഴ്ചയ്ക്കു തടിയും പൊക്കവും ഉള്ളവനും ഗുരുതന്നെ! 'അന്യുലകുപദേശിഞ്ചിതേ' എന്നു പറഞ്ഞതിൽ സ്വയം അനുഷ്ഠിക്കാതെ മററുള്ളവർക്ക് ഉപദേശം മാത്രം ചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥവും ധരിക്കേണ്ടതാണ്.

ചരണത്തിന്റെ ഒടുവിൽ ഇലലോ ചേർത്തു് ദയലേനി വാരിലലോ എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ട്.

ഭക്തിമാഹാത്മ്യമാണ പ്രതിപാദ്യം ഈ ലോകത്തിൽ എന്തുതന്നെ എത്രതന്നെ നേട്ടങ്ങളുണ്ടായാലും അതൊന്നും സാരമില്ല, ഭഗവദനുഗ്രഹം ഇല്ലാതിരുന്നാൽ.

37

ശങ്കരാഭരണം—ആദി

പ. ഏമി നേരമു? നന്നുബ്രോവ
എന്ത ഭാരമു? നാവല്ല (ഏ)

അ. സാമജരാജവരദുഡനി മുന്വല
സത്കീർത്തി ഗല്ഗലേദാ? നാപൈ (ഏ)

ച. ദീനബന്ധുവനി ദേവദേവുഡ സ
മാനഘനുഡനി ധർമ്മാത്മുഡനചുനു
ജ്ഞാനധനുലു ഗുണഗാനമു സേയ ബി
രാന ജൂഡവു ത്യാഗരാജാർച്ചിത നാപൈ (ഏ)

ഏമി—എന്ത്; നേരമു—കുറ്റം, അപരാധം, തെറ്റ്; നന്നു—എന്നെ; ബ്രോവ—രക്ഷിച്ചാലും; എന്ത—എത്ര; ഭാരമാ—ഭാരമാണോ; നാമല്ല—ഞാൻചെയ്ത; സാമജവര—പുരാണപ്രസിദ്ധനായ ഗജേന്ദ്രൻ, വരദുഡനി— വരംകൊടുത്തത്; മുനു—മുമ്പ്; ലസത്കീർത്തി—പരിലസിക്കുന്ന കീർത്തി; ഗല്ഗലേദാ—അങ്ങേയ്ക്ക് ഉണ്ടായില്ലേ; നാപൈ—എന്മേൽ, എന്നിൽ; ദിനബന്ധുവനി—ദിനബന്ധുവെന്ന്; ദേവദേവുഡു—ദേവാദിദേവൻ, അസമാനഘനുഡനി—നിസ്തുല്യനായ മഹാത്മാവെന്ന്; ധർമ്മാത്മുഡു—ധർമ്മാത്മാവ്; അനുചുനു—ആണെന്ന്; ജ്ഞാനധനുലു—ജ്ഞാനികൾ (ഋഷികൾ) ഗുണഗാനമു—സ്തുതിപാടൽ; സേയ—ചെയ്ക; ബിരാന—വേഗത്തിൽ; ജൂഡവു—കാണുകയില്ലേ; ത്യാഗരാജനുത—ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ; നാപൈ.

ഞാൻ ചെയ്ത കുറ്റമെന്തോ! എന്നെ രക്ഷിക്കുന്നത് അത്ര (വലിയൊരു) ഭാരമാണോ. ഗജേന്ദ്രനു വരംകൊടുത്തവനെന്ന കീർത്തി മുമ്പുതന്നെ പ്രചരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ദീനരിൽ കാരുണ്യമുള്ളവനാണെന്നും, ദേവാദിദേവനാണെന്നും, സമനാരുമില്ലാത്ത മഹാപുരുഷനാണെന്നും ധർമ്മാത്മാവെന്നുമുള്ള നിന്തിരുവടിയുടെ ഗുണങ്ങളെ ജ്ഞാനികൾ സ്തുതിച്ചുപാടിയാൽ നീ (അവരെ) വേഗത്തിൽ തൃക്കൺപാർക്കയില്ലേ? അല്ലയോ ത്യാഗരാജനുത എന്നേൽ (എന്തുകുറ്റം....)

അമർഷോക്തിയായ കീർത്തനം.

38

അഠാണ—ആദി

പ. ഏല നീദയ രാദു? പരാക ജേസേദ
വേല സമയമുഗാദു (ഏ)

അ. ബാല! കനകമയചേല സുജനപരി
പാല! ശ്രീരമാലോല വിധൃതശര—
ജാല! ശുഭദ! കരുണാലവാല! ഘന
നീല! നവ്യവനമാലികാഭരണ! (ഏ)

ച. രാരാ ദേവാദിദേവ!
രാരാ മഹാനുഭാവ!
രാരാ രാജീവനേത്ര!
രഘുവരപുത്ര!

സാരതരസുധാ പൂരഹൃദയ പരി-
വാര! ജലധിഗംഭീര! ദനുജ-
സംഹാര! ദശരഥകുമാര! ബുധജനവി-
ഹാര! സകലശ്രുതി സാര! നാദുപൈ (ഏ)

ഏല—എന്തിനു്; എന്തുകൊണ്ടു്; നീ ദയ—നിന്റെ ദയ; രാദു—വരുന്നില്ല, ഉണ്ടാവുന്നില്ല; പരാകുജേസേദവേല (പരാകു + ചേസേവു + ഏല) ഉപേക്ഷചെയ്യുന്നതു് എന്തിനു്; സമയമുഗാദു—അവസരമല്ലെ; ബാല—ബാല; കനകമയചേല—പീതാംബരധാരിൻ; സുജനപരിപാല—സാധുസംരക്ഷണം ചെയ്യുന്നവനേ; ശ്രീരമാലോല—ലക്ഷ്മീകാന്ത; വിധൃതശരജാല—അനവധി ശരങ്ങൾ കയ്യിൽ ധരിച്ചവനേ! ശുഭദ—നന്മചെയ്യുന്നവനേ! കരുണാലവാല—സദാ കാരുണ്യമുള്ളവൻ; ഘനനീല—കാർമുകിൽവർണ്ണൻ; നവ്യവനമാലികാഭരണ—നിത്യനൂതനമായ വനമാല ധരിച്ചവനേ; രാരാ—വന്നാലും; ദേവാദിദേവാ—ദേവകൾക്കു് ദേവനായവനേ; മഹാനുഭാവ—മഹാനുഭാവേ; രാജീവനേത്ര—താമരക്കണ്ണ; രഘുവരപുത്ര—രഘുവംശോത്തമ; സാരതരസുധാപൂര ഹൃദയപരിവാര—സുധാരസം പോലെ മധുരമായ ചിത്തവൃത്തിയുള്ള ഭക്തന്മാരുടെ പരിവാരത്തോടു കൂടിയവനേ; ജലധിഗംഭീര—സമുദ്രത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യമുള്ളവനേ; ദനുജസംഹാര—രാക്ഷസരെ നശിപ്പിക്കുന്നവനേ; ദശരഥകുമാര—ദശരഥന്റെ പുത്ര; ബുധജനവിഹാര—ജ്ഞാനികളുടെ കേളീരംഗമായവനേ; സകലശ്രുതിസാര—സകല വേദങ്ങളുടേയും സാരമായവനേ; നാദുപൈ—എന്നിൽ.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ദശരഥകുമാര എന്നതിനു പകരം മദനസുകുമാര എന്ന പാഠഭേദമുണ്ടു്.

ഇതിൽ അനുപല്ലവിയും ചരണവും സംബോധനകളാകയാൽ മേൽ കുറിച്ച അർത്ഥത്തിലേറെ വിവരിക്കേണ്ടതില്ല.

നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യം എന്തുകൊണ്ടു് എന്നിലുണ്ടാകുന്നില്ല? എന്തിനു് ഈ അനാസ്ഥ? ഈ സമയത്തിലാണല്ലോ കാരുണ്യം ഉണ്ടാകേണ്ടതു്

സ്വാമികളുടെ ആദ്യത്തെ കീർത്തനമാണിതെന്നു ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. അദ്ദേഹം തന്റെ ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിൽ തൊണ്ണൂറ്റാറുകോടി രാമനാമം ജപിക്കുക എന്ന തപസ്സാരംഭിച്ചതായും അതു ഇരുപത്തെട്ടു വർഷം പതിനഞ്ചുദിവസം കൊണ്ടു പൂർത്തിയാക്കിയതായും ആ അവസരത്തിൽ ഭഗവാന്റെ ദർശനമുണ്ടായി എന്നുമാണു പറയുന്നതു്. വിശ്വാമിത്രന്റെകൂടെ യാഗരക്ഷക്കായി പോകുന്ന രാമലക്ഷ്മണന്മാരുടെ ദർശനമാണു സ്വാമികൾക്കു ലഭിച്ചതു്. ബാല! കനകമയചേല, വിധൃതശരജാല! ഇത്യാദി സംബോധനകൾ ഈ ഐതിഹ്യത്തെ വിശ്വസനീയമാക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഈ കീർത്തനം ആണു സ്വാമികളുടെ ആദ്യത്തേതെന്ന വിശ്വാസം തെററാണെന്നും ഇതു പാടുന്നതിനുമുമ്പായിട്ടുതന്നെ ദിവ്യനാമകീർത്തനങ്ങൾ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും പ്രൊ. സാംബമൂർത്തി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്.

39

മുഖാരി—ആദി

പ. ഏലാവതാരമെത്തു കൊണ്ടിവി
ഏമി കാരണമു? രാമുഡൈ (ഏ)

അ. ആലമു സേയുടകാ? അയോദ്ധ്യാ
പാലന ജേയുടകാ? ഓ രാഘവാ (ഏ)

ച. യോഗുലന ജൂചുടകാ ഭവ-
രോഗുലന ബ്രോചുടകാ ശത
രാഗരത്നമാലികലു രചിഞ്ചിന
ത്യാഗരാജനകു വര മൊസംഗുടകാ (ഏ)

ഏല–എന്തിനു; അവതാരമു അവതാരം (രാമാവതാരം) എന്തുകൊണ്ടി വി–നീ ചെയ്തു, ഏമികാരണമു–എന്തു കാരണം, രാമുഡൈ–രാമനായി, ആലമു–യുദ്ധം, സേയുടക–ചെയ്യുക, അയോദ്ധ്യ, പാലന സേയുടക–ഭരിക്കവാനോ ഓ രാഘവ! യോഗുലകു–യോഗികളായവരെ, ജൂചുടകാ–കാണുവാനാണോ, ഭവരോഗുലനു–ഭവരോഗം ബാധിച്ചവരെ ബ്രോചുടകാ–രക്ഷിക്കുവാനാണോ, ശതരാഗരത്നമാലികലു–ശതരാഗരത്നമാലിക, രചിഞ്ചിന–നിർമ്മിച്ച, ത്യാഗരാജനകു–ത്യാഗരാജനു, വരം, ഒസംഗുടകാ–കൊടുക്കുവാനാണോ.

നിന്തിരുവടി എന്തിനു രാമനായി അവതാരം ചെയ്തു? അതിനെന്തു കാരണം? അല്ലയോ രാഘവ! (രാക്ഷസന്മാരുമായി) യുദ്ധം ചെയ്യാനായിരുന്നുവോ? അയോദ്ധ്യാരാജ്യം ഭരിക്കുവാൻ വേണ്ടിയായിരുന്നുവോ? യോഗികളെ (മുനിമാരെ) കാണുവാൻ വേണ്ടിയോ സംസാരക്ലേശം കൊണ്ടു വലയുന്നവരെ രക്ഷപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടിയോ? അല്ലെങ്കിൽ നൂറുരാഗങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടു (കീർത്തനങ്ങളാകുന്ന) മാല ഉണ്ടാക്കിയ ഈ ത്യാഗരാജനു വരമരുളുവാൻ വേണ്ടിയാണോ? (നിന്തിരുവടി രാമനായി അവതരിച്ചതെന്തിനു്?)

എവരികൈ എന്ന ദേവമനോഹരി കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ഭഗവാനോടു ചോദിക്കുന്നതു ആർക്കുവേണ്ടി അവതരിച്ചു എന്നാണു്. ഈ കീർത്തനത്തിലെ ചോദ്യം എന്തിനുവേണ്ടിയാണു് എന്നാണു്. മത്സ്യം മുതൽ പരശുരാമൻ വരെയുള്ള അവതാരങ്ങളിൽ ലക്ഷ്യം ഒന്നുമാത്രമായിരുന്നു. രാവണനിഗ്രഹത്തിനു വേണ്ടിയാണു് അവതാരമുണ്ടായതെങ്കിലും മററു പല കാര്യങ്ങളും നിർവ്വഹിക്കുകയുണ്ടായി. സുബാഹുഖരദൂഷണാദികളെ വധിച്ചും അഹല്യക്കും മററും ശാപമോക്ഷം കൊടുത്തു വനവാസകാലത്തു വളരെ മുനിമാരുടെ ആശ്രമങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു. ശബരിക്കു മോക്ഷം കൊടുത്തു വളരെക്കാലം അയോദ്ധ്യ ഭരിച്ചു ഇങ്ങനെ പല വലിയ കാര്യങ്ങളും നിർവ്വഹിക്കുകയുണ്ടായി.

40

കന്നഡഗൗള–ആദി

പ. ഓരചൂപു ജൂചേദി ന്യായമാ?
ഓ രഘൂത്തമ! നീവണ്ടിവാനികി (ഓ)

അ. നീരജാക്ഷ! മനനി ദാസുലകു
നീകേടി വാവുലു ദെല്പവെ (ഓ)

ച. മാനമിഞ്ചുകൈന നീകു തോചലേക പോ
യിന വൈനമേമി പുണ്യരൂപമാ
ദീനരക്ഷക! ശ്രിതമാനവ സ
ന്താന! ഗാനലോല! ത്യാഗരാജനുത! (ഓ)

ഓരചൂപു-പാർശ്വവീക്ഷണം പക്ഷഭേദം കാട്ടുക, ജൂചേദി—കാട്ടുന്നതു, ന്യായമാ നീതിയാണോ, ഓ രഘൂത്തമ! നീവണ്ടിവാനികി-നിന്നെപ്പോലെ ഒരാറംക്ക, മുനു—മുമ്പ്, നീ—നിൻെറ, ദാസുലകു—ഭക്തന്മാർക്കും, നീകു—നിനെ ക്കം, എട്ടി—എങ്ങനെ, വാവുലു—ഹൃദ്യവും യോഗ്യവുമായ ബന്ധങ്ങളും, തെലു് പവെ—(തെലു്പവേ) പറഞ്ഞാലും, മാനമു—അഭിമാനം, ഇഞ്ചുകൈന—അൽപ മെങ്കിലും. നികു—നിനക്ക, തോചലേകപോയിന—ഇല്ലാതെ പോയോ, തോ ന്നാതിരുന്നുവോ, വൈനമു—കാരണം, ഏമി—എന്തു, പുണ്യരൂപമാ! ദീനരക്ഷക! ശ്രീരമാനവസന്താന! ഗാനലോല! ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ നിന്തിരുവടിയെപ്പോലെ ഒരാറംക്ക എന്നോട്ട പക്ഷഭേദം കാട്ടു ന്നതു ന്യായമാണോ? അല്ലയോ താമരക്കണ്ണാ! മുമ്പു നിന്തിരുവടിയും ഭക്തന്മാ രും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം എന്താണെന്നു പറഞ്ഞുതരുമൊ? അങ്ങേക്ക ലേശമെങ്കിലും അഭിമാനം തോന്നാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്തു്? അല്ലയോ പു ണ്യം ഉടലെടുത്തവനേ! കഷ്ടപ്പെടുന്നവർക്ക ബന്ധുവായവനേ! ആശ്രിതർക്ക് കല്പ കവൃക്ഷംപോലെ അഭിഷ്ടസിദ്ധിചെയ്യുന്നവനേ! സംഗീത രസിക! ത്യാഗരാജ നാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനേ!

ഓരചൂപു എന്നാൽ ഇടങ്കണ്ണിട്ടുനോക്കുക. അനാസ്ഥയോടെ നോക്കുക, നിസ്സാരനേയും അഹിതനെയും നോക്കുന്നതും ഓരചൂപു! ഈ കീർത്തനത്തിലെ അർത്ഥം പക്ഷഭേദം കാണിക്ക എന്നാണു്. നിന്നോട്ട എനിക്കുള്ളതിലും ഒട്ടു പ്പം നിൻെറ ഏതെങ്കിലും ഭക്തനു മുമ്പു ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നാണു് സ്വാമി കളും ആവലാതിപ്പെടുന്നതു പരിഭവോക്തിപരമായ കീർത്തനം.

41

കാംഭോജി—ആദി

പ. ഓ രങ്കശായീ പിലിചിതേ
ഓ യനുചു രാ രാദാ? (ഓ)

അ. സാരംഗവരുഡു ജൂചി കൈലാ
സാധിപുഡു ഗാലേദാ (ഓ)

ച. ഭൂലോക വൈകുണ്ഠ മിദിയനി
നീലോന നീവേയുപ്പൊംഗി
ശ്രീലോലുഡൈ യുണ്ടേ മാ
ചിന്തദീരേ ദെന്ന ഡോ ?
മേലോർവ്വലേനി ജനുലലോ നേ
മിഗ്ഗുല നൊഗിലി ദിവ്യരൂപമുന മു
ത്യാല സരുല യുരമുനഗന വച്ചിതി
ത്യാഗരാജ ഹൃദ് ഭൂഷണ! (ഓ)

ഓ രങ്കശായി—ഓ രങ്കശായി (എന്നു), പിലിചിതേ—(ഞാൻ) വിളിക്ക മ്പോൾ, ഓയനുച്ചു—ഓ എന്നു (ഞാനിതാ എന്ന വിളി കേട്ടു), രാ രാദാ—എന്തു കൊണ്ടുവരുന്നില്ല, സാരംഗവരുഡു—സാരംഗവരനെന്ന മുനി, ജൂചി—നേടി, കൈലാസാധിപുഡു—ശിവനെ, ഗാലേദാ—പ്രാപിച്ചില്ലയോ. ഭൂലോക വൈകു ണ്ഠ മിദിയനി—ഇതു ഭൂലോകവൈകുണ്ഠ മാണെന്നു (വിചാരിച്ചു). നീ ലോന

നീവേ–നീ നിന്നുള്ളിൽ, ഉപ്പൊംഗീ–സന്തുഷ്ടനായിട്ട്, ശ്രീലോലുഡൈ–ലക്ഷ്മീദേവിയോടുചേർന്ന്, ഉണ്ടേ–ഇരുന്നാൽ, മാ ചിന്ത–എന്റെ മനോവ്യഥ, ദീരേദെന്നഡോ–എന്നാണു തീരുക, മേലോർവ്വലേനി (മേലു+ഓർവ്വലേനി) അന്യരുടെ ഉത്കർഷം പൊറുക്കാനാവാത്ത ജനലലോനേ–ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ, മിഗ്ഗല–പെട്ട്, നൊഗിലി–കഷ്ടമനുഭവിച്ച്, ദിവ്യരൂപമുനു–(തന്റെ) ദിവ്യരൂപത്തെ, മുത്യാല സരുല യുരമുനു–മുത്തുമാലകളാൽ അലംകൃതമായ മാറിനെ കനവച്ചിന–കാണുവാൻ വന്നിരിക്കുന്നു. ത്യാഗരാജഹൃദ്ഭൂഷണ!

ഓരങ്കശായി എന്നു ഞാൻ വിളിക്കുമ്പോൾ ഞാനിതാ എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു എന്നരികിൽ വരാത്തതെന്ത്? സാരംഗവരനെന്ന മുനി ശിവനെ ജേിച്ചു ആ ദേവനെ പ്രാപിച്ചുവല്ലൊ. ശ്രീരംഗം ഭൂലോകവൈകുണ്ഠമെന്നു തോന്നി. (മറ്റെല്ലാം മറന്നു) ലക്ഷ്മീദേവിയോടു കൂടി സുഖിച്ചിരുന്നാൽ എന്റെ മന: ക്ലേശം ഒരു നാളും തീരുകയില്ല. അല്ലയോ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന രത്നമേ ദുഷ്ടരും അസൂയാലുക്കളുമായ ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ പാർത്തു പവിഴമാലകളാൽ അലംകൃതമായ വക്ഷസ്സോടുകൂടിയ അങ്ങയുടെ ദിവ്യരൂപം ദർശിക്കുവാൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്.

പല്ലവിയിൽരങ്കശായാ എന്നൊരു പാഠഭേദം. അനുപല്ലവിയിൽ സാരംഗധരുഡു (ശിവൻ) എന്നൊരു പാഠഭേദം. സാരംഗവരുഡു എന്നതാണു ശരിയായ പാഠമെന്നു പണ്ഡിത മതം. കറുത്തവണ്ടു രുചികനെന്ന ഋഷിശാപത്താൽ വണ്ടായി എന്നും അദ്ദേഹം ശിവഭജനം ചെയ്തു സായൂജ്യം ലഭിച്ചുവെന്നും ദേവീഭാഗവതം. The Spiritual heritage of Tyagaraja എഴുതിയ ശ്രീരാമനാജാചരിയാർ സാരംഗധരുഡു എന്ന പാഠമാണ് സ്വീകരിച്ചതു്. പക്ഷേ വിഷ്ണു ശിവനെ കൈലാസാധിപതിയാക്കിയതിനു പ്രമാണം പുരാണങ്ങളിൽ കാണുന്നില്ല.

നീട്ടിവലിച്ചുള്ള 'ഓ' വിളികേൾക്കാനും വിളിക്കാനും ആന്ധ്റപ്രദേശത്തെ ഗ്രാമീണർ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നു. വളരെ വേണ്ടപ്പെട്ടവർ തമ്മിലാണതു് ഉപയോഗിക്കുന്നതു്.

ശ്രീരംഗപഞ്ചരത്നങ്ങളിലൊന്നാണിതു്. ഇതിൽചേർന്ന മററു കീർത്തനങ്ങൾ. 'ആരഭിയിൽ ചുതാമുരാരേ, സാരംഗത്തിൽ കരുണജൂഡുമയ്യാ തോഡിയിൽ രാജുവേഡലെ, ദേവഗാന്ധാരിയിൽ വിനരാദാ.

ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ വൈഷ്ണവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ തിരുപ്പതി കഴിഞ്ഞാൽ പ്രധാന്യം ശ്രീരംഗത്തിനു തന്നെയാണു. തമിഴ്സഹിത്യത്തിലുള്ള ക്ഷേത്രഗാനങ്ങളിൽ കുലശേഖരആഴ്‌വാരും ആണ്ടാളും രംഗനാഥസ്വാമിയെപ്പററി രചിച്ച സങ്കീർത്തനങ്ങൾ സമുന്നത സ്ഥാനമർഹിക്കുന്നവയത്രെ.

42

തോഡി_ആദി

പ. കട്ടന വാരികി കട്ടു കട്ടനി മൊറലനിഡു
പെട്ടലമാടലു റേഡ ബഡമൗനോ (ക)

അ. അട്ടുപു ചെക്കിള്ളചേ മുട്ടുഗാരുമോമു ജൂഡ
ബുദ്ധിഗ ലഗനട്ടി മാ വട്ട രാവദേമിരാ? (ക)

ച. നിദ്ദ്ര നിരാകരിഞ്ചിമുദ്ദ്ഗദംബുരബട്ടി
ശുദ്ധമൈന മനസുചേ സുസ്വരമുതോ
ബദ്ദ്തപ്പക ഭജിയിഞ്ചു ഭക്തപാലനമുസേയു
തദ്ദയശാലിവി നീവു ത്യാഗരാജസന്നുത (ക)

കദ്ദനുവാരികി (കദ്ദ് + അനുവാരികി) അവനുണ്ട് എന്നുപറയുന്നവർക്ക്, ഗദ്ദ് കദ്ദനി (കദ്ദ് + കദ്ദ് + അനു) അവനുണ്ട് അവനുണ്ട് എന്നു, മൊറലനിഡ് (മൊറലനു + ഇഡ്) നിലവിളിക്കുന്നു, പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു, പെദ്ദലമാടലു—വലിയവരുടെ വാക്കുകൾ, നേഡു—ഇന്നു, അബദ്ധമൗനോ—തെററാകുമോ, വ്യർത്ഥമാകുമോ, അദ്ദമ്പു—കണ്ണാടിപോലെ (തിളങ്ങുന്ന), ചെക്കുലചേ—കവിൾത്തടങ്ങളോടു കൂടിയ, മുദ്ദ്ഗാരു— സൗന്ദര്യം തുളുമ്പുന്ന, മോമു—മുഖം, ജൂഡ (ചൂ ഡ)—കാണുവാൻ, ബുദ്ധി ഗലിഗിനട്ടി (ബുദ്ധി + കലിഗിന + അട്ടി) ആശയുള്ള മനസ്സു വെച്ചിരിക്കുന്ന, കൊതിച്ചിരിക്കുന്ന, മാവദ്ദ—ഞങ്ങളുടെ അടുത്തു രാവദേമിര—എന്തുകൊണ്ടുവരുന്നില്ല, നിദ്ദ്ര—നിദ്ര, ഉറക്കം. നിരാകരിഞ്ചി—ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടു, മുദ്ദ്ഗ—നല്ലവണ്ണം, അഴകോടെ, തംബുരബട്ടി—തമ്പുരു എടുത്തുകൊണ്ട്, ശുദ്ധമൈന മനസുചേ—ശുദ്ധമായ മനസ്സോടെ, സുസ്വരമുതോ—സ്വരശുദ്ധിയോടെ, ബദ്ദ്തപ്പക—തെററുകൂടാതെ, ഭജിയിഞ്ചു—സേവിച്ചിട്ടു, ഭക്തപാലനമുസേയു—ഭക്തന്മാരെ സംരക്ഷിക്കും, തദ്ദയശാലിവി നീവു-കാരുണ്യമുള്ളവനാണ നീ, ത്യാഗരാജസന്നുത!

അവനുണ്ട് എന്നുപറയുന്നവർക്ക് അവനുണ്ട് എന്നു വലിയവർ (അറിവുള്ളവർ, മഹാത്മാക്കൾ) പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ വാക്കുകൾ ഇന്നു തെററാവുമോ (ഇല്ലതന്നെ) കണ്ണാടിപോലെ തിളങ്ങുന്ന കവിൾത്തടങ്ങളോടുകൂടിയ മനോഹരമായ നിന്റെ മുഖം കാണുവാൻ കൊതിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഞങ്ങടെ മുമ്പിൽ എന്തുകൊണ്ടു വരുന്നില്ല?

ഉറക്കമിളച്ചും അഴകായ തംബുരു കയ്യിലെടുത്ത് നിഷ്കളങ്കമായ മനസ്സോടെ സ്വരശുദ്ധിയോടും തെററുകൂടാതെയും (സമ്പ്രദായദീക്ഷയോടെ) ഭജന ചെയ്തു സേവിക്കുന്ന ഭക്തന്മാരെ സംരക്ഷിക്കുന്ന കാരുണ്യശാലിയാണല്ലോ നിന്തിരുവടി. ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനേ!

43

വരളി- ആദി

പ. 1 കനകനരുചിരാ കനകവസനാ നിന്നു (ക)
അ. ദിനദിനമുനു മനസുന ചനവുന നിന്നു (ക)

കനകന—കാണുന്തോറും, കാണേണ്ടക്കാണെ: രുചിരാ—ആസ്വാദ്യമാണ്; കനകവസന—പീതാംബരം ധരിച്ചവനേ; നിന്നു—നിന്നെ; ദിനദിനമു—നിത്യം; മനസുന—മനസ്സിൽ; ചനവുന—പ്രേമത്തോടെ; നിന്നു.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം. നിത്യവും എന്റെ മനസ്സിൽ പ്രേമത്തോടെ നിന്നെ കാണേണ്ടക്കാണെ, അല്ലയോ പീതാംബരധാരിൻ. രുചി ഏറ്റി കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ച. പാലുഗാരു മോമുന ശ്രീയപാര
മഹിമ ദനരു നിന്നു (ക)

പാലുഗാരു–പാലൊഴുകുന്ന; മോമുന–മുഖത്തിൽ; ശ്രീ–കാന്തി; അപാര മഹിമ–കണക്കില്ലാത്ത മഹിമ; തനരു–പ്രകാശിക്കുന്നു, നിന്നു.

പാലൊഴുകുന്ന നിൻെറ മുഖത്തിൽ കാന്തി അതിരററ മഹിമയോടെ വിളങ്ങുന്നു.

ച. 2 ബാലാർക്കാഭ സുചേല! മണിമയ
മാലാലംകൃതകന്ധര! സര
സിജാക്ഷ! വരകപോല! സുരുചിര കിരീടധര!
സന്തതമ്പു മനസാരഗ (ക)

ഉദിക്കുന്ന സൂര്യൻെറ ശോഭയുള്ള വസ്ത്രം ധരിച്ചവനേ! കഴുത്തിൽ രത്നങ്ങൾ പതിച്ച മാല ധരിച്ചവനേ! താമരക്കണ്ണാ! മനോഹരമായ കവിൾത്തടമുള്ളവനേ! പ്രകാശിക്കുന്ന കിരീടം ധരിച്ചവനേ! സന്തതമ്പു–എല്ലായ്പോഴും; മനസാരഗ–മനോതൃപ്തിപോലെ.

ച. 3 സപത്നിമാതയൗ സുരുചിയേ
കർണ്ണശൂലമൈന മാട വിനല
ജ്ജുരുക്കനെ താളക ശ്രീഹരിനിധ്യാനിഞ്ചി
സുഖിംപഗ ലേദായട്ടു (ക)

സാപത്നിമാതയൗ–(തൻെറ) അമ്മയുടെ സപത്നിയായ; സുരുയിചേ–സുരുചിയുടെ; കർണ്ണശൂലമൈന–കർണ്ണകഠോരമായ; മാട–വാക്ക്; വിനല–ചെവിയിൽ; ചുരുക്കനെ–വേദനിപ്പിച്ചു; താളക–സഹിക്കവയ്യാതെ; ശ്രീഹരിനി–മഹാവിഷ്ണുവിനെ; ധ്യാനിഞ്ചി–ധ്യാനിച്ചിട്ട്; സുഖിംപഗലേദാ–(ധ്രുവൻ) സുഖംപ്രാപിച്ചില്ലേ; അട്ടു–അതുപോലെ

തൻെറ ഇളയമ്മയായ സുരുചിയുടെ ക്രൂരമായ വാക്കുകേട്ട് മനോവൈഷമ്യം പൊറുക്കവയ്യാതെ മഹാവിഷ്ണുവിനെ തപസ്സുചെയ്ത് (ഭഗവാൻെറ അനുഗ്രഹം വാങ്ങി) സന്തുഷ്ടനായില്ലേ? അതുപോലെ.

ച. 4 മൃഗമദലലാമ ശുഭനിടില വര
ജടായുമോക്ഷഫലദ പവമാന
സുതുഡു നീദു മഹിമ ദെല്പ
സീത ദെലിസി വലചി സൊക്കലേദാ യാരീതിനിന്നു (ക)

മൃഗമദലലാമ–കസ്തൂരിതിലകമുള്ള; ശുഭനിടില–അഴകായ നെററിത്തടം (ഉള്ളവനേ;) വരജടായു–ശ്രേഷ്ഠനായ ജടായുവിനു; മോക്ഷഫലദ–മോക്ഷമരുളിയവൻ; പവമാനസുതുഡു–വായുപുത്രൻ, ഹനുമാൻ; നീദു–നിൻെറ; മഹിമ–മഹിമ; ദെല്പ–പറഞ്ഞപ്പോൾ; സീത; തെലിസി–അറിഞ്ഞിട്ടു; വലചി–പ്രേമിച്ചു; ചൊക്കലേദാ–ആനന്ദിച്ചില്ലേ; ആരീതി–അതുപോലെ; നിന്നു–നിൻെറ.

കസ്തൂരിതിലകംകൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്ന നെററിത്തടമുള്ളവനേ! ശ്രേഷ്ഠനായ ജടായുവിനു മോക്ഷംകൊടുത്തവനേ! ഹനുമാൻ നിന്തിരുവടിയുടെ മഹിമയെ വർണ്ണിച്ചു കേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ സീത (അശോകവനികയിൽ) ആനന്ദംകൊണ്ടു മതിമറക്കുകയുണ്ടായില്ലേ?

ച. 5 കാമിഞ്ചി പ്രേമമീര കരമുലനീദ്ദ
പാദകമലമുല ബട്ടകോനവാഡുസാക്ഷി
രാമനാമ രസികുഡു
കൈലാസസദനുഡു സാക്ഷി
മറിയു നാരദ പരാശര ശുക
ശൗനക പുരന്ദര നഗജധരജ
മുഖ്യാലു സാക്ഷിഗാദ സുന്ദരേശ
സുഖകലശാബ്ധിവാസാ ശ്രീതുലകേ (ക)

കാമിഞ്ചി–കാമിച്ചിട്ട്; പ്രേമമീര–സ്നേഹത്തോടുകൂടി, ഭക്തിയോടെ; കരമുല–കൈകളാൽ; നീദ്ദ–നിന്റെ; പാദകമലമുല–കാൽത്താമരകളെ; ബട്ടകൊനവാഡു–പിടിക്കുന്നവനായ(വൻ); സാക്ഷി–സാക്ഷി(യാണ്;) രാമനാമ രസികുഡു–രാമനാമജപത്തിൽ തല്പരനായ; കൈലാസസദനുഡു–കൈലാസവാസി ശിവൻ; സാക്ഷി. മറിയു–കൂടാതെ; അത്രയുമല്ല; നാരദ പരാശര ശുക ശൗനക എന്ന മുനിമാർ; പുരന്ദര–ഇന്ദ്രൻ; നഗജാ–പാർവ്വതി; ധരജാ–സീത; മുഖ്യലു–പ്രമാണികൾ; സാക്ഷിഗാദ–സാക്ഷികളല്ലേ; സുന്ദരേശ–സുന്ദരനായ പ്രഭോ; സുഖകലശാംബുധിവാസ–ആനന്ദത്തോടെ പാലാഴിയിൽ വസിക്കുന്നവൻ; ആശ്രിതുലകേ–ശരണാഗതന്മാർക്കു മാത്രം.

ആശയോടും ഭക്തിയോടും നിന്തിരുവടിയുടെ പാദാരവിന്ദങ്ങളെ കൈയാൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഹനുമാൻ സാക്ഷിയാണ്; രാമനാമത്തിൽ തല്പരനായ ശിവൻ സാക്ഷിയാണ്; കൂടാതെ നാരദാദി ഋഷികളും, ഇന്ദ്രനും, പാർവ്വതിയും സീതയും സാക്ഷികളല്ലേ? അല്ലയോ സുന്ദരേശ! ക്ഷീരാബ്ധി വാസാ! ആശ്രിതർക്ക് (കനകന....)

എന്തിനു സാക്ഷിയാണെന്നുവെച്ചാൽ, ആദ്യം പറഞ്ഞതെല്ലാം സത്യമാണെന്നതിന്. സുന്ദരേശൻ എന്ന പേര് ശിവന്റെ വിശേഷമായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഇവിടെ ശ്രീരാമനെയാണു വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതു്.

ച 6 സുഖാസ്പദ! വിമുഖാംബുധര
പാവന! വിദേഹ മാനസവിഹാരാപ്ത
സുരഭുജ! മാനിത ഗുണാങ്ക! ചിദാ
നന്ദ! ഖഗതുരഗ ധൃതരഥാംഗ!
പരമദയാകര! കരുണാരസ
വരുണാലയ! ഭയാപഹാര! ശ്രീരഘുപതേ (ക)

സുഖാസ്പദ–സുഖത്തിന്നിരിപ്പടമേ; വിമുഖാംബുധരപാവന–ശത്രുക്കളാകുന്ന മേഘത്തിനു കാറ്റായവൻ, ശത്രുക്കളെ നശിപ്പിക്കുന്നവനേ! വിദേഹ മാനസ വിഹാര ജീവൻമുക്തരായ യോഗികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ വിളയാടുന്നവൻ; ആപ്തസുരഭുജ–വേണ്ടപ്പെട്ടവർക്കു കല്പകവൃക്ഷംപോലെ അഭീഷ്ടപ്രദനായവൻ; മാനിതഗുണാങ്ക–സദ്ഗുണങ്ങളെ അടയാളംപോലെ ധരിച്ചവൻ. സദ്ഗുണസമ്പന്നൻ; ചിദാനന്ദ–ചിദാനന്ദസ്വരൂപൻ; ഖഗതുരഗ–പക്ഷി (ഗരുഡൻ) വാഹനമായവൻ; ധൃതരഥാംഗ–ചക്രപാണി; പരമദയാകര; കരുണാരസ വരുണാലയ-കരുണരസത്തിന്റെ കടലായവൻ, ഭയാപഹാര–അഭയപ്രദൻ; ശ്രീരഘുപതേ!

വിദേഹമാനസവിഹാര എന്നതു് വൈദേഹിമാനസവിഹാര എന്നാക്കി അർത്ഥംകൊടുക്കുന്നു. അതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ച. 7 കലകലമനു മുഖകള ഗലിഗിന സീത
കുലുകുചു നോര കനുലനുജൂചുനിന്നു (ക)

കലകലമനു–പളുങ്കുപോലെ തിളങ്ങുന്ന; മുഖകള + കലിഗിന–മുഖത്തു കാന്തിയുള്ള, സീത; കുലുകുചൻ–കുണുങ്ങി നടക്കുന്ന; ഓര കനുലനു–ഇടക്കണ്ണുകളോടെ; ചൂചു–നോക്കുക; നിന്നു–നിന്നെ.

മുഖകാന്തികൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നവളും കുണുങ്ങി നടക്കുന്നവളുമായ സീത പ്രേമമസൃണമായ ഇടക്കണ്ണോടുകൂടി നോക്കുന്ന നിന്നെ....

ച 8 സതതമു പ്രേമപൂരിതു ഡഗു ത്യാഗരാജ
നുത! മുഖജിത കുമുദ ഹിത വരദ! നിന്നു (ക)

സതതമു–എല്ലായ്പോഴും; പ്രേമപൂരിതുഡു + അഗു–പ്രേമം നിറഞ്ഞവനായ; ത്യാഗരാജനുത; മുഖജിതകുമുദഹിത–മുഖകാന്തികൊണ്ടു് ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്നവൻ; വരദ! നിന്നു....

എപ്പോഴും (നിന്നോടുള്ള) ഭക്തിനിറഞ്ഞ ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ! ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്ന മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! വരദ! നിന്നെ (കനകന....

ചരണങ്ങളുടെ ക്രമം മററു ചില പതിപ്പുകളിൽ വ്യത്യസ്തമായി കാണുന്നു്

പഞ്ചരത്നകീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു്.

44

നായകി–രൂപകം

പ. കനുഗോനു സൗഖ്യമു
കമലജുകൈന ഗല്ഗുനാ? (ക)

അ. ദനുജ വൈരിയഗു രാമുനി
ദയഗല്ഗിന നതനി വിനാ (ക)

ച. തനുവോ കചോമന സൊ കചോ
ദഗിന വേഷമേകചോ നിഡി
ജനുല നേചുവാരികി
ജയമൗനേ? ത്യാഗരാജു (ക)

കനുഗോനു–കാണുക, കാണുന്ന; സൗഖ്യമു–സുഖം, ആനന്ദം; കമലജുകൈന (കമലജുക+ഇന) ബ്രഹ്മാവിനുകൂടി; ഗല്ഗുനാ–ലഭിക്കുമോ; ദനുജവൈരിയഗു (ദനുജവൈരി+അഗു) അസുരാന്തകനായ; രാമുനി–ശ്രീരാമന്റെറയ; ഗല്ഗിന–ലഭിച്ചാൽ; അതനിവിനാ–അവൻകൂടാതെയോ; തനുവൊകചോ (തനുവു+ഒ കചോ) ദേഹം ഒരിടത്തു്; മനസോ കചോ–മനസ്സു് ഒരിടത്തു്; ദഗിന–തക്കതായ, യുക്തമായ; വേഷമേകചോ–വേഷം ഒരിടത്തു്; ഇഡി–ഇട്ടിട്ടു്,

വെച്ചിട്ട, ജനുലനേച്യ (ജനുലനു+ഏച്യ) ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുക, വാരികി–അവർക്ക്, ജയമൗനേ (ജയമു+ഓനേ) ജയം ലഭിക്കുമോ. ത്യാഗരാജു–ത്യാഗരാജൻെറ (രാമദർശനസുഖം)

(ശ്രീരാമനെ) ദർശിക്കുന്നതിലുള്ള ആനന്ദം ബ്രഹ്മാവിനുകൂടി ലഭിക്കുന്നതാണോ? രാക്ഷസാന്തകനായ ശ്രീരാമൻെറ കാരുണ്യമില്ലാതെ (ദർശനം ലഭിക്കുകയില്ല) ദേഹം ഒരിടത്തും മനസ്സ വേറൊരിടത്തും അണിഞ്ഞവേഷം വേറൊരിടത്തുമായി ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുന്നവർക്ക ജയമുണ്ടാകുമോ? ത്യാഗരാജൻെറ (രാമദർശനസുഖം)

ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ദർശനം ലഭിക്കുന്നതു ബ്രഹ്മാനന്ദത്തിലും ഉപരിയാണെന്നും ത്രികരണശുദ്ധി സാധിച്ചവർക്കും ഭഗവത് കാരുണ്യത്തിനു പാത്രമായവർക്കും മാത്രമേ അതു ലഭിക്കുകയുള്ള എന്നുമാണു സ്വാമികളുടെ ആശയം. ബ്'റഹ്മാവിനുതന്നെ ത്രികരണശുദ്ധി കുറവാണെന്നു ഇതിൽ ധ്വനിയുണ്ട്. ബ്'റഹ്മാവു സത്യലോകത്തിൽ വസിക്കുന്നു, നാലുമുഖങ്ങളെകൊണ്ടും വേദപാരായണം ചെയ്യുന്നു, അതേ സമയം നിരന്തരമായി സൃഷ്ടി ചെയ്തുകൊണ്ടുമിരിക്കുന്നു.

45

ദേവഗാന്ധാരി–ആദി

പ. കരുണാസമുദ്ര! നനു കാവവെ ശ്രീരാമഭദ്ര! (ക)

അ. ശരണാഗതഹൃച്ഛിദ്ര ശമന! നിർജ്ജിതനിദ്ര! (ക)

ച. നാപാപമു നാതോനുണ്ടേ
ശ്രീപ നീബിരുദുകേമി ബ്രതുകു
ഏപാപുല ശാപമാ?
എന്ദുകീ ചലമു ത്യാഗരാജനുത! (ക)

കരുണാസമുദ്ര! നനു കാവവെ–എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, ശ്രീരാമഭദ്ര! ശരണാഗത ഹൃച്ഛിദ്ര ശമന–ഭക്തന്മാരുടെ മനോവ്യഥയെ അകററുന്നവൻ, നിർജ്ജിതനിദ്ര–ഉറക്കത്തെ ജയിച്ചവൻ, നാപാപമു–എൻെറ പാപങ്ങളും, നാതോനുണ്ടേ–എൻെറ കൂടെ ഉണ്ടെങ്കിൽ, ശ്രീപ–ലക്ഷ്മീപതേ, നീ ബിരുദുക–നിൻെറ ബഹുമതിമുദ്രക്ക്, ഏമി–എന്തു്, ബ്'റതുകു–അത്ഥം, ഏപാപുല–ഏതു പാപിയുടെ, ശാപമാ–ശാപമാണ്; എന്ദുകു–എന്തിനു; ഈചലമു–ഈ കോപം ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ കരുണക്കടലേ! ശ്രീരാമഭദ്ര! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. ഭക്തന്മാരുടെ സങ്കടം തീർക്കുന്നവനേ! ഉറക്കം ഒഴിച്ചവനേ! എൻെറ പാപങ്ങളും എന്നോടുകൂടിത്തന്നെ നിൽക്കുകയാണെങ്കിൽ (കരുണാസമുദ്രമെന്ന) നിന്തിരുവടിയുടെ ബിരുദിനു അത്ഥമെന്തു്? ഏതു പാപിയുടെ ശാപമാണോ ഇതു! അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ എന്നോടു ഈ കോപം എന്തിനു്?

ഭഗവാൻ കരുണക്കടൽതന്നെ! കടലിൻെറതെന്നപോലെ ഭഗവത് കാരുണ്യത്തിൻെറ വിസ്താരവും ആഴവും കണക്കാക്കിക്കൂടാ. ദൈന്യോക്തിയാണ് ഈ കീത്തനം. അഠാണയിലെ 'ഇലലോ' എന്നതിലെ ആശയമാണു ഇതിലും–എന്നാൽ ആ കീത്തനം പഞ്ചനദീശനെപ്പററിയാണെന്നുമാത്രം.

ഉറക്കമൊഴിച്ചവൻ എന്നതിൻെറ അർത്ഥം ശരിയായിഗ്രഹിക്കണം. മഹാവിഷ്ണു പാലാഴിയിൽ അനന്തനാകുന്ന ശയനത്തിൽ യോഗനിദ്രയിലാണ്. അതു ഉറക്കമല്ല. ഉറക്കം താമസഗുണത്തിനോടു ചേർന്നതാണ്. ഭഗവാൻ സത്വഗുണം മൂർത്തീകരിച്ചതാകയാൽ നിദ്രയെ ജയിച്ചവനെന്നു പറയാം. യോഗനിദ്ര ഭഗവാനുമാത്രമുള്ള സമാധിയാണ്.

46

കീരവാണി—ആദി

പ. കലിഗിയുണ്ടേ ഗദാ ഗല്ഗുനു
കാമിതഫല ദായക! (ക)

അ. കലിനി ഇംഗിത മെറുഗക നിന്നാഡുകൊണ്ടി
ചലമു ചേയക നാ തലനു ചക്കനിവ്രാത (ക)

ച. ഭാഗവതാഗ്രേസരുലഗു നാരദ
പ്രഹ്ലാദ പരാശര രാമദാസുലു
ബാഗുഗ ശ്രീരഘുരാമുനി പാദമുല
ഭക്തിജേസിന രീതി ത്യാഗരാജുനികി പുഡു (ക)

കലിഗിയുണ്ടേ-തലേലെഴുത്തു ഉണ്ടായാൽ (നന്നായാൽ) ഗദാ-മാത്രം (ആണ്), കല്ഗുനു-ലഭിക്കുക, കാമിതഫല ദായക!-ഇഷ്ടവരങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവനേ, കലിനി-(ഈ) കലിയുഗത്തിൽ, ഇംഗിതമു-ഇച്ഛ, അന്തർഗതം, എറുഗക-അറിയാതെ, നിന്നു-നിന്തിരുവടിയെ, ആഡുകൊണ്ടി-നിന്ദിച്ചു, ചലമു-ശാഠ്യം, ചേയക-കാണിക്കാതെ, നാ-എൻെറ, തലനു-തലയിലെ, ചക്കനി-നല്ല, സുന്ദരമായ, വ്രാത-വിധി, ഭാഗവതാ ഗ്രേസരുലു+അഗു-ഭാഗവതോത്തമന്മാരായ, നാരദൻ മുതലായവർ, ബാഗുഗ-സമുചിതമായി, ശ്രീരഘുരാമുനി-ശ്രീരാമൻെറ, പാദമുല-കാലടികളെ, ഭക്തിചേസിന-ആരാധിച്ച, രീതി-മാതിരിയിൽ, പ്രകാരത്തിൽ, ത്യാഗരാജനികി-ത്യാഗരാജനു, ഇപുഡു-ഇപ്പോഴം.

അനുപല്ലവിയിലെ ആഡു അപൂർവ്വപ്രയോഗമാണ്. കുററപ്പെടുത്തുക, പഴിക്കുക എന്നർത്ഥം. ചലമു എന്നതിനു ദുശ്ശാഠ്യം, പക എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ടെങ്കിലും ചപലത ചാഞ്ചല്യം എന്നർത്ഥമാണു യോജിക്കുക.

അല്ലയോ അനുഗ്രഹങ്ങളെ സാധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നവനേ! എൻെറ തലേലെഴുത്തു നന്നായാൽ മാത്രമാണല്ലൊ ഞാൻ ഇച്ഛിച്ചതു് എനിക്കു ലഭിക്കുക. (മുജ്ജന്മങ്ങളിൽ സൽക്കർമ്മങ്ങളം ചെയ്തു നിന്തിരുവടിയുടെ അനുഗ്രഹം നേടിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ അങ്ങു ഭക്താഭീഷ്ടപ്രദനാണെങ്കിലും എനിക്കു എങ്ങിനെ ചോദിക്കാം എന്നുസാരം) ഈ കലിയുഗത്തിൽ (അധർമ്മങ്ങളിൽ പെട്ടു) (അങ്ങയുടെ) മനസ്സറിയാതെ നിന്തിരുവടിയെ പഴിച്ചു. ശാഠ്യം കാണിക്കരുതേ (എന്നെ രക്ഷിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ) എൻെറ വിധി നന്നെങ്കിൽ (നിൻെറ അനുഗ്രഹമുണ്ടാകും) ഭാഗവതോത്തമന്മാരായ നാരദൻ, പ്രഹ്ലാദൻ, പരാശരൻ, രാമദാസൻ മുതലായവർ ശ്രീരാമൻെറ തിരുവടികളെ സേവിച്ചു. അതുപോലെ ഈ ത്യാഗരാജനും ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ ഇന്നു (തല വിധി)

പ്രഹ്ലാദാദികളെപ്പോലെ അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയില്ലാത്തതിനാലാണു ഭഗവദനുഗ്രഹം ലഭിക്കാത്തതെന്നു ധ്വനി.

ഭദ്രാചലത്തിലുള്ള ശ്രീരാമസ്വാമിക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ച മഹാഭക്തനും വിശിഷ്ടനുമാണു രാമദാസൻ.

47

കുന്തളവരാളി—ദേശാദി

പ. കലിനരുലകു മഹിമലു
തെലിപേമി ഫലമന ലേദാ (ക)

അ. ഇലനു വെലയു വര വൃഷാദുല കടു
കല രുചി തെലിയു ചന്ദമുഗാ നീ (ക)

ച. ദാരസുതുലകൈ ധനമുലകൈയുരു
പേരുലകൈ ബഹുപെട്ട തനമുകൈ
സാരെകു ഭക്തവേസമു ഗോനുവാരികി
താരകനാമ! ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത! (ക)

കലിനരുലകു–കലിയുഗത്തിലെ ജനങ്ങൾക്ക, മഹിമലു– (നിന്റെ) മഹിമ, തെലിപു–വിവരിച്ചു കൊടുക്കുക, ഏമി ഫലമു–എന്തുഫലം, അന ലേദാ-പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ, ഇലനു വെലയു-ലോകത്തിൽ വസിക്കുന്നവര്, വര വൃഷാദുലകു–മേത്തരം കാളകൾക്ക, അടുകലരുചി–അവിലിന്റെ സ്വാദു, തെലിയു–(തെലിയു)—അറിയുക. ചന്ദമുഗാ–മാതിരിപോലെ, (അറിയാത്തതുപോലെ എന്നൎത്ഥം) നീ–നിന്റെ, ദാരസുതലകൈ–ഭാര്യാമക്കൾക്ക വേണ്ടി, ധനമുനകൈ-പണത്തിനുവേണ്ടി, ഉരു പേരുലകൈ–പേരിനുവേണ്ടി, ബഹുപെട്ടനമുകൈ–വലുപ്പത്തിനു (വലിയ സ്ഥാനത്തിനു) വേണ്ടി, സാരെകു—എല്ലാഴ്പോഴും, ഭക്ത വേസമു–ഭക്തന്റെ വേഷം, ഗോനു വാരികി—ധരിച്ചിട്ടുള്ളവൎക്ക, താരകനാമ—മുക്തിപ്രദമായ നാമമുള്ളവനേ! ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത!

അനുപല്ലവി പല്ലവിയോടു ചേൎത്തു അന്വയിക്കുകയാണു നല്ലതു്. ഭൂമിയിൽ അലഞ്ഞുനടക്കുന്ന മേത്തരമായ കാളകൾക്ക (എരുതുകളിൽ നല്ലതിനുകൂടി) അവിലിന്റെ സ്വാദ് അറിയാതിരിക്കുന്നതുപോലെ ഈ കാലത്തെ (കലിയുഗത്തിലെ) ജനങ്ങൾക്ക എന്റെ മഹിമ വിവരിച്ചുകൊടുത്തിട്ടു ഫലമില്ലെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ. ഭാര്യമക്കൾക്കായും ധനം നേടാൻ വേണ്ടിയും പേരിനും ബഹുമതിക്കുംവേണ്ടി എപ്പോഴും ഭക്തന്റെ വേഷം മാത്രമായി നടക്കുന്നവൎക്കും താരകനാമ! ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത! (നിന്റെ മഹിമ പറഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ട് ഒരു ഫലവുമില്ല.)

ഭവസാഗരം കടത്തുവാൻ–ജനനമരണമാകുന്ന ക്ലേശത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ-ശക്തിയുള്ളതാണു രാമനാമം. അതിനാൽ താരകനാമ! എന്നു സംബോധന.

''എദ്ദു കേമി തെലുസു അടുകല രുചി?'' എന്നു തെലുങ്കിലുള്ള പഴഞ്ചൊല്ലാണ് സ്വാമികൾ ഇതിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ശ്രീമദ്ഭാഗവതപുരാണത്തിൽ കലികാലത്തിലുണ്ടാവുന്ന അധൎമ്മത്തേയും ദുരാചാരങ്ങളേയും സവിസ്തരം നാരദമുനി വൎണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഭഗവാൻ ഉദ്ധവനോടു—

''യാർഹ്യേവായം മയാ ത്യക്തോ
ലോകോയം നഷ്ടമംഗല:
ഭവിഷ്യത്യചിരാൽ സാധോ
കലിനാപി നിരാകൃത:'' ഭാഗവതം—7

48

ദീപകം—ദേശാദി

പ. കളലനേർച്ചിന മുനജേസിനദി
ഗാകയേമി? അരവൈനാലുഗു (ക)

അ. കലിമി ലേമുലക ഗാരണംബു നീവേ
കരുണ ജൂഡവേ കഡുപു കോസമൈ (ക)

ച. കോരി നുവുല കൊഡ സിംഗിരി മുനി
ക്രുമ്മി ഭുജിഞ്ചെനാ? വൈരിതമ്മുഡു
സാരമൈന രങ്കനി ഇല്ലു ജേർച്ചെ നാ?
സരസ! ത്യാഗരാജവിനുത! ബ്രോമവൈ (ക)

കളല—കലകളെ; നേർച്ചിന—പഠിച്ചിട്ട; മുനു—മുമ്പു; ജേസിനതി—ചെയ്തത് (മുജ്ജന്മ കർമ്മം) ഗാക-ഒഴിവാക്കാൻ; ഏമി—സാധിക്കമോ? അരവൈനാലുഗു—അറുപത്തിനാലു; കലിമി—ഐശ്വര്യത്തിനു; ലേമുലക—ദാരിദ്ര്യത്തിനു; ഗാരണംബു—കാരണം; നീവേ—നീ തന്നെ; കരുണജൂഡവേ—ദയയോടെ കണ്ടാലും; കഡുപു കോസമൈ—ഉദരപൂരണത്തിനു, കോരി-ആശിച്ചിട്ട, നുല—എള്ളു്, കൊണ്ഡ-മല, ദീസി—എടുത്തിട്ട, കിട്ടിയ, സിംഗിരിമുനി—സിംഗിരി മുനി എന്ന ആൾ, ക്രുമ്മി—ആർത്തിയോടെ, ഭുജിഞ്ചെനാ—ഭക്ഷിച്ചുവോ, വൈരിതമ്മുഡു—രാവണസോദരനായ വിഭീഷണൻ, സാരമൈന-വേദസാരമായ, രങ്കനി—രങ്കനാഥനെ, ഇല്ലു ജേർച്ചെനാ -വീട്ടിലേക്ക കൊണ്ടുപോവാൻ സാധിച്ചുവോ, സരസ-രസജ്ഞനായവനേ! ത്യാഗരാജനുത! ബ്രോവവേ-രക്ഷിച്ചാലും.

ജീവിതത്തിനു മാത്രം വേണ്ടി അറുപത്തിനാലു കലകളെയെല്ലാം വശമാക്കിയാലും പൂർവ്വകർമ്മഫലങ്ങളിൽ നിന്നു ഒഴിഞ്ഞുമാറുക സാദ്ധ്യമാണോ? ഐശ്വര്യത്തിനും ഇല്ലായ്മയ്ക്കും കാരണം നീ തന്നെ. ദയയോടെ എന്നെ നോക്കിയാലും! വളരെ കൊതിച്ചു കിട്ടിയ എള്ളുണ്ട സിങ്കിരികനിക്ക ഭക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല; വിഭീഷണനു രങ്കനാഥനെ ലങ്കയിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല; സരസനും ത്യാഗരാജാർച്ചിതനുമായ ശ്രീരാമ എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

വാത്മീകിയും അദ്ദേഹത്തിനു ശേഷമുണ്ടായ രാമായണ കർത്താക്കന്മാരും പറഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ചില കഥകൾ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾക്ക് എവിടെ നിന്നോ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്: അതിലൊന്നാണു സിംങ്ഗരി മുനിയുടെ ചരിതം.

ശ്രീരാമന്റെ പട്ടാഭിഷേക വേളയിൽ പല ദാനങ്ങളും വസിഷ്ഠ മഹർഷിയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടത്തുകയുണ്ടായി. പാപപരിഹാരമായിട്ടുള്ള തിലദാനവും അതിലൊന്നായിരുന്നു ശ്രേഷ്ഠരായ ബ്രാഹ്മണർ ആരും തിലദാനം വാങ്ങുകയില്ല അതിനാൽ എള്ളുണ്ടൊന്നിച്ചു ഒരു ഭാരം സ്വർണ്ണം കൂടി കൊടുക്കമെന്നു വസിഷ്ഠൻ പ്രഖ്യാപിച്ചു.

അക്കാലത്തു സിങ്ഗരിമുനി എന്നൊരു വിശിഷ്ട ബ്രാഹ്മണൻ അയോദ്ധ്യാനഗത്തിന്റെ പ്രാന്തദേശത്തു വസിച്ചിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിനു ധനത്തിൽ ഇച്ഛയുണ്ടായിരുന്നില്ലയെങ്കിലും ഭാര്യയുടെ പ്രേരണയാലും എള്ളുണ്ട തനിക്ക വളരെ ഇഷ്ടമായിരുന്നതിനാലും തിലദാനം വാങ്ങാൻ ഒരുങ്ങി. ദോഷശമനത്തിനു ശ്രീരാമദർശനം മതിയെന്നു അദ്ദേഹത്തിനു വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ

ഈ യുക്തി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന വസിഷ്ഠൻ അത്ര തരമാക്കിയില്ല. നൈരാശ്യത്തോടെ സിങ്ഗരിമുനി ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. മുനിപത്നി ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടുവന്ന എള്ളുണ്ട തൊട്ടില്ല. പണം കിട്ടിയ സന്തോഷവും ആ സ്ത്രീക്കുണ്ടായില്ല—ഭർത്താവിന്റെ തീവ്രമായ മൗഢ്യം കണ്ടിട്ട്.

ഇങ്ങനെ എള്ളുണ്ടപ്രിയനായ സിങ്ഗരിമുനിക്കു എള്ള് കിട്ടീട്ടും അതനുഭവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

എന്നാൽ ഈ കഥയുടെ അന്ത്യം ശുഭമാണ്. അചിരേണ ആ ബ്രാഹ്മണന് ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ദർശനം ലഭിച്ചു. ഭഗവാൻ അരുളച്ചെയ്തു. "അങ്ങയുടെ ദുരിതം തീർന്നു ഇനിയെല്ലാം മംഗളമാണ്." സിങ്ഗരിമുനി പൂർവ്വാധികം തേജസ്വിയായി.

വിഭീഷണന്റെ കഥ: ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം ആഘോഷിക്കപ്പെട്ട ശേഷം ഭഗവാൻ സുഗ്രീവാദികളെയും മറ്റും അവനവന്റെ നാട്ടിലേയ്ക്കു യാത്രയാക്കി. എന്നാൽ വിഭീഷണൻ പോവാൻ കൂട്ടാക്കിയില്ല. ശ്രീരാമസന്നിധിയിലിരുന്നു ലങ്ക ഭരിക്കാനാണ് ആ രാക്ഷസ രാജാവു തീർച്ചയാക്കിയത്. സ്വരാജ്യത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങിച്ചെന്നു പ്രജാപരിപാലനം വിഭീഷണനെക്കൊണ്ടു നിർവ്വഹിപ്പിക്കുവാൻ ഭഗവാൻ ആ ഭക്തനു തന്റെ കുലധനമായ രങ്കവിമാനം സമ്മാനിച്ചു. ഈ വിഗ്രഹത്തെ കയ്യിലെടുത്തു ആകാശമാർഗ്ഗമായി ലങ്കയിലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്ന വിഭീഷണൻ കാവേരി നദീതീരത്തു സന്ധ്യാവന്ദനത്തിനായി ഇറങ്ങി. നദീതീരത്തു വെച്ചുപോയ വിഗ്രഹത്തെ വിഭീഷണനു എത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടും ഇളക്കുവാൻപോലും കഴിഞ്ഞില്ല. രങ്കനാഥന്റെ വിഗ്രഹം അവിടെവെച്ചു പോവാനും ഭഗവാന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ലങ്കയിലുണ്ടാകുമെന്നും അശരീരി സന്ദേശം കേട്ടിട്ടു വിഭീഷണൻ ലങ്കയിലേയ്ക്കു മടങ്ങി.

അനുപല്ലവിയിൽ കോസമൈ എന്നതിനു കൊറകൈ എന്നും ചരണത്തിൽ നൂലകൊണ്ഡ എന്നതിനു നുവ്വുലകൊണ്ഡ എന്നും പാഠഭേദങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ട്.

49

വാചസ്പതി—ദേശാദി

പ.	കണ്ടജൂഡുമീ; ഒകപാരി ക്രേ	(കൺ)
അ.	ബണ്ടുഡൈ വെലയു ബാഗ്ഗുഗാനി തപ്പും തണ്ടലെല്ല മാനുകൊന്ന നന്നു ക്രേ	(കൺ)
ച.	അലനാഡു സൗമിത്രി പാദസേവ ചെലരേഗി ചേയുവേള സീതതോ ബലുകി ചൂചിനന്ത പുളകാങ്കിതുഡൈ ബരഗിന യട്ടത്യാഗരാജുനി ക്രേ	(കൺ)

കണ്ടജൂഡുമീ— കൺപാർത്താലും (എന്നെ); ഒകപാരി— ഒരിക്കൽ; ക്രേഗണ്ട— കടക്കൺ. ബണ്ടുഡൈ— ദാസനായി; വെലയു—ഇരിക്കുവാൻ; ബാഗ്ഗുഗാനി—മോശമായ, ചീത്തയായ തപ്പുതണ്ടലെല്ല (തപ്പു+തണ്ടലു+എല്ല) എല്ലാ തെറ്റുകുറ്റങ്ങളേയും; മനുകൊന്ന— ത്യജിച്ചിട്ടുള്ള; നാനു—എന്നെ—ക്രേകണ്ട; അലനാഡു— അന്നൊരിക്കൽ; സൗമിത്രി— ലക്ഷ്മണൻ; പാദസേവ—

പാദശുശ്രൂഷ; ചെലരേഗി ഉത്സാഹത്തോടെ; ചേയുവേള– ചെയ്യുന്നസമയത്തിൽ; സീതതോ– സീതയോടു; ബല്കി–പറഞ്ഞതു്; ചൂചിനന്ത–നോക്കിനാൽമാത്രം; പുളകാങ്കിളഡൈ–പുളകാങ്കതനായി; ബരകിന തീർന്നതു യട്ട–(അട്ട) പോലെ ത്യാഗരാജുനി– ത്യാഗരാജിനെ ക്രേ (കണ്ട)

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഒന്നിച്ചു അന്വയിക്കണം.

നിന്തിരുവടിയുടെ ദാസനായിരിക്കുവാനുള്ള യോഗ്യതയ്ക്കു വേണ്ടി എല്ലാ തെററുകുററങ്ങളേയും ത്യജിച്ചവനായ എന്നെ ഒരിക്കലെങ്കിലും കടക്കണ്ണാൽ നോക്കണേ. ഒരുനാറം (വനവാസകാലത്തു) പാദശുശ്രൂഷ ചെയ്യുന്ന ലക്ഷ്മണനെ (പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു) സീതയോടു പറഞ്ഞു അവനെ നോക്കിയപ്പോറം അവൻ പുളകിതനായതുപോലെ ഈ ത്യാഗരാജനേയും കടക്കണ്ണാൽ നോക്കുകമേ!

ഈ കീർത്തനത്തിൻെറ രാഗം ലതാംഗിയെന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും വാചസ്പതിയിലാണ് പാടിവരുന്നതു്.

50

ശുദ്ധസാവേരി–രൂപകം

പ. കാലഹരണ മേലരാ? ഹരേ! സീതാരാമ! (കാ)

അ. കാലഹരണമേല? സുഗുണജാല! കരുണാലവാല! (കാ)

ച. 1. ചുട്ടി ചുട്ടി പക്ഷുലെല്ല
ചെട്ടുവെദക രീതി ഭുവിനി
പട്ടലേക നീപദമുല
ബട്ടുകൊന്ന നന്നു ബ്രോവ (കാ)

3. ദിനദിനമുന തിരിഗി തിരിഗി
ദിക്കലേക ശരണജൊച്ചി
തനുവു ധനമു നീ ദേയണ്ടി
ത്യാഗരാജവിനുത! രാമ! (കാ)

കാലഹരണമു–താമസം; ഏല–എന്തിനു; രാ– സംബോധന; ഹരേ! സീതാരാമ! കാലഹരണമേല; സുഗുണജാല–സൽഗുണങ്ങറക്കിരിപ്പിടമായവനെ! കാരുണ്യത്തിൻെറ ഉറവിടമേ! ചുട്ടി ചുട്ടി–ചുററിച്ചുററി; പക്ഷുലെല്ല; പക്ഷികറം; ചെട്ട–മരത്തിനെ; വെദക രീതി–തിരയുന്നതുപോലെ; ഭുവനി– ഈ ലോകത്തിൽ; പട്ടലേക–പുനജ്ജന്മത്തെ ഒഴിവാക്കുന്ന; നീ പാദമുല; നിൻെറ കാലടികളെ; ബട്ടുകൊന്ന–പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന–നന്നു എന്നെ; ബ്രോവ–രക്ഷിച്ചാലും.

ദിനദിനമുന–എല്ലാദിനവും; തിരിഗി തിരിഗി– തിരിഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു; ദിക്കലേക– ഗതികിട്ടാതെ; ശരണജൊച്ചി–ശരണം പ്രാപിച്ചു; തനുവു–ദേഹം, ധനമു ധനം; നീദേയണ്ടി നിൻെറതാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു;

ഹരേ! സീതാരമണാ! എന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ ഇനിയും താമസമാണോ? സത്ഗുണനിധേ! ദയാപയോധേ! പറവകൾ പറന്നുപോയ (വിശ്രമത്തിനായി) മരക്കൊമ്പിനെ തേടുന്നതുപോലെ പുനർജ്ജന്മമില്ലാതാക്കുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ പാദങ്ങളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ.

നിത്യവും അങ്ങുമിങ്ങും അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞു ഗതികിട്ടാതെ നിന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ച എന്റെ ഉടലും സർവ്വസ്വവും നിന്റേതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു (ആത്മസമർപ്പണം ചെയ്ത) ത്യാഗരാജൻ സ്തുതിക്കുന്ന രാമാ (താമസമെന്തിനു്–

51

തോഡി—ആദി

പ.	കൊലുവമരെ ഗദ കോദണ്ഡപാണി	(കൊ)
അ.	നലുവക ബലുകല ചെലിയക രുക്മിണികി ലളിതക സീതക ലക്ഷ്മണുനി കരുദൈന	(കൊ)
ച.	വേകുവ ജാമുന വെലയുചു ദംബുര ജേകൊനി ഗുണമുല ചെലുവൊന്ദ ബാഡുചു ശ്രീകരുനി കാശ്രിത ചിന്താമണുനികി നാകലി ദീര ബാലാരഗിമ്പുന ജേസേഡു	(കൊ)

കൊലുവമരെഗദ (കൊലുവു+അമരെ+കദ) കൊലുവു–സേവ, പൂജ; അമരെ–വിധിച്ച, പതിവനുസരിച്ചു; കദ–അല്ലേ. കോദണ്ഡപാണി–ശ്രീരാമനു; നലുവക–ബ്രഹ്മാവിനു; ബലുകല ചെലിയക–(പലുകല ചെലിയ–വാഗ്ദേവത) സരസ്വതിക്കു; രുക്മിണികി–രുക്മിണിക്കു; ലളിതക–പാർവ്വതിക്കു; സീതക–സീതയ്ക്കു; ലക്ഷ്മണുനി–ലക്ഷ്മണനു; അരുദൈന–അലഭ്യം. വേകുവ ജാമുന–രാവിലെ നേരത്തെ; വെലയുചു–ശോഭിക്കുന്ന, അഴകുള്ള; ദംബുര–തമ്പുരു; ചേകൊനി–എടുത്തിട്ടു; ഗുണമുല–ഗുണങ്ങളെ; ചെലുവൊന്ദ–സ്വരമാധുര്യത്തോടെ; ബാഡുചു–പാടിക്കൊണ്ടു; ശ്രീകരുനി–ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനു; ആശ്രിത ചിന്താമണിനികി–ഭക്തന്മാരുടെ അഭീഷ്ടങ്ങൾ സാധിപ്പിച്ചു കൊടുക്കുന്നവനു; നാകലിദീര–വിശപ്പടക്കുന്നതു; ബാലാരഗിമ്പ (പാലു+ആരഗിമ്പ) പാലുനിവേദ്യം; ജേസേഡു–ചെയ്യുന്നു.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കുന്നു. ഞാൻ നിയമേന ശ്രീരാമസ്വാമിക്കു ചെയ്യുന്ന സേവ ബ്രഹ്മാവിനോ, സരസ്വതിക്കോ, രുക്മിണിക്കോ, പാർവ്വതിക്കോ, സീതയ്ക്കോ, ലക്ഷ്മണനോ സാദ്ധ്യമാണോ? (ഇവരാലും കൂടി സാധിക്കാത്ത പൂജ എന്റെ മതത്തിൻ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു്.

ഉഷസ്സിനു വളരെ മുൻപുതന്നെ (ഞാൻ എഴുന്നേററു്) ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനും ഭക്താഭീഷ്ടപ്രദനുമായുള്ള (ഭഗവാന്റെ) വന്റെ ഗുണങ്ങളെ ഭംഗിയുള്ള തമ്പുരു കയ്യിലെടുത്തു സ്വരമാധുര്യത്തോടെ പാടുന്നു; എന്നിട്ടു വിശപ്പടക്കുന്ന തായ പാൽ (നിവേദ്യം) അർപ്പിക്കുന്നു.

പാഠഭേദ—ചരണത്തിൽ ഒടുവിലെ 'ജേസേഡു' എന്നിടത്തു ജേയു എന്നു് ജേസേ എന്നും.

52

ഭൈരവി–ആദി

പ. കൊലുവൈയുന്നാഡേ കോദണ്ഡപാണി (കൊ)

അ. തൊലികമ്മമണഗ ജൂതാമു രാരേ
തോയജാരി രോഹിണി ഗൂഡിന രീതി (കൊ)

ച. മനസുരഞ്ജില്ല സുരസതുല അണി–
മാദുല കൊലുവവേയിവന്നെ
കനകശലാകന ഗേരു സീതാ–
കാന്തതോന ത്യാഗരാജവിനുതുഡു (കൊ)

ആരാധകർക്കു ദർശനം കൊടുപ്പാനായി അന്തസ്സോടെ സിംഹാസനത്തിലിരിക്കുന്നതാണ് കൊലുവു 'ദർബാർ' എന്നു പറയാം. കൊലുവൈ–ദർബാരിൽ. ഉന്നാഡു–സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. കോദണ്ഡപാണി–ശ്രീരാമൻ; തൊലികമ്മമു–മുജ്ജന്മകർമ്മങ്ങൾ; അണഗ–നശിപ്പിക്കുവാൻ; ചൂതാമു–(നമുക്കു)ചെന്നു കാണുവാൻ; രാരേ–വന്നാലും; തോയജാരി–ചന്ദ്രൻ; രോഹിണി ഗൂഡിനരീതി–രോഹിണിയോടു ചേർന്നതുപോലെ; മനസു–മനസ്സ്; രഞ്ജില്ല–സന്തോഷിക്കുക; സുരസതുലു–ദേവസ്ത്രീകൾ; അണിമാദുലു–അണിമാദിസിദ്ധികൾ; കൊലുവ–സേവിക്കുവാൻ; വേയി–ആയിരം; വന്നെ–നിറങ്ങൾ; കനകശലാകനു–സ്വർണ്ണക്കമ്പി; ഗേരു–അതിശയിക്കുക; സീതാകാന്തതോനു–സീതയോടുകൂടെ; ത്യാഗരാജവിനുതുഡു–ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കുന്നു.

ചന്ദ്രനും രോഹിണിയും ഒന്നിച്ചു ചേർന്നതുപോലെ (സീതയോടുകൂടി) കോദണ്ഡപാണി ദർബാർ നടത്തുന്നു. മുജ്ജന്മദുരിതങ്ങൾ നീങ്ങുവാനായി ചെന്നുകാണുവാൻ വന്നാലും. മനസ്സിനു ആനന്ദം നല്കിക്കൊണ്ട് ദേവസ്ത്രീകളും അണിമാദി അഷ്ടൈശ്വര്യങ്ങളും സേവിച്ചുനിൽക്കേ സ്വർണ്ണക്കമ്പിയെ അതിശയിക്കുന്ന കാന്തിയുള്ള സീതാദേവിയോടെ ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായ (കോദണ്ഡപാണി ദർബാറിലിരിക്കുന്നു.)

53

ശഹാന–ആദി

പ. ഗിരിപൈ നെലകൊന്ന രാമുനി
ഗുരി ദപ്പക കണ്ടി (ഗി)

അ. പരിവാരുലു വിരി സുരടുലചേ നിലബഡി വിസരുചു ഗോസരുചു സേവിംപഗ (ഗി)

ച. പുലകാങ്കിതുഡൈഡെ യാനന്ദാശ്രു
വുല നിമ്പുച്ച മാടലാഡവലെനനി
കലുവരിഞ്ചഗനി പദിപൂടലപൈ
ഗാചെദ നന്ന ത്യാഗരാജവിനുതുനി (ഗി)

ഗിരിപൈ-മലമേൽ, മലമുകളിൽ; നെലകൊന്ന-നില്ക്കുന്നവനായ; രാമുനി—ശ്രീരാമനെ; ഘുരിതപ്പക-കുറിതെററാതെ; (സുവ്യക്തമായി); കണ്ടി—ഞാൻ കണ്ടു; പരിവാരുലു-പരിവാരങ്ങൾ, ഭൃത്യന്മാർ; വിരി-പുഷ്പങ്ങൾ; സുരടുല ചേ-വിശറികൾകൊണ്ടു; നിലബഡി-നിന്നുകൊണ്ടു; വിസരുച്ചു-പരത്തുക, വീശുക; കോസരുച്ചു—വീണ്ടുംവീണ്ടും; സേവിംപഗ-സേവിക്കുവാനായി. പുലകാങ്കിതുഡൈഡെ-പുളകാംഗിതനായി; ആനന്ദശ്രുവുല-ആനന്ദാശ്രുക്കളാൽ: നീമ്പുച്ചു—നിറഞ്ഞു; മാടലാഡവലെനനി-സംസാരിക്കുവാനായി; കലുവരിഞ്ച—വെമ്പൽ, ധൃതി; കനി—കണ്ടു; പദിപൂടലപൈ-പത്തുദിവസം കഴിഞ്ഞു; ഗാചെദ നന്ന-ഞാൻ രക്ഷിക്കും. ത്യാഗരാജനുതുനി—ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട

അനുപല്ലവി പല്ലവിയോടുചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

പരിജനങ്ങൾ (ചുററും നിന്നു) പൂവിശറികളെക്കൊണ്ടു വീശുവാനും സേവ ചെയ്യാനും അഹമഹമികയാ തള്ളിവന്നുകൊണ്ടു മലമുകളിൽ നില്ക്കുന്നവനായ ശ്രീരാമനെ സ്പഷ്ടമായി ഞാൻ കണ്ടു. പുളകാംകിതനായും, ആനന്ദാശ്രു ഒഴുകിക്കൊണ്ടും എന്തോ പറയാൻ വിചാരിച്ചു ഉച്ചരിക്കാൻ വയ്യാതെ കുഴങ്ങുന്ന (എന്നെ) കണ്ടു 'പത്തു നാളിനുള്ളിൽ നിന്നെ രക്ഷിക്കുന്നുണ്ടു' എന്നു പറയുന്ന ത്യാഗരാജാർച്ചിതനായ ശ്രീരാമനെ ഞാൻ കണ്ടു.

സ്വാമികൾ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടതും കേട്ടതുമായ സ്വാനുഭവമാണു് ഇതിൽ കുറിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അതു ഫലിക്കുകയുംചെയ്തു. പത്താമത്തെ നാൾ സ്വാമികൾ ദേഹത്യാഗംചെയ്തു. പ്രഭവവർഷം പുഷ്യബഹുളപഞ്ചമിനാൾ (1847 ജനുവരി ആറാം തീയതി)

ഇതിനുശേഷം രണ്ടു കീർത്തനങ്ങൾ മാത്രമേ സ്വാമികൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളു: മനോഹരിയിൽ ''പരിതാപമു'', വാഗധീശ്വരിയിൽ ''പരമാത്മഡു.'' ഈ സ്വപ്നത്തിന്റെ പ്രസ്താവന ഭഗവാന്റെ വാഗ്ദാനം, മനോഹരി കീർത്തനത്തിലുമുണ്ടു്.

സ്വാമികൾ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടതായ മല ഭദ്രാചലമാണെന്നാണു് പൊതുവിൽ വിശ്വാസം. സമുദ്രതരണംചെയ്തു ലങ്കയിലെത്തിയ ശ്രീരാമൻ സുവേലപർവ്വതത്തിൽ വിശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി—ആ മലയാണു സ്വാമികൾ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടതെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ടു്.

54

സുരടി–ദേശാദി

പ. ഗീതാത്ഥമു സംഗീതാനന്ദമു
നീ താവുന ജൂഡരാ ഓ മനസാ (ഗീ)

അ. സീതാപതി ചരണാബ്ജമു ലിഡുകൊന്ന
വാതാത്മജുനികീ ബാഗ ദെലുസുരാ (ഗീ)

ച. ഹരിഹര ഭാസ്ക്കര കാലാദി കർമ്മമു-
ലനുമതമുല മർമ്മമുല നെറിംഗിനന
ഹരിവര രൂപുഡു ഹരിഹയവിനുതുഡു
വര ത്യാഗരാജവരദുഡു സുഖിരാ (ഗീ)

ഗീതാർത്ഥമു-ഭഗവദ്ഗീതയുടെ അർത്ഥം; സംഗീതാനന്ദമുനു-സംഗീതത്തിന്റെ ആനന്ദം, ഈ താവുന-ഇവിടെ; ജൂഡഗാ-കണ്ടാലു ; ഓ മാനസ-അല്ലയോ മനസ്സേ; സീതാപതി ചരണാബ്ജമുലു-ശ്രീരാമന്റെ പാദതാമരകളെ; ഇഡുകൊന്ന-ധരിച്ചിട്ടുള്ള; വാതാത്മജുനികി-ഹനുമാനു്; ബാഗ-നല്ലവണ്ണം; തെലുസുരാ-അറിയാം; ഹരിഹര ഭാസ്ക്കര കാലകർമ്മമുലനു-വിഷ്ണു, ശിവൻ, സൂര്യൻ, കാലം, കർമ്മം എന്ന അഞ്ചു സ്വരൂപങ്ങളുടേയും; മതമുല മർമ്മമുലനു-മതങ്ങളുടെ രഹസ്യങ്ങളേയും, എറിഗിന-അറിഞ്ഞ; ഹരിവരരൂപുഡു-വാനരവേഷം ധരിച്ച; ഹരിഹയവിനുതുഡു-ഇന്ദ്രനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവൻ; വര-ശ്രേഷ്ഠൻ; ത്യാഗരാജവരദുഡു-ത്യാഗരാജനു വേണ്ടതു കൊടുക്കുന്നവൻ; സുഖിരാ-സുഖിയാണു്.

അല്ലയോ മനസ്സേ. ഭഗവത്ഗീതയുടെ അർത്ഥവും സംഗീതത്തിന്റെ ആനന്ദവും ഇവിടത്തന്നെ (നിന്നിൽത്തന്നെ) കണ്ടാലും. ശ്രീരാമന്റെ പാദാരവിന്ദങ്ങളെ തന്റെ മനസ്സിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള ഹനുമാനു് ഇതു നല്ലവണ്ണം അറിയും. വിഷ്ണു, ശിവൻ, സൂര്യൻ, എന്നിവരെയും കാലം, കർമ്മം എന്നിവയുടെയും (തത്ത്വവും) ശൈവാദി ഷൺമതങ്ങളുടെ രഹസ്യവും അറിയുന്നവനും, വാനരവേഷം പൂണ്ടവനും, ഇന്ദ്രനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും ത്യാഗരാജന്റെ ശ്രേഷ്ഠനായ വരദനുമായ (ഹനുമാൻ സുഖിയാണു് (പ്രസ്തുതകാരണങ്ങളാൽ)

ശിവാംശജാതനായ ഹനുമാൻ പിറന്ന ഉടനെ ഉദയസൂര്യനെക്കണ്ടു് പഴുത്ത പഴമാണെന്നു വിചാരിച്ച് ഭക്ഷിക്കുവാനായി മേല്പോട്ടുചാടി. രാഹുകേതുക്കളിൽ ഒരസുരനാണു് എന്നുകരുതി ഇന്ദ്രൻ വജ്രായുധംകൊണ്ടു് ഹനുമാനെ വീഴ്ത്തി. അച്ഛനായ വായുഭഗവാൻ ദുഃഖിച്ച് പുത്രനെ എടുത്തു പാതാളത്തിലേയ്ക്കു പോയി. വായുവില്ലാതെ ലോകം നാശോന്മുഖമായി. ഉടനേ ബ്രഹ്മാ-വിഷ്ണു-മഹേശ്വരന്മാർ പാതാളത്തിലെത്തി ഹനുമാനു് ഒരുകാലത്തും മരണംവരുകയില്ലെന്നു അനുഗ്രഹിച്ചു. ഇന്ദ്രനും മററു ദേവന്മാരും ഹനുമാനെ സ്തുതിച്ചു. വായു പ്രീതനായി. ലോകവാസികൾക്കു് ആശ്വാസവുമായി. ഈ അവസരത്തിലാണു് ഇന്ദ്രൻ ഹനുമാനെ സ്തുതിച്ചതു്.

ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാൻ അർജ്ജുനനു് ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്ത ഗീത തേരിന്റെ ധ്വജസ്തംഭത്തിൽ സ്ഥിതനായിരുന്ന ഹനുമാൻ കേട്ടു ഗ്രഹിച്ച് സ്വാനുഭൂതിയുണ്ടാക്കിയെന്നു താത്പര്യം. ഹനുമാന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ പ്രകീർത്തിക്കുന്നതാണു് ഈ കീർത്തനം.

55

ഗൗരിമനോഹരി-ഝമ്പ

പ. ഗുരുലേക യെടുവണ്ടി
ഗുണികി തെലിയഗ ബോദു (ഗു)

അ. കരുകൈന ഹൃദ്രോഗ ഗഹനമുനു
ഗൊട്ടനു സതു് (ഗു)

ച. തനുവു സുതധനദാര ദായാദി ബാന്ധവുല
ജനിയിഞ്ചി ചെദരു ജാലിനി കരുണ തോ
മനസുനണചക സേയുമന്ദനച്ച തത്വബോ–
ധന ജേസി കാപാഡു ത്യാഗരാജാപ്തുഡഗു (ഗു)

ഗുരുലേക- ഗുരു കൂടാതെ, ഗുരുവില്ലാതെ; എട്ടവണ്ടി ഗുണികി–സജ്ജനങ്ങളും കൂടെ പോലും: തെലിയഗബോദു–അറിയുക സാദ്ധ്യമല്ല; കരുകൈന–മൂർച്ചയുള്ള; ഹൃദ്രോഗഗഹനമുന–ഹൃദയവേദനകളാകുന്ന കാടിനെ; ഗൊട്ടനു–നുള്ളിക്കളയുക; സദ്–ശ്രേഷ്ഠനായ; തനുവു–ദേഹം; സുത, ധന, ദാര; ദായാദിബാന്ധവുല–സ്വജനവും ബന്ധുക്കളും; ജനിയിഞ്ചി–ജനിച്ചിട്ട്; ചെദരു–ചിന്നിച്ചിതറിപ്പോകുന്നു; ജാലിനി–അനുഭവംകൊണ്ട്; കരുണതോ–ദയകൊണ്ട്; മനസുനണചക (മനസു+നണചക) മനസിനെ ബാധിക്കാതെ; സേയുമന്ദനച്ച (ചേയുമന്ദു+അനച്ച) ചെയ്യുന്ന മരുന്നായ; തത്വബോധനജേസി–തത്വോപദേശം ചെയ്തിട്ട്; കാപാഡു–സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; ത്യാഗരാജാപ്തുഡഗു–ത്യാഗരാജന്റെ മിത്രമായ

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഒന്നായിട്ട് അന്വയിക്കണം.

ഗുണസമ്പന്നനായ മനുഷ്യനും സദ്ഗുരു(വിന്റെ സഹായം, അനുഗ്രഹം) ഇല്ലാതെ മനശ്ശല്യങ്ങളാകുന്ന വൻകാട് വെട്ടിത്തെളിച്ച് ജ്ഞാനം നേടുക സാദ്ധ്യമല്ല. ഒരുവന്റെ ദേഹം (ആരോഗ്യം) പുത്രകളത്രവും ധനവും, ബന്ധുമിത്രാദികളുമെല്ലാം ഉണ്ടാവുകയും നശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആശയാലോ കരുണയാലോ (ദുഃഖഹേതുക്കളായ) അവയിൽ മനസ്സു ബന്ധിക്കപ്പെടാതെ തത്വോപദേശമാകുന്ന ഔഷധം കൊടുത്തു സംരക്ഷിക്കുന്നവനും ത്യാഗരാജന്റെ ആപ്തമിത്രവുമായ (സദ്ഗുരു....)

ഹൃദ്രോഗമെന്ന പദത്തിൽ രാഗാദിരോഗങ്ങളെയാണ് വിവക്ഷ. ഗുരുപ്രശംസയാണ് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം. സാധകനു ഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹം കൂടിയേ കഴിയൂ. മിക്ക ഉപനിഷത്തുകളും ഗുരുശിഷ്യ സംവാദരൂപത്തിലാണ്. ഗുരുതന്നെ പരബ്രഹ്മം. അതായതു് ആത്മജ്ഞാനത്തിന്ന് ഈശ്വരകാരുണ്യം തന്നെ വേണം.

ചരണം വരി മൂന്നിൽ 'സേയു' എന്നതിനു് 'മഞ്ചി' എന്നു പാഠഭേദം.

56

ഖരഹരപ്രിയ–ആദി

പ. ചക്കനി രാജമാർഗ്ഗമുലുണ്ഡഗ
സന്ദുല ദൂരനേലേ? ഓ മനസാ (ച)

അ. ചിക്കനി പാലു മീഗഡയുണ്ഡഗ
ഛീയനു ഗംഗാസാഗര മേലേ (ച)

ച. കണ്ടികി സുന്ദരമഗു രൂപമെ മു–
ക്കണ്ടിനോട ചെലഗേ നാമമേ ത്യാഗരാ–
ജിണ്ടനേ നെലകൊന്നദി ദൈവമേയിട്ട
വണ്ടി ശ്രീ സാകേതരാമുനി ഭക്തിയനേ (ച)

ചക്കനി–ഭംഗിയുള്ള, നല്ലതായ; രാജമാർഗ്ഗമുല–രാജപാതകൾ; ഉണ്ഡഗ–ഉള്ളപ്പോൾ; സന്ദുല–ഇടവഴിയിലേയ്ക്കു; ദൂര (ദൂരഗ) ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുക, വഴി തിരിയുക; ഏല–എന്തിനു; ഓമനസാ–അല്ലയോ (എന്റെ) മനസ്സേ! ചിക്കനി–കൊഴുത്ത (നല്ല); പാലുമീഗഡ–പാലും പാടയും; ഉണ്ഡഗ–ഉള്ളപ്പോൾ; ഛീയനം-ഛീയെന്നു പറഞ്ഞു പുച്ഛിക്കേണ്ടതായ, നിന്ദ്യമായ; ഗംഗാസാഗരമേലേ (ഗംഗാസാഗരമു + ഏല + ഏ) ഗംഗാസാഗരമു–കള്ള് (ദേശീയ പ്രയോഗം); ഏലേ (ഏലേ + ഏ) ഏലാ–എന്തിനു; ഏ–വിഭക്തി (സംബോധന) പ്രത്യയം; കണ്ടികി–കണ്ണിനു–സുന്ദരാംഗ–ഭംഗിയുള്ളതായ; രൂപമേ; (രൂപമു + ഏ) ആകൃതി; മുക്കണ്ടി–ശിവന്റെ; നോട–വായയിൽ; ചെലഗേ–വിലസുന്ന; നാമമേ–നാമമാണ് – ത്യാഗരാജുണ്ഡനേ (ത്യാഗരാജു + ഇണ്ഡനേ) ത്യാഗരാജന്റെ മഠത്തിൽ; നെലകൊന്നദി (നെലകൊന്ന + അദി) നിലകൊള്ളുന്നതായ; ദൈവമു–ദൈവം; ഇട്ടുവണ്ടി–അങ്ങനെ; ശ്രീസാകേതരാമുനിഭക്തി ശ്രീരാമഭക്തി; അതേ–അതേ.

അല്ലയോ മനസ്സേ! നല്ലതായ (സുഗമമായ) രാജപാത ഉണ്ടായിരിക്കേ ഇടവഴികളിലേയ്ക്കു ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്നതെന്തിനു? നല്ലതായ പാലും വെണ്ണയും ഉണ്ടായിരിക്കേ, മോശമായ കള്ള എന്തിനു? കണ്ണിനു ആനന്ദകരമായ രൂപവും, പരമശിവന്റെ നാവിൽപോലും വിളങ്ങുന്ന നാമവും ത്യാഗരാജന്റെ മഠത്തിൽ എന്നും ഇരിപ്പിടവുമുള്ള ദൈവവുമായ ശ്രീരാമന്റെ ഭക്തിയെന്ന (നല്ലരാജപാത)

'ചക്കനിരാജമാർഗ്ഗമു' എന്നതുകൊണ്ടു വിവക്ഷിക്കുന്നതു രാമഭക്തിയാണ്. എന്നാൽ ഇടവഴികൾ എന്തായിരിക്കും? ഇതര ദൈവങ്ങളെ ഭജിക്കുന്നതാവാം. അല്ലെങ്കിൽ സ്വാമികളുടെ ആശയം ഇതാവും: ലൗകികജീവിത (ഗൃഹസ്ഥാശ്രമ)ത്തിലും നല്ലതു രാമഭക്തിയാണ്. ഗൃഹസ്ഥന്റെ ജീവിതം ധർമ്മനിഷ്ഠിതമായാൽ കൂടി ഇടവഴിയാത്രപോലെ അസുഖകരവും ലക്ഷ്യം മോക്ഷം ദുഷ്പ്രാപ്യവുമാണ എന്നു സാരം.

അനുപല്ലവിയിലെ ഗംഗസാഗരമു എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം വിശദമല്ല മേൽക്കാണിച്ച അർത്ഥമാണ് സംഗീതവിദ്വാന്മാർ ധരിച്ചിട്ടുള്ളതു.

57

മാർഗ്ഗഹിന്ദോളം–ദേശാദി

പ. ചലമേലരാ സാകേതരാമ! (ച)

അ. വലചി ഭക്തിമാർഗ്ഗമുതോനു നിന്നു
വർണ്ണിഞ്ചുചുന്ന നാപൈ (ച)

ച. എന്ദുബോദുനേ നേമി സേയുദുനു
എച്ചോടനി മൊറബെട്ടുദുനു
ദന്ധനലതോ പ്രൊദ്ദു പോവലെനാ
താളജാലരാ ത്യാഗരാജുനാ (ച)

ചലമേലരാ (ചലമു + ഏല + രാ) ശാഠ്യം എന്തിനു? സാകേതരാമ! വലചി-സ്നേഹിച്ചിട്ടു; ഭക്തിമാർഗ്ഗമുതോനു-ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തിലൂടെ; നിന്നു-നിന്നെ; വർണ്ണിഞ്ചുചുന്ന–വർണ്ണിക്കുന്ന (വനായ); നാപൈ–എന്മേൽ, എന്നോടു; എന്ദു–എവിടെ; ബോദു (പോദു) പോകും (പോവാൻ കഴിയും) നേനു–ഞാൻ; ഏമി–എന്തു

സേയുദന–ചെയ്യും; എച്ചോടനി(എ + ചോട്ട + അനി) എങ്ങോട്ടു (ഏതൊരാളോട്ട); മൊറബെട്ടുദന–ആവലാതിപ്പെട്ടം, സങ്കടം പറയും; ണ്ഡനലതോ–മറിമായത്തിന്നു; നേരമ്പോക്കിന്നു; പ്രൊദ്ദു–അവസരം; സമയം; പോവലെനാ–കളയണമോ; താളജാലരാ–പൊറുത്തുകൂടാ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

നിന്നിൽ പ്രേമം വെച്ചും ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തെ അവലംബിച്ചും നിന്തിരുവടിയെ കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന എന്നോടു കോപം (ശണ്ഠ) എന്തിനു? ഞാൻ എവിടേയ്ക്കു പോകാനാണു? എന്തു ചെയ്യാനാണു? എവിടെച്ചെന്നു (ആരോട്ട) സങ്കടം ബോധിപ്പിക്കണം? (നിന്റെ) ഈ മറിമായങ്ങളിൽ സമയം വൃഥാ കളയണോ. അല്ലയോ അയോദ്ധ്യാവാസിയായ ശ്രീരാമ എനിക്കു പൊറുത്തുകൂടാ.

ശുദ്ധബംഗാളത്തിലുള്ള 'തെലിനേജേസിന പൃജാ ഫലമു' എന്ന കീർത്തനത്തിലുള്ള മൗഢ്യവും നൈരാശ്യവും തന്നെയാണ് ഇതിലും കാണുന്നതു സ്വാമികളുടെ ആശയം ഇതാണ്: നിന്തിരുവടി തന്റെ പ്രാർത്ഥന ചെവിക്കൊണ്ടില്ലെങ്കിൽ എനിക്കു ഗതി വേറെ ഒന്നുമില്ല– ശരണം പ്രാപിക്കാൻ മററാരുമില്ല. നിന്തിരുവടി സർവ്വാന്തര്യാമിയാണ്, ജഗന്മയനാണ്. ''ഈശാവാസ്യമിദം സർവ്വം'' എന്ന തത്വത്തിന്റെ ബോധത്തോടുകൂടിയാണു സ്വാമി ഈ കീർത്തനം പാടിയതു.

58

ആരഭി—ആദി

ച. ചാലകല്ലലാഡുകൊന്ന സൗഖ്യമേമിരാ? (ചാ)

അ. കാലമു ബോനു മാടനിലചുനു
കല്യാണരാമ! നാതോ (ചാ)

ച. തല്ലി തണ്ഡ്റി നേനുണ്ഡ തക്കിന ഭയമേലരായനി
പലുമാരു നീ വെന്തോ ബാഡലു ജേസി
ഇലലോ സരിവാരലലോ യെന്തോ ബ്രോചുചുണ്ഡി, പെ
ദ്ദലതോ ബല്കി മെപ്പിഞ്ചി ത്യാഗരാജ്ഞനാതോ (ചാ)

ചാല– വളരെ; കല്ലലു– കളവു, അസത്യങ്ങളും; ആഡുകൊന്ന–പറഞ്ഞിട്ടു; പറഞ്ഞുകൊണ്ടു; സൗഖ്യമേമിരാ (സൗഖ്യമു + ഏമി + രാ) എന്തുസൗഖ്യം; കാലമു–കാലം; ബോനു –പോകുന്നു; മാട–വാക്കു; നിലചുനു– നിൽക്കുന്നു; കല്യാണരാമ– ശുഭദനായ ശ്രീരാമ! നാതോ–എന്നോടു; തല്ലി തണ്ഡ്റി–അമ്മയും അച്ഛനും; നേനുണ്ഡ–ഞാനായിരിക്കേ; തക്കിന–മററു; ഭയമേലയനി (ഭയമുലു + ഏല + അനി) ഭയങ്ങൾ എന്തിനു എന്നു; പലുമാരു–പലപ്പോഴും; നീ വെന്തോ (നീവു + എന്തോ) നീ എത്രയോ; ബാഡലു– വാഗ്ദാനങ്ങൾ; ജേസി (ചേസി) ചെയ്തിട്ടു; ഇലലോ– ലോകത്തിൽ; സരിവാരലലോ– (എന്റെ) കൂട്ടുകാർക്കിടയിൽ; എന്തോ; ബ്രോചുചുണ്ടി (ബ്രോചുചു + ഉണ്ടി) സംരക്ഷിച്ചിരുന്നു; പെദ്ദലതോ–വലിയവരോടു; ബല്കി– പറഞ്ഞിട്ടു; മെപ്പിഞ്ചി–മാനിക്കപ്പെട്ടവനായി; ത്യാഗരാജ്ഞനാതോ –ത്യാഗരാജനോടു.

(എന്നോടു) കളവു പറഞ്ഞിട്ടു നിന്തിരുവടിക്കു എന്തു സുഖം ആണുള്ളതു? അല്ലയോ കല്യാണരാമ! കാലം കഴിഞ്ഞുപോകുന്നു; (എന്നാൽ) വാക്കു

(നിറവേററപ്പെടാതെ) നിൽക്കുന്നു. 'നിന്റെ അമ്മയും അച്ഛനും ഞാനായിരിക്കെ ഒരു ഭയവും വേണ്ട' എന്നു നിന്തിരുവടി പലപ്പോഴും വാഗ്ദത്തം ചെയ്തു. അല്ലയോ കല്യാണരാമ! ലോകത്തിൽ എന്റെ കൂട്ടുകാരിൽ പലരേയും വലായവരോടു പറഞ്ഞ മാനിക്കപ്പെട്ടുകയും ചെയ്ത ഈ ത്യാഗരാജനോടു സംരക്ഷിച്ചു. (കളവു പറഞ്ഞിട്ടു........

പരിഭവദ്യോതകമായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം ഇതാമാ്. ലോകരുടെ പ്രശംസയൊന്നും എനിക്കു വേണ്ട. പരമപുരുഷാർത്ഥമായ മോക്ഷമാണു നിന്തിരുവടി എനിക്കു തരേണ്ടതു. എന്റെ കാലം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു തന്നെ ഭവസാഗരതരണം സാധിപ്പിച്ചു തരേണമേ! അല്ലയോ കല്യാണരാമ!

59

ആരഭി—രൂപകം

ப. ചൂതാമുരാരേ സുദതുലാര
രങ്കപതിനി (ചൂ)

അ. സീതാപതി പൂജ്യുഡട
ശൃംഗാര ശേഖരുഡട (ചൂ)

ച. ആഗമസഞ്ചാരുഡട
യഖില ജഗത് പാലുഡട
ത്യാഗരാജസന്നുതുഡട
തരുണലാര രങ്കപതിനി (ചൂ)

ചൂതമു—(നമുക്കു) കാണുക; രാരേ—വരുവിൻ; സുദതുലാര—സുദതിമാരേ (സുന്ദരിമാരേ); രങ്കപതിനി—രങ്കപതിയെ, രങ്കനാഥനെ; സീതാപതി—ശ്രീരാമൻ; പൂജ്യുഡട—പൂജിച്ചവനാണു; ശൃംഗാരശേഖരുഡട—ശൃംഗാരരസനിധിയാണു; ആഗമസഞ്ചാരുഡട—വേദങ്ങളിലെല്ലാം വ്യാപിച്ചവനാണു; അഖില ജഗത്പാലുഡട—സകല ലോകങ്ങളേയും പാലിക്കുന്നവനാണു; ത്യാഗരാജസന്നുതുഡട—ത്യാഗരാജനാൽ നമിക്കപ്പെട്ടവനാണു്; തരുണലാര—യുവതികളേ രങ്കപതിനി—രങ്കനാഥനെ (കാണുവാൻ വന്നാലും)

അല്ലയോ സുന്ദരിമാരേ! വരുവിൻ (നമുക്കു) രങ്കനാഥനെ ചെന്നു കാണുക. തൻതിരുവടി ശ്രീരാമനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും ലാവണ്യനിധിയുമാണു്. വേദങ്ങളിലന്തർഭവിച്ചവനും സമസ്തലോകങ്ങളെ പാലിക്കുന്നവനും ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും ആയ ആ രങ്കനാഥനെ, അല്ലയോ യുവതികളേ! (നമുക്കു ചെന്നു ദർശിക്കുക.)

സ്വാമികൾ ദേശപര്യടനം ചെയ്തിരുന്നകാലത്തു് അദ്ദേഹം ശ്രീരംഗത്തു ചെന്നു് രങ്കനാഥക്ഷേത്രം ദർശിക്കുകയുണ്ടായി. തദവസരത്തിൽ നിർമ്മിതമായതാണു് ഈ കീർത്തനവും തോഡിയിലുള്ള രാജുവെട്ലല, കാംഭോജിയിലുള്ള ഓരങ്കശായി എന്ന കീർത്തനങ്ങളും.

പൂജ്യുഡട. പൂജ്യുഡു+അട. 'അട' ശബ്ദത്തിനു് ആണത്രെ. ആണു പോൽ എന്നർത്ഥം.

രങ്കനാഥൻ ഇക്ഷ്വാകുവംശത്തിലെ കുലനിധിയായിരുന്നു. ആഴ്വാർമാരുടെ തമിഴ്പാടലുകളിൽ രങ്കനാഥനെ അതിസുന്ദരനായിട്ടാണ് കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അഴകിയ മണവാളൻ എന്ന പേരുണ്ട് രങ്കനാഥന്. അതിനാലാണ് സ്വാമികൾ ശൃംഗാരശേഖരുഡു എന്ന വിശേഷിക്കുന്നതു്.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒട്ടവിലത്തേതാണ മുകളിൽ കൊടുത്തതു്.

60

നാട്ട–ആദി

പ. ജഗദാനന്ദകാരക! ജയ ജാനകീ പ്രാണനായക (ജ)

അ. ഗഗനാധിപ സൽകുലജ രാജരാജേശ്വര!
സുഗുണാകാര! സുജനസേവ്യ! ഭവ്യദായക!
സദാസകല (ജ)

ലോകത്തിന് ആനന്ദം നല്കുന്നവനേ! സീതാദേവിയുടെ പ്രാണവല്ലഭനായ നിന്തിരുവടി ജയിച്ചാലും!

ശ്രേഷ്ഠമായ സൂര്യവംശത്തിൽ ജനിച്ചവനേ! രാജാധിരാജ! സൽഗുണങ്ങൾക്കിരിപ്പിടമായവനേ! സജ്ജനങ്ങളാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനേ! ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനെ! എല്ലായ്പോഴും സകല (ലോകത്തിനും–

ച. 1 അമരതാരക നിചയ കുമുദഹിത!
പരിപൂർണ്ണാനഘ! സുരസുരഭൂ
ജ! ദധി പയോധിവാസ ഹരണ!
സുന്ദരതരവദന! സുധാമയ വചോ
ബൃന്ദഗോവിന്ദ! സാനന്ദമാ
വരാജരാപ്ത ശുഭകരാനേക (ജ)

ദേവകളാകുന്ന നക്ഷത്രമണ്ഡലത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന ചന്ദ്രൻ; പരിപൂർണ്ണനായവൻ; നിഷ്ക്കളങ്കൻ; ദേവകൾക്ക കല്പകവൃക്ഷമായവൻ; പാലും തൈരും നിറച്ച കുടങ്ങളെ അപഹരിക്കുന്നവൻ; മനോഹരമായ മുഖശ്രീയുള്ളവൻ; അമൃതിനു തുല്യമായ വാക്ക്മാധുര്യമുള്ളവൻ; ഗോക്കളെ മേയ്ക്കുന്നവൻ. വേണ്ടപ്പെട്ടവർക്ക നന്മ ചെയ്യുന്നവൻ

ച. 2 നിഗമനീരജാമൃത പോഷകാ–
നിമിഷവൈരി വാരിദ സമീരണ!
ഖഗ തുരഗ സത്കവി ഹൃദയാലയാ–
ഗണിത വാനരാധിപ നതാംഘ്രിയുഗ (ജ)

വേദാംഗങ്ങളായ താമരകളിൽനിന്നു പൊഴിയുന്ന അമൃതിനാൽ വളർത്തപ്പെട്ടവൻ; ദേവവൈരികളാകുന്ന മേഘങ്ങൾക്ക കാററുപോലെയായവൻ (അസുരരെ നശിപ്പിക്കുന്നവൻ) ഗരുഡവാഹനൻ: സൽകവികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; അനവധി വാനരവീരന്മാർ വണങ്ങുന്ന കാലടികളോടു കൂടിയവൻ.

ച. 3 ഇന്ദ്രനീലമണി സന്നിഭാപഘന
ചന്ദ്രസൂര്യനയനാ പ്രമേയ! വാ–
ഗീന്ദ്രജനക! സകലേശ! ശുഭ്ര
നാഗേന്ദ്രശയന! ശമനവൈരിസന്നുത (ജ)

ഇന്ദ്രനീലരത്നംപോലെ ശ്യാമളനിറമായ ദേഹമുള്ളവൻ, സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയവൻ; നിസ്സീമമായ മഹിമയുള്ളവൻ; ബ്രഹ്മാവിന്റെ അച്ഛൻ; എല്ലാററിന്റെയും അധീശനായവൻ; വെളുത്ത നിറമുള്ള ആദിശേഷന്മേൽ കിടക്കുന്നവൻ; ശിവനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവൻ

ച. 4 പാദവിജിത മൗനിശാപ! സവ
പാല! വരമന്ത്രഗ്രഹണലോല!
പരമശാന്തചിത്ത ജനകജനാധിപ
സരോജഭവ വരദാഖില (ജ)

പാദങ്ങളുടെ മാഹാത്മ്യത്താൽ (ഗൗതമ)മുനിയുടെ ശാപത്തെ തീർത്തവൻ; (വിശ്വാമിത്രന്റെ) യാഗത്തെ രക്ഷിച്ചവൻ; (ബല അതിബല, എന്ന രണ്ടു) മന്ത്രവിശിഷ്ടങ്ങളായ മന്ത്രങ്ങളെ സിദ്ധിച്ചവൻ; ശാന്തമാനസൻ; സീതാനായകൻ; ബ്രഹ്മാവിനു വരമരുളിയവൻ.

ച. 5 സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാര കാമിത
കാമിത ഫലദാസമാന ഗാത്ര!
ശചീപതി നുതാബ്ധിമദഹരാ! നുരാഗ
രാഗ രാജിത കഥാ സാരഹിത! (ജ)

സൃഷ്ടിസ്ഥിതി (പരിപാലനം) ലയാദികളെ ചെയ്യുന്നവൻ; അനവധി അഭീഷ്ടങ്ങളെ നല്കുന്നവൻ; അസമാനഗാത്ര–നിസ്തുലമായ അഴകുള്ളവൻ; ഇന്ദ്രനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവൻ; സമുദ്രത്തിന്റെ ഗർവ്വ് അടക്കിയവൻ; ഭക്തിയാലും സംഗീതത്താലും ശോഭിക്കുന്ന (രാമായണ)കഥയുടെ നായകൻ.

ച. 6 സജ്ജനമാനസാബ്ധി സുധാകര!
സുമ വിമാന! സുരസാ രിപുകരാബ്ജ
ലാളിതചരണാവഗുണസുരഗണ
മദഹരണ! സനാതനാജനുത! (ജ)

സജ്ജനങ്ങളുടെ മനസ്സാകുന്ന കടലിനു ചന്ദ്രനായവൻ; പുഷ്പകവിമാനമുള്ളവൻ; സുരസയെ ജയിച്ച ഹനുമാന്റെ കൈകളാൽ തലോടപ്പെട്ട കാലടികളുള്ളവൻ; ദുഷ്ടരായ അസുരന്മാരുടെ ഗർവ്വിനെ നശിപ്പിക്കുന്നവൻ; നാശമില്ലാത്തവൻ; ബ്രഹ്മാവിനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവൻ.

ച. 7 ഓങ്കാരപഞ്ജരകീര! പുര–
ഹരസതേജ ഭവ കേശവാദി–
രൂപ! വാസവരിപുജനകാന്തക! ക–
ലാധര കലാധരാപ്ത! ഘൃണാകര! ശ–
രണാഗതി ജനപാലന! സുമനോ ര–
മണ! നിർവ്വികാര! നിഗമസാരതര! (ജ)

ഓങ്കാരമാകുന്ന കൂട്ടിലെ കിളിയായവൻ; ബ്രഹ്മാവ്, ശിവൻ, വിഷ്ണു എന്ന മൂർത്തികളുടെ രൂപം ധരിച്ചവൻ; മേഘനാദന്റെ അച്ഛനായ രാവണനെ ഹനിച്ചവൻ; ശിവന്റെ മിത്രമായവൻ; കരുണാകരൻ; ശരണാഗതരായ ഭക്തന്മാരെ രക്ഷിക്കുന്നവൻ; സജ്ജനങ്ങളെ ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നവൻ; വികാരരഹിതൻ; വേദങ്ങളുടെ സാരമായവൻ.

ച. 8 കരധൃതശരജാലാ! സുരമദാപ
ഹരണവനീസുര സുരാവന!
കവീന ബിലജമൗനി കൃതചരിത്ര
സന്നുത! ത്യാഗരാജനുത! (ജ)

കയ്യിൽ അമ്പുകളെ ധരിച്ചവൻ; അസുരന്മാരുടെ ഗർവ്വിനെ നശിപ്പിച്ചവൻ; ബ്രാഹ്മണരേയും ദേവന്മാരേയും സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; കവികളിൽ സൂര്യനെന്നപോലെ പ്രകാശിക്കുന്ന വാത്മീകിമുനി രചിച്ച ചരിത്ര (രാമായണ) ത്തിൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവൻ; ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്നവൻ.

ച. 9. പുരാണപുരുഷ! നൃവരാത്മജാശ്രിത_
പരാധീന! ഖരവിരാധ രാവണ
വിരാവണാനഘ പരാശരമനോ
ഹര! വികൃത ത്യാഗരാജസന്നുത! (ജ)

ആദി പുരുഷൻ; ചക്രവർത്തി പുത്രൻ; ഭക്തജനങ്ങൾക്ക സ്വാധീനമായവൻ; ഖരസ, വിരാധൻ രവാണൻ മുതലായ (ദുഷ്ടരാക്ഷസന്മാരെ) നിഗ്രഹിച്ചവൻ: നിഷ്കളങ്കൻ' പരാശര മുനിയുടെ മനസ്സിനെ ആനന്ദിപ്പിച്ചവൻ; വികാരമില്ലാത്തവൻ; ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ.

ച. 10. അഗണിത ഗുണ! കനകചേല!
സാല വിദള നാരുണാഭസമാന ചര
ണാ പാരമഹിമാദ്ഭുത സുകവിജന
ഹൃദ്സദന! സുരമുനിഗണ വിഹിത! കല
ശനീര നിധിജാരമണ പാപഗജ
നൃസിംഹ! വരത്യാഗരാജാദി നുത!. (ജ)

എണ്ണമററ കല്യാണഗുണങ്ങളുള്ളവൻ; പീതാംബര ധരൻ; സാലവൃക്ഷങ്ങളെ അമ്പെയ്തു പിളർന്നവൻ; ചുവപ്പു നിറമുള്ള കാലടികളുള്ളവൻ; അളവില്ലാത്ത മഹിമയുള്ളവൻ; അത്ഭുതമായവനേ; സുകവികളുടെ മനസ്സിൽ വസിക്കുന്നവൻ; ദേവന്മാർക്കും മുനിമാർക്കും ബന്ധുവായവൻ; പാലാഴിയിൽനിന്നുത്ഭവിച്ച ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ ഭർത്താവ്; പാപമാകുന്ന ആനയെ നശിപ്പിക്കുന്ന നൃസിംഹം; ത്യാഗരാജൻ മുതലായ ഭക്തന്മാരാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ.

പത്തു ചരണങ്ങളിലെയും വിശേഷണങ്ങൾ സംബോധനയാണ്. പഞ്ചരത്നകീർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണിതു്.

61

ശുദ്ധസീമന്തിനി_ആദി

പ. ജാനകീരമണ! ഭക്തിപാരിജാത! പാഹി
സകലലോക ശരണ! (ജാ)

അ. ഗാനലോല! ഘനതമാല നീല!
കരുണാലവാല! സുഗുണ ശീല (ജാ)

ച. രക്തനളിനദളനയന! നൃപാല!
രമണീയാനന! മുകുരകപോല!
ഭക്തിഹീനജന മദഗജജാല
പഞ്ചവദന! ത്യാഗരാജപാല (ജാ)

സീതാദേവിയുടെ ഭർത്താവേ! ഭക്തന്മാർക്കു് സർവ്വാഭീഷ്ടവും നൽകുന്ന കല്പകവൃക്ഷമേ! രക്ഷിച്ചാലും; ലോകങ്ങൾക്കെല്ലാം ആശ്രയമായവനേ! സംഗീത രസിക! കനത്ത പച്ചിലമരത്തിന്റെ ഇലപോലെ നീലനിറം പൂണ്ടവനേ! കരുണയ്ക്കിരിപ്പിടമേ! സൗശീല്യമുള്ളവനേ! ചെന്താമര ദളത്തിന്റെ ഭംഗിയുള്ള കണ്ണുകളോടു കൂടിയവനേ! മഹാരാജൻ! സുമുഖനായവനേ! കണ്ണാടിക്കൊത്ത (വിളങ്ങുന്ന) കവിൾത്തടമുള്ളവനേ; ഭക്തിയില്ലാത്തവരാകുന്ന മദിച്ച ആനകൾക്കു സിംഹം പോലുള്ളവനേ! ത്യാഗരാജനെ രക്ഷിക്കുവന്നനേ!

62

പൂർവ്വകല്യാണി—രൂപകം

പ. ജ്ഞാനമൊസഗ രാദാ? ഗരുഡഗമന! വാദാ? (ജ്ഞാ)

അ. നീ നാമമുചേ നാമദി നിർമ്മലമൈനദി (ജ്ഞാ)

ച. പരമാത്മുഡു ജീവാത്മുഡു പദുനാലുഗുലോകമുലു
നരകിന്നരകിമ്പുരുഷലു നാരദാദിമുനലു
പരിപൂർണ്ണ! നിഷ്കളങ്ക! നിരവധി സുഖദായക!
വരത്യാഗരാജാർച്ചിത! വാരമു താനനേ (ജ്ഞാ)

ജ്ഞാനമു-ജ്ഞാനം; ഒസഗ—തരുക; രാദ—ഇല്ല; ഗരുഡഗമന—ഗരുഡൻ വാഹനമായവനേ! വാദാ—തർക്കമെന്തിനു? നീ—നിന്റെ; നാമമുചേ—നാമ (ജപ)ത്തിനാൽ; നാമദി—എന്റെ മനസ്സ്; നിർമ്മലമൈനദി—പരിശുദ്ധമായി; പരമാത്മുഡു—പരമാത്മാവു്; ഈശ്വരൻ; ജീവാത്മുഡു—ജീവാത്മാവു്; പദുനാലു ഗുലോകമുലു—പതിന്നാലുലോകങ്ങൾ; നരകിന്നരകിമ്പുരുഷന്മാർ, നാരദൻ മുതലായ മുനികൾ പരിപൂർണ്ണ! നിഷ്കളങ്ക! നിരവധി സുഖദായക! വരത്യാഗരാജാർച്ചിത! വാരമു—ഇതെല്ലാം; താനനേ—താൻതന്നെ എന്നു.

അല്ലയോ ഗരുഡൻ വാഹനമായവനേ! (നീ എനിക്കു) ജ്ഞാനം തന്നുകൂടേ? എന്നോടു പിണക്കമോ? നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനത്താൽ എന്റെ മനസ്സു പരിശുദ്ധമായി. (അതുകൊണ്ടു്) പരമാത്മാവു്, ജീവാത്മാവു്, പതിനാലു ലോകങ്ങൾ, മനുഷ്യർ, കിന്നരന്മാർ, കിമ്പുരുഷന്മാർ, നാരദൻ തുടങ്ങിയ മുനിവര്യന്മാർ ഇവരെല്ലാം ഞാൻ തന്നെ എന്ന (അദ്വൈത) ജ്ഞാനത്തെ അരുളിക്കൂടേ? പരിപൂർണ്ണ! നിഷ്കളങ്ക! അതിരില്ലാത്ത ആനന്ദത്തെ തരുന്നവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ!

സ്വാമികൾ വിവക്ഷിക്കുന്നതു് തത്വമസി എന്നതിന്റെ ജ്ഞാനമാണു്.

ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ രാഗം ഷഡ്‌വിധമാർഗ്ഗിണിയായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു; പാടിവരുന്നതു് പൂർവ്വകല്യാണിയിൽത്തന്നെ.

63

ഗരുഡധ്വനി–രൂപകം

പ. തത്വമെറുഗ തരമാ–പര (ത)

അ. തത്വമസിയനു വാക്യാർത്ഥമു രാമ!
നീവനു പര (ത)

ച. താമസ രാജസ ഗുണമുല
തന്നുകൊള്ള പോദയാ
രാമഭക്തുഡൈന ത്യാഗ–
രാജവിനുത! വേദശാസ്ത്ര (ത)

തത്വം–അദ്വൈതതത്വം; എറുഗ–അറിയുക; തരമാ–സാദ്ധ്യമോ; പരതത്വം–പരമസത്യം; തത്വമസിയനു–തത്വമസി (അതു നീയാണു്) എന്നു്; വാക്യാർത്ഥമു–വാക്യത്തിന്റെ അർത്ഥം; രാമ! നീവനു–(നിവു + അനി) നീ എന്നു; പരതത്വ; താമസരാജസ ഗുണമുല–താമസരാജസഗുണങ്ങളാൽ; തന്നുകൊള്ള–മറിമായങ്ങൾ; പോദയാ–വിട്ടുപോകുന്നില്ല; രാമഭക്തുഡൈന–രാമഭക്തനായ; ത്യാഗരാജവിനുത! വേദശാസ്ത്ര (തത്വമെറുഗ) വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടെ തത്വം അറിയുക. പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം. അല്ലയോ രാമ! തത്വമസി (അതു നീതന്നെ) എന്ന ഉപനിഷദ് വാക്യത്തിന്റെ സാരം നീ തന്നെ എന്ന പരമതത്വത്തെ അറിയുക സാദ്ധ്യമാണോ? രജോഗുണത്തിന്റെയും താമസഗുണത്തിന്റെയും മായാജാലങ്ങൾ വിട്ടുപോകുന്നില്ല രാമഭക്തനായ ഈ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ! വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടെ (സാരം അറിയുക എളുപ്പമാണോ?)

ബ്രഹ്മത്തിനെ ആർക്കറിയാം! അല്ലയോ രാമ! ബ്രഹ്മം നിന്തിരുവടി തന്നെയാണെന്ന ബോധം എനിക്കു് എന്നുണ്ടാകുമെന്നു സ്വാമികൾ ഭഗവാനോടു ചോദിക്കുന്നു. ഞാൻ അങ്ങയുടെ ഭക്തനാണെങ്കിലും താമസ രജോഗുണങ്ങളുടെ വലയിൽനിന്നു മുക്തനല്ല. ഈ ഗുണങ്ങളുടെ ബാധ വിടാതിരിക്കുന്നിടത്തോളം ശ്രീരാമൻതന്നെയാണു ബ്രഹ്മമെന്ന ബോധം എങ്ങനെ ഉണ്ടാകുമെന്നു സ്വാമികൾ സംശയിക്കുന്നു.

64

ഭൈരവി–ആദി

പ. തനയുനിബ്രോവ ജനനി വച്ചനോ?
തല്ലിവദ്ദ ബാലുഡു ബോനോ? (ത)

അ. ഇനകുലോത്തമയാ രഹസ്യമുന
യെറിഗിമ്പുമു മോമുന ഗനുപിമ്പുമു (ത)

ച. വത്സമു വെണ്ട ധേനവു ചനനോ?
വാരിദമുന ഗനി പൈരുലുചനനോ?
മത്സ്യകണ്ടികി വിടുഡു വെഡലുനോ
മഹിനി ത്യാഗരാജവിനുത! രമ്മുദെല്പുമു (ത)

തനയുനി–മകനെ; ബ്രോവ–രക്ഷിക്കുവാൻ; ജനനി–അമ്മ; വച്ചുനോ–വരുമോ; തല്ലിവദ്ദ (ക)–അമ്മയുടെ അടുക്കലേയ്ക്കു്; ബാലുഡു–കുട്ടി; ബോവുന (പോവുനോ–പോകുമോ; ഇനകുലോത്തമ–സൂര്യവംശത്തിൽ ശ്രേഷ്ഠനായവനേ; യാ രഹസ്യമുന–ഈ രഹസ്യത്തെ; എറിഗിമ്പുമു–(ഞാൻ) അറിയട്ടെ; മോമുന–(നിന്തിരുവടിയുടെ) മുഖത്തെ; കനുപിമ്പുമു–കാണട്ടെ; കാണിച്ചുതരു; വത്സമു–പശുക്കുട്ടി; വെണ്ട–കൂടെ, ഒന്നിച്ച്; ധേനവു–പശു; ചനനോ–പോകുന്നോ? വാരിദമുന–കാർമേഘത്തെ; കനി–കണ്ടിട്ട്; പൈരുലു–ധാന്യവിള; ചനനോ; മത്സ്യകണ്ടികി–മീനാക്ഷി (സുന്ദരി); വിടുഡു–വിടൻ; കാമുകൻ; വെഡലുനോ–തേടി പോകുന്നോ; മഹിനി–ഭൂമിയിൽ; ത്യാഗരാജവിനുത–ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ; രമ്മു–വരു; ദെല്പുമു– (ഞാൻ) അറിയട്ടെ.

അല്ലയോ സൂര്യവംശതിലകമേ! മകന്റെ രക്ഷയ്ക്കു് അമ്മ ചെല്ലുമോ? (മറിച്ച്) അമ്മയുടെ അടുക്കലേയ്ക്ക കുട്ടി പോകുമോ? നിന്തിരുവടി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട് ഇതിന്റെ രഹസ്യം പറഞ്ഞുതരു. പശു കിടാവിന്റെ പിന്നാലെ പോകുമോ? പാടത്തിലെ വിള (വെള്ളത്തിനു്) മേഘത്തെ തേടിപ്പോകുമോ? വിടൻ പ്രിയതമയെ തേടി പോകുമോ? അല്ലയോ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ? ഭൂമിയിൽ വന്നു് ഇതെല്ലാം അറിയിച്ചുതരു.

ഭഗവാന്റെ അപാരമായ കാരുണ്യത്തെയും ക്ഷമയെയും വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്ന ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ മാർജ്ജാരന്യായത്തെയാണു് അവലംബിക്കുന്നതു്.

ഭഗവത് കാരുണ്യത്തെപ്പററി ശ്രീവൈഷ്ണവന്മാരിൽ രണ്ടു ചിന്താഗതികളുണ്ടായിരുന്നു; തന്നെത്താൻ സഹായിക്കുന്നവരെ ദൈവം തുണയ്ക്കും എന്ന മർക്കടന്യായം; മനുഷ്യനു് എന്തുചെയ്‌വാൻ കഴിയും? ശരണാഗതനായി ആത്മസമർപ്പണം ചെയ്യുന്ന ഭക്തനെ ഭഗവാൻതന്നെ വന്നു രക്ഷിക്കും എന്ന മാർജ്ജാരന്യായം. ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിൽ ഈ രണ്ടു ചിന്താഗതികളും കാണും. ''ജ്ഞാനമോസഗരാദാ'' എന്നതിലും മററു ചില കീർത്തനങ്ങളിലും തന്റെ യോഗ്യത വിവരിച്ച് ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം സ്വാമികൾ അവകാശപ്പെടുന്നു. മററു ചിലതിൽ താൻ നിസ്സാരനും, മൂഢനും പാപിയുമാണെന്നു ഭാവിച്ച് ഭഗവത്കാരുണ്യത്തിനു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു

65

തോഡി–രൂപകം

പ. തപ്പി ബ്രതികി പോവ തരമാ
രാമ! കലിലോ (ത)

അ. മുപ്പുനവിഷയതടാകമുന മുന ഗക
ദ്ഢമാനസൈ (ത)

ച. 1 കഞ്ചുമൊദലു ലോഹധന
കനകമുലനു ജൂചി വിഷ
മഞ്ചുമറിയു പെങ്കുലനുചു
നെഞ്ചിയണ്ടനി മനസൈ (ത)

2 ജാതി മല്ലെ മന്ദാര സരോജ
മുലനു മനസാര
രാജപഥമുചേ ത്യാഗരാജനുതുനി
പൂജിഞ്ചക (ത)

തപ്പി—രക്ഷപ്പെടുക; ബ്രതികിപോവ—ജീവിക്കുക, അവശേഷിക്കുക; തരമാ—സാദ്ധ്യമോ; രാമ! കലിലോ—ഈ കലിയുഗത്തിൽ; മുപ്പു (മുപ്പു+ന) അപായകരമായ; വിഷയതടാകമുന (വിഷയതടാകമു + ന) ദുർവ്വിഷയമാകുന്ന പൊയ്കയിൽ; മുനഗക—മുങ്ങാതെ; ദൃഢമനസാ—നെഞ്ചുറപ്പോടെ; കഞ്ചു—പിച്ചള; മൊദലു—മുതലായ; ലോഹ—ലോഹങ്ങളും; ധന—മുതല്; കനകമുലനു—സ്വർണ്ണത്തെ; ചൂചി—കണ്ടിട്ട്; വിഷമഞ്ചു (വിഷമു+ അഞ്ചു) വിഷമാണെന്ന്; മറിയു—കൂടാതെ; പെങ്കുലനുചു (പെങ്കുല + അനുചു) ഇഷ്ടികക്കല്ലാണെന്ന്; എഞ്ചിയുണ്ടനി—വിചാരിച്ച്; മനസൈ—മനസ്സുകൊണ്ട്; ജാജിമല്ലെ മന്ദാരസ തേജമുലനു—ജാതി മുതലായ പുഷ്പങ്ങളും; മനസാര (മനസു+ അര) മുഴുഹൃദയത്തോടെ; രാജപാഥമുചേ—രാജപാഥയിൽ; ത്യാഗരാജനുതുനി; പൂജിഞ്ചക—പൂജിക്കപ്പെടാതെ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം. അല്ലയോ രാമ! ഈ കലിയുഗത്തിൽ ദൃഢമായ മനസ്സുണ്ടായിട്ട (പോലും) അപായകരമായ (കാമാദി) വിഷയമാകുന്ന പൊയ്കയിൽ മുങ്ങി (മരിച്ചു)പോകാതെ ജീവിക്കുക സാദ്ധ്യമാണോ?

പിച്ചള മുതലായ ലോഹങ്ങളേയും സ്വർണ്ണം മുതലായ മുതലുകളേയും കണ്ടിട്ടും വിഷമെന്നും ഇഷ്ടികക്കല്ലെന്നും കണക്കാക്കി മനസ്സ് അവയിൽ കുടുങ്ങാതെ—

ത്യാഗരാജപൂജിതനായ ശ്രീരാമനെ ജാതി, മല്ലിക, മന്ദാരം, താമര എന്നീ പുഷ്പങ്ങളാൽ ഏകാഗ്രമായ ചിത്തത്തോടെ പൂജിക്കുകയെന്ന തഥ പാഥയിൽ കൂടിയല്ലാതെ (വേറെ മാർഗ്ഗത്തിൽ) തപ്പി—

രാമഭക്തിയാണ് മോക്ഷത്തിന് ഏററവും സുഗമമായ മാർഗ്ഗമെന്നു സാരം.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒന്നും മൂന്നുമാണ് മേൽ ചേർത്തതു്. ആദ്യത്തെ ചരണം വരി രണ്ടിൽ 'മഞ്ചുമറിയു പെഞ്ചികനുപു' എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ട്.

66

പുന്നാഗവരാളി—ആദി

പ. തവ ദാസോഹം തവ ദാസോഹം
തവ ദാസോഹം ദാശരഥേ (ത)

ച. 1 വരമൃദുഭാഷ! വിരഹിതദോഷ!
നരവര വേഷ! ദാശരഥേ (ത)

2 സരസീജ നേത്ര! പരമപവിത്ര!
സുരപതി മിത്ര! ദാശരഥേ (ത)

3 നിന്നുകോരിതിരാ നിരുപമശൂര!
നിന്നേലുകോരാ ദാശരഥേ (ത)

4 മനവിനി വിനമാ മരവസമയമാ
ഇനകുലധനമാ ദാശരഥേ (ത)

5 ഘനസമനീല! മുനിജനപാല!
കനകദുകൂല! ദാശരഥേ (ത)

6 ധരനീവണ്ടി ദൈവമുലേദണ്ടി
ശരണനുകൊണ്ടി ദാശരഥേ (ത)

7 ആഗമവിനുത! രാഗവിരഹിത!
ത്യാഗരാജനുത! ദാശരഥേ (ത)

തവ ദാസോഹം—നിന്തിരുവടിയുടെ ദാസനാണു ഞാൻ; ദാശരഥേ—ദശരഥപുത്ര!

1. ഏററവും മൃദുവായി സംസാരിക്കുന്നവൻ; കളങ്കമില്ലാത്തവൻ; രാജാവിൻെറ വേഷം പൂണ്ടവൻ.

2. താമരക്കണ്ണൻ, ഏററവും പരിശുദ്ധമായവൻ, ഇന്ദ്രൻെറ സഖാവായവൻ; (എല്ലാം സംബോധന)

3. നിന്നു കോരിതിരാ—നിന്തിരുവടിയെ മാത്രം ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചു; ശൂരമാൻ അഗ്രഗണ്യൻ; നിന്നേലുകോരാ—നിന്തിരുവടി എന്നെ രക്ഷിക്കുന്നു.

4. മനവിനി വിനമാ (എൻെറ) പ്രാർത്ഥന കേട്ടാലും; മരവ—മറക്കുവാൻ; സമയമാ—കാലമാണോ? ഇനകുലധനമാ— സൂര്യവംശത്തിനധിപനായവൻ;

5. മേഘംപോലെ നീലവർണ്ണമുള്ളവൻ; മുനികളെ സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; പീതാംബരധരൻ (സംബോധന)

6. ധര—ഭൂമിയിൽ, നീവണ്ടി—നിന്നെപ്പോലെ, ദൈവമു—ദൈവം, ലേദണ്ടി—ഇല്ലെന്നു വിചാരിച്ചു, ശരണം കൊണ്ടി—(അങ്ങയെ) ശരണം പ്രാപിച്ചു.

7. വേദങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ, നിർവ്വികാരൻ, ത്യാഗരാജനുതൻ (സംബോധന)

പല്ലവിയിൽ തവദാസോഹം എന്നു മൂന്നു പ്രാവശ്യം ആവർത്തിച്ചിരിക്കകൊണ്ടു ഞാൻ മനോവാക്കായങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിന്തിരുവടിയുടെ അടിമയാണു എന്നു ധരിക്കണം.

ദിവ്യനാമകീർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണിതു്.

67

മായാമാളവഗൗളം—രൂപകം

പ. തുളസിദളമുലചേ സന്തോഷമുഗാ പൂജിന്തു (തു)

അ. പലുമാരു ചിരകാലമു
പരമാത്മുനി പാദമുലനു (തു)

ച. സരസീരുഹ പുന്നാഗ ചമ്പകപാടല കരവക
കരവീര മല്ലിക സുഗന്ധരാജസുമമുൽ
ധരനിവി യൊക പരിയായ മുധർമ്മാത്മുനി സാകേത
പുരവാസുനി ശ്രീരാമുനി വരത്യാഗരാജ നുതുനി (തു)

തുളസീദളമുലചേ–തുളസിയിലകളെക്കൊണ്ട്, സന്തോഷമുഗാ– സന്തോഷത്തോടുകൂടി, ബൂജിന്തു–ഞാൻ പൂജിക്കുന്നു, പലുമാരു–പലപ്പോഴും, ചിരകാലമു–വളരെ കാലം, പരമാത്മുനി–ഭഗവാന്റെ, പാദമുലനു—കാലടികളെ. സരസീരുഹ–താമര, പുന്നാഗ–പന്നപ്പൂവ് ചമ്പക–ചെമ്പക , പാടല–പൂപ്പാതിരിപ്പൂവ്, കരവക–ചുവന്ന മുക്കുറ്റിപ്പൂവ്, മല്ലിക– വള്ളിമുല്ലപ്പൂവ്, സുഗന്ധതജ–നീലോത്പലം, സുമമുലു–പൂക്കൾ, ധരനിവി (ധരനി+ഇവി) ധരനി–ഭൂമിയിൽ, ഇവി–ഇവ, ഒക–ഒരു, പര്യായമു–ക്രമം, ധർമ്മാത്മനി–ധർമ്മാത്മാവിനെ, സാകേതപുരവാസുനി— അയോദ്ധ്യാവാസിയായവനെ, ശ്രീരാമുനി–ശ്രീരാമനെ, വരത്യാഗരാജനുതുനി–ശ്രേഷ്ഠനായ ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

പരമാത്മാവിന്റെ (ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ)തിരുവടികളെ ഞാൻ വളരെ കാലം പലപ്പോഴുമായി തുളസിയിലകൊണ്ടു സന്തോഷത്തോടെ പൂജിക്കുന്നുണ്ട്, ഭൂമിയിൽ ഇവയുള്ള ക്രമമനുസരിച്ച് താമര, പുന്നാഗം, ചെമ്പകം, പാടലം. കരവകം, കരവീരം മല്ലിക ഗന്ധരാജൻ എന്ന പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ടും ധർമ്മാത്മാവും, അയോദ്ധ്യാധിപനും, ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനുമായ ശ്രീരാമനെ (തുളസീദള)

തുളസീമഹാത്മ്യത്തെപ്പററി അഞ്ചാറുകീർത്തനങ്ങളുള്ളതിൽ ഒന്നാണിതു. തുളസിയുടെ ദിവ്യത്വം സ്മരണീയമാണ്:

"യന്മൂലേ സർവ്വതീർത്ഥാനി യന്മദ്ധ്യേസർവ്വദേവതാ:
യദഗ്രേ സർവ്വവേദാശ്ച തുളസീംത്വം നമാമ്യഹം"

'സുഗന്ധരാജ' ഒരു പുഷ്പവിശേഷമല്ലെന്നും സുഗന്ധരാജസുമമുൽ എന്ന സമസ്തപദമായി എടുക്കണമെന്ന് അഭിപ്രായമുണ്ട്.

൬൮

കേദാരഗൗളം_ആദി

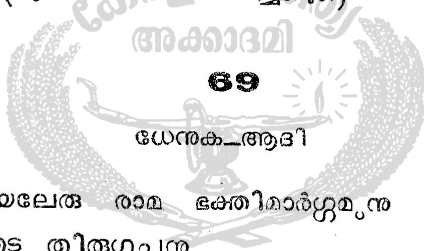
പ. തുളസീ വിലവമല്ലികാദി
ജലജ സുമമുല പൂജല ഗൈകൊനവേ (തു)

അ. ജലജാസന സനകാദി കരാർച്ചിത!
ജലദാഭ! സുനാഭ! വിഭാകര ഹൃ–
ജ്ജലേശ ഹരിണാങ്ക സുഗന്ധ (തു)

ച. ഉരമുന മുഖമുന ശിരമുന ഭുജമുന
കരമുന നേത്രമുന ചരണയുഗമ്പുന
കരുണതോ നെനരുതോ പരമാനന്ദമുതോ
നിരതമുന ശ്രീത്യാഗരാജുനിരുപാധി കഡൈ
യർച്ചിഞ്ചു (തു)

തുളസീ വില്വമല്ലികാദി ജലജസുമമുല തുളസി, കൂവളം (ഇലകളും) മല്ലിക താമര എന്ന പുഷ്പങ്ങളും; പൂജല പൂജയെ, ഗൈകൊനവെ–സ്വീകരിച്ചാലും, ജലജാസന സനകാദികർച്ചിത– ബ്രഹ്മാവിനാലും സനകാദി മഹർഷികളാലും പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! ജലദാഭ–കാർമേഘത്തിന്റെ നിറമുള്ളവനേ! സുനാഭ–ഭംഗിയുള്ള നാഭിയുള്ളവനേ! വിഭാകരഹൃഭാകരഹ്റജ്ജലേശഹരിണാങ്ക–സൂര്യവംശമാകുന്ന സമുദ്രത്തിനു ചന്ദ്രനായവൻ, സുഗന്ധ–പരിമളമുള്ള, (തുളസി....)ഉരമുന–മാറിടത്തിൽ, മുഖമുന–മുഖത്തിൽ, ശിരമുന–ശിരസ്സിൽ, ഭുജമുന–കൈകളിലും, കൺകളിലും, കാലടികളിലും, കരുണതോ– –കാരുണ്യത്തോടെ, നെനരുതോ—പ്രേമത്തോടെ, പരമാനന്ദമുതോ–പരമാനന്ദത്തോടെ. നിരതമുനു–എല്ലായ്പ്പോഴും, ത്യാഗരാജ്ഞ–ത്യാഗരാജൻ, നിരുപാധികമൈ–ലൗകികാവശ്യമൊന്നും ഇല്ലാതെ, അർച്ചിഞ്ചു–ചെയ്യുന്ന ആരാധന.

പരിമളം വീശുന്ന തുളസി, വില്വം എന്നീ ഇലകളാലും മല്ലിക, താമര മുതലായ പൂക്കളാലും ഞാൻ ചെയ്യും പൂജയെ സ്വീകരിച്ചാലും, ബ്രഹ്മാവ് സനകാദി മുനികൾ എന്നിവരാൽ ആരാധിക്കപ്പെട്ടവനേ! കാർമുകിൽവർണ്ണ! പത്മനാഭ! സൂര്യവംശമാകുന്ന സമുദ്രത്തിനു ചന്ദ്രനായവനേ! (രഘുവംശോദ്ധാരകൻ) നിന്തിരുവടിയുടെ മാറിലും മുഖത്തും തലയിലും കൈകളിലും കൈപ്പടങ്ങളിലും തിരുവടികളിലും (പൂവിട്ടു) മനസ്സലിഞ്ഞ സ്നേഹത്തോടും പരമാനന്ദത്തോടും സദാ ഈ ത്യാഗരാജൻ അന്യചിന്ത കൂടാതെ ചെയ്യുന്ന (ആരാധനയെ സ്വീകരിച്ചാലും.)

69

ധേനുക–ആദി

പ. തെലിയലേരു രാമ ഭക്തിമാർഗ്ഗമുനു (തെ

അ. ഇലനന്തട തിരുഗുചുനു
ഗല്ലുവരി ഞ്ചേദരു ഗാനി (തെ)

ച. വേഗ ലേചിനീട മുനിഗി ഭൂതി ബൂസി
വേള്ളനെഞ്ചി വെലികി ശ്ലാഘനീയുലൈ
ബാഗ പൈക മാർജ്ജനലോലുലൈ
രേഗാനി ത്യാഗരാജവിനുത! (തെ)

തെലിയലേരു– (ജനത്തിനു) അറിഞ്ഞുകൂടാ, രാമഭക്തിമാർഗ്ഗമുനു–(മോക്ഷത്തിന്നു) രാമഭക്തിയാകുന്ന മാർഗ്ഗം, ഇലനന്തട (ഇലനു+അന്തട) ലോകത്തിലെവിടേയും, തിരുഗുചുനു—അലഞ്ഞു നടക്കുക, കല്ലുവരിഞ്ചെ ദരു—സ്വപ്നം കാണുക (സ്വാനുഭവമില്ലാതെ ചിന്തിക്കുക) കാനി–പക്ഷേ, വേഗലേചി–വേഗത്തിൽ (രാവിലെ, നേരത്തെ) ഉണർന്നിട്ടു, നീട മുനിഗി–വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിയിട്ടു (കുളിച്ചിട്ടു), ഭൂതിബൂസി–ഭസ്മം പൂശിയിട്ടു, വെള്ളനെഞ്ചി–വിരലെണ്ണി (നാമജപം). വെലികി–പുറമേക്കു, ശ്ലാഘനീയുലൈ–ശ്ലാഘനീയന്മാരായി, ബാഗ–വളരെ, പൈകമാർജ്ജനലോലുലൈരേ. (പൈകമു+ആർജ്ജന+ലോലുരു+അയിരേ) പണം സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ തല്പരരായി ത്തീരുന്നു. കനി–പക്ഷേ.

രാമഭക്തിയാണ (മോക്ഷത്തിന) മാഗ്ഗമെന്ന (ജനം) അറിയുന്നില്ല. അവർ നാടാകെ ചുററി നടന്ന സ്വപ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. (അവർ ഭക്തന്മാരാണെന്ന നടിച്ചു.) ഉഷസ്സിന്നു ഉണർന്ന, കുളിച്ചു ഭസ്മം പൂശി വിരലെണ്ണി (നാമം ജപിച്ച്) പുറമേയ്ക്കു നല്ലവരായി നടക്കുന്ന ഇവർ പണം സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ ആശവെയ്ക്കുന്നതല്ലാതെ (രാമഭക്തിയെന്ന മാർഗ്ഗം അറിയുന്നില്ല)

മനശ്ശുദ്ധിയില്ലാതെ ബാഹ്യമായ ശുചീകരണമല്ല മോക്ഷസാധന. യഥാത്ഥമായ ഭക്തിയാലുണ്ടാകുന്ന ആത്മസമർപ്പണവും ഏകാഗ്രതയുമില്ലാതിരുന്നാൽ നാമജപം വ്യത്ഥം തന്നെ. അനുപല്ലവിയിൽ നാടുചുററുക എന്നതിൽ വിവക്ഷിച്ചതു കാശി, രാമേശ്വരം മുതലായപുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്കു തിത്ഥാടനം ചെയ്ക എന്നാണ്. മോക്ഷാത്ഥിക്കു രാമഭക്തി ഒന്നുമാത്രമാണു സുഗമമായ മാഗ്ഗം എന്നാണു സ്വാമികളുടെ സന്ദേശം.

പാഠഭേദം (അനുപല്ലവി) തിരുഗുചു ഗലുവരിഞ്ചേരേ.

70

ഗൗളിപന്തു—ആദി

പ.	തെരതീയഗ രാദാ ലോനി തിരുപതിവെങ്കടരമണ! മത്സരമനു	(തെ)
അ.	പരമപുരുഷ! ധമ്മാദിമോക്ഷമുല പാരദോലു ചുന്നദി നാലോനി	(തെ)
ച.	വാഗുരമനി തെലിയക മൃഗഗണമുലു വച്ചിത ഗുലു രീതിയുന്നദി വേഗമേ നീ മതമുനനുസരിഞ്ചിന ത്യാഗരാജനുത! മദമത്സരമനു	(തെ)

തെര—തിരശ്ശീല, മറ. തീയഗ രാദാ—എന്തുകൊണ്ടുനീക്കുന്നില്ല, ലോനി—എന്നുള്ളിലുള്ള മത്സരമനു— മത്സരമെന്ന, തിരുപതി വെങ്കടരമണ! പരമപുരുഷ—ധമ്മാദിമോക്ഷമുല—ധമ്മാദികളായ പുരുഷാത്ഥങ്ങളെ, പാരദോലു ചുന്നദി—അപ്രാപ്യമാക്കിത്തീർക്കുന്നു, നാലോനി—എന്റെ മനസ്സിലെ, വാഗുരമനി—വലയെന്നു, തെലിയക—അറിയാതെ, മൃഗഗണമുലു—മൃഗക്കൂട്ടങ്ങൾ, വച്ചി—വന്നു, തഗുലുരീതി—അകപ്പെടുന്നമാതിരി, ഉന്നദി—ഇരിക്കുന്നു, വേഗമേ—വേഗത്തിൽ, നീ മതമുന—നിന്റെ മനസ്സ് (ഇച്ഛ) അനുസരിഞ്ചിന—അനുസരിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജനുത! മദമത്സരമനു—മദമാത്സര്യങ്ങളെന്നു.

അല്ലയോ തിരുപ്പതിയിൽ പ്രശോഭിക്കുന്ന വെങ്കടരമണ! എന്റെ മനസ്സിലുള്ള അസൂയയെന്ന മറയെ നിന്തിരുവടി നീക്കുകയില്ലേ പരമപുരുഷ! അതുധമ്മം, അത്ഥം(മുതല്), കാമം, മോക്ഷം എന്ന നാലു പുരുഷാത്ഥങ്ങൾ എനിക്കു പ്രാപ്യമാകാത്തവിധം എന്നിൽനിന്നു വിരട്ടിയോടിക്കുന്നു. വലയാണെന്നറിയാതെ അതിൽ ചെന്നുപെടുന്ന മാനുകളെപ്പോലെ (മാത്സര്യമാകുന്ന തിരശ്ശീല ഈ പുരുഷാത്ഥങ്ങളെ പ്രാപിക്കുന്നതിനു മറവായിരിക്കുന്നു) നിന്തിരുവടിയുടെ ഹിതാനുസാരിയായ ഈ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെടുവനേ! ഗവ്വ്, അസൂയ എന്ന മറ നീ നീക്കുകയില്ലേ?

ആത്മഗർഹണവും ദൈന്യോക്തിയുമുള്ള ഈ കീർത്തനം സ്വാമികൾ ദേശപര്യടനത്തിനിടയിൽ തിരുപ്പതി വെങ്കിടാചലപതി ക്ഷേത്രം സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. സ്വാമികൾ ദർശനത്തിനെത്തിയ സമയം ദേവന്റെ വിഗ്രഹം ഒരു തിരശ്ശീലയാൽ മൂടപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നും ഈ കീർത്തനം പാടിയ ഉടനെ ആ മറ നീങ്ങിയെന്നും ഒരൈതിഹ്യമുണ്ട്. ഈ കഥ നേരായാലും അല്ലെങ്കിലും ത്യാഗരാജസ്വാമിയുടെ ആശയം സുവ്യക്തമാണ്. പരമാത്മാവിനെ ജീവാത്മാവിൽനിന്നു മറയ്ക്കുന്ന തിരശ്ശീല മദമാത്സര്യാദികളാണ്. ഇവ അവിദ്യ (അജ്ഞാന)യിൽനിന്നുണ്ടായതാണ്. ഭഗവദനുഗ്രഹത്താൽ ആ മറ നീങ്ങുന്നു

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ഇതിൽ ചേർത്തതു്.

71

പൂർണ്ണചന്ദ്രിക ആദി

പ.	തെലിസി രാമചിന്തനതോ നാമമു സേയവേ ഓ മനസാ	(തെ)
അ.	തലപുലന്നി നിലിപി നിമിഷമൈന താരകരൂപുനി നിജ തത്വമുലനു	(തെ)
ച.	രാമായന ചപലാക്ഷുല പേരു കാമാദുല പോരുവാരുവിരു രാമായന ബ്രഹ്മമുനകുപേരു ആ മാനവ ജനനാർത്തുല്യ ദീറു	(തെ)

തെലിസി—അറിഞ്ഞു, അറിവോടുകൂടി; രാമചിന്തനതോ—ശ്രീരാമന്റെ സ്മരണയോടെ, ഭക്തിയോടുകൂടെ; നാമമു—നാമത്തെ; സേയവെ—ചെയ്താലും (ജപിച്ചാലും); ഓ മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; തലപുലന്നിനിലിപി—മററു ചിന്തകളെ അകററി; നിമിഷമൈന—നിമിഷ (അല്പനേര)മെങ്കിലും; താരകരൂപുനി—മോക്ഷമരുളുന്ന രൂപത്തിൽ; നിജതത്വമുലനു—പരമാത്മത്തെ, തത്വത്തെ; രാമായന—രാമ എന്നാൽ; ചപലാക്ഷുല—ചഞ്ചലാക്ഷി(സ്ത്രീ)യുടെ; പേരു—പേര്; കാമാദുല—കാമാദികൾ; പോരുവാരു വീരു—പോർചെയ്യുന്നവരാകുന്നു; രാമായന; ബ്രഹ്മമുനകുപേരു—പരബ്രഹ്മത്തിന്റെയും പേരു് (ആണ്); ആ മാനവ—അതറിയുന്നവരുടെ; ജനനാർത്തുല്യ—സംസാരദുഃഖം; ദീറു—തീർക്കുന്നതു്.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ (നിന്റെ) അകത്തുള്ള പല വിചാരങ്ങളെയും അകററി ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും താരകനാമത്തിന്റെ തത്വബോധത്തോടും ഭക്തിയോടും രാമനാമം ജപിക്കു (സങ്കീർത്തനം ചെയ്യു) രാമ എന്ന പദത്തിനു പെണ്ണെന്നും അർത്ഥമുണ്ടു്. ഈ അർത്ഥം ധരിച്ചവർക്കു് കാമാദിഷഡ്‌വർഗ്ഗത്തിനോടു പൊരുതേണ്ടിവരുന്നു, സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മമാണു രാമനെന്നു ധരിച്ചവർക്കാകട്ടെ ആ നാമം സംസാരദുഃഖത്തിൽനിന്നു രക്ഷ നല്കുന്നു.

'എവരനി', 'സ്മരണേ സുഖമു' എന്ന കീർത്തനങ്ങളെപ്പോലെ ഈ കീർത്തനവും രാമനാമ മാഹാത്മ്യത്തെപ്പററിയാണ്. രാമനാമത്തിന്റെ വൈഭവത്താലാണല്ലോ വാല്മീകിക്ക് വൈരാഗ്യവും ജ്ഞാനവും സിദ്ധിച്ചതും അദ്ദേഹം മഹർഷിയായതും. എന്നാൽ നാമസങ്കീർത്തനം ഭക്തിയോടും ശരിയായ തത്വബോധത്തോടു കൂടിയും വേണമെന്നാണു സ്വാമികൾ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുന്നതു്.

72

ബിലഹരി–ഝമ്പ

പ. തൊലിജന്മമുന ജേയ്യദുഡ്ഡുക
തെലിസെനു രാമ (തൊ)

അ. ഫലമേമോ യരചേതി
പുണ്ഡി കദ്ദമു വലെനാ (തൊ)

ച. രാഗി പൈരുല ചെന്ത രമ്യമൗ വരിമൊലക
രാജില്ല നേർചനടരാ?
നാഗശയന! ത്യാഗരാജപാപമു തോന
നാമപുണ്യമു ചെലഗുനാ? (തൊ)

തൊലി—മുൻ, മുമ്പിലത്തെ; തൊലിജന്മമുന—മുജ്ജന്മത്തിൽ; ജേയ്യ (ചെയ്യ)—ചെയ്ത; ദുസുക—പാപങ്ങൾ; തെലിസെനു—അറിവായിരിക്കുന്നു; രാമ! ഫലമേമോ—ഫലമാണെങ്കിൽ; അരചേതി—കയ്യിന്റെ, കയ്യിലെ; പുണ്ഡികു—പഴത്തിനു്; അദ്ദമു—കണ്ണാടി; വലെനാ—വേണമോ; രാഗി—മുത്താറി; പൈരുല—വിളയുടെ; ചെന്ത—അടുത്തു; രമ്യമൗ—അഴകായ; വരി—നെല്ലു്; മൊലക—ചെടി; രാജില്ല—ശോഭിക്കുക; നേർചനടരാ—(നേർചനു+അട+രാ) പഠിക്കുമോ? നാഗ നാഗശയന! ത്യാഗരാജപാപമുതോന—ത്യാഗരാജന്റെ പാപത്തിന്റെ കൂടെ; നാമപുണ്യമു—നാമസങ്കീർത്തനത്തിന്റെ പുണ്യം; ചെലഗുനാ—ശോഭിക്കുമോ?

രാമ! ഞാൻ മുജ്ജന്മങ്ങളിൽ ചെയ്ത പാപത്തിന്റെ ഫലം ഇന്നു് അറിഞ്ഞു. കയ്യിലെ ഫലത്തിനു കണ്ണാടി വേണോ (വരണ്ട ഭൂമിയിൽ വിളയുന്ന) മുത്താറിയുടെ അടുത്തു് നല്ല നെല്ലു നട്ടാൽ അതു ശോഭിക്കുമോ? (വിളയുമോ എന്നും) എന്റെ പാപങ്ങളുടെ കൂടെ നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നതിന്റെ ഫലം പ്രകാശിക്കുമോ?

പാഠഭേദം: അനുപല്ലവി (നീ മഹിമ) ഫലമേമോ എന്നുണ്ടു്. നിന്റെ മഹിമയുടെ ഫലം എന്തുതന്നെയായാലും എന്നർത്ഥം. പുണ്ഡി—പുണ്ണു് എന്നും അർത്ഥം. പല്ലു് എന്നും: ഇതു് അത്ര യോജിക്കയില്ല.

നീമഹിമചേർത്തു് അനുപല്ലവി തുടങ്ങുന്നതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പ്രാസത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്ന സ്വാമികൾ അങ്ങനെ രചിച്ചിട്ടുണ്ടാവുകയില്ല എന്നാണു വിചാരിക്കേണ്ടതു്. നീമഹിമ കൂടാതെതന്നെ അർത്ഥം പ്രസ്ഫുടമാണു്. പ്രശസ്തനായിരുന്ന ഒരു സംഗീതവിദ്വാൻ നീമഹിമ ഇല്ലാതെ പാടി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്.

73

ശുദ്ധബങ്കാള—ആദി

പ. തൊലിനേ ജേസിന പൂജാഫലമു
ദെലിസെനു നാ പാലി ദൈവമാ (തൊ)

അ. പലുവിധമുല നേദലചി കരഗഗാ
ബലുകക നീ വട്ട നേനിട്ട ഗാക

ച. സരിവാരലലോ ജൗക ജേസി ഉ (തൊ)
ദരപോഷകുലനു പൊരുഗുന ജേസി
ഹരിദാസ രഹിത പുരമുന വേസി
ദരി ജൂപ കുണ്ഡഗ ത്യാഗരാജാർച്ചിത! (തൊ)

തൊലി–പണ്ട്, മുജ്ജന്മത്തിൽ നേ ജേസിന- ഞാൻ ചെയ്തത്, പൂജാഫലമു–പൂജാഫലം, ദെലിസെനു(തെലിസെനു) അറിയപ്പെട്ടു. നാപാലി-എന്നെ കാക്കുന്ന, ദൈവമാ–ഈശ്വരാ! പലുവിധമുല-പലവിധത്തിലും, നേ ദലചി–ഞാൻ വിചാരിച്ചിട്ട്, കരഗഗാ–മനസ്സ് വെന്തുരുകി, ബലുകക–മിണ്ടാതെ, നീ വട്ട-(നീവു+അട്ട) നീന്തിരുവടി അവിടെയും (അനാസ്ഥയോടെ,) നേനിട്ടഗാക–ഞാൻ ഇവിടെയും ഇരുന്നു, സരിവാരലലോ–(എന്റെ)സ്വജനങ്ങളിൽ, ചൗകജേസി–പരിഹസിക്കുന്ന, ഉദരപോഷണകലനു–സ്വാർത്ഥികളായവർ, (എങ്ങനെയെങ്കിലും ജീവിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നവർ), പൊരുഗുന ജേസി–അയൽവീട്ടിൽ താമസിച്ചിട്ട്, ഹരിദാസരഹിത–വിഷ്ണുഭക്തന്മാരില്ലാത്ത പുരമുനബസി–സ്ഥലത്തു കൊണ്ടാക്കി, ദരിജൂപകുണ്ഡഗ- രക്ഷാമാർഗ്ഗമില്ലാതെ, ത്യാഗരാജാർച്ചിത–ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ!

അല്ലയോ എന്നെ കാക്കും ദൈവമേ, പല വിധത്തിലും മനസ്സ വെന്തുരുകി നിന്നെ വിചാരിച്ചിട്ട് നീ മിണ്ടാതെ (വിമുഖനായി) അവിടെയും ഞാൻ ഇവിടെ (അസ്വസ്ഥനായും) ഇരിക്കുന്നതു ഞാൻ മുജ്ജന്മത്തിൽ ചെയ്ത പൂജയുടെ (കുറവിനാലാണെന്നു) ഫലമാണെന്നു മനസ്സിലായി. എന്റെ സമന്മാർക്കിടയിൽ എന്നെ പരിഹാസപാത്രമാക്കി, വയറുനിറയ്ക്കുന്നതിൽ തൽപരരായവരുള്ളതും ഭക്തന്മാരില്ലാത്തതുമായ സ്ഥലത്തു താമസിപ്പിച്ച അതിൽ നിന്നും രക്ഷയൊന്നും കിട്ടാതിരിക്കുന്നതു് (മുജ്ജന്മത്തിൽ ഞാൻ ചെയ്ത പൂജാഫലമാണ്)

ചേയു ചെയ്യുക എന്ന അർത്ഥമുള്ള പൊരുഗുന ജേസി എന്നിടത്തു താമസിക്കുക എന്ന അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കണം.

കീർത്തനം നിർവ്വേദമാണ്.

74

ശുദ്ധസാവേരി—ആദി

പ. ദാരിനി തെലുസുകൊണ്ടി ത്രിപുരസുന്ദരി! നിന്നെ ശരണണ്ടി (ദാ)

അ. മാരുനി ജനകഢൈന ദശരഥ ക—
മാരുനി സോദരി! ദയാകരി! മോക്ഷ (ദാ)

ച. രാജീത മണിഗണ ഭൂഷണി! മദഗജ
രാജഗമനി! ലോകശങ്കരി! ദനുജ
രാജഗുരു നിവാസരസേവ തന
കേജന്മഫലമോ കനഗൊണ്ടിനി
ആജന്മമു പെദ്ദല്യ തമ മദിലോ
നീ ജപമേ മുക്തിമാർഗ്ഗമനുകൊന്ന
രാജശേഖരുണ്ഡു ഗു ശ്രീ ത്യാഗ—
രാജമനോഹരി! ഗൗരി പരാത്പരി (ദാ)

ദാരിനി—മാർഗ്ഗം (മോക്ഷത്തിനു), തെലുസുകൊണ്ടി—(ഞാൻ)അറിഞ്ഞു, കണ്ടുപിടിച്ചു— ത്രിപുരസുന്ദരി! നിന്നേ ശരണണ്ടി—നിന്നെ ശരണം പ്രാപി ക്കുന്നു മാരുനി-കാമദേവന്റെ, ജനകഢൈന—അച്ഛനായ, ദശരഥ കുമാരുനി—ശ്രീരാമന്റെ സോദരി, ദയാകരി! മോക്ഷ (ദാരിനി) രാജീത മണിഗണ ഭൂഷണി—പ്രകാശിക്കുന്ന രത്നങ്ങളണിഞ്ഞവരം, മദഗജരാജ ഗമനേ—മദിച്ച ആന ത്തലവനെപ്പോലെ നടയുള്ളവരം, ലോകശങ്കരി—ലോകർക്കു സുഖത്തെ ചെയ്യുന്നവരം, ദനുജരാജഗുരു (നി)— അസുരരാജാവിന്റെ ഗുരു അതായതു ശുക്രൻ, വാസര—വെള്ളിയാഴ്ച, സേവ-പൂജ ദർശനം, തനകു—നിന്തിരുവടിക്കു, ഏജന്മഫലമു-മുജ്ജന്മ— പുണ്യഫലം കനഗൊണ്ടിനി—ഞാൻ കണ്ടിരിക്കുന്നു, അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു, ആജന്മമു-ജനനം മുതൽ, പെദ്ദല്യ—മഹാന്മാർ, തമമദിലോ-അവരുടെ മനസ്സിൽ, നീ ജപമേ—നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനം, മുക്തിമാർഗ്ഗമു-മുക്തിക്കുള്ള മാർഗ്ഗം, അനുകൊന—വിചാരിക്കുക, ധരിക്കുക, രാജശേഖരുണ്ഡു—ചന്ദ്രശേഖരൻ ശ്രീ ത്യാഗരാജ മനോഹരി—ശിവന്റെ ദയിത, ഗൗരി, പരാത്പരി!

ദേവി ത്രിപുരസുന്ദരി, മുക്തിമാർഗ്ഗം ഞാനറിഞ്ഞു, (അതിനായി) നിന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു, കാമദേവന്റെ അച്ഛനും ശ്രീരാമന്റെ സോദരിയുമായ ദേവി! കാരുണ്യം നിറഞ്ഞവളേ! മോക്ഷം തരുന്ന (വഴി....)

മിന്നും രത്നമണിഞ്ഞവളേ! ഗജരാജന്റേതുപോലെ നടയുള്ളവളേ! ജന ത്തിനു സുഖം കൊടുക്കുന്നവളേ! വെള്ളിയാഴ്ച നിന്തിരുവടിയുടെ ദർശനം ലഭിച്ചതു എന്റെ മുജ്ജന്മ സുകൃതഫലത്താലാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

ജനനം മുതൽ (ജീവകാലം മുഴുവൻ) നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനമാണ് മുക്തിമാർഗ്ഗമെന്നു മഹാത്മാക്കൾക്കു (ജ്ഞാനികൾക്കു) അറിയാം. അല്ലയോ പരമശിവന്റെ ദയിതേ, ഗിരി, പരാത്പരി!

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണിതു.

തിരുവൊററിയൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവിയെപ്പററിയാണു ഈ കീർത്തനം.

75

ഗൗള—ആദി

പ. ദുഡുകുഗല നന്നേ ദൊര—
കൊഡുകു ബ്രോചുരാ? യെന്തോ (ദു)

അ. കഡു ദുർവ്വിഷയാ കൃഷ്ടുഡൈ
ഗഡിയഗഡിയകു നിണ്ഡാരു (ദു)

ദുഡുകുഗല-ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ (സാഹസങ്ങൾ) ചെയ്യുന്ന; നന്നേ-എന്നെ; ദൊരകൊഡുകു—രാജകുമാരൻ; ബ്രോചു ാ--രക്ഷചെയ്യും; എന്തോ—ഏതു്; കഡു—കനത്ത; ദുർവ്വിഷയാകൃഷ്ടുഡൈ—ദുർവ്വിഷയങ്ങളാൽ വശീകൃതനായ; ഗഡിയഗഡിയകു—നാഴികതോറും; നിണ്ഡാരു—തികഞ്ഞ.

കനത്ത ദുർവ്വിഷയങ്ങൾക്കു വശംവദനായി നാഴികതോറും പല ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവനായ എന്നെ ഏതു രാജകുമാരൻ രക്ഷിക്കും?

ച. 1 ശ്രീ വനിതാ ഹൃദ് കുമുദാബ്ജ!
വാങ്ങ്മാനസഗോചര! (ദു)

ശ്രീ വനിതാ ഹൃത്കുമുദാബ്ജ-ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ ഹൃദയമാകുന്ന ആമ്പലിനു ചന്ദ്രനായവൻ; വാങ്ങ്മാന സഗോചര—വാക്കിനും മനസ്സിനും അതീതമായവൻ, വർണ്ണിക്കപ്പെടുവാനോ ചിന്തിക്കപ്പെടുവാനോ കഴിയാത്തവൻ.

രണ്ടു സമസ്തപദങ്ങളും സംബോധന.

ച. 2 സകല ഭൂതമുലയന്ദു നീവൈ
യുണ്ഡഗ മദിലേക ബോയിന (ദു)

സകലഭൂതമുലയന്ദു—എല്ലാ ചരാചരങ്ങളിലും; നീവൈയുണ്ഡഗ (നീവു+ എ+ഉണ്ഡഗ) നീ മാത്രമാണുള്ളതെന്നു്; മദിലേക ബോയിന-ബോധമില്ലാതെയായ.

3. 3 ചിരുത പ്രായമു നാഡെ ഭജനാമൃത
രസവിഹീന കുതർക്കുഡൈന (ദു)

ചിരുതപ്രായമുഡൈന—ചെറിയ പ്രായത്തിൽത്തന്നെ; ഭജനാമൃതരസവിഹീന—നിന്റെ ഭജനമാകുന്ന അമൃതിന്റെ രസം അറിയാത്തവനായും (ഭക്തിയില്ലാത്തവനായും); കുതർക്കുഡൈന—ദുസ്തർക്കങ്ങളിൽ തത്പരനായും....

ച. 4 പരധനമുലകൊരകു നൊരുല മദിനി
കരഗ ബലികി കഡുപുനിമ്പ തിരിഗിനട്ടി (ദു)

പരധനമുല കൊരകു—അന്യന്റെ മുതലിനുവേണ്ടി; നൊരുല (ന+ ഒരുല) പലരുടേയും; മദിനി—മനസ്സ്; കരഗ—അലിയിച്ചു; പലികി—സംസാരിച്ചു; കഡുപു-വയറു്; നിമ്പ—നിറച്ചു; തിരിഗിനട്ടി—അലഞ്ഞുനടന്നു്....

പരധനം കൊതിച്ചു പലരോടും സേവപറഞ്ഞു് അവരുടെ മനം മയക്കി ഉദരപൂരണം ചെയ്തു് അലയുന്ന....

ച. 5 തന മദിനി ഭുവിനി സൗഖ്യപു ജീവനമേ
യനചുസദാ ദിനമുലു ഗഡിപേ (ദു)

തന തന്റെ; മദിനി—മനസ്സിൽ; ഭുവിനി—ഭൂമിയിൽ; സൗഖ്യപു—സൗഖ്യം; ജീവനമേ—ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതു്; അനചു—എന്നുവിചാരിച്ചു്, സദാ; ദിനമുലു—ദിവസങ്ങൾ; ഗഡിപേ—കഴിക്കുന്ന.

സുഖമായിജീവിക്കുന്നതു് അല്ലെങ്കിൽ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതുതന്നെ ജീവിതലക്ഷ്യമെന്നു വിചാരിച്ചു കാലം കളഞ്ഞിട്ടുള്ള (ദുഡുകുഗലനന്നേ)

ച. 6 തെലിയനി നടവിട ക്ഷുദ്രുല വനിതല
സ്വവശമൌടകുപദേശിഞ്ചി
സന്തസില്ലി സ്വരലയമ്പുലെറുങ്ഗകന
ശിലാത്മുലൈ സുഭക്തുലകു സമാനമന (ദു)

തെലിയനി—അറിവില്ലാത്തവരായ, മൂഢന്മാരായ; നടവിട—നടന്മാരും വിടന്മാരും (ആട്ടക്കാരും സ്ത്രീലമ്പടന്മാരും), ക്ഷുദ്രുല—താണ ജാതിക്കാർ; വനിതല—സ്ത്രീകളും; സ്വവശമൌടക (സ്വവശമു + ഔടക)—തന്റെ സ്വാധീനത്തിലാക്കുവാൻ; ഉപദേശിഞ്ചി—ഉപദേശിച്ചിട്ടു്; സന്തസില്ലി—സന്തോഷിച്ചു്; സ്വരലയാംബുല + എറുങ്ഗകന—സ്വരതാളങ്ങളുടെ ജ്ഞാനമില്ലാതെ; ശിലാത്മുലൈ—കഠിനഹൃദയനായി; സുഭക്തുലകു—സത്ഭക്തന്മാർക്കു്; സമാനമന—സമാനനായി.

മൂഢരായ നർത്തകരേയും സ്ത്രീലമ്പടന്മാരേയും താണജാതിക്കാരേയും സ്ത്രീകളെയും ഉപദേശിച്ചു് അവരെ സ്വാധീനിച്ചും അതിൽ സന്തോഷംപൂണ്ടും സംഗീതജ്ഞാനമില്ലാതെ നല്ല ഭക്തനാണെന്നു ഭാവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കഠിനഹൃദയനായ (ദുഡുകുഗല നന്നേ)

ച. 7 ദൃഷ്ടികി സാരമ്പഗു ലലനാസദനാർ
ഭക സേനാമിത ധനദുലനു
ദേവദേവ! നെരനമ്മി തിനീ ഗാകനു
പദാബ്ജഭജനമ്പു മരചിന (ദു)

ദൃഷ്ടികി—കാഴ്ചയ്ക്കു്; സാരമ്പഗു—യോഗ്യതയുള്ള; ലലന—സ്ത്രീ; സദനം—വീടു്; അർഭക—പുത്രൻ; സേന—സൈന്യം; അമിതം—വളരെ; ധനം; അദ്യുലനു—മറ്റും; ദേവദേവ; നെര—മുഴുവനും; നമ്മിതിനി—വിശ്വസിച്ചു: ഗായ; കനു—അതുകൊണ്ടു്; പാദാബ്ജ ഭജനമു—നിന്റെ പാദാരവിന്ദത്തെ സ്മരിക്കുക; മരചിന—മറന്നു.

കാഴ്ചക്കു ഭംഗിയുള്ള സ്ത്രീ (ഭാര്യ)യും, വീടും, പുത്രരും, ദാസന്മാരും ധാരാളം പണവും മറ്റും ശാശ്വതമെന്നു ചിന്തിച്ചതുകൊണ്ടു് അല്ലയോ ദേവദേവ! അങ്ങയെ ഭജിക്കാൻ മറന്നുപോയ (ദുഡുകുഗലനിന്നേ)

ച. 8 ചക്കനിമുഖ കമലമ്പുനു സദാ
നാമദിലോ സ്മരണ ലേകനേ
ദുർമദാന്ധ ജനുല കോരി പരിതാപ
മുല ചെദഗിലി നൊഗിലി ദുർവിഷയ
ദുരാസലനു രോയലേക സതതമു
പരാധുഡൈ ചപല ചിത്തുഡൈന (ദു)

ചക്കനി—സുന്ദരമായ; മുഖകമലംബുനു—മുഖകമലത്തെ; സദാ; നാ + മദിലോ—എന്റെ മനസ്സിൽ; സ്മരണ + ലേക—സ്മരണയില്ലാതെ; നേ—ഞാൻ; ദുർമദാന്ധ + ജനുല—അഹങ്കാരം കൊണ്ടു് ബുദ്ധിയില്ലാതായവർ; കോരി—ആശിച്ചു

പരിതാപമുലാച-ദുഃഖങ്ങളാൽ, **തഗിലി-**അവശനായി, **നോഗിലി** കഷ്ട പ്പെട്ട്, **ദുർവ്വിഷയ, ദുരാസലന-**ദുരാഗ്രഹങ്ങളെ, **രോയലേക-**അകററുവാൻ, കഴിയാതെ, **സതതമു-**എപ്പോഴും, **അപരാധനൈ-**—തെററുകാരനായി **ചപല ചിത്തുഡൈന-**ചഞ്ചല ഹൃദയനായി–

നിന്തിരുവടിയുടെ കോമളമായ മുഖകമലത്തെ എന്നും സ്മരിക്കാതെ ഞാൻ നീചന്മാരുടെ സഹവാസം തേടിക്കൊണ്ടും വിഷമതകളിലകപ്പെട്ടു കഷ്ട പ്പെട്ടും വിഷയസുഖങ്ങളേയും ദുരാഗ്രഹങ്ങളേയും അകററി നിർത്തുവാൻ കഴി യാത്തവനും ചപലനും അപരമധിയുമായ (ദുഡുകുഗല)

ച. 9. മാനവതനു ദുർലഭമനുചുനെഞ്ചി
പരമാനന്ദ മൊന്ദലേക
മദമത്സര കാമലോഭ മോഹമുലകു
ദാസുഡൈ മോസബോതി ഗാക
മോദടി കുലജുഡഗുചു ഭുവിനി ശൂദ്രുല
പനുലു സല്പുചുനു യുണ്ടിനി ഗാക
നരാധമുലനു ഗോരി സാരഹീന
മതമുലനു സാധിമ്പ താരുമാരു (ദു)

മാനവതനു-മനുഷ്യജന്മം, **ദുർലഭമു-**ദുർലഭം, **അനുചു-**ഇങ്ങനെ, **എഞ്ചി-**വിചാരിച്ച്, **പരമാനന്ദ മൊന്ദലേക-**—സന്തോഷിക്കുവാൻ കഴിയാതെ, **മദമ ത്സര കാമലോഭമോഹമുലകു-**മദാദികൾക്ക, **ദാസുഡൈ-**അടിമപ്പെട്ട, **മോസ ബോതിഗാക-**തീർച്ചയായും വഞ്ചിതനായി, **മോദടി-**ആദ്യത്തെ, **കുലജുഡ-**കുലത്തിൽ (ജാതിയിൽ)ജനിച്ച, **അഗുചു-**ആണെങ്കിലും, **ഭുവിനി-**ഭൂമിയിൽ, **ശൂദ്രുലു-**—ശൂദ്രന്മാർ, **പനുലു-**പ്രവൃത്തികൾ, **സൽപ്പചുനു-**ചെയ്തുകൊണ്ട്, **ഉണ്ടി നിഗാക-**ആയിരുന്നു, **നരാധമലു-**നീചന്മാർ, **കോരി-**ആശിച്ച, **സാരഹീന-**— നിസ്സാരങ്ങളായ, **മതമുലനു-**മതങ്ങളെ, **സാധിമ്പ-**ആചരിച്ച, **താരുമാരു-**താറുമാറ്.

മനുഷ്യജന്മം ദുർല്ലഭമാണെന്ന ബോധത്തോടെ പരമപുരുഷാർത്ഥസി ദ്ധിക്കായി അതിനെ ഉപയോഗിക്കാതെ) സന്തോഷിക്കാതെ ഞാൻ മദമാത്സ ര്യകാമലോഭമോഹങ്ങൾക്ക വശംവദനായി കെട്ടുപോയി, ബ്രാഹ്മണനായി ജനിച്ച ഞാൻ അധമരുടെ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു. നീചസംസർഗ്ഗം കൊണ്ടു നിസ്സാരങ്ങളായ മതങ്ങൾ വിശ്വസിച്ച ജീവിതം താറുമാറാക്കി.

ച. 10. സതുലകൈ കൊന്നാള്ളാസ്തികൈ
സുതുലകൈ കൊന്നാള്ള ധന
തതുലകൈ ദിരിഗതി നയ്യ
ത്യാഗരാജാപ്ത! യിടുവണ്ടി (ദു)

സതുലകൈ-ഭാര്യമാർക്ക്, **കൊന്നാള്ളു-**—ചില ദിവസങ്ങൾ, **ആസ്തി കൈ-**മുതലിനുവേണ്ടി, **സുതുലകൈ-**മക്കൾക്കുവേണ്ടി, **കൊന്നാള്ള, ധനതതുല കൈ-**പണം നേടുവാനായി, **തിരിഗിതിനയ്യ-**അലഞ്ഞുനടന്നിട്ടുണ്ട് അയ്യ! **ത്യാഗരാജാപ്ത! ഇടുവണ്ടി-**ഇതുപോലെ.

ചില കാലത്തു ഭാര്യക്കു വേണ്ടിയും, ചിലപ്പോൾ സ്വത്തിനുവേണ്ടിയും ചിലപ്പോൾ മക്കൾക്കുവേണ്ടിയും ചിലപ്പോൾ പണമുണ്ടാക്കാൻ വേണ്ടിയും ഞാൻ അലഞ്ഞു നടന്നു സ്വാമി! ത്യാഗരാജനു പ്രിയപ്പെട്ടവനെ! എന്നെപ്പോലെ ദുഡുകുഗല

പഞ്ചരത്ന കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു

ഭാഗവതോത്തമനും നിഷ്കളങ്കനുമായ സ്വാമികൾ ആത്മഗർഹണപരമായ ഈ കീർത്തനത്തിൽ താനൊരു സാധാരണക്കാരനാണെന്നു ഭാവിക്കുകയാണ്. ദുർജ്ജനം കൂടി ശരണാഗതരാകുമ്പോൾ ഭഗവാൻ അവരെ രക്ഷിക്കുമെന്നു സാരം.

ചരണം 6-ൽ ക്ഷുദ്രല പാഠമേയുള്ളു. ഇവിടെ ശൂദ്രപദത്തിനു വിദ്യാവിഹീനൻ എന്നേ അർത്ഥമുള്ളൂ. സ്വാമികളുടെ ദേശകാലങ്ങളിൽ ശൂദ്രന്മാർ അത്തരക്കാരായിരുന്നു.

76

രഞ്ജനി–രൂപകം

പ. ദുർമ്മാർഗ്ഗ ചരാമുലനു
ദൊര നീവന ജാലരാ (ദു)

അ. ധർമ്മാത്മക! ധനധാന്യമു
ദൈവമു നീ വൈയുണ്ഡഗ (ദു

ച. പലുക ബോടിനി സഭലോന
പതിതമാനവുല കോസഗ
ഖലുല നെച്ചട ബോഗഡനി
ശ്രീകര! ത്യാഗരാജവിനുത! (ദു)

ദുർമ്മാർഗ്ഗചരമൂലനു–പിഴച്ചവഴിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവരെ ദുർജ്ജനത്തെ, ദൊര നീവന (ദൊര+നീവു+അന) നീ പ്രഭുവെന്നു; ചാലരാ–എനിക്കു വയ്യ. ധർമ്മാത്മക–ധർമ്മം മൂർത്തീകരിച്ചവനേ! ധനധാന്യ ദൈവമു നീ വൈയുണ്ഡഗ–(ധനധാന്യദൈവമു +നീവു+ഐ+ഉണ്ഡഗ) ധനധാന്യങ്ങളും ദൈവവുമെല്ലാം നീയായിരിക്കേ; പലുക—സംസാരം, വാക്കു; ബോടിനി–സരസ്വതിയെ; സഭലോന–സദസ്സിൽ: പതിതമാനവുലകു–നീചന്മാർക്കു, ഒസഗു–കൊടുത്തു്, അടിയറവെച്ചു്; ഖലുലൻ–മൂർഖന്മാരെ; എച്ചട–ഒരിക്കലും ബോഗഡനി–പുകഴ്ത്താത്ത. ശ്രീകര! ത്യാഗരാജനുത!

ദുർമ്മാർഗ്ഗികളായ ദുർജ്ജനത്തെ 'നിങ്ങൾ പ്രഭു' എന്നു പുകഴ്ത്താൻ എനിക്കു വയ്യ ധർമ്മം ഉടലെടുത്തവനേ! ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനേ! ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്നവനേ! ധനധാന്യം മുതലായ സ്വത്തും ദൈവവും നിന്തിരുവടിയായിരിക്കേ–സരസ്വതിദേവിയെ (കവിത രചിച്ചു) ദുർജ്ജനത്തിന്നു അടിമപ്പെടുത്തുന്ന ദുഷ്കവികളെ ഞാൻ ഒരിക്കലും ബഹുമാനിക്കുന്നില്ല.

സ്വാർത്ഥത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള നരസ്തുതി നിന്ദ്യമെന്നു സാരം.

77

ബിലഹരി–ആദി

പ. ദൊരകുനാ ഇടുവണ്ടി സേവ (ദൊ)

അ. ദൊരകുനാല്പ തപസൊനരിഞ്ചിന ബൂ
സുര വരുല കൈന സുരലകൈന (ദൊ)

ച. താമസ ഗ്ഗുണ രഹിത മുനലുകു ബൊഗഡ
ധരമുഗാ കനേ ഭ്രമസിനിലുഗ
ശ്രീമത് കനകപു ദൊട്ല പൈനി
ചെലുവന്ദഗ കൊലുവുണ്ഡഗ
കാമിത ഫലദായകിയൗ സീതാ
കാന്തുനി കനിയുപ്പൊങ്ഗഗ
രാമബ്രഹ്മതനയുഡൗ ത്യാഗ–
രാജു താ പാഡുചു നൃപഗ
രാമുനി ജഗദ്ധാരുനി സുരരിപു
ഭീമുനി ത്രിഗ്ഗുണാതീതുനി പൂർണ്ണ
കാമുനി ചിന്മയരൂപുനി സദ്ഗ്ഗുണ
ധാമുനി കനുലാര മദിനി ഗനുഗൊന (ദൊ)

ദൊരകുനാ (ദൊരകു+നാ) കിട്ടുമോ? ഇടുവണ്ടി–ഇതുപോലെ, ഈ മാതിരി, സേവ–കാഴ്ച, ദർശനം, ദൊരകു, അല്പതപസു–കുറച്ചുതപസ്സ്, നെരിഞ്ചിന–ചെയ്ത, ബൂസുരവരുലകൈന–ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാർക്ക, സുരലകൈന–ദേവന്മാർക്ക, താമസഗ്ഗുണരഹിതമുനലുകു തമോഗ്ഗുണമില്ലാത്തവരായ മുനിമാർക്കും, പൊഗഡ–സ്തുതിക്കുവാൻ, ധരമുഗാകനേ–സാദ്ധ്യമാകാതെ, ഭ്രമസി–പരിഭ്രമിച്ചു, നിലുഗ–നില്ക്കുമ്പോൾ, ശ്രീമത്കനകപു–സ്വർണ്ണമയമായ, ദൊട്ലപൈനി–ഊഞ്ഞാലിന്മേൽ, ചെലുവന്ദഗ–അഴകോടെ, കൊലുവുണ്ഡഗ–ആസ്ഥാനത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ, കാമിതഫലദായകിയൗ–ഇഷ്ടവരത്തെ തരുന്നവനായ, സീത, കാന്തുനി–ഭർത്താവിനെ, കനി–കണ്ടു്, ഉപ്പൊങ്ഗ–ആനന്ദിക്കുമ്പോൾ, രാമബ്രഹ്മതനയുഡൗ ത്യാഗരാജു–രാമബ്രഹ്മത്തിന്റെ മകനായ ത്യാഗരാജൻ, താപാഡുചു–സ്വയമേവപാടിക്കൊണ്ടു, നൃപഗ–ആടുമ്പോൾ, രാമുനി–ശ്രീരാമനെ, ജഗദ്ധാരുനി–ലോകത്തെ നിലനിർത്തുന്നവനെ, സുരരിപുഭീമുനി–അസുരവൈരിയായവനെ, ത്രിഗ്ഗുണാതീതുനി ത്രിഗ്ഗുണാതീതനും, പൂർണ്ണകാമുനി–കാമമെല്ലാം സാധിച്ചവനെ, ചിന്മയരൂപുനി–ചിന്മയസ്വരൂപനും, സദ്ഗ്ഗുണധാമുനി–സദ്ഗ്ഗുണങ്ങൾക്കിരിപ്പിടമായവനെ, കനുലാര–കൺകുളിരെ, മദിനി–മനസ്സിൽ, കനുഗൊനു–കാണാം.

ഇതുപോലൊരു ദർശനം (മറ്റെവിടെയെങ്കിലും) കിട്ടുമോ? അല്പമാത്രം തപസ്സുചെയ്ത ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാർക്കും ദേവകൾക്കും (ഈ ദർശനം) കിട്ടുമോ? താമസഗ്ഗുണം തീണ്ടാത്തവരായ മുനിമാർ (ഈ ദർശനം) കണ്ടു വർണ്ണിക്കാൻ കഴിവില്ലാതെ പരിഭ്രമിച്ചുനില്ക്കുമ്പോൾ ശ്രീകരവും പൊൻമയവുമായ ഊഞ്ഞാലിൽ രാമൻ ഇരിക്കുമ്പോൾ സീത കാമിതാർത്ഥങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവനായ തന്റെ ഭർത്താവിനെ നോക്കി ആനന്ദിച്ചു. രാമബ്രഹ്മത്തിന്റെ മക

നായ ത്യാഗരാജൻ താനേ പാടിക്കൊണ്ടു (ഊഞ്ഞാൽ) ആട്ടമ്പോഴും ജഗദോദ്ധാരകനും അസുരശത്രുവും ത്രിഗുണാതീതനും പൂർണ്ണകാമനും ചിന്മയനും സദ്ഗുണനിധിയുമായ രാമനെ കൺകളിരെ മനസ്സിൽ കാണും (കാഴ്ച കാട്ടുമോ)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണിവിടെ ചേർത്തു്. സ്വാമികളുടെ അച്ഛന്റെ പേർ ഇതിൽ ചേർത്തതു ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ വിശേഷതയാണ്. സ്വാമികൾ പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും എഴുതിയശേഷം ചരണങ്ങളെഴുതുവാൻ തന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യന്മാരെ ഏല്പിച്ചു എന്നും അവരിൽ ഒരുവനായ വെങ്കടരമണഭാഗവതർ ആണ് ഈ ചരണമെഴുതിയതെന്നു വിശ്വസിച്ചുവരുന്നു.

78

രീതിഗൗള—ദേശാദി

ப. ദ്വൈതമു സുഖമാദ്വൈതമു സുഖമാ? (ദ്വൈ)

അ. ചൈതന്യമാ! വിനു സർവ്വസാക്ഷി! വി
സ്താരമുഗാനു ദെല്പുമു നാതൊ (ദ്വൈ)

ച. ഗഗന പവന തപന ഭുവനാദ്യവനിലോ
നഗധരജ ശിവേന്ദ്രാദി സുരുലലോ
ഭഗവദ്ഭക്ത പരാഗ്രേസരുലലോ
ബാഗ രമിഞ്ചേ ത്യാഗരാജാർച്ചിത! (ദ്വൈ)

ദ്വൈതമുസുഖമാ—ദ്വൈതസിദ്ധാന്തമാണോ നല്ലതു്? അദ്വൈതമുസുഖമാ—(അതല്ലെങ്കിൽ) അദ്വൈതവാദമാണോ സുഖം (തൃപ്തികരം). ചൈതന്യമാ—ജ്ഞാനം ഉടലെടുത്തവനേ! വിനു—കേട്ടാലും, സർവ്വസാക്ഷി—എല്ലാററിനും സാക്ഷി, എല്ലാം കണ്ടറിയുന്നവൻ (സംബോധന) വിസ്താരമുഗാനു—വിസ്താരമായി, വിശദമായി, ദെല്പമു—പറഞ്ഞാലും, നാതോ—എന്നോടു, എനിക്കു, ഗഗന—ആകാശം, പവന—വായു, തപന—സൂര്യൻ, ഭുവനാദി—ഭൂമി തുടങ്ങിയ, അവനിലോ—ലോകങ്ങളും, നഗധര—വിഷ്ണു, അജ—ബ്രഹ്മാവു, ശിവ, ഇന്ദ്രാദി സുരുലലോ—ദേവന്മാർ, ഭഗവദ്ഭക്തപരാഗ്രേസരുലലോ—ഭക്തശിരോമണികൾ, ബാഗ—നല്ലവണ്ണം, രമിഞ്ചേ—വിളയാടുന്ന, ത്യാഗരാജാർച്ചിത!

ദ്വൈതമാണോ സുഖം അതല്ലാ, അദ്വൈതമാണോ? ജ്ഞാനം ഉടലെടുത്തവനേ! എല്ലാററിനും സാക്ഷിയായവനേ! (ഞാൻ പറയുന്നതു) കേൾക്കു ഇതെനിക്കു വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞുതന്നാലും. ആകാശം, വായു, സൂര്യൻ, ഭൂമി മുതലായ ലോകങ്ങളിലും വിഷ്ണു, ബ്രഹ്മാവു്, ശിവൻ, ഇന്ദ്രൻ മുതലായ ദേവന്മാരിലും ഭക്തശിരോമണികളിലും വിളയാടുന്നവനേ ത്യാഗരാജൻ വാഴ്ത്തുന്നവനേ! (ഈ രഹസ്യത്തെ) നന്നായി പറഞ്ഞുതന്നാലും.

സുഖമെന്നാൽ ആത്മസംതൃപ്തിയെ നല്കുന്നതു. ജീവാത്മാവും പരമാത്മാവും (ഈശ്വരൻ) രണ്ടാണെന്നു വാദിക്കുന്നതാണു രാമാനുജാചാര്യരുടെയും അല്പം ഭേദഗതിയോടുകൂടി മധ്വാചാര്യരുടേയും ദ്വൈതസിദ്ധാന്തം. രണ്ടും ഒന്നുതന്നെ എന്നാണു ശങ്കരാചാര്യരുടെ അദ്വൈതസിദ്ധാന്തം. ഇവിടെ കൂടുതൽ വിസ്തരിക്കേണ്ടതില്ല.

ചൈതന്യമാ എന്ന പദം സ്വചേതനയെ സംബോധന ചെയ്യുന്നതായും വ്യാഖ്യാനിച്ചു കണ്ടു—മനസാ എന്നതുപോലെ. ആത്മാവിനോടായാലും പരമാത്മാവിനോടായാലും സംബോധന തന്നെ.

79

ധന്യാസി—ആദി

പ. ധ്യാനമേ വരമൈന ഗംഗാസ്സാനമേ മനസാ രാമ (ധ്യാ)

അ. വാനനീട മുനുഗ മുനുഗ ലോനി
വഞ്ചന ദ്രോഹമനു കരപോവുനാ (ധ്യാ)

ച. പരധന നാരീമണുലനു ദൂറി
പരനിന്ദല പരഹിംസല മീറി
ധരനുവെലയു ശ്രീരാമുനി കോരി
ത്യാഗരാജു തെലിസികൊന്ന രാമ (ധ്യാ)

ധ്യാനമേ—ധ്യാനംതന്നെ, വരമൈന—ശ്രേഷ്ഠമായ, ഉത്തമമായ; ഗംഗാസ്സാനമു—ഗംഗാസ്നാനം. മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ! രാമ (ധ്യാനമേ) വാനനീട—മഴവെള്ളം, മുനുഗ—മുങ്ങി, ലോനി—ഉള്ളിലുള്ള, വഞ്ചനദ്രോഹമനു—വഞ്ചനദ്രോഹങ്ങളുടെ, കറ പോവുനാ—കറ പോകുമോ, പരധനപരനാരീമണുലനു—അന്യന്റെ മുതലിനേയും ഭാര്യയേയും, ദൂറി—പുറംതള്ളി, വെറുത്ത്, പരനിന്ദ്ര—പരനിന്ദയും, പരഹിംസല—പരദ്രോഹവും, മീറി—പന്തിരിഞ്ഞുകളഞ്ഞു, ധരനു—ഭൂമിയിൽ, വെലയു ജ്യോതിസ്സായ, ശ്രീരാമുനി—ശ്രീരാമനെ, കോരി—തേടി, ത്യാഗരാജു—ത്യാഗരാജൻ, തെലിസികൊന്ന—അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള, രാമ (ധ്യാനമു)

അല്ലയോ മനസ്സേ, രാമധ്യാനമാണ് ഉത്തമമായ ഗംഗാസ്നാനം. മഴവെള്ളത്തിൽ എത്രതന്നെ കുളിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മനസ്സിലുള്ള ചതി, വിദ്വേഷം മുതലായ നിന്റെ കളങ്കം പോകുമോ? അന്യന്റെ മുതല്, ഭാര്യ എന്നിവയെ വെറുത്തു അന്യനെ നിന്ദിക്കാതെയും ദ്രോഹിക്കാതെയും ഈ ലോകത്തിൽ ജ്യോതിസ്സായി വിളങ്ങുന്ന ശ്രീരാമനിൽ മനസ്സർപ്പിച്ച് ത്യാഗരാജൻ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള രാമ (ധ്യാനംതന്നെ)

അനുപല്ലവിയിൽ ആദ്യത്തെ വരിയിലുള്ള വാനനീട മുനുഗ എന്നതിനു മുനിഗി എന്നൊരു പാഠഭേദം; രണ്ടാമത്തെ വരിയിൽ വഞ്ചന ദ്രോഹമനു കറ പോവുനാ എന്നതിനു കറ ബോനാ എന്നൊരു പാഠഭേദം.

80

ആഭേരി. ആദി

പ. നഗുമോമു ഗനലേനി നാജാലി തെലിസി
നനു ബ്രോവഗ രാദാ ശ്രീരഘുവര! നീ (ന)

അ. നഗരാജധര! നീദു പരിവാരുലെല്ല
ഒഗി ബോധന ജേസേദു വാരലുഗാരേ
യിട്ടുലുണ്ഡുദുരേ നീ (ന)

ച. ഖഗരാജു നീയാനതി വിനിവേഗ ചനലേഡോ
ഗഗനാനി കിലക ബഹുദ്ദൂരം ബനിനാ ഡോ
ജഗമേലേ പരമാത്മ! എവരിതോ മൊറലിഡുദു
വഗജുപക താളുന നന്നേലു കോരാ ത്യാഗരാജനുത നീ (ന)

നഗുമോമു– പുഞ്ചിരിതൂകുന്ന മുഖം; കനലേനി– കാണാതെ, കാണുവാൻ കഴിയാതെ; നാ ജാലി തെലിസി–എന്റെ ദൈന്യതയറിഞ്ഞു; നന്നു–എന്നെ; ബ്രോവഗ രാദാ–രക്ഷിച്ചുകൂടെന്നോ; ശ്രീ രഘുവര! നീ–നിന്റെ; നഗരാജധര!–മന്ദരം വൃത്തം പൊക്കിയെടുത്തവൻ (സംബോധന); നീദു–നിന്റെ; പരിവാര ലെല്ല (പരിവാരലു+എല്ല)–അടുത്തു സേവിക്കുന്നവരെല്ലാം; ഒഗി–മുന്നോട്ടു വന്നു; ബോധന ജേസേവാരലുഗാരേ–അവർ നിന്നെ ബോധിപ്പിക്കുന്നില്ലേ, ഇട്ലു–ഇങ്ങനെ, ഈ വിധം, ഉണ്ഡുദുരാ–അവർ ആകുമോ, ഖഗരാജു–ഗരുഡൻ, നീ–നിന്റെ, ആനതി കല്പന, വിനി–കേട്ടു, വേഗത്തിൽ–വേഗം, ചനലേഡോ പറക്കാൻവയ്യ (വയ്യാതയോ; ഗഗനാനികി ഇലക (ഗഗനാനികി+ഇലക)–ആകാശത്തിൽനിന്നു ഭൂമിയിലേയ്ക്കു; ബഹുദ്ദൂരംബു–കൂടുതൽ (കവിഞ്ഞ) ദൂരം; അനിനാഡോ അവൻ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ; ജഗമേലേ പരമാത്മ!–ജഗന്നാഥനായ പരമാത്മൻ!; എവരിതോ–ആരോടു; മൊറലിഡുദു–സങ്കടം പറയണം; വഗചുപക–വിരോധമരുതേ; താളുന–പൊറുത്തുകൂടാ; നന്നേലുകോരാ (നന്നു+ഏലുകോരാ)–എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും; ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ ശ്രീ രഘുവര! നിന്തിരുവടിയുടെ പുഞ്ചിരിതൂകുന്ന മുഖം കാണാതെ ദീനനായിരിക്കുന്ന എന്നെ രക്ഷിച്ചുകൂടന്നോ? അല്ലയോ മന്ദരഗിരി ധാരിൻ, നിന്തിരുവടിയുടെ പരിജനം എന്റെ സ്ഥിതി നിന്തിരുവടിയെ ധരിപ്പിക്കാൻ മുന്നോട്ടു വരുന്നില്ലേ? അവരും ഇങ്ങനെ (ഉദാസീനരായി) ഇരിക്കുകയാണോ? നിന്തിരുവടിയുടെ കല്പന കേട്ടിട്ടു ഗരുഡൻ വേഗത്തിൽ പറന്നുവന്നുകൂടേ? ആകാശ (വൈകുണ്ഠ)ത്തുനിന്നു ഭൂമിയിലേയ്ക്കുള്ള ദൂരം ഏറെയാണെന്നു അവൻ വിചാരിക്കുന്നുവോ? ജഗന്നാഥ! പരമാത്മൻ! ത്യാഗരാജനുത! ഞാൻ ആരോടു സങ്കടം ബോധിപ്പിക്കണം. എന്നോടു വിരോധഭാവമരുതേ! എനിയ്ക്കു പൊറുക്കുനാവില്ല എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

രാജാവു് ചെയ്യേണ്ടുന്ന ഓരോ കാര്യങ്ങളെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തേണ്ടതു രാജസേവകന്മാരുടെ കൃത്യമാണ്. എന്റെ ദീനാവസ്ഥ (ഭഗവദർശനം കാട്ടാത്തതിനാലുള്ള) ഭഗവാന്റെ പരിജനങ്ങളിലാരും ബോധിപ്പിക്കാത്തതെന്തുകൊണ്ടു എന്നാണു സ്വാമികൾ ചോദിക്കുന്നതു്

അനുപല്ലവിയിൽ ജേസേഡുവാരലു എന്നിടത്തു ജേസേവാരലു എന്ന പാഠഭേദമുണ്ടു്.

81

മോഹനം—ആദി

പ. നന്നു പാലിമ്പ നഡചി വച്ചിതിവോ
നാ പ്രാണനാഥ! (ന)

അ. വനജനയന! മോമുനു ജൂചുട ജീ
വനമനി നെനരുന മനസുമർമ്മമു തെലിസി (ന)

ച. സുരപതി നീലമണിനിഭ തനുവുതോ
ഉരമുന മുത്യപു സരുല ചയമുതോ
കരമുന ശര കോദണ്ഡ കാന്തിതോ
ധരണിതനയതോ ത്യാഗരാജാർച്ചിത (ന)

നനു–എന്നെ; പാലിമ്പ–രക്ഷിക്കുവാൻ; നഡചി–നടന്നു; വച്ചിതിവോ–വന്നുവോ; നാ–എന്റെ; പ്രാണനാഥ! വനജനയന–താമരക്കണ്ണാ!; മോമുനു–മുഖത്തെ; ജൂചുട–കാണുന്നതു; ജീവനമനി–ജീവനമാണെന്നു; നെനരുന–സ്നേഹത്തോടെ; മനസുമർമ്മമു–ഹൃദയരഹസ്യം; തെലിസി–അറിഞ്ഞിട്ടു; സുരപതി നീലമണിനിഭ–ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലിന്റെ ശോഭ; തനുവുതോ–ദേഹത്തോടു; ഉരമുന–മാറിൽ; മുത്യപു സരുലചയ (മുത്യപു+സരുല+ചയ)–മുത്തുമാലക്കൂട്ടം; കരമുന–കയ്യിൽ; ശരകോദണ്ഡ കാന്തിതോ–കോദണ്ഡശരങ്ങളും, കാന്തിയോടു, ധരണി തനയതോ–സീതയോടും: ത്യാഗരാജർച്ചിത!

താമരക്കണ്ണാ! നിന്തിരുവടിയുടെ മുഖത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു തന്നെ എന്റെ ജീവനമെന്ന മനസ്സിലുള്ള രഹസ്യത്തെ സ്നേഹത്തോടെ അറിഞ്ഞു എന്നെ രക്ഷിക്കുവാനായി നടന്നുവന്നതാണോ എന്റെ പ്രാണനാഥ! ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലിന്റെ ശോഭയുള്ളൊത്ത തിരുവുടലും മാറിലണിഞ്ഞ മുത്തുമാലകളോടും കയ്യിൽ ധരിച്ച ശരചാപങ്ങളുടെ കാന്തിയോടും സീതാദേവിയോടും അല്ലയോ ത്യാഗരാജ നാൻ വണങ്ങപ്പെടുന്നവനേ! (എന്നെ പാലിക്കുന്നവനായി)

ഭക്തി അഞ്ചുതരത്തിലാണു: ശാന്തം, ദാസ്യം, സഖ്യം, വാത്സല്യം, മധുരം. മധുരഭാവത്തിലുള്ള കീർത്തനമാണിതു്.–നായികാനായകഭാവം.

ഈ കീർത്തനത്തെപ്പററി ഒരു കഥയുണ്ടു്. സ്വാമികളുടെ മകളുടെ കല്യാണാവസരത്തിൽ ഓരോ ശിഷ്യരും സംഭാവനകൾ കൊണ്ടുവരികയുണ്ടായി. വാലാജപെട്ട വെങ്കിടരമണ ഭാഗവതർ കൊണ്ടുവന്നതു കോദണ്ഡരാമന്റെ കമനീയമായ ഒരു ചിത്രമായിരുന്നു. അക്കാലത്തു യാത്രകളെല്ലാം കാൽനടയായിട്ടുതന്നെ വേണ്ടിയിരുന്നു. ചിത്രം കണ്ടിട്ടു ആഹ്ലാദഭരിതനായ സ്വാമികൾ ഒരു കീർത്തനം പാടി–''നനുപാലിമ്പ' (എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുവാനായി വഴിനടന്നു വന്നുവോ, നാഥ!)

82

കേസരി - ദേശാദി

പ. നന്നു കന്ന തല്ലി നാ ഭാഗ്യമാ
നാരായണി! ധർമ്മാംബികേ (ന)

അ. കനകാംഗി! രമാപതി സോദരി!
കാവവേ നന്നു കാത്യായനി! (ന)

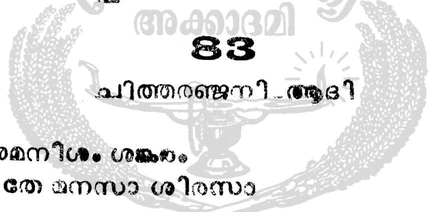
ച. കാവുകാവുമനി നേ മൊറബെട്ടഗാ
കമലലോചനി! കരഗ ചുണ്ടഗാ
നീവുബ്രോവകുണ്ടേ യെവരു ബ്രോതുരു സ
ദാ വരംബോസഗു ത്യാഗരാജനുതേ (ന)

നന്നു—എന്നെ; കന്നതല്ലി—പെററ അമ്മേ!; നാ—എൻെറ; ഭാഗ്യമാ—ഭാഗ്യമേ!, നാരായണി!, ധർമ്മാംബികേ!; കനകാംഗി—തങ്കത്തിൻെറ നിറമുള്ളവരം; രമാപതി സോദരി—വിഷ്ണുവിൻെറ സോദരി; കാവവേ (കാവുമ+എ)—രക്ഷിച്ചാലും; നന്നു—എന്നെ, കാത്യായനി!; കാവുകാമമനി (കാവുമ+അനി) രക്ഷിച്ചാലും രക്ഷിച്ചാലും എന്നു; നേ—ഞാൻ; മൊറബെട്ടഗാ—നിലവിളിക്കുമ്പോൾ; കമലലോചനി! കരഗുചുണ്ടഗാ—മനസ്സലിയിക്കുമ്പോൾ; നീവു—നീ തന്നെ; ബ്രോവകുണ്ടെ (ബ്രോവക + ഉണ്ടെ)—രക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ; എവരു—(വേറെ) ആർ; ബ്രോതുരു—രക്ഷിക്കും, സദാ; വരംബു—വരം; ഒസഗു—തന്നാലു ; ത്യാഗരാജനുതേ!

എന്നെ പെററ അമ്മേ! എൻെറ ഭാഗധേയമേ! നാരായണി! ധർമ്മാ! ബികേ! തങ്കവർണ്ണമുടയോളേ! മഹാവിഷ്ണുവിൻെറ സോദരിയായവളേ കാത്യായനി! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, എന്നെ രക്ഷിച്ചാലുമെന്നു ഞാൻ മൊറവിളിയിട്ടു മനസ്സലിയിക്കുമ്പോൾ നീ രക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ മററാരുണ്ടു രക്ഷിക്കുവാൻ? എന്നും വരദായകിയായവളേ നീ ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവളേ!

പാഠഭേദം— അനുപല്ലവിയിൽ കാവവേ എന്നിടത്തു കരുണിമ്പവേ എന്നും ചരണത്തിൻ രണ്ടാമത്തെ വരിയായി കനഗദേമി മദി കമലലോചനി എന്നും.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ രാഗം സിന്ധുകന്നഡയെന്നു പഞ്ചനദക്ഷേത്രത്തിലെ ധർമ്മസംവർദ്ധനി ദേവിയെപ്പററിയാണ് ഈ കീർത്തനം.

83

ചിത്തരഞ്ജനി—ആദി

പ. നാദതനുമനിശം ശങ്കരം
നമാമി മേ മനസാ ശിരസാ (നാ)

അ. മോദകരം നിഗമോത്തമ സാമ
വേദസാരം വാരം വാരം (നാ)

ച. സദ്യോജാതാദി പഞ്ചവക്ത്രജ
സരിഗമപധനീ വരസപ്തസ്വര
വിദ്യാലോലം വിഗളിത കാലം
വിമല ഹൃദയ ത്യാഗരാജപാലം (നാ)

നാദതനും—നാദമാകുന്ന ദേഹത്തെ; അനിശം—എപ്പോഴും; ശങ്കരം—ശിവനെ; നമാമി—ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു; മേ—എൻെറ; മനസാ—മനസ്സുകൊണ്ടു; ശിരസാ—ശിരസ്സുകൊണ്ടു; മോദകരം—സന്തോഷമുണ്ടാക്കുന്നതായ; നിഗമോത്തമ—വേദങ്ങളിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠം; സാമവേദസാരം—സാമവേദത്തിൻെറ സാരം; വാരംവാരം—വീണ്ടുംവീണ്ടും; സദ്യോജാതാദിപഞ്ചവക്ത്രജ—സദ്യോജാതം മുതലായ (ശിവൻെറ) അഞ്ചു മുഖങ്ങളിൽനിന്നു ജനിച്ചതു; സരിഗമപധനീ വരസപ്തസ്വര—സരിഗമപധനി എന്നു ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ ഏഴു സ്വരങ്ങളും; വിദ്യാലോലം—(സംഗീത) ശാസ്ത്രത്തിൽ രസിക്കുന്നവൻ; വിഗളിതകാലം—കാലനെ വധിച്ചവൻ; വിമലഹൃദയത്യാഗരാജപാലം—ശുദ്ധഹൃദയനായ ത്യാഗരാജനെ രക്ഷിക്കുന്നവൻ.

നാദംതന്നെ ശരീരമായിട്ടുള്ള ശിവനെ ഞാൻ സദാ മനസ്സാലും ദേഹത്താലും നമസ്കരിക്കുന്നു. ആനന്ദകരവും വേദങ്ങളിൽവെച്ച് ഉത്തമമായ സാമവേദത്തിന്റെ സാരവും ആയ ശിവനെ വീണ്ടും (നമസ്കരിക്കുന്നു) സദ്യോജാതം മുതലായ അഞ്ചു മുഖങ്ങളിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുള്ള സരിഗമപധനി എന്ന ഏഴു ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ സ്വരങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രത്തിൽ രസിക്കുന്നവനും കാലനെ സംഹരിച്ചവനും ശുദ്ധ ഹൃദയനായ ത്യാഗരാജനെ പാലിക്കുന്നവനുമായ (ശിവനെ........)

ശിവന്റെ അഞ്ചു മുഖങ്ങൾ—സദ്യോജാതം, അഘോരം, തത്പുരുഷം, ഈശാനം, വാമദേവം.

ശാർങ്ഗദേവന്റെ സംഗീതരത്നാകരത്തിലെ 'വന്ദേ നാദതനും' എന്നാരംഭിക്കുന്ന മംഗളശ്ലോകത്തിന്റെ ഏതാനും ഭാഗം സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതു് ശ്രദ്ധേയമാണ്.

ഈ കീർത്തനം ഖരഹരപ്രിയയിൽ പാടിവരുന്നു.

84

കല്യാണവസന്തം—രൂപകം

പ. നാദലോലുഡൈ ബ്രഹ്മാ-
നന്ദ മന്ദവേ മനസാ (നാ)

അ. സ്വാദുഫലപ്രദ സപ്ത-
സ്വരരാഗ നിചയ സഹിത (നാ)

ച. ഹരിഹരാത്മഭൂ സുരപതി
ശരജന്മ ഗണേശാദി
വരമൗനലു പാസിഞ്ചരേ
ധരത്യാഗരാജു ദെലിയു (നാ)

നാദലോലുഡൈ—നാദത്തിൽ രസിക്കുന്നവനായി (അല്ലെങ്കിൽ രമിച്ചുകൊണ്ട്); ബ്രഹ്മാനന്ദമു—ബ്രഹ്മാനന്ദം; അന്ദവേ (അന്ദമു+ഏ) പ്രാപിച്ചാലും; സ്വാദു—മധുരമായ; ഫലപ്രദ—പഴത്തെ തരുന്നതു്; സപ്തസ്വരരാഗനിചയ—(നിചയം—കൂട്ടം) സപ്തസ്വരങ്ങളും രാഗമാലികകളും; സഹിതം—കൂടെ ഹരി—വിഷ്ണു; ഹര—ശിവൻ; ആത്മഭൂ—ബ്രഹ്മാവു്; സുരപതി—ഇന്ദ്രൻ; ശരജന്മ—സുബ്രഹ്മണ്യൻ; ഗണേശാദി—ഗണപതി തുടങ്ങിയ; വരമൗനലു—ശ്രേഷ്ഠരായ മുനിമാർ; ഉപാസിഞ്ചരേ—ഭജിക്കുന്നില്ലേ; ധര—ഭൂമി, ലോകം; ത്യാഗരാജു ദെലിയു—ത്യാഗരാജനു അറിയും.

അല്ലയോ മനസ്സേ, നാദത്തിൽ രസിച്ചു അതിൽ ലയിച്ചു ബ്രഹ്മാനന്ദമടഞ്ഞാലും. മധുരഫലത്തെ തരുന്നതായ സപ്തസ്വരങ്ങളും രാഗമാലികകളും ചേർന്നതാണതു്. ബ്രഹ്മാവും വിഷ്ണുവും ശിവനും ഇന്ദ്രനും സുബ്രഹ്മണ്യനും ഗണപതി മുതലായ ഈശ്വരന്മാരും വിശിഷ്ടരായ മുനികളും ഉപാസന ചെയ്തതാണു് നാദമെന്നു ത്യാഗരാജനറിയും.

85

ആരഭി–രൂപകം

പ. നാദസുധാരസം ബിലനു
നരാകൃതായ മനസാ (നാ)

അ. വേദപുരാണാഗമ ശാസ്ത്രാ
ദുലകാധാരമൌ (നാ)

ച. സ്വരമുലുയാറൊക ഘണ്ടലു
വരരാഗമു കോദണ്ഡമു
ദുരനയദേശ്യമു ത്രിഗുണമു
നിരതഗതി ശരമുരാ
സരസസംഗതി സന്ദർഭമു
ഗല ഗിരമുലുരാ
ധരഭജനേ ഭാഗ്യമുരാ
ത്യാഗരാജു സേവിഞ്ചു (നാ)

നാദസുധാരസംബു–നാദമാകുന്ന അമൃതത്തിന്റെ രസം; ഇലനു–ഭൂമിയിൽ; നരാകൃതായ–മനുഷ്യനായി അവതരിച്ചിരിക്കുന്നു; മനസാ–അല്ലയോ മനസ്സേ! വേദപുരാണാഗമശാസ്ത്രാദുലുക–വേദങ്ങൾ, പുരാണങ്ങൾ, ആഗമങ്ങൾ, ശാസ്ത്രങ്ങൾ മുതലായവയ്ക്കു; ആധാരമൌ–ആസ്പദമായ; സ്വരമുലു–സപ്തസ്വരങ്ങൾ; യാറൊക–(ആറുനു+ഒകടി) ആറു+ഒകു=7 ഘണ്ടലു–മണികൾ; വരരാഗമു–ശ്രേഷ്ഠമായ രാഗം, കോദണ്ഡമു–ശ്രീരാമന്റെ വില്ല്; ദുരനയദേശ്യമു–ദുര, നയ, ദേശ്യ എന്ന സാഹിത്യരീതികൾ; ത്രിഗുണമു–(വില്ലിന്റെ) മൂന്നു ഞാണുകൾ; നിരതഗതി–താളഗതികൾ; ശരമുരാ–ശരങ്ങൾ; സരസസംഗതി–രസകരമായ സംഗതിസന്ദർഭമു; ഗല–സന്ദർഭോചിതമായ; ഗിരമുലുരാ–സംസാരം; ധര–ലോകത്തിൽ; ഭജനേ–സേവിക്കുന്നതു്; ഭാഗ്യമു–ഭാഗ്യം; ത്യാഗരാജു–ത്യാഗരാജൻ; സേവിഞ്ചു–സേവിക്കുന്നു

അല്ലയോ മനസ്സേ വേദങ്ങൾ, പുരാണങ്ങൾ, ആഗമശാസ്ത്രങ്ങൾ എന്നിവക്കെല്ലാം ആധാരമായിട്ടുള്ള നാദം എന്ന അമൃതരസം ഈ ലോകത്തിൽ മനുഷ്യനായി അവതരിച്ചു. ഏഴു സ്വരങ്ങൾ വില്ലിൽ (അലങ്കാരമായി ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ചെറു) മണികളാണു്. ശ്രേഷ്ഠമായ രാഗമത്രെ കോദണ്ഡമെന്നവില്ല്. ദുര, നയ, ദേശ്യം എന്നീ മൂന്നു സാഹിത്യരീതികൾ ഞാൺചരടുകൾ; താളഗതികൾ ശരങ്ങൾ; രസം നിറഞ്ഞ സംഗതികൾ സന്ദർഭോചിതമായ സംസാരം, ത്യാഗരാജൻ സേവിക്കുന്ന നാമരൂപമായ ഈ അവതാരത്തെ ഭജിക്കുന്നതാണു് ഭാഗ്യം.

ദുര, നയ, ദേശ്യ രീതികൾ സംഗീതത്തിന്റേതാണെന്നു ചില പണ്ഡിതന്മാർ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഒരു കീർത്തനത്തിലെ ഭാവവും രകതിയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സാഹിത്യഭാഗം ഓരോ ആവർത്തനത്തിലും അല്പമെങ്കിലും വ്യത്യസ്തരൂപഭേദത്തോടെ പാടി രാഗഭാവവും അർത്ഥവും അനുക്രമമായും സരസമായും ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണു സംഗതി. സംഗതി എന്ന ആശയത്തിന്റെയും സംഗതി വെച്ചുപാടുന്ന സമ്പ്രദായത്തിന്റെയും ഉപജ്ഞാതാവു ത്യാഗരാജസ്വാമികളാണു്. ഗായകനു തന്റെ ശാരീര

ഗുണവും, മണാധർമ്മവിലാസവും അഭ്യാസബലവും പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ ഇതു സാദ്ധ്യമാക്കി അവനവന്റെ കഴിവിനനുസരിച്ച പണ്ഡിതനും പാമരനും ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങൾ പാടാവുന്നതാണ്.

86

മദ്ധ്യമാവതി–ഝമ്പ

പ. നാദ്രപൈ ബലികേരു നരുല (നാ)

അ. വേദസന്നുത ! ഭവമു
വേറു ജേസിതി നനുചു (നാ)

ച. ആജാനബാഹുയുഗ ശ്രീജാനകീപതി ! പ
യോജാക്ഷ ! ശ്രീത്യാഗരാജനുതചരണ !
ഈ ജഗതിലോ നിന്നു പൂജിഞ്ചുവാരി ന–
വ്യാജമുന ബ്രോചു സുരാജ നീ വാഡൈന (നാ)

നാദ്രപൈ– എന്മേൽ, എന്നെപ്പററി; ബലികേരു(പലീകേരു) പറയുന്നു (കുററപ്പെടുത്തുന്നു): നരുല–ആളുകൾ: വേദസന്നുത– വേദങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനെ! ഭവമു–മനുഷ്യജന്മം, കുടുംബം, വേറു–വേറെ, ജേസിതിനി+അനചു–ഉണ്ടാക്കിട്ടുണ്ട് എന്നു, ആക്കിട്ടുണ്ട് എന്നു, ആജാനബാഹുയുഗ–ദീർഘമായ കൈകളോടു കൂടിയവനേ! സീതയുടെ ഭർത്താവേ, പയോജാക്ഷ–താമരക്കണ്ണ! ശ്രീത്യാഗരാജനുത ചരണ–ത്യാഗരാജൻ നമസ്കരിക്കുന്ന പാദമുള്ളവനേ! ഈ ജഗതിലോ–ഈ ലോകത്തിൽ, നിന്നു–നിന്നെ, പൂജിഞ്ചുവാരി–സേവിക്കുന്നവരെ, അവ്യാജമുന–യഥാർത്ഥത്തിൽ, ബ്രോചു–രക്ഷിക്കുന്ന, കാക്കുന്ന, സുരാജു–മഹാരാജാവേ! നീ–നിന്റെ, വാഡൈന–ആളായ

വേദങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ! (എന്റെ) കുടുംബത്തെ ഭാഗിപ്പിച്ചു എന്നു ഗ്രാമവാസികൾ എന്മേൽ കുററം ചുമത്തുന്നു. നീണ്ട കൈകളുള്ളവനേ! സീതാപതേ! താമരക്കണ്ണാ! ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനേ! ഈ ലോകത്തിൽ നിന്നെ സേവിക്കുന്നവരെ നേരായും കാക്കുന്ന മഹാപ്രഭോ നിന്റെ ദാസനായ (എന്മേൽ ...)

പലുകു എന്നാൽ സംസാരം, പറയൽ എന്നേ അർത്ഥമുള്ളു ഇവിടെ കുററം ചുമത്തൽ എന്നർത്ഥം. 'എന്നെപ്പററി ആളുകൾ പറയുന്നു' എന്ന ശൈലി മലയാളത്തിലുമുണ്ടല്ലോ. ആജാനബാഹു–മുട്ടോളം നീണ്ടുകിടക്കുന്ന കൈകളുള്ളവൻ, –ഇതു ഉത്തമ പുരുഷ ലക്ഷണമാണു, വിശിഷ്യ ക്ഷത്രിയനു.

തന്റെ ജേഷ്ഠനുമൊന്നിച്ച ജീവിക്കുക സാദ്ധ്യമാകാതെ സ്വാമികൾ ഭാഗം വാങ്ങി വേറെ പോയപ്പോൾ അയൽവാസികൾ അദ്ദേഹത്തെ ഈ കാരണത്താൽ പഴിക്കുകയുണ്ടായി. അങ്ങനെ മനോവേദന അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്താണ് ഈ കീർത്തനം രചിച്ചതെന്നു സ്വാമികളുടെ ജീവചരിത്രമെഴുതിയവർ പറയുന്നു.

നാലുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തതാണിതിൽ ചേർത്തിയത്.

87

ബേഗഡ—ആദി

പ. നാദോപാസന ചേ ശങ്കര
നാരായണ വിധുലു വെലസിരി ഓമനസാ (നാ)

അ. വേദോദ്ധാരുലു വേദാതീതുലു
വിശ്വമെല്ല നിണ്ഡിയുണ്ഡേ വാരലു (നാ)

ച. മന്ത്രാത്മുലു യന്ത്രതന്ത്രാത്മുലു മറി മ
ന്വന്തരമു ലെന്നോ ഗലവാരലു
തന്ത്രിലയ സ്വരഗാന വിലോലുരു
ത്യാഗരാജവന്ദ്യുലു സ്വതന്ത്രുലു (നാ)

നാദോപാസനചേ—നാദോപാസനകൊണ്ടു (ചെയ്തിട്ടു), ശങ്കര നാരായണവിധുലു-ശിവനും വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മാവും, വെലസിരി—(ഈശ്വരന്മാരായി) പ്രശോഭിച്ചു, ഓമനസാ—അല്ലയോ മനസ്സ്, വേദോദ്ധാരുലു—വേദങ്ങളെ ഉദ്ധരിച്ചവർ, വേദാതീതുലു-(വേദ+അതീത+ലു) വേദങ്ങൾക്കു മുമ്പുള്ളവർ, വിശ്വമെല്ല—ലോകമെങ്ങും, നിണ്ഡിയുണ്ഡേ വാരലു-നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നവർ, മന്ത്രാത്മുലു യന്ത്രതന്ത്രാത്മുലു—മന്ത്രയന്ത്രതന്ത്രങ്ങളുടെ സ്വരൂപത്തോടുകൂടിയവർ, മറി—ഉം, കൂടാതെ, മന്വന്തരമുലെന്നോ ഗലവാരലു—എത്രയോ മന്വന്തരങ്ങളിൽ കടന്നുപോയവർ (ജീവിച്ചവർ), തന്ത്രിലയസ്വരഗാനവിലോലുരു—വാദ്യം, താളം, സ്വരം, ഗാനം എന്നിവയിൽ രസിക്കുന്നവർ, ത്യാഗരാജവന്ദ്യുലു—ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവർ, സ്വതന്ത്രുലു—സംസാരബന്ധത്തിൽ പെടാത്ത സ്വതന്ത്രന്മാർ.

ത്രിമൂർത്തികളായ ശിവനും വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മാവും (അവരവരുടേതായ മഹത്വം) നാദോപാസന ചെയ്തു (സിദ്ധിച്ചു) ശോഭിക്കുന്നു. വേദങ്ങളെ നിലനിർത്തുന്നവരും വേദങ്ങൾക്കു അതീതമായവരും ലോകമെങ്ങും നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവരും (ജഗന്മയന്മാരും) ആണവർ, അവരത്രെ മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളുടെ ജീവനായതു മന്വന്തരങ്ങളായി അവരുണ്ട്, വാദ്യം, താളം, സ്വരം എന്നിവ ചേർന്ന ഗാനത്തിൽ രസിക്കുന്നവരാണവർ, ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട ഇവർ (ത്രിമൂർത്തികൾ) സംസാരം തീണ്ടാത്തവരാണ്.

അനേകലക്ഷം വർഷങ്ങൾ നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന നാലുയുഗങ്ങളാണ് ഒരു മന്വന്തരം. ചുരുക്കത്തിൽ ത്രിമൂർത്തികൾ കാലാതീതന്മാരാണ്.

മോക്ഷസാധനയായി സംഗീതത്തെ പ്രകീർത്തിച്ചിട്ടുള്ള കീർത്തനങ്ങളാണു മോക്ഷമുഗലദാ (സാരമതി), നാദലോലുഡൈ (കല്യാണവസന്തം), ശോഭില്ലു (ജഗന്മോഹനി), സംഗീത ശാസ്ത്രജ്ഞാനമു (മുഖാരി) ഇത്യാദി—ചിത്തരഞ്ജനി. കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ശിവനെ സ്തുതിക്കുന്നതു് ഇങ്ങനെയാണ്.

നാദതനുമനിശം ശങ്കരം
നമാമിതേ മനസാ ശിരസാ

88

ശ്രീരാഗം—ദേശാദി

പ. നാമകുസുമമുലചേ പൂജിഞ്ചേ
നരജന്മമേ ജന്മമു മാനസാ (നാ)

അ. ശ്രീമന്മാനസ കനകപീഠമുന
ചെലഗ ജേസി കൊനി വരശിവരാമ (നാ)

ച. നാദസ്വരമനേ വരനവരത്നപു
വേദികപൈ സകല ലീലാ വി
നോദുനി പരമാത്മുനി ശ്രീരാമുനി
പാദമുലനു ത്യാഗരാജഹൃദ ഭൂഷണുനി (നാ)

നാമകുസുമമുലചേ—നാമങ്ങളാകുന്ന പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ട്, പൂജിഞ്ചേ—പൂജിക്കുന്നതായ, നരജന്മമേ—മനുഷ്യജന്മമാണ്, ജന്മമു—ജന്മം. മനസാ—മനസ്സേ! ശ്രീമന്മാനസ—ശ്രീമത്തായ മനസ്സ്, കനകപീഠമുന—സ്വർണ്ണ പീഠത്തിൽ, ചെലഗ ജേസി കൊനി—പ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തുകൊണ്ട്, വര—ശ്രേഷ്ഠമായ, ശിവരാമ—ശിവരാമ നാമങ്ങൾ, നാദസ്വരമനേ—നാദം, സ്വരം എന്ന, വരനവരത്നപു—ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ നവരത്നങ്ങളായ, വേദികപൈ—വേദിമേൽ, സകലലീലാവിനോദുനി—വിനോദമായി അനേക ലീലകളെ ചെയ്യുന്ന, പരമാത്മുനി—പരമാത്മാവായ, ശ്രീരാമുനി—ശ്രീരാമന്റെ, പാദമുലനു—പാദങ്ങളെ, ത്യാഗരാജഹൃദ് ഭൂഷണുനി—ത്യാഗരാജന്റെ മനസ്സിന്നു അലങ്കാരമായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ശ്രീമത്തായ മനസ്സെന്ന പൊൻപീഠത്തിൽ (ശ്രീരാമനെ) പ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തിട്ട ശ്രേഷ്ഠമായ ശിവ, രാമ എന്നീ നാമങ്ങളായ പുഷ്പങ്ങളാൽ അർച്ചന ചെയ്യുന്നവരുടെ ജന്മമത്രെ ജന്മം. നാദം സ്വരം എന്ന നവരത്നഖചിതമായ മണ്ഡപത്തിന്മേൽ പലലീലകളാൽ വിനോദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനും പരമാത്മാവും ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിന്നു അലങ്കാരവുമായ ശ്രീരാമന്റെ തിരുവടികളെ നാമകുസുമങ്ങളെക്കൊണ്ട്........

ബാഹ്യപൂജയിലുള്ള പുഷ്പാർച്ചനയേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമായതു മനസ്സിൽ ഭഗവാനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ട നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുകയത്രെ എന്നാണ് ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം.

പല്ലവിയിലെ ജന്മം എന്നതിന്നു ജനനം എന്നർത്ഥമാണെങ്കിലും ജീവിതം എന്നർത്ഥം കല്പിക്കണം. മനസ്സിനെ ശ്രീമത് എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു—ഭഗവത്സ്മരണകൊണ്ട ഭക്തന്റെ മനസ്സ് ശ്രീമത്താവുന്നു. അനുപല്ലവിയിലെ ശിവശബ്ദത്തിന്നു മംഗളകരമായ എന്നർത്ഥവുമുണ്ട്. ശിവനും വിഷ്ണുവും ഒന്നു തന്നെ എന്നും ഒരു സന്ദേശം സ്വാമികൾ നമുക്കരുളുന്നു.

89

അഠാണ—രൂപകം

പ. നാരദഗാനലോല! നതജനപരിപാല (നാ)

അ. നീരദസമനീല! നിരുപമ ഗുണശീല (നാ)

ച. നീവുലേക യേ തനുവുലു നിരതാമുഗാ നഡുചുനു?
നീവുലേക യേ തരുവുലു നിക്കമുഗാ മൊലുചുനു!
നീവുലേക യേ വാനലു നിത്യമുഗാ ഗുരുചുന
നീവുലേക ത്യാഗരാജു നീ ഗുണമുല നെട്ടബാഡുനു? (നാ)

നാരദഗാനലോല-നാരദമുനിയുടെ പാട്ടിൽ രസിക്കുന്നവനേ! നരജന പരിപാല! ആശ്രിതന്മാരെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനെ! നീരദസമനീല-കാർമുകിൽ വർണ്ണ! നിരുപമഗുണശീല- നിസതുലമായ ശീലഗുണമുള്ളവനെ! നീവുലേക-നീയില്ലാതെ യേ (ഏ) എങ്ങനെ, തനുവുലു-ദേഹത്താൽ (മനുഷ്യർ) നിരതമുഗ-എപ്പോഴും, നഡുചുനു-നടക്കുന്നു, (ജീവിക്കുന്നു), തരുവുലു-വൃക്ഷങ്ങളും, നിക്കമുഗാ-ശരിയായി, മൊലുചുനു-മുളയ്ക്കുന്നു. വാനലു-മഴ, നിത്യമുഗാ-എപ്പോഴും ഗുരുചുനു-പെയ്യുന്നു, ത്യാഗരാജൻ, നീ ഗുണമു-നിന്റെ ഗുണങ്ങളും, എട്ട-എങ്ങനെ, ബാഡുനു പാടുന്നു.

നീയില്ലാതെ മനുഷ്യൻ ഭൂമിയിൽ ജീവിക്കുകയോ, സസ്യങ്ങളും മുളയ്ക്കുകയോ മഴ പെയ്യുകയോ ത്യാഗരാജൻ പാടുകയോ ചെയ്യില്ലെന്നു സാരം.

90

ദർബാർ—ആദി

പ. നാരദ ഗുരുസാമി യികനൈന ന-
ന്നാദരിമ്പ വേമി? ഈ കറവേമി? (നാ)

അ. സാരെക സംഗീത യോഗ നൈഗമ
ഘാരംഗതുഡൈന പരമപാവന (നാ)

ച. ഇതിഹാസ പുരാണാഗമ ചരിതമു
ലെവരി വല്ല കലിഗെ
പതിനി ദാനമിയ്യ ബുദ്ധി സത്യ
ഭാമ കെട്ടല! ഗലിഗെ
ധൃതിജിതശാരദാഭ്ര നിനുവിനാമുനി
യതുല കെവരു സലിഗെ
ക്ഷിതിനി ത്യാഗരാജവിനുത നമ്മിതി
ചിന്തദീർച്ചി പ്രഹ്ലാദുനി ബ്രോചിന (നാ)

നാരദഗുരുസ്വാമി! ഇകനൈന-ഇനിയെങ്കിലും; നന്നു-ആദരിമ്പവു+ ഏമി-എന്നെ ആദരിച്ചുകൂടയോ (അനുഗ്രഹിച്ചുകൂട) ഈ കറവു ഏമി-ഈകറവു (കാവു, ക്ഷാമം) എന്തിനു? സാരെക-എപ്പോഴും; സംഗീതയോഗ നൈഗമ പാരംഗതുഡു-സംഗീതം, യോഗശാസ്ത്രം വേദം വേദാന്തം എന്നിവയിൽ മറുകരകണ്ടവൻ; പരമപാവന-പരിശുദ്ധനായവൻ(സംബോധന) ഇതിഹാസ പുരാണാഗമ ചരിതമുലു-ഇതിഹാസാദികൾ; എവരിവല്ല-ആരിനാൽ; കലിഗെ-ഉണ്ടായി; പതിനിദാനമിയ്യ-(പതിനി+ദാന+ഇയ്യ)ഭർത്താവിനെ ദാനമായി കൊടുക്കുക; ബുദ്ധി-ആശയം; സത്യഭാമകെട്ടല (സത്യഭാമക+എട്ടല)സത്യഭാമയ്ക്കു്

എങ്ങനെ; ഗലിഗെ; ധൃതിജിത ശാരദാഭ്ര—ശരത് കാലത്തെ മേഘ(ത്തിൻ വെണ്മയെ)ത്തെ (ശരീരത്തിന്റെ നിറംകൊണ്ടു) ജയിച്ചവനേ! നിനുവിനാ—നീ കൂടാതെ; മുന യതുലകു—മുനിമാരേയും യോഗികളേയും; എവരു—ആർ; സലിഗെ—രക്ഷ, ആശ്രയം; ക്ഷിതിനി—ഭൂമിയിൽ; ത്യാഗരാജഹിത സമ്മിതി—ത്യാഗരാജൻ നിന്നിൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു; ചിന്തദീർച്ചി (എന്റെ) ആധിയെ തീർത്താലും, പ്രഹ്ലാദുനി ബ്രോചിന—പ്രഹ്ലാദനെ രക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള.

ഗുരുനാഥനായ നാരദമുനേ! ഇപ്പോഴെങ്കിലും എന്നെ ആദരിച്ചു (ശ്രദ്ധിച്ചു) കൂടേ? അങ്ങയുടെ കാരുണ്യത്തിന്നു ഈ ക്ഷാമം എങ്ങനെ വന്നു? സംഗീതം, യോഗശാസ്ത്രം, വേദങ്ങൾ മുതലായതിന്റെ എല്ലാം കരകണ്ടവനേ! നിഷ്കളങ്കമായവനേ! ഇതിഹാസം, പുരാണം, ആഗമം, ദിവ്യചരിത്രങ്ങൾ മുതലായവ (നീയല്ലാതെ) മറ്റാരാൽ രചിതമായി? ഭർത്താവിനെ ദാനം ചെയ്യുവാനുള്ള ബുദ്ധി സത്യഭാമയ്ക്കു അങ്ങയല്ലാതെ ഉണ്ടാക്കിയതു? ശരത്കാല മേഘത്തെക്കാൾ വെളുത്തനിറമുള്ളവനേ! മുനിമാർക്കു യോഗികൾക്കും അങ്ങല്ലാതെ രക്ഷയ്ക്കു് ആരുണ്ടു്? ഈ ത്യാഗരാജൻ അങ്ങയെ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്റെ ആധി തീർത്തുതന്നാലും. പ്രഹ്ലാദനെ രക്ഷിച്ചവനായ (നാരദഗുരുസ്വാമീ......)

പ്രഹ്ലാദന്റെ ആധി തീർത്തു രക്ഷിച്ചവൻ എന്നും അർത്ഥം കൽപിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ മനസാ നാരദമുനിയെ ആണു് ഗുരുവായി വരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ആ മഹർഷി സന്യാസിവേഷത്തിൽ സ്വാമികളെ വന്നു കണ്ടു. 'സ്വരാർണ്ണവം' എന്നൊരു സംഗീതശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം സ്വാമികൾക്കു സമ്മാനിച്ചതായും ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. ''ശ്രീനാരദമുനി'' (ഭൈരവി), ''വരനാരദ'' (വിജയശ്രീ), ''ശ്രീനാരദ'' (കാനഡ) എന്ന കീർത്തനങ്ങളിൽ ഈ ഗുരു-ശിഷ്യഭാവം കാണാവുന്നതാണു. ബ്രഹ്മപുത്രനായ ഈ ദേവർഷി മഹതി എന്ന വീണ വായിച്ചു ഭഗവന്നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്തുകൊണ്ടു ത്രിലോകങ്ങളിൽ സദാസഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

പുരാണേതിഹാസങ്ങൾ നാരദനിൽ നിന്നുത്ഭവിച്ചു എന്നു പറയുമ്പോൾ വിശദീകരണം ആവശ്യമാണു്. നാരദ-വാത്മീകി സംവാദത്തോടുകൂടിയാണു് വാത്മീകി രാമായണം ആരംഭിക്കുന്നതു്. രാമചരിതം നാരദൻ പറഞ്ഞുകൊടുത്തതു ബ്രഹ്മാവിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം വാത്മീകിമുനി കാവ്യമായി രചിച്ചു. വേദവ്യാസൻ ശ്രീമദ് ഭാഗവതം നിർമ്മിച്ചതും നാരദന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചാണു്.

സത്യഭാമയുടെ ഗർവ്വു് ശമിപ്പിക്കാൻ നാരദൻ എടുത്ത ഉപായം ഹരിവംശത്തിൽ കൃഷ്ണതുലാഭാരം എന്ന കഥയിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചരണത്തിലെ രണ്ടാമത്തെ വരി രസകരമായ ഈ കഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

നാരദൻ പ്രഹ്ലാദനെ രക്ഷിച്ചതു: ഹിരണ്യകശിപു മന്ദരപർവ്വതത്തിൽ ചെന്നു തപസ്സു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തക്കം നോക്കി ദേവേന്ദ്രൻ ആ അസുരചക്രവർത്തിയുടെ ഭാര്യ ലീലാവതിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. നാരദന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം ഗർഭിണിയായിരുന്ന അവളെ വിട്ടയച്ചു. ത്രികാലജ്ഞനായ നാരദൻ ലീലാവതിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ [illegible] ഉപദേശം ചെയ്തു. ഗർഭസ്ഥനായ ശിശു അതെല്ലാം ഗ്രഹിച്ചു വിഷ്ണുഭക്തന്മാരിൽ അഗ്രേസരനായിത്തീർന്നു.

91

ഝങ്കാരധ്വനി—ആദി

പ. നിജമർമ്മമുലനു തെലിസിന വാരിനി
നീ വലയിഞ്ചേ ദേമൊ കൊ രാമ! (നി)

അ. അജഗജരക്ഷക ഗജചർമ്മാംബ—
രാദി ദൈവഭേദമുലനു ലീല ഗല്ഗജേസിന (നി)

ച. ശ്രുതി ശാസ്ത്രപുരാണ വിദാദിഷൺ
മതനിഷ്ഠുല നാമ പരാദുല
ക്ഷിതി പതുലംഗ്ഗമതുല്യഗാ ജേസിന
ക്ഷേമ ത്യാഗരാജനുത! ശ്രീമനോഹര! (നി)

നിജമർമ്മമുലനു—തത്വത്തെ, രഹസ്യത്തെ, പരാർത്ഥത്തെ, തെലിസിന വാരിനി— അറിയുന്നവരെ, നീവു—നീ; എലയഞ്ചു—കഷ്ടപ്പെടുത്തുക; ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുക, എലയഞ്ചേദി—ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നതു എമൊകൊ (ഏമി+ഒകൊ) എന്തിനു(എന്തുക എന്നതിന്റെ അർത്ഥം തന്നെ) രാമ! അജ—ബ്രഹ്മാവു; ഗജരക്ഷക—വിഷ്ണു, ഗജചർമ്മാംബരധരൻ—ശിവൻ; ആദി ദൈവഭേദമുനു—മുതലായ വിഭിന്ന ദൈവങ്ങളെ; ലീലഗല്ഗജേസിന—ലീലയായി ചെയ്തിട്ടു; ശ്രുതി ശാസ്ത്രപുരാണവിദാദി—വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളും പഠിച്ചവർ; ഷൺമതനിഷ്ഠുല—ഷൺമതങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർ; നാമപരാദുല—നാമ സങ്കീർത്തന) ത്തിൽ തല്പരരായവർ; ക്ഷിതിപതുലു—രാജാക്കന്മാർ; ആഗമതുല്യഗാ—ഭാഗികമായിട്ടറിഞ്ഞവരം, അജ്ഞാനികൾ; ചേസിന—ചെയ്തിട്ട(ഉണ്ടാക്കിയിട്ടു) ക്ഷേമ—സൗഖ്യം; ത്യാഗരാജനു! ശ്രീമനോഹര— ലക്ഷ്മീ ദേവിക്കു പ്രിയനായവൻ(സംബോധന)

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഒന്നായി അന്വയിക്കണം.

ബ്രഹ്മാവു് വിഷ്ണു ശിവൻ എന്ന മൂർത്തിഭേദങ്ങളെ ലീലയായി മാത്രം ഏർപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള നിന്റെ രഹസ്യം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള (തത്വജ്ഞാനികളായ)വരെ നീ എന്തിനു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നു? വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളുമെല്ലാം പഠിച്ചവരേയും, ഷൺമതങ്ങളിലൊന്നു ആചരിക്കുന്നവരേയും (മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കി) നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നവരേയും, രാജാക്കന്മാരേയും, മായയുടെ വലയിൽ പെടുത്തിയ നീ നിന്റെ പരമാർത്ഥമറിയുന്നവരെ എന്തിനു കഴയ്ക്കുന്നു? സുഖത്തെ ചെയ്യുന്നവനേ! ലക്ഷ്മീപതേ!

നക്രഭീതിയിൽനിന്നു ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചു മോക്ഷം കൊടുത്തതു കൊണ്ടു വിഷ്ണു ഗജരക്ഷകനായി.

ഷൺമതങ്ങൾ: ശൈവം, വൈഷ്ണവം, ശാക്തം, ഗാണപത്യം, സൗരം, കൗമാരം.

പാഠഭേദങ്ങൾ: അനുപല്ലവി ദൈവഭേദമുല എന്നതിനു ഗൗണഭേദമുല; ചരണത്തിൽ വിദാദി എന്നിടത്തു വിവാദി; കമതുല്യഗാ(കബുദ്ധികൾ)

ക്ഷേമ എന്ന പദം ത്യാഗരാജനെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതായി (ശ്രീകര എന്നർത്ഥം) ട്ടാണു് സാധാരണയായി എടുക്കുന്നതു്. ജേസിന എന്നതിനോടും ചേർക്കാം. ദൈവം മായയാൽ മോഹിപ്പിക്കുന്നതും ജ്ഞാനോദയത്തിന്നു വേണ്ടിയാണല്ലോ. അർത്ഥം കൊടുക്കുന്നതു സംബോധനയായിട്ടാണു്.

92

കല്യാണി—ചാപ്പ്

പ. നിധിചാല സുഖമാ രാമുനി സ
ന്നിധി സേവ സുഖമാ നിജമുഗബല്കു മനസാ (നി)

അ. ദധിനവനീത ക്ഷീരമുലു രുചിയോ ദാശ
രഥി ധ്യാനഭജന സുധാരസമു രുചിയോ (നി)

ച. ദമശമമനു ഗംഗാസ്നാനമു സുഖമാ കർ
ദ്ദമ ദുർവ്വിഷയ കൂപസ്നാനമു സുഖമാ
മമതാ ബന്ധനയുത നരസ്തുതി സുഖമാ
സുമതി ത്യാഗരാജനുതുനി കീർത്തന സുഖമാ (നി)

നിധി—ധനം; ചാല-വളരെ, ഏറിയ, സുഖമാ—സുഖമാണോ, രാമുനി സന്നിധി സേവ—ശ്രീരാമനെ സേവിക്കുന്നതു; പൂജിക്കുന്നതു്, സുഖമാ; നിജമുഗ—നേരായി, ബല്കു—പറഞ്ഞാലും, മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ, ദധി—തൈര, നവനീതം—വെണ്ണ, ക്ഷീരമു—പാല്, രുചിയോ—സ്വാദുള്ളതാണോ? ദാശരഥി ധ്യാനഭജന—ശ്രീരാമനെ സ്മരിച്ചു നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നതു് സുധാരസം— അമൃതിന്റെ സത്തു്, രുചിയോ, ദമം—ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം, ശമം—ക്ഷമാശീലം, അനുഗംഗാസ്നാനം—ഇവയാകുന്ന ഗംഗയിൽ കുളിക്കുന്നതു്, സുഖമാ, കർദ്ദമ+ദുർവ്വിഷയ+കൂപ—ദുർവിഷയമാകുന്ന ചളിക്കിണററിൽ, സ്നാനമു. സുഖമാ, മമതാബന്ധനയുത നരസ്തുതി. ഞാനെന്ന ഭാവമുള്ള മനുഷ്യനെ സ്തുതിക്കുന്നതു്, സുഖമാ. സുമതി— ബുദ്ധിമാനായ, നല്ല ബുദ്ധിയുള്ള, ത്യാഗരാജനുതുനി—ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട കീർത്തന സുഖമാ (ദേവന്റെ)കീർത്തനമാണോ സുഖം.

മേൽകൊടുത്ത അർത്ഥങ്ങളിൽ നിന്നു കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം വിശദമാകും.

ഈ കീർത്തനത്തിൽ തന്നെപ്പററി സ്വാമികളുടെ 'സുമതി' എന്ന വിശേഷണം ശ്രദ്ധേയമാണു്. തികഞ്ഞ ആത്മവിശ്വാസമാണു് ആ പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. ക്ഷണികങ്ങളായ ഭോഗസുഖങ്ങളോ രാമഭക്തിയോ ഏതാണു ശാശ്വത സൗഖ്യം തരുന്നതു് എന്നു് സുമതികൾക്കറിയാം.

തഞ്ചാവൂർ രാജാവിന്റെ ക്ഷണത്തിനു മറുപടിയായിട്ടാണു് സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു പറയുന്നു. അക്കാലത്തു് എല്ലാ കവികളും കലാകാരന്മാരും ഒരു പ്രഭുവിന്റെ സംരക്ഷണം തേടിയിരുന്നു തഞ്ചാവൂർ രാജാക്കന്മാർ വിശേഷിച്ചും കവികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്നു മാത്രമല്ല, അവർ തന്നെ പണ്ഡിതന്മാരും കവികളും പ്രാർത്ഥികളുമായിരുന്നു. സ്വാമികളുടെ വൈരാഗ്യമാണു് ഈ കീർത്തനത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നതു്. രാമഭജനത്തോടുകൂടി ഉഞ്ഛവൃത്തികൊണ്ടു ജീവിതം നയിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം വ്രതമെടുത്തിരുന്നു എന്നും സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്.

സ്വാമികളെ ക്ഷണിച്ച തഞ്ചാവൂർ രാജാവു് പ്രസിദ്ധനായ സരഭോജിയായിരുന്നു. ഭരണാധികാരം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇംഗ്ലീഷ്

കമ്പവികരായിരുന്നു അത്രു്. അദ്ദേഹം സ്ഥാനാരോഹണം ചെയ്ത വർഷത്തിലാണ് (1802) തഞ്ചാവൂരിൽ ഇംഗ്ലീഷു ഭരണം തുടങ്ങിയത്: തോഡി രാഗത്തിലുള്ള 'കനകാംഗ '' എന്ന അടതാളവർണ്ണവും സരഭേന്ദ്ര ഭൂപാല കുറവഞ്ചി എന്ന നൃത്യനാടകവും ഇദ്ദേഹത്തെപ്പററി രചിക്കപ്പെട്ടവയാണ്.

93

നവരസകന്നഡ—രൂപകം

പ. നിനുവിനാ നാമദിയെദ
നിലുവദെ ശ്രീഹരിഹരി (നി)

അ. കനുലകുനീ സൊഗസെന്തോ
ഗ്രമ്മിയുന്നദി ഗനുക (നി)

ച. നീദു കഥലു വീനുലന്ദു
നിണ്ഡിയുന്നദി രാമ
ശ്രീദ നീനാമമു നോട
ജെലഗിയുന്നദി ഗനുക (നി)

നിനുവിനാ-നീയല്ലാതെ നാ—എൻെറ, മദി-മനസ്സ് എന്തു—ഏവറൊരിടത്തു്, നിലുവദിനാ-നിൽക്കുകയില്ല. കനുലകു—കണ്ണുകൾക്ക്, നീ-നിൻെറ, സൊഗസു—അഴക്, എന്തോ—എത്രയോ, ഗ്രമ്മിയുന്നദി-(ഗ്രമ്മു + ഉന്നദി) നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഗനുക—അതുകൊണ്ട് നീദു—നിൻെറ, കഥലു—കഥകൾ, വീനുലന്ദു—ചെവികളിൽ, നിണ്ഡിയുന്നദി-നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു, രാമ! ശ്രീദ—ഐശ്വര്യത്തെ തരുന്നവൻ, നീ നാമമു-നിൻെറ നാമം, നോട-നാവിൽ ജെലഗിയുന്നദി—വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു, വിലസുന്നു.

അല്ലയോ ഹരേ! നിന്നിലല്ലാതെ എൻെറ മനസ്സ് മററവിടെയും ഉറച്ചു നിൽക്കുകയില്ല നിൻെറ അഴകു കൊണ്ടു് എൻെറ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: ഐശ്വര്യദാതാവേ! നിൻെറ തിരുനാമം എൻെറ നാവിൽ വിലസുന്നു. അതിനാൽ (എൻമനം നിന്നിലല്ലാതെ........)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു

94

തോഡി—രൂപകം

പ. നിനുവിനാ സുഖമുഗാന
നീരജനയന! (നി)

അ. മനസുകെ ന്തോയാനന്ദമൈ
മൈ പുലകരിഞ്ചഗാ (നി)

ച. 1 രൂപമു പ്രതാപമു ശരചാപമു
സല്ലാപമുഗല (നി)

2. കരുണാരസ പരിപൂർണ്ണ! വരദ!
മൃദുവാർത്തലുഗല (നി)

3. രാഗരസിക! രാഗരഹിത! ത്യാഗരാജ
ഭാഗധേയ! (നി)

നിനുവിനാ—നീയല്ലാതെ, സുഖമു—സുഖം, ഗാന (കാന)കാണുന്നില്ല, നീരജനയന! മനസുക—മനസ്സിന്, എന്തോ (എന്ത + ഒ) എന്തെന്നില്ലാത്ത, ആനന്ദമൈ—ആനന്ദമനുഭവിച്ച്, മൈ—മെയ്യ്, ദേഹം, പുലകര ഞ്ചഗാ—പുളകാംഗിതമായി, രൂപമു-സ്വരൂപം, പ്രതാപമു—പ്രതാപം, ശരചാപമു—അമ്പും വില്ലും, സല്ലാപമു-നല്ല സംസാരം, കല—ഉണ്ടായിട്ട, കരുണാരസ പരിപൂർണ്ണ! കരുണാരസം നിറഞ്ഞവനെ! വരദ, മൃദുവാർത്തലു—സൗമ്യവാക്കായവനെ! കല, രാഗരസിക—സംഗീതപ്രിയ! രാഗരഹിത-കാമാദികളില്ലാത്തവനേ! ത്യാഗരാജ ഭാഗധേയ+ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ!

അല്ലയോ താമരക്കണ്ണാ! നിന്തിരുവടിയല്ലാതെ വേറെ യാതൊരു സുഖവും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. മനസ്സിൽ അളവററ ആനന്ദം നിറയുകയാൽ എന്റെ ദേഹം പുളകാങ്കമാകുന്നു നിന്റെ രൂപലാവണ്യം, ശൗര്യം (കയ്യിൽ ധരിച്ച) വില്ലും അമ്പുകളും മൃദുവാക്ക് ഇവയുള്ള (നീയല്ലാതെ കരുണക്കടലേ! അഭീഷ്ടങ്ങളെ തരുന്നവനേ! സൗമ്യവാക്കായവനേ (നീയല്ലാതെ....

സംഗീതരസിക! രാഗദേ്വഷങ്ങളില്ലാത്തവനേ! ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ (നീയല്ലാതെ........)

ലൗകീക സുഖത്തിലും സ്വർഗ്ഗസുഖത്തിലും ഉപരിയായിട്ടുള്ളതാണ ശ്രീരാമ സ്മരണത്താലുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദം എന്നാണ് ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം. ഭഗവാൻ സുന്ദരനും ചാപപാണിയും പ്രതാപിയുമാണെങ്കിലും ഭക്തവത്സലൻ കൂടിയാണെന്ന് സ്വാമികൾ ഇതിൽ ഭംഗിയായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

'ശരചാപമു' ഏകവചനമായതുകൊണ്ട് കരചാപമു ആയിരിക്കമെന്ന അഭിപ്രായമുണ്ട്. കരുണാരസപരി പൂർണ്ണ എന്നു രണ്ടു സംബോധനകളായി വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. അപ്പോൾ കരുണാരസത്തിനു കരുണാകരനെന്നു അർത്ഥം കല്പിക്കണം.

95

പന്തുവരാളി—രൂപകം

പ. നിന്നെ നെറ നമ്മിനാനുരാ ഓ രാമ രാമയ്യ (നി)

അ. അന്നി കല്ലലനചു നാഡിപാഡിവേഡി
പന്നഗശയന! നേ ചിന്നതനമുനാഡേ (നി)

ച. വേദശാസ്ത്ര പുരാണ വിദ്യലചേ ഭേ
വാദമുലു ദീരക ഭ്രമയു വാലജൂലി (നി)

നിന്നെ—നിന്നെ; നെറ—തികച്ചും; നമ്മിനാനു— വിശ്വസിച്ചിട്ടുണ്ട്; രാ—സ ബോധനാശബ്ദം; രാമ! രാമയ്യ! അന്നി—(കാണുന്നതു) എല്ലാം; കല്ലലു—

കളവു, മിഥ്യം; (മായ); അനുചുനു—എന്നുവെച്ച്; ആഡി പാഡി—ആടി യും; വേഡി-പ്രാർത്ഥിച്ചും; പന്നഗശയന! നേ—ഞാൻ; ചിന്നതനമു—ചെറുപ്രായം; നാഡേ—മുതൽ വേദശാസ്ത്രപുരാണ വാദ്യലചേ—വേദശാസ്ത്ര പുരാണങ്ങളും അറിവും (സംബന്ധിച്ച) ഭേദവാദമുല-വിവിധ തർക്കങ്ങൾ; ദീരക-തീരാതെ; ഭ്രമയു വിരല-ഉഴലുന്നവരെ; ജൂചി-കണ്ടു.

അല്ലയോ രാമ! രാമയ്യ! ഇതെല്ലാം അസത്യ (അനിത്യം മാഥ്യം) യെന്നു തോന്നി ഞാൻ ചെറുപ്പം മുതൽ തന്നെ ആടിയും പാടിയും പ്രാർത്ഥിച്ചും നിന്നെത്തന്നെ വിശ്വസിച്ചു ശേഷശായിൻ! വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളും പഠിച്ചവർ അവരുടെ തർക്കങ്ങൾ തീരാതെ ഭ്രമിച്ചിരിക്കുന്നതും ഞാൻ കണ്ടു.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതാണു ചേർത്തത്.

96

ധന്യാസി—ചാപു

പ. നീ ചിത്തമു നിശ്ചലമു നിർമ്മലമനി
നിന്നെ നമ്മിനാനു (നീ)

അ. നാ ചിത്തമു വഞ്ചന ചഞ്ചലമനി
നനു വിഡനാഡകുമീ ശ്രീരാമാ! (നീ)

ച. ഗുരുവു ചില്ലഗിഞ്ജഗുരുവേ ഭ്രമരമു
ഗുരുഡേ ഭാസ്കരുഡു ഗുരുഡേ ഭദ്രുഡു
ഗുരുഡേ യുത്തമഗതി ഗുരുവു നീ വനുകൊണ്ടീ
ധരനു ദാസുനി ബ്രോചു ത്യാഗരാജനുത! (നീ)

നീ—നിന്റെ; ചിത്തമു-മനസ്സ്; നിശ്ചലമു-ഇളകാത്തത്; ദൃഢമായതു; നിർമ്മലം— ശുദ്ധം; അനി—എന്നു; നിന്നേ നമ്മിനാനു—ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു; നാ—എന്റെ; ചിത്തമു; വഞ്ചനചഞ്ചലമനി—ചതിയും ചാപല്യവും എന്നു; നനു—എന്നെ; വിഡനാഡകുമീ—ഉപേക്ഷിക്കരുതു; ശ്രീരാമ! ഗുരുവു-ഗുരു; ചില്ലഗിഞ്ജ—(വെള്ളം ശുദ്ധിയാക്കുന്ന) തേററാമ്പരൽ; ഗുരുവു; ഭ്രമരമു-വണ്ട്; ഗുരുഡേ ഗുരുവു) ഗുരു; ഭാസ്കരുഡു—സൂര്യൻ: ഗുരുഡേഭദ്രുഡു—മംഗളം ചെയ്യുന്നവൻ: ഗുരുവേ ഉത്തമഗതി—ശ്രേഷ്ഠമായ പ്രാപ്യസ്ഥാനം; ഗുരുവു നീവനുകൊണ്ടീ (ഗുരുവു + നീവു + അനുകൊണ്ടീ) ഞാൻ തീർച്ചയാക്കി; ധരനു—ലോകത്തിൽ; ദാസുനി—ദാസനെ; ബ്രോവു—രക്ഷിച്ചാലും.

നിന്റെ മനസ്സ് ഇളകാത്തതാണെന്നും നിർമ്മലമാണെന്നും അറിഞ്ഞിട്ട് നിന്നെ ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു എന്റെ മനസ്സ ചതിയും അസ്ഥിരതയും നിറഞ്ഞതാണെന്ന കാരണത്താൽ എന്നെ തള്ളിക്കളയരുതേ ശ്രീരാമ! (വെള്ളത്തിലെ അഴുക്കു കളയുന്ന) തേററാമ്പരൽ പോലെ ഗുരു മനസ്സു ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു; വണ്ടുപോലെയാണു ഗുരു (ഭ്രമര കീട ന്യായം കൊണ്ടു കുട്ടിപ്പാക്കിയ പുഴുവിനെ തന്റെ സാമീപ്യം കൊണ്ടു ഗുരു തന്നെപ്പോലെയാക്കുന്നു.) ഗുരു (അജ്ഞാനമാകുന്ന ഇരുട്ടിനെ നശിപ്പിക്കുന്ന) സൂര്യനാണു ഗുരു നന്മയുടെയും ശുഭത്തിന്റെയും മൂർത്തിഭാവമത്രേ ഗുരുപാദലക്ഷ്യം അതൊന്നാണ്. അങ്ങനെയുള്ള ഗുരു ഈ ലോകത്തിൽ നീ തന്നെ ഭക്തനായ എന്നെ കാത്തരുളിയാലും.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പല്ലവിയിൽ നിർമ്മലമുനിശ്ചലമനി എന്നു കാണുന്നു; ചരണത്തിൽ 'ഗുരുഡേയുത്തമഗതി' എന്നു കാണുന്നതുമില്ല.

97

സൗരാഷ്ട്രം—ആദി

പ.	നീ നാമരൂപമുലകു നിത്യജയമംഗളം	(നീ)
അ.	പവമാനസുതുഡുപട്ടു പാദാരവിന്ദമുലകു	(നീ)
ച. 1.	പങ്കജാക്ഷി നെലകൊന്ന യങ്കയുഗമുനകു	(നീ)
2.	നലിനാരി ഗേരു ചിരു നിവ്വുഗല മോമുനകു	(നീ)
3.	നവമുക്താഹാര മുല്ല നടിയിഞ്ചുയുരമുനകു	(നീ)
4.	പ്രഹ്ളാദ നാരദാദി ഭക്തലു പോഗഡുചുണ്ഡു	(നീ)
5.	രാജീവനയന! ത്യാഗരാജവിനുതമൈന	(നീ)

നിന്തിരുവടിയുടെ നാമത്തിനും രൂപത്തിനും എന്നെന്നും ജയവും മംഗളവും ഭവിക്കട്ടെ!

വായു പുത്രനായ ഹനുമാൻ പിടിച്ചിട്ടുള്ള പാദാരവിന്ദങ്ങൾക്കും (നീനാമ

സീതാദേവിയിരിക്കുന്ന മടിക്കും

ചന്ദ്രകാന്തിയെ അതിശയിക്കുന്ന പുഞ്ചിരിയുള്ള മുഖത്തിനും

മുത്തുമാലകൾ പ്രകാശിക്കുന്ന തിരുമാറിടത്തിനും

പ്രഹ്ളാദൻ നാരദൻ മുതലായ ഭാഗവതോത്തമന്മാർ സ്തുതിക്കുന്ന താമരക്കണ്ണാ!

ത്യാഗരാജൻ സ്തുതിക്കുന്ന നിന്റെ നാമരൂപങ്ങൾക്കു മംഗളം!

98

സാരംഗ-ഝമ്പ

പ.	നീ വാഡനേ ഗാന നിഖിലലോകനിദാന! നിമിഷ മോർവ ഗലനാ?	(നീ)
അ.	ദേവാദിദേവ! ഭൂദേവ വരപക്ഷ! രാ– ജീവാക്ഷ! സാധുജനജീവന! സനാതന!	(നീ)
ച.	സത്യമ്പു നിത്യമ്പു സമരമുന ശൗര്യമ്പു അത്യന്ത രൂപമ്പു നമിത ബലമു നിത്യോത്സവമ്പു ഗല നീകുനിജ ദാസുഡനീ തഥ്യമ്പു ബലകു ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത	(നീ)

നീവാഡനേ–നിന്റെയാണു ഞാൻ (നിന്റെ ആളാണു ഞാൻ); കാന–അതിനാൽ; നിഖില ലോകനിദാന–എല്ലാ ലോകത്തിനും കാരണഭൂതൻ ആയവനേ! നിമിഷമു–ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും; ഓർവഗലനാ–സഹിക്കുമോ; ദേവാ

ദിദേവ! ഭൂദേവവരപക്ഷ—ബ്രാഹ്മണരോട ദാക്ഷിണ്യമുള്ളവനേ! രാജീവാക്ഷ! സാധുജനജീവന! സജ്ജനത്തിന ആശ്രയമായവനേ! സനാതന- ശാശ്വതമായനനേ! സത്യംപു—സത്യം; നിത്യമ്പു—നിത്യം; സമരമുന—യുദ്ധത്തിൽ; ശൗര്യംപു—ശൗര്യം; അത്യന്തരൂപംപു—ദിവ്യമോഹനരൂപ: അമിതബലമു—അസാധാരണമായ ശക്തി; നിത്യോത്സവംപു—നിത്യോത്സവം; ഗല—ഉള്ള; നീകു—നിനക്ക; നിജദാസുഡനി—യഥാർത്ഥ ദാസനാണെന്ന; തഥ്യംപു—സത്യം; ബലുക—പറയുന്നു; ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത!

നിഖിലലോകനിദാന! ഞാൻ നിന്റെ ആളാണ നിന്നെ പിരിഞ്ഞു ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും എനിക്ക സഹിക്കാനാകുമോ? ദേവാദിദേവ: ഭൂദേവവര പക്ഷ! സാധുജനജീവന! സനാതന! സത്യവും നിത്യവും പോർക്കളത്തിൽ ശൗര്യവും സുന്ദരരൂപവും ഒന്നെന്നില്ലാത്ത ശക്തിയും, നിത്യോത്സവും എല്ലാം ചേർന്ന നിന്തിരുവടിക്ക യഥാർത്ഥ ദാസനാണെന്ന (ഞാൻ) സത്യമായി പറയുന്നു. അല്ലയോ ത്യാഗരാജാർച്ചിത!

99

ബേഗഡ—ചാപ്പു

പ. നീവേരാ കുലധനമു സന്തതമു
നീവേരാ ജീവനമു (നീ)

അ. ഈ വരകു തെലിയകുന്ന നാ നേരമു
ദേവര! ക്ഷമജേസി ദയതോ നേലുകോര (നീ)

ച. രാഘവ! സർവ്വോന്നത സ്വപ്രകാശ!
രമണീയകര പാടിതലങ്കേശ്വര!
ത്യാഗരാജവര ഹൃദയ നിവേശ!
തരണിശശാങ്ക ലോചന! ജാനകീശ! (നീ)

നീവേരാ—നീ തന്നെ(ആണ്); കുലധനമു—കുടുംബസ്വത്തു്; സന്തതമു—എന്നും; എല്ലാകാലത്തും; നീ വേരാ;ജീവനമു—ജീവൻ; ഈ വരകു—ഇന്നേവരെ; തെലിയകുന്ന—ബോദ്ധ്യപ്പെടാതെ; നാ—എന്റെ; നേരമു—തെററ്, കുററം; ദേവര! പ്രഭോ! ക്ഷമജേസി-പൊറുത്തുകൊണ്ട്; ദയതോ—കരുണയോടെ; ഏലു കോര—അനുഗ്രഹം തന്നാലും; രാഘവ! സർവ്വോന്നത—എല്ലാത്തിൽ ഉപരിയായവനേ! സ്വപ്രകാശ—തനിയേ ശോഭിക്കുന്നവനേ രമണീയകര പാടിത ലങ്കേശ്വര—സുന്ദരമായ ബാഹുവിനാൽ രാവണനെ ജയിച്ചവനേ! ത്യാഗരാജ വരഹൃദയനിവേശ-ത്യാഗരാജന്റെ ശ്രേഷ്ഠമായ മനസ്സിൽ കുടികൊണ്ടവനെ! തരണിശശാങ്കലോചന-സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയവനേ!ജാനകീശ—സീതാപതേ!

നിന്തിരുവടി മാത്രമാണെന്റെ കുടുംബസ്വത്തു് എല്ലാ കാലത്തും എന്റെ ജീവനും നിന്തിരുവടി തന്നെ. ഇതേവരെ ഇതറിയാതിരുന്നതു എന്റെ തെററു തന്നെ. (ശ്രീരാമ!) എന്റെ തെററു പൊറുത്തു എന്നെ കനിവോടെ അനുഗ്രഹിച്ചാലും.

മൂന്നുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ ഇതിൽ ചേർത്തതു്.
പാഠഭേദം— അനുപല്ലവിയിൽ—തെലിയകുന്ത നേരമു.

100

മാളവി—ആദി

പ.	നെനരുഞ്ചിനാന അന്നിടികി നിദാനഡനി നേന നീദ്ദപൈ	(നെ)
അ.	ഘനഘജീമൂതാഗ്ലഗ! ജലധിഗംഭീര! നീപാദമുലപൈ	(നെ)
ച.	കലിലോ മാടല നേർച്ചുകൊനി കാന്തലന തനയുല ബ്രോചുടകൈ ശിലാത്മുഡൈ ബലുക്ക നേരനര ശ്രീത്യാഗരാജാപ്ത! നീയെഡ	(നെ)

നെനരു—പ്രേമം; ഉഞ്ചിനാനു—ഞാൻ വെച്ചു; അന്നിടികി—എല്ലാററിനും; നിദാനഡനി—ആദികാരണമെന്നു നേനു—ഞാൻ; നീദ്ദപൈ—നിന്മേൽ; നിന്നിൽ; ഘനാഘ ജീമൂ തശ്ലഗ (ഘന+അഘ+ജിമൂതം+ആശ്ലഗ) കൊടിപാപങ്ങ(ളെ ഇല്ലാതാക്കുന്ന)ൾക്കു കാററു പോലെയായവൻ; ജലധിഗംഭീര—സമുദ്രത്തിൻെറ ഗാംഭീര്യമുള്ളവൻ (സംബോധന) നീപാദമുലപൈ—നിൻെറ കാലടികളിന്മേൽ; കലിലോ—ഈ കലിയുഗത്തിൽ; മാടല നേർച്ചു കൊനി—വാക്കുകൾ പഠിച്ചിട്ട്; കാന്തലനു—ഭാര്യമാരെ; തനയുല—സന്താനത്തെ; ബ്രോചുഡകൈ—സംരക്ഷിക്കുവാനായി; ശിലാത്മുഡൈ—കഠിനഹൃദയനായി; പലുക—പറയുക—പറയുക;നേരനര—സാദ്ധ്യമല്ല. ശ്രീത്യാഗരാജാപ്ത—ത്യാഗരാജനുമിത്രം നീയെഡ—നിന്നിൽ

ലോകങ്ങൾക്കെല്ലാം ആദി കാരണം നിന്തിരുവടിയായതുകൊണ്ട് അങ്ങയുടെ പാദങ്ങളിൽ ഞാൻ മനസ്സർപ്പിച്ചു. അല്ലയോ പാപനാശന! ഇക്കലികാലത്തു (മററുള്ളവരെപ്പോലെ) ഭാര്യമക്കളെ പുലത്തുവാനായി കഠിനഹൃദയനായി അസത്യങ്ങൾ പറഞ്ഞു ജീവിതം നയിക്കുക എന്നാൽ സാദ്ധ്യമല്ല. ശ്രീത്യാഗരാജൻെറ മിത്രമേ.

ഇവിടെ ത്യാഗരാജപദത്തിനു ശിവൻ എന്ന അർത്ഥം യോജിക്കുന്നതാണ്.

101

കർണ്ണാടകബിഹാക്—ആദി

പ.	നേനെന്ദു വെതുകുദുരാ? ഹരി	(നേ)
അ.	ആനാലുഗ്ഗ മോമുലവാനി മൊററ നാലഗിഞ്ചരാനി നിന്നു	(നേ)
ച.	കലുഷാത്മുഡൈ ദുഷ്കർമ്മയുതുഡൈ പലുമാരു ദുർഭാഷിയൈ ഇലലോ ഭക്താഗ്രേസ രുല വേഷിയൈ ത്യാഗരാജപൂജിത!	(നേ)

നേനു–ഞാൻ; എന്തു–എവിടെ; വെതുകദരാ–തേടിപ്പോകനു; ഹരി! ആ–ആ; നല്ഗു മോമുലവാനി–നാന്മുഖന്റെ (ബ്രഹ്മാവിന്റെ); മൊറനു–നിലവിളിയെ; ആലഗിഞ്ചി–കേട്ടിട്ട്; രാന–വരാത്ത, വരാതിരുന്ന; നിന്നു–നിന്നെ; കലുഷാത്മുഡൈ– ദുഷ്ടതനിറഞ്ഞ മനസ്സോടും; ദുഷ്കർമ്മമുല്ലു ചേസി–പാപങ്ങളും ചെയ്തു; പലുമാരു–പലപ്പോഴും; ദൂഷിഞ്ചിനയെ–ദൂഷണം ചെയ്തു; ഇലലോ–ലോകത്തിൽ; ഭക്താഗ്രേസരുഡവേഷിയൈ–മഹാഭക്തന്റെ വേഷം ധരിച്ചു; ത്യാഗരാജപൂജിത!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

നാലുമുഖമുള്ള ബ്രഹ്മാവിന്റെ നിലവിളി കേട്ടിട്ടുകൂടി വരാതിരുന്ന (വിളികേൾക്കാതിരുന്ന) നന്തിരുവടിയെ ഞാൻ എവിടെ തിരയും? ഹരേ! ദുഷ്ടതനിറഞ്ഞ മനസ്സോടുംകൂടി പാപകർമ്മങ്ങളും ചെയ്തും പലപ്പോഴും അന്യരെ ദൂഷിച്ചു സംസാരിച്ചും വലിയ ഭക്തനാണെന്നു (പുറമെയ്യു നടിക്കുന്ന) ഈ ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനെ (ഞാൻ എവിടെ തിരയും—)

കുട്ടകുടുംബത്തിന്റെ സാമ്പത്തികനില മെച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി രാജസേവയ്ക്കു സ്വാമികൾ പോകാതിരുന്നതു കാരണം ജ്യേഷ്ഠസഹോദരന്റെ വിരോധത്തിനു കാരണമായി എന്നും, ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹം സ്വാമികൾ പൂജിച്ചിരുന്ന ശ്രീരാമവിഗ്രഹം എടുത്തു കാവേരിനദിയിലേയ്ക്കു വലിച്ചെറിഞ്ഞു എന്നും സ്വാമികൾ നഷ്ടപ്പെട്ട വിഗ്രഹം കിട്ടുവാൻ വളരെ മുങ്ങിത്തപ്പി കിട്ടാതെ അത്യന്തം വിഷമിച്ചു എന്നും, നൈരാശ്യത്തോടുകൂടി 'എന്തു ദാഗിനാഡോ' (തോഡി) എന്ന കീർത്തനവും മററും രചിച്ചുവെന്നു ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ആ കീർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണിതും എന്നു പറയുന്നു. പരമാർത്ഥം എന്തായിരുന്നാലും തത്വാന്വേഷിയായ ഒരു മുമുക്ഷുവിന്റെ ചിന്തയായിട്ട് ഇതിനെ കണക്കാക്കാം.

ഭാഗവതപുരാണത്തിൽ ലോകോല്പത്തിയെപ്പററി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കല്പാവസാനത്തിൽ പ്രളയപയോധിയിൽ ഭഗവാൻ ശേഷശായി യോഗനിദ്രയിൽ നിന്നുണർന്നു; ഭഗവാന്റെ നാഭി പത്മത്തിൽ നിന്നും ബ്രഹ്മദേവനുണ്ടായി. ആരെയും യാതൊന്നും കാണാതെ പരിഭ്രമിച്ചു ബ്രഹ്മാവു നിലവിളി എന്നിട്ടും കാണാഞ്ഞപ്പോൾ ബ്രഹ്മാവു വളരെക്കാലം തപസ്സുചെയ്തു. മഹാവിഷ്ണു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട സൃഷ്ടികർമ്മം നടത്തുവാനുള്ള നിർദ്ദേശവും ഉപദേശവും ബ്രഹ്മാവിനു നൽകി.

തന്റെ മകന്റെ നിലവിളികേട്ടു വരാതിരുന്ന മഹാവിഷ്ണു എന്റെ മുമ്പിൽ വരുമോ? ഇച്ഛ മനോവാക്കായങ്ങളുടെ ശുദ്ധിയാണു സാധകനു അവശ്യം വേണ്ടതെന്നാണു ആത്മഗർഹണപരമായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം.

രാഗം ഹരികാംഭോജി എന്നു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ.

102

വരാളി—ആദി

പ. നോരേമി ശ്രീരാമ നിന്നാഡ (നോ)

അ. സാരെ സാരെകുനു പാപകർമ്മമുല
സല്പചുനണ്ഡു നാവണ്ടി വാനികി (നോ)

ച. പാപുലാരു ഗ്രുരു വശ്യുലുഗാക
പണ്ഡ്ലി ഗിലിഞ്ചുചു ദരുണലകൈ സീ
താപതി നിജ ഭക്‌തിയു ദെലിയനി
ത്യാഗരാജനികി യൊരുലകൈ (നോ)

നോരു–വായ; ഏമി–എന്തിനു; നിന്നാഡ(നിന്നു + ആഡ) പറയുക; സാരെ സാരകനു–എല്ലാസ്സോഴം; പാപകർമ്മുലു–പാപകർമ്മങ്ങൾ; സല്പുചുന്ന ണ്ഡു–ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന; നാവണ്ടി–എന്നെപ്പോലെ; വാനികി–ഇരിക്കുന്നവനു; പാപുലാര്ഗ്രുരു(പാപുലു + ആർഗ്രുരു) ആറുപാപങ്ങളെ; (കാമാദികൾ) വശ്യുലുഗാക–വശപ്പെട്ടത്താതെ; പണ്ഡ്ലിഗിലിഞ്ചുചു–പല്ലിളിച്ചുകാട്ടി (ചിരിച്ചു)ദരുണലകൈ (തരുണലകൈ) യുവതികളോട്; സീതാപതി–ശ്രീരാമ നിജഭക്തിയു–ശ്രീരാമനിൽ സദ്ഭക്തി; ദെലിയനി–അറിയാതെ. ത്യാഗരാജനികി–ത്യാഗരാജനും; ഒരുലകൈ–മററുള്ളവർക്കും

എന്നെപ്പോലെ സദാ പാപകർമ്മം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനു നിന്നെ കുററം പറയുന്ന നാവു ഏതു്?

(കാമക്രോധാദികളായ) ആറു ശത്രുക്കളെ ജയിക്കാതെ ചെറുപ്പക്കാരികളെ നോക്കി ചിരിച്ചും സീതാപതിയായ ശ്രീരാമൻെറ ഭക്തിയറിയാതെയും ഉള്ള ത്യാഗരാജനും മററുള്ളവർക്കും (നിന്നെക്കുററപ്പെടുത്തുന്ന നാവെവിടെ)

ആത്മസമർപ്പണപരമായ കീർത്തനം.

103

ഖരഹരപ്രിയ—ത്രിപുട

പ. പക്കല നിലബഡി ഗൊലിചേ
മുച്ചട ബാഗദെല്പ രാദാ? (പ)

അ. ചുക്കലരായനി ഗേരു മോമുഗല
സുദതി സീതമ്മ സൗമിത്രി രാമുനി കിരു (പ)

ച. തനവുചേ വന്ദന മൊനരിഞ്ചു യുന്നാരാ?
ചനവുന നാമകീർത്തന സേയുചുന്നാരാ?
മനസുന ദലചി മൈമറചി ചുന്നാരാ
നെനരുഞ്ചി ത്യാഗരാജുനിതോ ഹരിഹരിമീരിരു (പ)

പക്കല–ഭാഗ (വശ)ങ്ങളിൽ; നിലബഡി–നിന്നിട്ടു; ഗൊലിചേ–സേവിക്കുക; മുച്ചട–അഴക് ബാഗ–നല്ലവണ്ണം; ദെല്പരാദാ–പറഞ്ഞു (വെളിവാക്കി) തരാല്ലേ; ചുക്കലരായനി–നക്ഷത്രേശനെ (ചന്ദ്രനെ); ഗേരു (കേരു) പരിഹസിക്കുന്ന (അതിശയിക്കുന്ന) മോമുഗല–മുഖമുള്ള സുദതി–സുന്ദരി; സീതമ്മ–സീതാദേവി, സൗമിത്രി–ലക്ഷ്മണൻ (സംബോധന) രാമുനികി–ശ്രീരാമൻെറ ഇരു–രണ്ടു തനവുചേ–ദേഹംകൊണ്ടു; വന്ദനമു–വന്ദനം, നമസ്കാരം, ഒനരിഞ്ചുചുന്നാ–ചെയ്യുന്നുണ്ടോ; ചനവുന–േപ്രമത്തോടെ; നാമകീർത്തനം, നാമസങ്കീർത്തനം; സേയുചുന്നാരാ–ചെയ്യുന്നുണ്ടോ;

മനസ്സുന–മനസ്സിൽ; ദലചി (തലചി) വിചാരിച്ചിട്ട്; മൈമരചി–ആത്മവിസ്മൃതിയോടെ, തന്നത്താൻ മറന്നു; ഉന്നാരാ–നിങ്ങളാണോ? നെനരുഞ്ചി കനിവോടെ; ത്യാഗരാജ്ഞനിതോ– ത്യാഗരാജനോട് ഹരിഹര!, മിരിരു(മീരു+ഇരു) നിന്റെ ഇരു (വശത്തും........

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്ന മുഖകാന്തിയുള്ള സുന്ദരിയായ സീതാദേവി! അല്ലയോ ലക്ഷ്മണ! ശ്രീരാമന്റെ ഇരുവശത്തും അഴകോടെ നിന്നുകൊണ്ട് ഏതുവിധമാണ് (നിങ്ങൾ) തിരുവടിയെ സേവിക്കുന്നതെന്നു വിശദമായി പറഞ്ഞുതരുമോ?

നിങ്ങൾ ഭഗവാനെ ദേഹംകൊണ്ടു വന്ദനം (നമസ്കാരം) ചെയ്യുന്നുണ്ടോ? സംതൃപ്തിയോടെ നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുകയാണോ? ആത്മവിസ്മൃതിയോടെ ധ്യാനിക്കുകയാണോ? ദയയോടെ ത്യാഗരാജനോട്ട പറഞ്ഞാലും.

ശുദ്ധപാഠം പ്രക്കലനിലബഡി എന്നാണ്. പക്ഷേ തമിഴ്നാട്ടിൽ പ്രദേശത്തും പക്കല നിലബഡി എന്നുതന്നെയാണ് പാടി വരുന്നതു്.

ശ്രീരാമഭക്തന്മാരിൽ പ്രഥമസ്ഥാനം സീതയ്ക്കും ലക്ഷ്മണനുമാണല്ലോ. അവരെ സംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് ഈ കീർത്തനം. ഭക്തദാസനെന്നു ഭാവിച്ചുകൊണ്ട് തന്റെ ഇഷ്ടദേവതാ പ്രീതിക്ക ഏതു വിധത്തിലുള്ള സേവയാണു ഉത്തമമെന്നു സ്വാമികൾ ചോദിക്കുകയാണു? മനസ്സുകൊണ്ടുള്ള ധ്യാനം, വാക്കുകൊണ്ടുള്ള നാമസങ്കീർത്തനം, ദേഹം കൊണ്ടുള്ള നമസ്കാരം ഇതിലേതാണ് ഉത്തമമെന്നു സ്വാമികൾക്കറിയണം. ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ധ്യാനശ്ലോകങ്ങളിൽ സീതയും ലക്ഷ്മണനും കൂടെ ഉണ്ടെന്നു സ്മരിക്കേണ്ടതാണ്

104

സാളഗഭൈരവി—ആദി

പ.	പദവിനീ സദ്ഭക്തിയു ഗല്ഗുടേ	(പ)
അ.	ചദിവി വേദശാസ്ത്രോപനിഷത്തുല	
	സത്ത തെലയി ലേനിദിപദവിയാ?	(പ)
ച.	ത്യാഗരാജനുതുഡൗ ശ്രീരാമുനി	
	തത്വമു തെലിയനി ദൊക പദവിയാ?	(പ)

പദവി–പദവി, സ്ഥാനം; നീസദ്ഭക്തിയു–നിന്നോടുള്ള സദ്ഭക്തി; കല്ഗുടേ–ഉണ്ടാവുക, ചദിവി(യു) പഠിച്ചിട്ട, വായിച്ചിട്ട; വേദശാസ്ത്രോപനിഷത്തുല–വേദങ്ങളുടെയും ശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും ഉപനിഷത്തുകളുടെയും; സത്ത–സാരം; തെലിയലേനി+അദി–അറിയാതിരിക്കുന്നതു്; ത്യാഗരാജനുതുഡൗ–ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ ആയ; ശ്രീരാമുനി–ശ്രീരാമന്റെ; തത്വമു–തത്വം; തെലിയനിദൊക–അറിയാതിരിക്കുന്നതു. പദവിയാ–പദവിയാകുമോ.

പദവിയെന്നാൽ ഉന്നതസ്ഥാനം.

നിന്നോട് യഥാർത്ഥമായ ഭക്തിയുണ്ടായാൽ മാത്രമാണ് നല്ല പദവിയിലെത്തുന്നതു് വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും ഉപനിഷത്തുക്കളും പഠിച്ചാലും (അവയിലെ) സാരം അറിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അതു പദവിയാകുമോ? ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്ന ശ്രീരാമന്റെ തത്വം അറിയാതിരിക്കുന്നതു ഒരു പദവിയാകുമോ? (ഇല്ല)

നാലു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു ഇതിൽ ചേർത്തതു്

105

വാഗധീശ്വരി—ആദി

പ. പരമാത്മുഡു വെലുഗു മുച്ചട
ബാഗ ദെലുസു കോരെ (പ)

അ. ഹരിയട ഹരുഡട സുരുലട നരുലട
യഖിലാണ്ഡ കോട്ടലട യന്ദരിലോ (പ)

ച. ഗഗനാനില തേജോ ജലഭൂ മയമഗു
മൃഗഖഗ നഗതരു കോട്ടലലോ
സഗുണമുലോ വിഗുണമുലോ സതതമു
സാധുത്യാഗരാജാദിയ! ശ്രിതുലലോ (പ)

പരമാത്മുഡു—പരമാത്മാവു; പെലുഗു— പ്രകാശിക്കുന്നു; മുച്ചട—അഴക്; ബാഗ—നല്ലവണ്ണം; ദെലുസുകോര—അറിഞ്ഞുകൊണ്ടാലും; ഹരിയട—വിഷ്ണുവത്രെ; (വിഷ്ണു എന്നു പറയുന്നു); ഹരുഡട-ശിവനത്രെ; സുരുലട-ദേവനെന്നു പറയുന്നു; നരുലട—മനുഷ്യനെന്നു പറയുന്നു; അഖിലാണ്ഡ കോട്ടലട—ബ്രഹ്മാണ്ഡകോടികളെന്നും പറയുന്നു, അന്തരിലോ—എല്ലാത്തിലും; സർവ്വവസ്തുക്കളിലും; ഗഗനാനില—ആകാശം, വായു; തേജോ ജലഭൂമയമു—അഗ്നി. വെള്ളം, ഭൂമി; അഗു—ആയുള്ള മൃഗ ഖഗനഗതരു കോട്ടലലോ—മൃഗപക്ഷിമലവൃക്ഷ കോകളായ; സഗുണമുലോ-സഗുണമെന്നും; വിഗുണമുലോ—വിഗുണമെന്നും, നിർഗ്ഗുണമെന്നും; സതതമു—എപ്പോഴും, സാധുത്യാഗരാജാദ്യാശ്രിതുലലോ—ത്യാഗരാജനെപ്പോലെയുള്ള സജ്ജനം ആശ്രയിക്കുന്നതുമായ (പരമാത്മുഡു)

എല്ലാററിലും പരമാത്മാവു (ഈശ്വരൻ) വിളങ്ങുന്ന അഴകിയ കാഴ്ചയെ നല്ലവണ്ണം കണ്ടുകൊാംവിൻ.

അതിനെ വിഷ്ണുവെന്നും ശിവനെന്നും മനുഷ്യനെന്നും അഖിലാണ്ഡകോടിയെന്നും പറയുന്നു. ആകാശം, വായു; അഗ്നി, ജലം, ഭൂമി എന്നിവയിലും പക്ഷിമൃഗാദികളിലും, മല, മരം എന്നിവകളിലും, (സത്വാദി) ഗുണമുള്ളവയിലും നിർഗ്ഗുണമായതിലും അതിനെ (പരമാത്മാവിനെ) ശരണം പ്രാപിച്ച ത്യാഗരാജനെപ്പോലെയുള്ള സജ്ജനത്തിലും (പരമാത്മാവു ശോഭിക്കുന്നു....

അന്തരിലോ എന്ന അനുപല്ലവിയുടെ ഒടുവിലത്തെ പദം പല്ലവിയോടു ചേർത്തു അന്വയിക്കണം. സർവ്വചരാചരങ്ങളിലും നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവനാണ് ഈശ്വരൻ.

ഈ കീർത്തനവും മനോഹരി രാഗത്തിലുള്ള ''പരിതാപമു'' എന്നതു മാണ് സ്വാമികൾ ഒടുവിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു വിശ്വസിച്ചുവരുന്നു.

106

മന്ദാരി—ആദി

പ. പരലോക ഭയമുലേക
ഭവപാശ ബദ്ധുലയ്യേദരു (പ)

അ. കരിരാജി ശൃംഗാരരാമ ശിബി–
കാദ്യുലെല്ല മന കേ ഗലിഗെനനി (പ)

ച. കൊന്ന കാന്തലനു കന്നബിഡ്ഡലനു
വന്നെ ചീരലനു വാനഗ്രുഡിസെലനു
നിന്നഗാ ഗനി ദൈവലോകമനി
തന്നുകോള്ളുയോ ത്യാഗരാജനുത! (പ)

പരലോക ഭയമുലേക—പരലോകഭയം കൂടാതെ; ഭവപാശബദ്ധലു—സംസാരമാകുന്ന പാശത്താൽ കെട്ടപ്പെട്ടവർ: അയ്യെദരു — ആയിത്തീരുന്നു, കരിരാജി—ആനക്കൂട്ടം; ശൃംഗാരാമ (ലു) സുന്ദരിമാർ; ശിബികാദലു—പല്ലക്കുകൾ; എല്ലാം—എല്ലാം, മനകേ (മനകു+ എ) ഞങ്ങൾക്ക മാത്രം, ഗലിഗെനനി (കലിഗെനു + അനി) കൈവലമുള്ളതാണെന്നു, കൊന്നകാന്തലനു—ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ച സ്ത്രീകളെ, കന്നബിഡ്ഡലനു—ജനിച്ച കുട്ടികളെ, വന്നെ ചീരലനു—നിറച്ചകാട്ടുള്ള ചേലകളെ, വാനഗ്രുഡിസെലനു—വലിയ വസ്ത്രങ്ങളെ. നിന്നഗാ—സ്ഥിരം, ശാശ്വതം, ഗനി(കനി) കണ്ടിട്ട്. വിചാരിച്ച്, ദൈവലോകമനി—ദേവലോകമെന്നു, തന്നുകൊള്ളുലോ-തന്നെത്താൻ കുടുങ്ങുന്നു, പാട്ടപെടുന്നു. ത്യാഗരാജനുത!

പരലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം (ഒട്ടും) ഇല്ലാതിരുന്നാൽ (ജനങ്ങൾ) സംസാരമാകുന്ന പാശത്താൽ കെട്ടപ്പെട്ടവരായിത്തീരുന്നു ആനക്കൂട്ടം, സുന്ദരിമാർ, പല്ലക്കുകൾ മുതലായവ തങ്ങൾക്ക മാത്രമുള്ളതാണെന്നു വിചാരിച്ച (വലിയവരെന്ന ഭാവത്തിൽ സംസാരത്തിൽ പെട്ടഴലുന്നു.) ഭാര്യമാരായിട്ടുള്ള സ്ത്രീകളേയും തനിക്കുണ്ടായ സന്താനങ്ങളേയും വിചിത്രമായ വസ്ത്രങ്ങളേയും വലിയ വീടുകളേയും സന്തോഷത്തോടെ നോക്കി ഇതുതന്നെ ദേവലോകം എന്നുവെച്ച് (സംസാര) വലയിൽ കുടുങ്ങിപ്പോകുന്നു. ത്യാഗരാജനുത!

പാഠഭേദം—അനുപല്ലവിയിൽ കരിരാജിക്കു കരിവാജി (ആന, കുതിര) എന്നും ശൃംഗാരാമ എന്നതിന്നു ശൃംഗാരാമ(പൂഞ്ചോല, ഉദ്യാനം)എന്നും കൊന്നകാന്തലനു—വിലയ്ക്കുവാങ്ങിയ സ്ത്രീകളെന്നും, കോണ ബിഡ്ഡലനു വികൃതി കുട്ടികളെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.

കൂടാതെ പല്ലവിയും ബദ്ധുലയ്യെദരു എന്നതിന്നു ബദ്ധുലൈയെദരു എന്നും ഒരു പാഠഭേദം കാണുന്നുണ്ട് അർത്ഥം ഒന്നു തന്നെ.

'തന്നുകൊള്ള' എന്നാൽ കൈകാലിട്ടടിക്കുക. തലപുകഞ്ഞു ചിന്തിക്കുക എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട്, ഇവിടെ ലൗകിക വിഷയങ്ങളിൽ മുഴുകിപ്പോവുക എന്നർത്ഥം.

107

സാവേരി—ആദി

പ. പരാശക്തി മനുപരാദ നാപൈ
പരാകേലനമ്മ (പ)

അ. പുരാണി! ധർമ്മസംവർദ്ധനി! ശ്രീ
പരാധീശ്വരി! രാജരാജേശ്വരി! (പ)

ച. നിരാപരാധുല നിരാകരിഞ്ചേ
ദുരാത്മകുല നിന്ദു്രാകസേയ
ഗരാദ വരത്യാഗരാജനുത! ശുഭ
ദ രാമ സോദരി! ധരാധരസുതേ! (പ)

പരാശക്തി–പരാശക്തി; മനുപരാദ–(നീ) എന്നെ രക്ഷിക്കാത്തതെന്ത്? നാ പൈ–എന്നിൽ; പരാകലനെമ്മ (പരാക+ഏല+അമ്മ) അനാസ്ഥ എന്തിനമ്മേ; പുരാണി–ആദിശക്തി; ധർമ്മസംവർദ്ധിനി; ശ്രീപുരാധീശ്വരി–രാജരാജേശ്വരി. നിരപാതധുല–തെററില്ലാത്തവർ, ശുദ്ധന്മാർ; നിരാകരിഞ്ചേ–അവഹേളനംചെയ്ത്; ദുരാത്മകുലനു–ദുർജ്ജനങ്ങൾ; ഇന്ദു്–ഇവിടെ (നിൻെറ സന്നിധിയിലേക്ക്) രാകസേയഗരാദാ–വരാതാക്കിയില്ലേ? വരത്യാഗരാജനുത–ശ്രേഷ്ഠനായ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവളേ; ശുഭദേ–ശുഭ (മംഗള) ഫലങ്ങളെ തരുന്നവളേ; രാമസോദരി–വിഷ്ണുവിൻെറ സോദരി; ധരാധരസുതേ–പർവ്വതപുത്രി; ഓ പരാശക്തി! എന്നെ രക്ഷിച്ചുകൂടേ? എന്നോട് അനാസ്ഥ എന്തിനാണമ്മേ! ആദിശക്തി! ധർമ്മസംവർദ്ധനി! ശ്രീപുരത്തിനായക! രാജരാജേശ്വരി! നിർദ്ദോഷികളായ സജ്ജനങ്ങളെ വെറുക്കുന്ന ദുർജ്ജനങ്ങളെ ഇവിടെ വരാതാക്കിക്കൂടേ.

തിരുവയാറു ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവിയെപ്പററിയാണ കീർത്തനം. മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ഇവിടെ ചേർത്തത്.

108

പൂർവ്വകല്യാണി–രൂപകം

പ. പരിപൂർണ്ണകാമ! ഭാവമുന മറചിനാമ? (പ)
അ. പരമകാരുണികോത്തമ! ഭവജീവനജ
ഭാവാർച്ചിത! (പ)
ച. സാകേതാധിപ! നീ മുഖസരസീരുഹമുനുജൂചി
സാകേഡുമദി ലേദേ ടി സവരണരാ രാമ!
ഈ കലിനനുസരിഞ്ചിന ഹീനജാതി മർത്ത്യുല
ചീകാകു ബഡഗതരമേ ശ്രീകര! ത്യാഗരാജനുത! (പ)

പരിപൂർണ്ണകാമ–ആഗ്രഹങ്ങൾ സാധിച്ചവനേ! ഭാവമുനമരചിനാമ–നിന്നെ ഞങ്ങൾ മനസ്സിൽ വിസ്മരിച്ചുവോ; പരമകാരുണികോത്തമ! ഭവജീവന ജഭാവാർച്ചിത–ബ്രഹ്മാവും ശിവനും പൂജിക്കുന്നവന; സാകേതാധിപ–അയോദ്ധ്യയിലെ രാജൻ; നീ–നിൻെറ; മുഖസരസീരുഹമുനു–മുഖകമലത്തെ; ജൂചി–കാണിച്ചിട്ട്; സാകേഡുമദിലേദു–എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ വിചാരമില്ലേ; ഏടിസവരണ–എന്തു നീതിയാണിത്; രാ–സംബോധന; രാമ! ഈ കലിനനുസരിഞ്ചിന–ഈ കലിയുഗത്തിലെ ദുർന്നടപടിക്കാർ; ഹീനജാതി മർത്ത്യുല–നീചജാതിയിലെ മനുഷ്യർ; ചീകാകു ബഡഗതരമാ–ഞാൻ ഇനിയും ദ്രോഹിക്കപ്പെടണമോ? ശ്രീകര! ത്യാഗരാജനുത!

സാധിച്ച ആഗ്രഹങ്ങളോടു കൂടിയവനേ! കരുണാസിന്ധോ! ശിവനാലും ബ്രഹ്മാവിനാലും പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! അയോദ്ധ്യാധിപ! ഞങ്ങൾ എന്നെങ്കിലും മനസ്സിൽ നിന്നെ മറന്നുപോയിട്ടുണ്ടോ? ചെന്താമരയുടെ ശോഭയോർന്ന

മുഖം കാണിച്ച് (ദർശനം) തന്ന് എന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ലേ? ഇതു നീതിയല്ല. രാമാ! ഈ കലിയുഗത്തിലെ ദുർജ്ജനങ്ങളാൽ ഞാൻ ഇനിയും ദ്രോഹിക്കപ്പെടണമോ? മംഗളം ചെയ്യുന്നവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട വനേ!

പരിപൂർണ്ണകാമനായിട്ട് ഭഗവാൻ മാത്രമാണുള്ളത്. ഭവസാഗരത്തിൽ പെട്ടുഴലുന്ന മനുഷ്യന്റെ ആഗ്രഹമല്ല ഭഗവാന്. ഭഗവദേച്ഛയാണല്ലോ സൃഷ്ടി സ്ഥിതി ലയങ്ങൾ നിരന്തരം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്.

രോഷോക്തിയായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം:

ഞാൻ സദാ നിന്തിരുവടിയെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇച്ഛ, ജ്ഞാനം, ക്രിയ എന്നീ ശക്തികളുള്ള നിന്തിരുവടി എനിക്കു ദർശനം തരുന്നില്ല അതായത് സംസാരദുഃഖത്തിൽനിന്ന് എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നില്ല. കാമക്രോധാദികൾക്കു വശംവദരായവരുടെ കൂടെ എനിക്കു ജീവിക്കേണ്ടിവരുന്നു. പരമ കാരുണ്യമുള്ള നിന്തിരുവടി ജനനമരണക്ലേശത്തിൽനിന്ന് എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

പാഠഭേദം: സാകേധ്രുമദി എന്നിടത്തു സാകേമദി.

109

യദുകുലകാംബോജി—ത്രിശ്രലഘു

പ. പാഹി രാമചന്ദ്ര! രാഘവ! ഹരേ മാം
പാഹി രാമചന്ദ്ര! രാഘവ! (പാ)

ച. 1 ജനകസുതാ രമണ! കാവവേ നീവു
ഗനക നന്നു വേഗബ്രോവവേ (പാ)

2 എന്തവേഡു കൊന്ന നീകു നായന്ദുയിസു
മന്ത ദയലേക യുണ്ഡനാ (പാ)

3 കഷ്ടമുലനു ദീർച്ചമണ്ടിനി നീവുനാ
കിഷ്ടദൈവ മനുകൊണ്ടിനി (പാ)

4 അംബുജാക്ഷ! വേഗജൂഡരാ നികടാ
ക്ഷമ്മു ലേനി ജന്മമേലരാ (പാ)

5 ആടലനുചു ദോപിയുന്നദേ ദാലേക നാല—
ലാടലിഖിത മമ്മെട്ടിദോ? (പാ)

6 ശോധനലകു നതി പാത്രമാ രാമ യ
ശോധനലകു നേനു പാത്രമാ (പാ)

7 നീവു നന്നു ജൂഡവേഗരാ കന്ന കന്ന
താവുലനേ വേഡജാലരാ (പാ)

8 നന്നുബ്രോചുവാരു ലേരുരാ രാമനീ
കന്നദൈവമെന്ദു ലേദുരാ (പാ)

9 രാജരാജ പൂജിതപ്രഭോ! ഹരേ! ത്യാഗ—
രാജ രാജ രാഘവ! പ്രഭോ! (പാ)

മാം പാഹി—എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും; ജനകസുതാ രമണ—സീതാപതേ; കാവവേ—രക്ഷിച്ചാലും; നീവു—നീതന്നെ; കനക—അതുകൊണ്ടു്; നന്നു—എന്നെ; വേഗ—വേഗത്തിൽ; ബ്രോവവേ—രക്ഷിച്ചാലും; എന്ത—എത്രതന്നെ, വേഡുകൊന്ന-ഞാൻപ്രാൎത്ഥിച്ചാലും; നീക അഞ്ജേസു്; നായന്ദു—എന്നിൽ; ഇസുമു—മണൽത്തരി; അന്ത—അത്രയും; ദയലേക—ദയ കൂടാതെ; ഉണ്ടനാ—ഉണ്ടാകുമോ?

ചരണം 2. ഞാൻ എത്ര പ്രാൎത്ഥിച്ചിട്ടും എന്നിൽ അല്പമെങ്കിലും ദയ ഇല്ലാതിരിപ്പാൻ പാടുണ്ടോ?

3. കഷ്ടമുലനു—കഷ്ടങ്ങളെ, ദുഃഖങ്ങളെ; ദീൎച്ചിമണ്ടിനി—തീൎത്തുതരാൻ ഞാൻ പ്രാൎത്ഥിച്ചു; നീവു—നീതന്നെ; നാകു—എനിക്കു്; ഇഷ്ടദൈവമു—ഇഷ്ടദേവത; അനുകൊണ്ടിനി—ഞാൻ വിചാരിച്ചു.

4. അംബുജാക്ഷ—താമരക്കണ്ണാ; വേഗ—വേഗത്തിൽ; ചൂഡരാ—കണ്ടാലും; നീ കടാക്ഷംബു—നിൻെറ കടാക്ഷം; ലേനി—ഇല്ലാതെ; ജന്മമേലരാ (ജന്മമു+ഏല+രാ)—ജന്മമെന്തിനു്; രാ സംബോധനയാണു്.

5. ആടലനചു (ആടലു+അനചു) നേരമ്പോക്കാണെന്നു്; ദോചു—തോന്നുക; ഉന്നദോ—ആണോ; ലേക—അല്ലെങ്കിൽ; നാ—എൻെറ; ഫലാടലിഖിതമമ്മു—തലേലെഴുത്തിൻെറ ഫലം; എട്ടിദോ—എതുവിധമോ? ഇതെല്ലാം വെറും നേരമ്പോക്കാണെന്നു് നിന്തിരുവടിക്കു തോന്നുന്നുണ്ടോ? എൻെറ തലേലെഴുത്തിൻെറ ഫലം എന്തോ!

6. ശോധനലകു—പരീക്ഷകൾക്കു്; നേനു—ഞാൻ; പാത്രുമാ—പാത്രമാണോ; രാമ! യശോധനലുനു—കീൎത്തിമാന്മാൎക്കു്; നുതിപാത്രുമാ—സ്തുത്യമാണോ?

7. നീവു—നീതന്നെ; നന്നു—എന്നെ; ചൂഡ—കാണ്മവാൻ; കടാക്ഷിക്കുവാൻ; വേള—സമയം; രാ (സംബോധന) കന്നകന്ന—കാണുന്ന കാണുന്ന; താവു—സ്ഥലം, ഇടം (നോക്കുന്നേടത്തൊക്കെ); നേ—ഞാൻ; വേഡുചാല—യാചിക്കവയ്യ; രാ—(സംബോധന) എന്നെ കടാക്ഷിക്കുവാൻ ഇതുതന്നെയാണു സമയം. കണ്ടേടത്തൊക്കെ ചെന്നു ഞാൻ യാചിക്കുകയില്ല.

8. നന്നു—എന്നെ; ബ്രോചുവാരു—രക്ഷിക്കുന്നവർ; ലേരു—മറ്റാരുമില്ലരാ; രാമ! നീ കന്ന—നീയല്ലാതെ; ദൈവമെന്ദുലേദു—ദൈവം വേറെ എവിടെയും ഇല്ല. രാ;

9. ചക്രവൎത്തികൾ പൂജിക്കുന്ന പ്രഭോ! ഹരേ! ത്യാഗരാജൻെറ രാജൻ! രാഘവ! പ്രഭോ!

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നാലാമത്തെ ചരണം ആറാമത്തേതായും, ആറാമത്തേതു നാലാമത്തേതായും ചേൎത്തിട്ടുണ്ടു്.

ഇതു് ദിവ്യനാമകീൎത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണു്.

110

ഹംസനാദം—ദേശാദി

ப. ബണ്ടു രീതി കൊലുവിയ്യവയ്യ രാമ (ബം)

അ. തുണ്ടുവിണ്ടി വാനിമൊദലൈന മദാ
ദുലഗൊട്ടിനേല ഗുല ജേയു നിജ (ബം)

ച. രോമാഞ്ചമനഘന കഞ്ചുകമു
രാമഭക്തുഡനു മുദ്ര ബിള്ളയു
രാമനാമമനു വരഖഡ്ഗ മിവി
രഞ്ജില്ല നയ്യ ത്യാഗരാജുനി കേ (ബം)

ബണ്ടു—ദാസൻ, കിങ്കരൻ; ബണ്ടുരീതി—ദാസനെന്നപോലെ; കൊലു വിയ്യവയ്യ—(കൊലുവു+ഇയ്യവയ്യ); കൊലുവു—ആസ്ഥാനം, ദർബാർ; ഇയ്യവയ്യ—തന്നാലും; രാമ! തുണ്ടവിണ്ടിവാനി—കരിമ്പുവില്ലു ധരിച്ചവൻ, (കാമൻ); മോദലൈന—മുതലായവ; മദാദുല—അഹങ്കാരം മുതലായവ; ഗൊട്ടി—തോൽപ്പിക്കുക, നശിപ്പിക്കുക; നേല നിലം; ഗൂലചേയു—വീഴ്ത്തുക (നിലംപതിപ്പിക്ക); നിജ—സ്വന്തം (ബണ്ട); രോമാഞ്ചമു—രോമാഞ്ചം; അനെ—എന്ന; ഘന—കാന്ന മായ; കഞ്ചുകമു—കവചം; രാമഭക്തുഡനു—രാമഭക്തനെന്ന; മുദ്ര; ബിള്ളയു—ആരേഖനം; രാമനാമമനു—രാമനാമമെന്ന; വരഖഡ്ഗമു ശ്രേഷ്ഠമായ വാൾ; രാജില്ലനയ്യ—തന്നാലും; ത്യാഗരാജുനികേ—ത്യാഗരാജനു മാത്രം.

അല്ലയോ ശ്രീരാമ! നിന്തിരുവടിയുടെ ദർബാറിൽ ഒരു കിങ്കരനായി (സേവകനായി) തന്നാലും (എന്നെ) കാമം മദം മുതലായ ദുർഗ്ഗുണങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചവനായും (ഭക്തിയാലുണ്ടായ) രോമാഞ്ചമാകുന്ന കുപ്പായം ധരിച്ചവനായും, രാമഭക്തിയെന്ന മുദ്രയാൽ അലംകൃതനായും രാമനാമമെന്ന ഖഡ്ഗത്തെ ധരിച്ചവനായുമുള്ള ഈ ത്യാഗരാജനെ (സേവകനായി കല്പിച്ചാലും,)

ഭക്തന്റെ ദാസ്യഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ. രാജാക്കന്മാർക്കുള്ള അംഗരക്ഷകനെന്നപോലെ ശ്രീരാമനെ സേവനമനുഷ്ഠിക്കുവാനാണ സ്വാമികൾ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നത്. ഭക്തിപാരവശ്യംകൊണ്ടുണ്ടായ രോമാഞ്ചം. കാമാദികളായ വൈരികളെ ഉന്മൂലനാശംചെയ്യുന്നതിനു ശക്തമായ ആയുധമാണല്ലോ രാമനാമം. ഭഗവാന്റെ കിങ്കരപദവിക്ക് വേറെന്തു യോഗ്യത വേണം!

തവദാസോഹം (പുന്നാഗവരാളി). ഉപചാരമു (ഭൈരവി) എന്ന കീർത്തനങ്ങളിലെ ഭാവംതന്നെയാണ് ഇതിലും.

പാഠഭേദം: മദാദുലഗൊട്ടി എന്നിടത്തു് മദാദുല ബട്ടി, രോമാഞ്ചമനു എന്നിടത്തു് രോമാഞ്ചമനേ.

111

ബഹുദാരി—ആദി

പ. ബ്രോവ ഭാരമാ രഘുരാമ!
ഭുവനമെല്ല നീവൈ നന്നൊ കനി (ബ്രോ)

അ. ശ്രീ വാസുദേവ! അണ്ഡകോടുല ക-
ക്ഷിനി ഉഞ്ചുകോലേദാ? നന്നു (ബ്രോ)

ച. കലശാംബുധി ലോ ദയതോ നമ
രുലകൈ യദിഗാക ഗോപി
കലകൈ കൊണ്ഡലെത്തലേദാ?
കരുണാകര! ത്യാഗരാജുനി (ബ്രോ)

ബ്രോവ—രക്ഷിക്കുക; ഭാരമാ—ഭാരമാണോ? രഘുരാമ! ഭുവനമെല്ല (ഭുവനമു+എല്ല)—ലോകമെല്ലാം; നീവൈ—നീ തന്നെ; നന്നൊകനി (നന്നു+ഒകനി) ഞാൻ ഒരുവനെ; ശ്രീവാസുദേവ! അണ്ഡകോടുല—കോടിക്കണക്കിലുള്ള ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളെ; കുക്ഷിനി—വയററിൽ; ഉഞ്ചുകോലേദാ—അടക്കിവെച്ചിട്ടില്ലേ; നന്നു—എന്നെ; കലശാംബുധിലോ—പാൽക്കടലിൽ; ദയതോ—ദയയോടെ; അമരുലകൈ—ദേവന്മാർക്ക വേണ്ടി; അതിഗാക—അതിനുപുറമെ; ഗോപികലകൈ—ഗോപസ്ത്രീകൾക്ക വേണ്ടി; കൊണ്ഡലു—പർവ്വതങ്ങളെ; എത്തലേദാ—പൊന്തിച്ചില്ലേ; കരുണാകര! ത്യാഗരാജുനി—ത്യാഗരാജനെ.

അല്ലയോ രഘുരാമ! ലോകമെല്ലാം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അങ്ങയ്ക്ക് (ഈ ത്യാഗരാജകുമാരൻ) ഒരുവനെ രക്ഷിക്കുക ഒരു ഭാരമാണോ? ശ്രീകൃഷ്ണ് നിന്തിരുവടി വയററിലല്ലേ ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളെല്ലാം അടക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നത്? ദേവകൾക്ക വേണ്ടി പാൽക്കടലിലെ (മന്ദരം) പർവ്വതത്തെയും, ഗോപികൾക്ക വേണ്ടി (ഗോവർദ്ധനഗിരിയെയും) ദയയോടെ ഉയർത്തിയില്ലേ? കരുണാകര! ത്യാഗരാജനെ രക്ഷിക്കുക ഭാരമോ? സ്വാമികൾ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്ന രക്ഷ സംസാരക്ലേശത്തിൽനിന്നുള്ള മോചനമാണ്.

112

ശ്രീരഞ്ജിനി—ദേശാദി

പ. ഭുവിനി ദാസുഡനേ പേരാസചേ
ബൊങ്കുലാഡിതിനാ ബുധമനോഹര (ഭു)

അ. അവിവേക മാനവുല ഗോരി കോരി
അഡ്ഡത്രോവ ദ്രൊക്കിതിനാ ബ്രോവവേ (ഭു)

ച. ചാലസൗഖ്യമോ കഷ്ടമോ നേനു
ജാലി ജെന്ദി നിനാ സാരിവാരിലോ
പാലമുഞ്ചിന നീടമുഞ്ചിന
പാദമുലേഗതി ത്യാഗരാജനുത! (ഭു)

ഭുവിനി—(ഈ) ലോകത്തിൽ; ദാസുഡനേ—ഞാൻ (നിന്റെ) ദാസനാണ; പേരാസചേ—അത്യാഗ്രഹം കൊണ്ട്; ബൊങ്കുലു—നുണകൾ; ആഡിതിനാ—പറഞ്ഞുവോ; ബുധമനോഹര—പണ്ഡിതന്മാർക്ക മനോഹരനായവനേ! അവിവേകമാനവുല—ബുദ്ധിയില്ലാത്ത മനുഷ്യരെ; കോരി കോരി—സേവിച്ച; അഡ്ഡത്രോവ—തെററായ വഴിയിൽ; ദ്രൊക്കിതിനാ—(ഞാൻ) പ്രവേശിച്ചുവോ; ബ്രോവവേ—രക്ഷിച്ചാലും; ചാല—വളരെ; സൗഖ്യമോ കഷ്ടമോ—സുഖമോ ദുഃഖമോ; നേനു—ഞാൻ; ജാലി—ദുഃഖത്തെ; ജെന്ദിതിനാ—അനുഭവിച്ചുവോ; സരിവാരിലോ—സജ്ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ; പാലമുഞ്ചിന—പാലിൽമുക്കിയാലും; നീടമുഞ്ചിന—വെള്ളത്തിൽമുക്കിയാലും, പദമുലേഗതി—(നിന്റെ) കാലടികൾ; ഗതി—ശരണം; ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ ബുധമനോഹര! ഈ ലോകത്തിൽ നിന്റെ ദാസനാവണമെന്ന അത്യാഗ്രഹത്താൽ ഞാൻ അസത്യം (എന്തെങ്കിലും) പറഞ്ഞുവോ? കൂടാതെ ദുർജ്ജനങ്ങളുമായി ചേർന്നു ദുർമ്മാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചുവോ? (ഏതായാലും)

എന്നെ രക്ഷിക്ക. ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്നതു സുഖമായാലും ദുഃഖമായാലും അതെപ്പററി ഞാൻ ഖേദിച്ചുവോ? ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ നീ എന്നെ പാലിൽ മുക്കിയാലും വെള്ളത്തിൽ മുക്കിയാലും എനിക്കു ഒരേഗതി നിൻെറ കാലടികൾ മാത്രം, കരുണാകര! ത്യാഗരാജനുത!

ബുധമനോഹരൻ എന്നാൽ ജ്ഞാനികൾക്കു സുന്ദരനായവൻ. ''പാലമുഞ്ചിന നീടമുഞ്ചിന'' എന്നതു തെലുങ്കിലെ ഒരു മൊഴിയാണ്. നല്ലതായാലും ശരി, തിന്മയായാലും ശരി എന്നത്ഥം. ചരണത്തിൽ സരിവാരിലോ എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഉത്തരാർദ്ധത്തിനു സ്വജനങ്ങൾ എന്നെ ആദരിച്ചാലും അനാദരിച്ചാലും എനിക്കാശ്രയം നിൻെറ കാലടികൾ തന്നെ എന്നും അർത്ഥം പറയാം.

113

നളിനകാന്തി—ആദി

പ.	മനവി നാലകിഞ്ചരാദടേ മമ്മെല്ല തെലുപെദനേ മനസാ	(മ)
അ.	ഘനമൈനി രാമചന്ദ്രുനി കരുണാന്തരംഗമു തെലിസിന നാ	(മ)
ച.	കമ്മകാണ്ഡ മതാകൃഷ്ടുലൈ ഭവ ഗഹന ചാരുലൈ ഗാസി ജെന്ദഗ ഗനി മാനവാവതാരുഡൈ കനിപിഞ്ചിനാഡേ നഡത ത്യാഗരാജു	(മ)

മനവി–അപേക്ഷ; ആലകിഞ്ചരാദടേ–കേട്ടുകൂടയോ; മമ്മെല്ലതെലുപദനേ (മമ്മു+എല്ല+തെല്പദനേ) എല്ലാ രഹസ്യങ്ങളും അറിയുന്ന; മനസാ–അല്ലയോ മനസ്സേ; ഘനമൈന–മഹാത്മാവായ; രാമചന്ദ്രുനി–ശ്രീരാമൻെറ; കരുണാന്തരംഗമു–കാരുണ്യം നിറഞ്ഞ മനസ്സ്; തെലിസിന–അറിയുന്ന; നാ–എൻെറ; കമ്മകാണ്ഡമതാകൃഷ്ടുലൈ–കമ്മകാണ്ഡവിധി (ഹോമാദികമ്മങ്ങൾ)കളാൽ വശീകരിക്കപ്പെട്ട, വിശ്വസിക്കുന്നവരായി; ഭവഗഹനചാരുലൈഗാസി–സംസാരമാകുന്ന കാട്ടിൽ അലയുന്നവരായി; ജെന്ദഗ–പരവശരായവരെ; ഗനി (കനി) കണ്ടു; മാനവാവതാരുഡൈ–മനുഷ്യജന്മമെടുത്തവനായി; കനിപിഞ്ചിനാഡേ-പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു; നഡത-നടപടിയിൽ, ജീവിതരീതിയിൽ ത്യാഗരാജു-ത്യാഗരാജൻ

അല്ലയോ മനസ്സേ, മഹാത്മാവായ ശ്രീരാമൻെറ കാരുണ്യം നിറഞ്ഞ ഉള്ളം നല്ലവണ്ണം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള എൻെറ അപേക്ഷ കേൾക്കാത്തതെന്തുകൊണ്ടു? വേദോക്തമായ കർമ്മകാണ്ഡത്തിലെ അനുഷ്ഠാനങ്ങളിൽ വിശ്വസിച്ചും സംസാരമാകുന്ന കാട്ടിൽ അലഞ്ഞു കഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ലോകത്തെ കണ്ടു രാമനായി അവതാരം ചെയ്തു തൻെറ ജീവിതചര്യകൊണ്ടു നേരായവഴി അവക്കു കാണിച്ചു കൊടുത്തില്ലയോ. ത്യാഗരാജൻെറ (അപേക്ഷ........

പല്ലവി മനവാല എന്നും ചരണത്തിൽ തെലിസിന എന്നിടത്തു തെല്പിന എന്നും പാഠഭേദം.

ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ഘന എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചതു ശ്രദ്ധേയമാണ്. മേഘമെന്നും ഘനത്തിനു അർത്ഥമുണ്ട്. ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യം മഴപോലെ വർഷിക്കും എന്നു ധ്വനി.

ജ്ഞാനത്തിന്റെയും ധർമ്മത്തിന്റെയും മൂർത്തിഭാവമാണു ശ്രീരാമൻ, സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപിയായ പരമാത്മാവാണെങ്കിലും മനുഷ്യനായിത്തന്നെ ജീവിച്ചും പുരുഷാർത്ഥങ്ങൾ നേടുവാൻ നേരായവഴി ലോകത്തിനു കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

114

മലയമാരുതം—രൂപകം

പ. മനസാ യെടുലോർത്തുനേ നാ
മനവി ചേകൊനവേ ഓ (മ)

അ. ദിനകരകുല ഭൂഷണുനി
ദീനുഡവൈ ഭജന ജേസി
ദിനമു ഗഡുപു മനിന നീവു
വിനവദേലേ? ഗുണവിഹീന! (മ)

ച. കലിലോ രാജസതാമസ
ഗുണമുലു ഗലവാരി ചെലിമി
ഗലസി മെലസി തിരുഗുചു മറി
കാലമു ഗഡപകനേ
സുലഭമുഗാ കഡതേരനു
സൂചനലനു തെലിയ ജേയു
ഇലനു ത്യാഗരാജുമാട
വിനവദേലേ? ഗുണവിഹീന! (മ)

മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ, എടുല—എങ്ങനെ, ഓർത്തുനേ—സഹിക്കും, നാ—എന്റെ—മനവി അപേക്ഷ; ചേകൊനവേ—കേട്ടാലും; ഓ; ദിനകരകുലഭൂഷണുനി—സൂര്യവംശത്തിനു ഭൂഷണമായവനെ; ദീനുഡവൈ—വിനയത്തോടുകൂടി; ഭജനജേസി—സേവചെയ്തു; ദിനമുഗഡുപമു—കാലംകഴിച്ചു; അനിന—എന്നു പറഞ്ഞാൽ; നീവു—നീ; വിനവദേലേ—എന്തുകൊണ്ടു കേൾക്കുന്നില്ല; ഗുണവിഹീന—ഗുണമില്ലാത്തവനേ! കലിലോ—കലികാലത്തിൽ; രാജസതാമസഗുണമുലു—രാജസ്സമോഗുണങ്ങൾ; ഗലവാരി—ബാധിച്ചവരെ; ചെലിമി ഗലസി—സ്നേഹിച്ചു (സേവിച്ചു); തിരുഗുചു—ചുററിനടന്നു; മറി—വീണ്ടും. പിന്നെയും; കാലമു ഗഡപകനേ—കാലം കളയാതെ; സുലഭമുഗാ—എളുപ്പത്തിൽ; കഡതേരനു—രക്ഷക്കപ്പെടുവാൻ, മോക്ഷം കിട്ടുവാൻ; അക്കരെയ്ക്കു കടക്കുവാൻ; സൂചനലനു—സൂചനകളെ; തെലിയ ജേയു—അറിയിക്കുവാൻ; ഇലനു—ഈ ലോകത്തിൽ; ത്യാഗരാജുമാട—ത്യാഗരാജന്റെ വാക്ക്; വിനവദേലേ—കേൾക്കാത്തതെന്തു് ഗുണവിഹീന!

ഗുണമില്ലാത്ത (എന്റെ) മനസ്സേ! ഞാൻ എങ്ങനെ പൊറുക്കും? എന്റെ അപേക്ഷയെ കേൾക്ക. സൂര്യവംശത്തിനു തിലകമായ ശ്രീരാമനെ വിനയത്തോടെ ഭജനചെയ്തു (ജീവകാലം കഴിക്കേണമെന്നു ഞാൻ പറയുന്നതു

എന്തുകൊണ്ടു കേൾക്കാതിരിക്കുന്നു?) ഈ കലികാലത്തു (ഉള്ള) രാജസ്തമോഗുണങ്ങൾ നിറഞ്ഞവരു (ദുർജ്ജനങ്ങളു)മായി ചേർന്നു ചുററിനടന്നു കാലം കളയാതെ മോക്ഷസിദ്ധിക്കു സുഗമമായ മാർഗ്ഗം പറഞ്ഞുതരുന്ന ഈ ത്യാഗരാജന്റെ വാക്കു എന്തുകൊണ്ടു കേൾക്കാതിരിക്കുന്നു?

115

ആഭോഗി—ആദി

പ. മനസുനിൽപ ശക്തിലേക ബോതേ
മധുരഘണ്ട വിരുല പൂജേമി ജേയുനു (മ)

അ. ഘനദുർമ്മദുഡൈ താ മുനിഗി തേ
കാവേരി മന്ദാകിനി യെടു ബ്രോചുനു (മ)

ച. സോമിദമ്മ സൊഗസുഗാണ്ഡ്റ ഗോരിതേ
സോമയാജി സ്വർഗ്ഗാർഹുഡൗനോ
കാമക്രോധുഡു തപം ബൊനർച്ചിതേ
ഗാപി രക്ഷിഞ്ചുനോ ത്യാഗരാജനുത! (മ)

മനസു–മനസ്സിനെ; നില്പ–നിർത്തുവാൻ; ശക്തിലേകപോതെ–ശക്തിയില്ലാതെ പോയാൽ; മധുര–ആസ്വാദ്യമായ, ഘണ്ട–മണി; വിരുല–പുഷ്പത്താൽ; പൂജേമി–പൂജ ഏമി–പൂജ എന്തിന്, ഘന–കനത്ത, ഏററവും ദുർമ്മദുഡൈ–അഹങ്കാരം നിറഞ്ഞ, താ–ഒരാൾ, മുനിഗിതെ–സ്നാനം, കാവേരി മന്ദാകിനി–കാവേരി ഗംഗാ (നദികളിൽ), എടു–എങ്ങനെ, ബ്രോചുനു–രക്ഷിക്കുന്നു, സോമിദമ്മ–സോമാജിയുടെ ഭാര്യ, സൊഗസുഗാണ്ഡ്റ–സുന്ദരന്മാരിൽ, കാമുകന്മാരിൽ; കോരിതേ–തൽപരയായാൽ, സോമയാജി–സോമയാഗം ചെയ്യുന്നവൻ, സ്വർഗ്ഗാർഹുഡൗനോ (സ്വർഗ്ഗ + അർഹുഡു + ഔനോ) സ്വർഗ്ഗത്തിന്നു അർഹനാകുമോ; കാമക്രോധുഡു–കാമക്രോധങ്ങളുള്ളവൻ; തപം–തപസ്സ്, ബൊനർച്ചിതേ ചെയ്താൽ. കാചി–കാത്തു; രക്ഷിഞ്ചുനോ–രക്ഷിക്കുമോ? ത്യാഗരാജനുത!

മനസ്സിനെ പിടിച്ചുനിർത്തുവാൻ കഴിയാത്തവനു മധുരമായ മണിനാദം കൊണ്ടും പുഷ്പംകൊണ്ടും പൂജിച്ചിട്ടു എന്തു ഫലം. ദുരഹങ്കാരിയായവൻ കാവേരി നദിയിലോ ഗംഗയിലോ സ്നാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു വല്ലരക്ഷയും കിട്ടുമോ (ഇല്ലെന്നുസാരം) സോമാജിയുടെ ഭാര്യ പരപുരുഷനിൽ അനുരക്തയായാൽ സോമയാജിസ്വർഗ്ഗത്തിന്നു യോഗ്യനാകുമോ? കാമക്രോധങ്ങൾക്കു വശംവദനായവൻ തപസ്സുചെയ്താൽ അതവനെ കാത്തുരക്ഷിക്കുമോ? ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനെ!

സോമയാഗം മുതലായ യാഗങ്ങൾ ചെയ്താൽ സ്വർഗ്ഗപ്രാപ്തി (മരിച്ചാൽ) ഉണ്ടാകുമെന്നാണു വിശ്വാസം; ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾ പ്രകാരം ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിക്കു മാത്രമേ യാഗം ചെയ്തുകൂടൂ. അതിനു ധർമ്മപത്നി ഒന്നിച്ചു വേണം കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുമ്പോൾ.

ചരണത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ വരിയിൽ ഗാചി (കാച)കു കാശി എന്ന പാഠഭേദം കാണുന്നുണ്ട്. അപ്പോൾ രാഗദ്വേഷങ്ങൾ വെച്ചുകൊണ്ടു ഒരാൾ കാശിക്കു പോയിട്ടു എന്തു ഫലം എന്ന അർത്ഥം കിട്ടും.

116

ഹിന്ദോളം—ആദി

പ. മനസു ലോനി മർമ്മമുനു തെലുസുകോ
മാനരക്ഷക! മരകതാംഗ! നാ (മ)

അ. ഇനകുലാപ്ത! നീ വേ ഗാനി വേ
രെവരു ലേരു ആനന്ദഹൃദയ! (മ)

ച. മുനുപു പ്രേമഗല ദൊരവൈ സദാ
ചനുവു നേലിനദി ഗൊപ്പഗാദയാ
കനികരമ്മുതോ നീ വേള നാ
കരമുബട്ടു ത്യാഗരാജവിനുത! (മ)

മനസുലോനി—മനസ്സിൽ; മർമ്മമുനു—രഹസ്യത്തെ; തെലുസുകോ—അറിഞ്ഞാലും; മാനരക്ഷക—മാനത്തെ രക്ഷിക്കുന്നവനേ! മരകതാംഗ—പച്ചക്കല്ലിന്റെ വർണ്ണമുള്ളവനേ! നാ—എന്റെ; ഇനകുലാപ്ത—സൂര്യവംശത്തിനു ഭൂഷണമായവനേ! നീവേ—നീതന്നെ; ഗതി—ശരണം; വേരെവരു—വേറെയാരും; ലേരു—ഇല്ല. ആനന്ദഹൃദയ—ആനന്ദസ്വരൂപ! മുനുപു—മുമ്പ്; പ്രേമഗല—പ്രേമമുള്ള; ദൊരവൈ—പ്രഭുവായിട്ട്; സദാ—എല്ലായ്പ്പോഴും; ചനുവുന—പ്രീതിയോടെ; ഏലിനദി—രക്ഷിച്ചതു; അനുഗ്രഹിച്ചതു; ഗൊപ്പ—യോഗ്യത, മാന്യത; ഗാദയാ—അല്ല അങ്ങുന്നേ! കനികരംബുതോന—ദയയോടുകൂടി; ഈ വേള—ഇപ്പോൾ; നാ കരമു—എന്റെ കൈ; ബട്ടു—പിടിച്ചു ത്യാഗരാജവിനുത!

അല്ലയോ മാനരക്ഷക! മരതകവർണ്ണ! എന്റെ ഹൃദയത്തിലെ രഹസ്യം അറിഞ്ഞാലും. സൂര്യവംശത്തിനു പ്രിയപ്പെട്ടവനേ! ആനന്ദഹൃദയ! നീയല്ലാതെ എനിക്കു വേറെ യാതൊരു ഗതിയുമില്ല. ഭക്തവത്സലനായി നീ മുമ്പു പ്രീതിയോടെ (എന്നെ) രക്ഷിച്ചതു ഒരു യോഗ്യതയല്ല. ഇപ്പോഴം കനിവോടെ എന്റെ കൈക്കു പിടിച്ചു എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, ത്യാഗരാജനുത!

ചരണം മൂന്നാം വരിയിൽ കനി കരംബു എന്നും നാലാംവരിയിൽ ബട്ടി എന്നും പാഠഭേദം. അർത്ഥം ഒന്നു തന്നെ.

ദ്രൗപദി വസ്ത്രാപഹരണത്തിലും മറ്റും ഭക്തന്മാരെ പാലിച്ചതിനാലാണു് മാനരക്ഷകനായതു്.

117

നാടകരഞ്ജി—ആദി

പ. മനസു വിഷയ നടവിടല കൊസഗി തേ
മാ രാമുനി കൃപ ഗല്ഗുനോ മനസാ (മ)

അ. തനതല്ലു പൊകരിണ്ടികി തീസിപെട്ടി
താ ഗ്ഗുക്കലു തോലുരീതി ഗാദോ (മ)

ച. തവിടികി രങാഡ ബോയികൂടി
തപില കോതി കൊമ്പോയിനട്ട ഗാദോ?
ചെവിടികി യുപദേശിഞ്ചാനട്ട ഗാദോ?
ശ്രീത്യാഗരാജനുതനി ദലഞ്ചക (മ)

മനസു – മനസ്സ്: വിഷയ–ലൗകിക കാര്യങ്ങൾ; നടവിട്ടലകൊസഗി തേ(നട+വിടല+ഒസഗിതേ) ആട്ടക്കാർക്കു വിടന്മാർക്കു കൊടുത്താൽ; മാനമുടെ; രാമുനി കൃപ–ശ്രീരാമന്റെ കൃപ; കലഗുനോ–കിട്ടുമോ; മനസാ–മന സ്സേ! തന –തന്റെ, ഒരുവന്റെ; തലുപൊകരിണ്ടികി(തലുപു + ഒകരി + ഇണ്ടി കി) തലുപു–വാതിൽ; ഒകരി–മററവന്റെ ഇണ്ടികി–വീട്ടിലേയ്ക്കു; തീസി പെട്ടി–തുറന്നുവെച്ചു; താഗുക്കലു(താഗു+ഉക്കലു); താഗു–താൻ; ഉക്കലു–നായ്ക്കൾ; തോലു–ഓടിക്കുക; രീതി ഗാദോ–പോലെയല്ലേ; തവിടികി–തവിടിനു (വേ ണ്ടി); രങാഡ ബോയി– (രങ+ആഡ+ബോയി)–വേശ്യാലയത്തിൽ പോ വുക; കൂടി–ഭക്ഷണം; തപില–പാത്രം; കോതി–കുരങ്ങൻ; കൊമ്പോയിനട്ട– കൊണ്ടുപോകുന്നതുപോലെ; ഗാദോ—അല്ലയോ; ചെവിടികി–ചെകിടനു; ഉപ ദേശിഞ്ചിനട്ട–ഉപദേശിക്കുന്നതുപോലെ; ഗാദോ; ശ്രീത്യാഗരാജനുതനി–ത്യാഗ രാജൻ പൂജിക്കുന്നവനെ; ദലഞ്ചക–സ്മരിക്കാതെ.

ചരണത്തിന്റെ നാലാം പാദം പല്ലവിയോടു ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

ത്യാഗരാജൻ ആരാധിക്കുന്ന ദേവനെ സ്മരിക്കാതെ ആട്ടക്കാരോടും ധൂർത്തന്മാരോടും ചേർന്നു സുഖഭോഗങ്ങളിൽ മനസ്സുവെച്ചാൽ നമ്മുടെ ശ്രീരാ മന്റെ കാരുണ്യം ലഭിക്കുമോ? തന്റെ (വീടിന്റെ)വാതിൽ അയൽക്കാരനു (കടം) കൊടുത്തു്, ഒരുവൻ (തുറന്നു കിടക്കുന്ന തന്റെ) വീട്ടിലേയ്ക്കു കടന്നുവരു ന്ന നായ്ക്കളെ വിരട്ടി ഓടിക്കുന്നതുപോലെയല്ലേ അതു്? തവിടിനുവേണ്ടി ചീ ത്തപ്പണി ചെയ്യാൻ ഒരുങ്ങുന്ന ഒരുവളുടെ ചോററുപാത്രത്തെ കുരങ്ങൻ കൊണ്ടു പോകുന്നതുപോലെയല്ലേ അതു്? ചെകിടന്റെ കാതിൽ ഉപദേശം ചെയ്യുന്നതു പോലെയും അല്ലേ?

അനുപല്ലവി ഇങ്ങനെയും വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ടു്: സ്വന്തം വീടു തുറന്നി ട്ടു അയൽക്കാരന്റെ വീടിനു കാവൽ നിന്നു നായ്ക്കളെ ആട്ടിക്കളയുന്നതുപോലെയ ല്ലേ?

118

ശങ്കരാഭരണം—രൂപകം

പ. മനസു സ്വാധീനമൈന യാ ഘനുനികി
മറി മന്ത്രതന്ത്രമുലേല? (മ)

അ. തനുവു താന ഗാദനിയെഞ്ചു വാനികി
തപസു ചേയ നേല? ദശരഥബാല! (മ)

ച. ആജന്മമു ദുർവിഷയ രഹിതുനികി ഗ
താഗത മികയേല
രാജരാജേശ! നിരഞ്ജന! നിരുപമ!
രാജവദന! ത്യാഗരാജവിനുത! (മ)

മനസു സ്വാധീനമൈന–മനസ്സിനെ സ്വാധീനമാക്കിട്ടുള്ള; യാ–ആ; ഘന നികി–മഹാത്മാവിന്ന; മറി–കൂടതലായി; മന്ത്രതന്ത്രമുല–മന്ത്രവും തന്ത്രവും; ഏല– എന്തിന്ന? തനവു–ദേഹം; താനു–ഞാൻ; ഗാദനി(ഗാദു+അനി) അല്ലെന്ന; എ ഞ്ചുവാനിക–അറിയുന്നവന്ന; തപസു–തപസ്സ്; ചേയനേല–ചെയ്യുന്നതെന്തിന്ന; ദശരഥബാല; ആജന്മമു–ജനനം മുതൽ; ദുർവിഷയരഹിതുനികി–ദുർവിഷയ ങ്ങൾ തീണ്ടാത്തവർക്ക; ഗതാഗതമു–ഭൂതവും ഭാവിയും; ഇക–ഇനി; ഏല; രാജ രാജേശ–രാജാധിരാജ; നിരഞ്ജന–കളവററവനേ! നിരുപമ–സമനില്ലാത്തവ നേ! രാജവദനേ–മുഖം ചന്ദ്രനെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നവനേ! ത്യാഗരാജവിനുത!

മനസ്സിനെ ഒതുക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള മഹാത്മാവിന്ന മന്ത്രതന്ത്രങ്ങൾ എ ന്തിന്ന്? ദേഹമല്ല താനെന്ന ബോധം വന്നവന്ന തപസ്സ ചെയ്യേണ്ടുന്ന ആവശ്യ മെന്തു? അല്ലയോ ദശരഥബാല! ജനിച്ചമുതൽ ദുർവ്വിഷയങ്ങളിൽ പെടാത്തവന്ന ഭൂതകാലത്തെയോ ഭാവിയെയോ പററി ചിന്ത എന്തിന്ന്?

ഗതാഗതത്തിന്ന ജനനമരണ പരമ്പരയെന്ന അർത്ഥം കല്പിക്കാം. മുജ്ജന്മ കർമ്മവും അതിന്റെ വരാനിരിക്കുന്ന ഫലങ്ങൾ എന്നും അർത്ഥം പറയാം– ''മനസ്സുനില്ല'' എന്ന ആഭോഗി കീർത്തനത്തിൽ മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിക്കാൻ വയ്യാത്തവരുടെ ദുരവസ്ഥ സ്വാമികൾ വിവരിച്ചുതന്നു. ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം കൊ ണ്ടു മനസ്സിനെ സ്വാധീനിച്ചവന്റെ യോഗ്യതയാണു ഇതിൽ വർണ്ണിക്കുന്നതു്.

രണ്ടു ചരണങ്ങളുള്ളതിൽ രണ്ടാമത്തെതാണിതു.

119

ജയന്തശ്രീ—ദേശാദി

പ. മറുഗേലരാ ഓ രാഘവ! (മ)

അ. മറുഗേല ചരാചരരൂപ! പരാ–
തത്പര! സൂര്യസുധാകര ലോചന! (മ)

ച. അന്നി നീവനുചു അന്തരംഗമുന
തിന്നഗാ വെതകി തെലിസി കൊണ്ടിനയ്യ
നിന്നെഗാനി മദി നെന്നജാല നൊരുല
നന്നുബ്രോവവയ്യ ത്യാഗരാജനുത! (മ)

മറുഗേലരാ (മറുഗു+ഏല+രാ) മറുഗു–മറവു്; ഏല–എന്തിന്ന്; രാ(സം ബോധന); ഓ രാഘവ! മറുഗേല; ചരാചരരൂപ–ചരാചരങ്ങളായുള്ള ജഗത്തെ ല്ലാം സ്വരൂപമായവൻ; പരാത്പര–സർവ്വേശ്വര! സൂര്യസുധാകരലോചന–സൂ ര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയവൻ; അന്നി–എല്ലാം; നീവനുചു (നീവു+ അനുചു) നീയെന്നു വിചാരിച്ചു; അന്തരംഗമുന–മനസ്സിൽ; തിന്നഗാ–നല്ലവണ്ണം; വെതകി–തിരഞ്ഞിട്ടു; തെലിസി കൊണ്ടിനയ്യ–എനിക്കു മനസ്സിലായി; നിന്നെ ഗാനി–നീയല്ലാതെ; മദിനെന്നജാലനൊരുല (മദിനി+അനി+എന്നനി+ചാ ലനി+ഒരുല) മനസ്സിൽ കൂടി വേറൊരു ദൈവത്തെ ഞാൻ സേവിക്കുകയില്ല; നന്നുബ്രോച–എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും; അയ്യ–പ്രഭോ; ത്യാഗരാജനുത!

രാഘവ! നിന്തിരുവടിക്കു ഈ മറ എന്തിന്ന? ചരാചരങ്ങളുടെ രൂപത്തോ ടും സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടും കൂടിയ സർവ്വേശനുമാണല്ലൊ അങ്ങു്.

മനസ്സിൽ നല്ലവണ്ണം തിരഞ്ഞിട്ട എല്ലാം നീ തന്നെ എന്ന തത്വം അറിവായി. വേറൊരു ദേവനെ എനിക്ക ചിന്തക്കപോലും വയ്യ എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും പ്രഭോ ത്യാഗരാജനുത!

120

കാംഭോജി—ആദി

പ. മാ ജാനകി ചെട്ടബട്ടഗ മഹാരാജവൈതിവി (മാ)

അ. രാജരാജവര! രാജീവാക്ഷ! വിനു
രാവണാരിയനി രാജില്ലകീർത്തിയു (മാ)

ച. കാനകേഗി യാജ്ഞമീറക മായാ
കാര മുനിചി ശിഖി ചെന്തനേയുണ്ഡി
ദാനവുനി വെണ്ടനേ ചനിയശോക
തരു മൂലനുണ്ഡി
വാനിമാടലകു കോപഗിഞ്ചി കണ്ട
വധിയിഞ്ചകനേയുണ്ഡി
ശ്രീനായക! യശമു നീകേ കല്ഗ
ജേയലേദാ? ത്യാഗരാജപരിപാല! (മാ)

മാ ജാനകി-ഞങ്ങളുടെ ജാനകി; ചെട്ടബട്ടഗ- പാണിഗ്രഹണം (വിവാഹം); മഹരാജവൈതിവി-മഹാരാജാവായി; രാജരാജവര! രാജീവാക്ഷ! വിനു-കേട്ടാലും; രാവണാരിയനി-രാവണനെ കൊന്നവനെന്ന; രാജില്ല-ശോഭിക്കുന്ന; കീർത്തിയു-കീർത്തി; കാനകേഗി (കാനക + ഏഗി) കാട്ടിൽ പോയിട്ട; ആജ്ഞാമീറക-കൽപന ലംഘിക്കാതെ; മായാകാരമുനിചി- മായാകാരത്തെ കൈക്കൊണ്ട; ശിഖിചെന്തനേ ഉണ്ഡി-അഗ്നിയിൽ നിന്നു, സ്ഥിതിചെയ്തു; ദാനവുനി വെണ്ടനേ ചനി-രാക്ഷസനെ (രാവണനെ) അനുഗമിച്ചിട്ട്; അശോകതരുമൂലനുണ്ഡി-അശോകമരച്ചുവട്ടിൽ വസിച്ചു; വാനിമാടലകു- അവൻെറ വാക്കിനു; കോപഗിഞ്ചി—കോപിച്ചു; കണ്ട-കണ്ണുകൊണ്ട്; വധിയിഞ്ചകനേയുണ്ഡി-വധിക്കാതെയിരുന്നു, ശ്രീനായക—ലക്ഷ്മീപതേ! യശമു-കീർത്തി; നീകേ കല്ഗജേയലേദാ—നിനക്കാക്കി തന്നില്ലേ? ത്യാഗരാജപരിപാല—ത്യാഗരാജനെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനേ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ രാജാധിരാജ! രാജീവാക്ഷ! കേട്ടാലു, അങ്ങ് മഹാരാജാവായതും രാവണനെ വധിച്ചുയശസ്വിയായതും ഞങ്ങളുടെ സീതയെ വിവാഹം ചെയ്തതുകൊണ്ടാണ്. (നിൻെറക്കൂടെ) ആജ്ഞലംഘിക്കാതെ ദേവി കാട്ടിലേയ്ക്കു പോന്നു; മായാരൂപം കൈക്കൊണ്ട അഗ്നിയിൽ മറഞ്ഞിരുന്നു! രാക്ഷസൻെറ കൂടെപോയി (ലങ്കയിൽ) അശോകവനികയിൽ താമസിച്ചു; (പ്രേമാഭ്യർത്ഥനയായ) അവൻെറ വാക്കുകൾ കേട്ട നോട്ടം കൊണ്ട അവനെ (കോപാഗ്നിയിൽ) നശിപ്പിക്കാതെ (രാവണാരി എന്ന) യശസ്സ് അങ്ങേയ്ക്കു ഉണ്ടാക്കി. അല്ലയോ ത്യാഗരാജൻെറ രക്ഷിതാവേ!

നിന്ദാസ്തുതിയാണ ഈ കീർത്തനത്തിൽ ഉള്ളത്. സീതയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെ നർമ്മോക്തിയായി സ്വാമികൾ പാടുകയാണ്.

121

ഹമീർ കല്യാണി—ആദി

 പ. മാനമുലേദാ തനവാഡനി അഭി
മാനമുലേദാ? (മാ)

അ. കാനമുരാ നീവലെ നിമ്മോഹിനി
ഗാനരുചി തെലിയു കുശലവജനക! (മാ)

ച. നീ സമുഖമുന രവിതനയുഡു നിനു
ബാസലു ബല്കഗ രോസമുതോ സിം
ഹാസനാധിപതി ജേസിന നീകു
ദാസുഡൈന ത്യാഗരാജകരാർച്ചിത! (മാ)

മാനമു—മാനം; ലേദാ-ഇല്ലയോ; തനവാഡനി (തനവാഡു+അനി) തൻെറതായിട്ടുള്ളവരിൽ; ആശ്രിതരിൽ; അഭിമാനമുലേദ—അഭിമാനമില്ലയോ; ഗാനമുരാ-(കാനമുരാ) കാണുന്നില്ല; നീവലെ—നിന്നെപ്പോലെ, നിമ്മോഹിനി—സ്നേഹമില്ലാത്തവനെ; ഗാനരുചി—സംഗീതരസം, തെലിയു—അറിയുന്ന; കുശലവജനക—കുശലവന്മാരുടെ പിതാവേ; നീ-നിൻെറ; സമുഖമുന—മുമ്പിൽവെച്ചു, രവിതനയുഡു—സുഗ്രീവൻ, നിനു-നിന്നെ, ബാസമുലു—കൊള്ളിവാക്കുകൾ, ബല്കഗ—പറഞ്ഞു രോസമുതോ—കോപത്തോടെ; സിംഹാസനാധിപതി, രാജാവായി, ചേസിന—ചെയ്തു (വാഴിച്ചു), നീകു—അങ്ങേയ്ക്കു, ദാസുഡൈന-ദാസനായ ത്യാഗരാജാർച്ചിത-ത്യാഗരാജൻെറ കൈകളാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ!

അങ്ങേയ്ക്കു മാനമില്ലേ? തൻെറതായിട്ടുള്ള ജനങ്ങളെ (ആശ്രിതരെ, ഭക്തന്മാരെ) പററി അഭിമാനം കൊള്ളുന്നില്ലേ? സംഗീതരസികനായ കുശലവന്മാരുടെ അച്ഛാ! നിന്നെപ്പോലെ സ്നേഹമില്ലാത്തവനെ എവിടെയും കാണുന്നില്ല. നിൻെറ നേരിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ദുർഭാഷണം ചെയ്ത സുഗ്രീവനെ (അഭിമാനക്ഷതത്താലുണ്ടായ) കോപം കൊണ്ടു രാജാവായി വാഴിച്ചു. (ഇല്ലേ) നിൻെറ ദാസനും കൈകൊണ്ടു പൂജ ചെയ്യുന്നവനുമായ ത്യാഗരാജനിൽ അഭിമാനമില്ലെ.

സുഗ്രീവൻെറ വാക്ക്:

''ശത്രുവിനെക്കൊണ്ടു കൊല്ലിക്കയോ തവ ചിത്തത്തി
ലോർത്തതറിഞ്ഞീല ഞാനയ്യോ
സത്യം പ്രമാണമെന്നോർത്തേനതും പുനരെത്രയും
പാരം പിഴച്ചു'' (അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

പാഠഭേദം—ചരണത്തിൽ സമുഖമുന എന്നതിനു് സമുഖാന.

122

ശ്രീരഞ്ജനി—ആദി

 പ. മാരുബല്ക കുന്നാ വേമിരാ
മാ മനോരമണ! (മാ)

അ. ജാര ചോര ഭജന ജേസിതിനാ
സാകേതസദന! (മാ)

ച. ദൂരഭാരമന്ദു നാഹൃദ
യാരവിന്ദമന്ദു നെലകൊന്ന
ദാരി നെറിഗി സന്തസില്ലി നട്ടി
ത്യാഗരാജനുത! (മാ)

മാരുബലക്ക–ഉത്തരം പറയാതെ, ഉന്നാവു–ഇരിക്കുന്നു, ഏമി–എന്തിനു, രാ–സംബോധനശബ്ദം, മാമദനാ രമണ–ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ മനസ്സിനു ഇഷ്ടപ്പെട്ടവനെ, ജാരചോര–സ്ത്രീസേവ ചെയ്യുന്നവനും കള്ളനും, ഭജനജേസിതിനാ–ഞാൻ സേവിച്ചുവോ, സാകേതവാസ–അയോദ്ധ്യയിൽ വസിക്കുന്നവനേ! ദൂരഭാര–വളരെദൂരം, മന്ദു(സന്ധി പ്രത്യയം) നാ–എന്റെ, ഹൃദയാരവിന്ദമന്ദു–ഹൃദയകമലത്തിലും, നെലകൊന്ന–നിലകൊണ്ടിരിക്കുന്ന, ദാരി-വഴി, നെറിഗി–അറിഞ്ഞിട്ടു, സന്തസില്ലി നട്ടി–സന്തോഷിച്ചിരിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ട.

അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ! സാകേതവാസ! അങ്ങു മറുപടി (തന്നും) അരുളിച്ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതു എന്തുകൊണ്ട്?

സ്ത്രീസേവ ചെയ്യുന്നവനും അന്യന്റെ മുതൽ അപഹരിക്കുന്നവരുമായവരെ (ദുർജ്ജനത്തെ) ഞാൻ സേവിച്ചുവോ? (ഇല്ലല്ലോ) വളരെ ദൂരത്തിലാണെങ്കിലും (അടുത്തു) എന്റെ ഹൃദയകമലത്തിൽ നിലകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അങ്ങയുടെ വഴി അറിഞ്ഞു സന്തോഷിച്ചിരിക്കുന്ന എനിക്കു (മറുപടി) പറയാതിരിക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ട്?

അങ്ങയുടെ വഴി എന്നാൽ പ്രാപിക്കാനുള്ള വഴി.

123

സൂര്യകാന്തം—ആദി

പ. മുദ്ദുമോമു യെലാഗു ചെലംഗേനോ?
മുനുലെട്ല ഗനി മോഹിഞ്ചിരോ (മു)

അ. കദ്ദനുചു ചിരകാലമു ഹൃദയമു
കരഗി കരഗി നില്ചുവാരി കെദുട രാമുനി (മു)

ച. മനസു നിർമ്മലമഗു ഭൂസുരകൃതമോ
മഞ്ചി പൂജാഫലമോ തൊലുതടി തപമോ
ഘനനിഭദേഹുനി ജനനസ്വഭാവമോ
ധനപതി സഖുഡൈന ത്യാഗരാജാർച്ചിതുനി (മു)

മുദ്ദുമോമു–കോമളമായ മുഖം, എലാഗു–എങ്ങനെ, ചെലങ്കേനോ–ശോഭിച്ചു, മുനുലെട്ല (മുനുലു+എട്ല) മുനികൾ എങ്ങനെ, കനി–കണ്ടിട്ട്, മോഹഞ്ചിരോ–മോഹിച്ചു, കദ്ദനുചു (കദ്ദനു+അനുചു) ഉണ്ടാകുമെന്നു ചിന്തിച്ചു, ചിരകാലമു–ഏറിയ കാലം, ഹൃദയമു–ഹൃദയം, കരഗി കരഗി—ഉരുകി, നില്ചുവാരികി—നിന്നുകൊണ്ടുള്ള ഇവരുടെ

എദുട-മുന്നിൽ; രാമുനി—രാമന്റെ; മനസു-മനസ്സ്; നിർമ്മലമഗു—ശുദ്ധമായ; ഭൂസുരകൃതമോ-ബ്രാഹ്മണരുടെ കർമ്മഫലമോ; മഞ്ചി—നല്ല; പൂജാഫലമോ—പൂജകൾ ചെയ്തതിന്റെ ഫലമോ; തൊലുതടി—ഭൂതകാലത്തെ; തപമോ—തപസ്സിനാലോ; ഘനനിഭദേഹുനി —കാർമുകിൽവർണ്ണനായവന്റെ; ജനനസ്വഭാവമോ-സഹജഗുണത്താലോ; ധനപതിസമുഡൈന—കുബേരന്റെ സഖാവായ, ത്യാഗരാജാർച്ചിതുനി-ശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവന്റെ.

(ശ്രീരാമന്റെ) കോമളമായ മുഖം എങ്ങനെ ശോഭിച്ചു! (വനത്തിലുള്ള) താപസന്മാർ അതു കണ്ടു എത്ര വശീകൃതരായി. (ഭഗവതാഗമനം ഉണ്ടാകുമെന്നു) വളരെക്കാലം മനസ്സുഷ്ണിച്ചു ചിന്തിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന അവരെ മുമ്പിൽ കണ്ടപ്പോൾ ശ്രീരാമന്റെ (മുഖം....) നിർമ്മല മനസരായ ബ്രാഹ്മന്മാരുടെ ആശീർവാദത്താലോ, അവരുടെ പൂജാഫലത്താലോ, അവർ പണ്ടു ചെയ്ത തപസ്സിനാലോ ഭഗവദേച്ഛയാലോ (ദർശനം കൊടുത്തപ്പോൾ) കുബേരസഖാവായ ശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവന്റെ (ശ്രീരാമന്റെ മുഖം എങ്ങനെ ശോഭിച്ചു!)

ഈ കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീരാമന്റെ രൂപമഹിമയാണ് പ്രതിപാദ്യം. ശ്രീരാമൻ വനവാസം ചെയ്യാൻ കാട്ടിലെത്തി. അവിടെയുള്ള മുനിമാർക്കു ദർശനം കൊടുത്തതാണ് സന്ദർഭം; ദുഷ്ടരായ രാക്ഷസന്മാരെക്കൊണ്ടുള്ള ശല്യം തീർത്തു അവരെ രക്ഷിക്കുവാൻ ശ്രീരാമന്റെ വരവുണ്ടാകുമെന്നു ത്രികാലജ്ഞരായ മുനികൾ അറിഞ്ഞിരുന്നു. ഭക്തവത്സലനായ ഭഗവാന്റെ മുഖം അവരെ കണ്ടപ്പോൾ പൂർവ്വാധികം വിളങ്ങി. അന്യാദൃശമായ രൂപലാവണ്യം കണ്ടു മഹർഷിമാർ ഭക്തിപരവശരാകുകയും ചെയ്തു.

124

ദർബാർ—ആദി

പ. മുന്ദുവെനുക ഇരുപ്രക്കലെ തോഡൈ
മുരഖരഖര! രാരാ! (മു)

അ. എന്ദുഗാന നീ യന്ദമുവലെ രഘു—
നന്ദന! വേഗമേ രാരാ! (മു)

ച. ഓഗജരക്ഷക! ഓരാജകുമാര!
ഓങ്കാരസദന! രാരാ!
ഭാഗവതപ്രിയ! ബാഗ ബ്രോവവയ്യ
ത്യാഗരാജനുത! രാരാ (മു)

മുന്ദു-മുമ്പിൽ; വെനുക—പിന്നിൽ; ഇരുപ്രക്കലെ-ഇരുവശങ്ങളിലും; തോഡൈ (തോഡു) കൂട്ടു, സഹായം, മുരഖരഹര-മുരാസുരനേയും ഖരരാക്ഷസനേയും വധിച്ചവനേ! രാരാ-വന്നാലും എന്ദു—എങ്ങും; ഗാന(കാന) കാണുന്നില്ല; നീ—നിന്റെ, അന്ദമുവലെ—സൗന്ദര്യത്തെ, രഘുനന്ദന! വേഗമേ വേഗത്തിൽ, രാരാ, ഓ ഗജരക്ഷക-ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചവനേ! ഓ രാജകുമാര! ഓങ്കാരസദന—പ്രണവസ്വരൂപ! ബാഗ-നന്നായി, ബ്രോവവയ്യ ബ്രോവവു+അയ്യ) രക്ഷിച്ചാലും പ്രഭോ, ത്യാഗരാജനുത! രാരാ.

മുരാസുരനേയും ഖരനേയും വധിച്ചവനേ! എൻെറ മുമ്പിലും പിന്നിലും ഇരുവശത്തും എഴുന്നെള്ളിവന്നാലും. നിൻെറ രൂപലാവണ്യം മറെറവിടേയും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. രഘുനന്ദന– വേഗം വരു! ഗജേന്ദ്രനെ കാത്തവനേ! രാജകുമാര! ഓങ്കാരസ്വരൂപ! വരു! ഭക്തപ്രിയ! വേണ്ടുംവണ്ണം കാത്താലും പ്രഭോ! ത്യാഗരാജനുത! വരു!

ശഹാനയിലുള്ള ''ഈവസുധ'' എന്ന കീർത്തനത്തിൻെറ കുറിപ്പിൽ ശ്രീരാമസ്വാമി തന്നെ സ്വാമികളെ രക്ഷിപ്പാൻ എത്തി എന്നൊരു കഥയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലൊ. ചുരുക്കത്തിൽ ഇതാണതു്. കോവൂരിൽ നിന്നു സ്വാമികളും ശിഷ്യന്മാരും യാത്രതിരിക്കുന്ന സമയം സുന്ദരമുതലിയാർ കുറച്ചു പണം ത്യാഗരാജൻെറ സഞ്ചിയിൽ നിക്ഷേപിച്ചു ഗുരുനാഥൻ പണം വാങ്ങില്ലെന്നു ശിഷ്യന്മാർ പറഞ്ഞപ്പോഴം അതു രാമനവമിയുടെ ആഘോഷത്തിനു മാത്രമാണെന്നു ആ ഭക്തൻ പറഞ്ഞപ്പോഴം അവർ പിന്നെയൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. കൊള്ളക്കാർ ഇവരെ പിടികൂടിയപ്പോഴം ഒന്നിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ശിഷ്യൻ വീണ കുപ്പയ്യർ സ്വാമികളോടു പറഞ്ഞു, മുതലിയാർ സഞ്ചിയിലിട്ട സ്വർണ്ണനാണ്യങ്ങളെപ്പറ്റി. അതെല്ലാമെടുത്തു കൊള്ളക്കാർക്കു കൊടുക്കാൻ സ്വാമികഠ കല്പിച്ചു. വേറൊരു ശിഷ്യനായ തഞ്ചാവൂർ രാമറാവു പറഞ്ഞു: ''അതു പാടില്ല. ശ്രീരാമസ്വാമിക്കു മുതലിയാർ വഴിപാടായിട്ടു് തന്നതാണു് അതു ഇവക്കു് നാമെങ്ങനെ കൊടുക്കും?'' ഈ വിഷമാവസ്ഥയിലാണത്രെ ത്യാഗരാജസ്വാമികഠ ഈ കീർത്തനം പാടിയതു്. പെട്ടെന്നു കാട്ടിൽനിന്നു ചാപം ധരിച്ച രണ്ടു യുവാക്കഠ വന്നു കൊള്ളക്കാരെ എതുത്തു് അകററി. സ്വാമികളും ശിഷ്യരും യാത്ര തുടരുകയും ചെയ്തു. വില്ലാളികളെ സ്വാമികഠ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. പിറേറന്നു അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി സന്ധ്യാവന്ദനത്തിനായി ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ എത്തിയപ്പോഴം ഭയാത്ഭുതങ്ങളെക്കൊണ്ടു് മനസന്തരം വന്ന കൊള്ളക്കാർ സ്വാമികളെ കണ്ടു തൊഴുതു ക്ഷമായാചനം ചെയ്തു. കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ചെറുപ്പക്കാരെപ്പററി അവർ ചോദിച്ചപ്പോളാണു് ഭഗവാൻ തന്നെയാണു തന്നെ രക്ഷിക്കാനെത്തിയതെന്നു സ്വാമികഠ അറിഞ്ഞതു്. വില്ലു ധരിച്ചവരാണെന്നു അവർ വിവരിക്കുകയും ചെയ്തു.

മദ്ധ്യമപുരുഷൻ ഏകവചനപ്രയോഗം ഭഗവാനോടു ചെയ്യാൻ ത്യാഗരാജസ്വാമികഠക്കു സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടു്! ഭഗവാനോടു അത്രത്തോളം അടുപ്പമുണ്ടായിരുന്നു ആ ഭക്തനു്!

രണ്ടുചരണങ്ങളുള്ളതിൽ രണ്ടാമത്തേതാണു ഇതിൽ ചേർത്തതു്.

125

മായാമാളവഗൗളം—ദേശാദി

പ. മേരുസമാനധീര! വരദ! രഘു—
വീര! ജൂതാമു രാരാ! മഹാ (മേ)

അ. സാരസാര! ഒയ്യാരപു നഡലനു
നീരദകാന്തിനി നീ ഠീവിനി മഹാ (മേ)

ച. അലകല മുദ്ദുനു തിലകപു തീരുനു
താളുകു ജെക്കുലചേ ദനരു നെമ്മോമുനു
ഗളമുന ശോഭില്ലു കനകഭൂഷണമുല
ദളിതദുർമ്മാനവ! ത്യാഗരാജാർച്ചിത (മേ)

മേരുസമാനധീര—മഹാമേരു പർവ്വതം പോലെ ധീരതയുള്ളവനേ; വരദ—കാമിതത്തെ തരുന്നവൻ; രഘുവീര-രഘുവീര; ചൂതാമു നിന്നെ കാണട്ടെ; രാരാ—വന്നാലും; മഹാമേരു;ഒയ്യാരപു_ ചന്തത്തിൽ; നഡലനു-നട, നടത്തം; നീരദകാന്തിനി—കാർമേഘത്തിന്റെ കാന്തിയെ; നീ—നിന്റെ; ഠീവി—അഴക്; (ഠീവിനി—അഴകിനെ); അലകല—അളകത്തിന്റെ; കുറുനിരയുടെ; മുദ്ദനു—അഴകിനെ; തിലകപു-തിലകത്തിന്റെ; തീരുനു—ശോഭയേയും; തളുകു—തിളങ്ങുന്ന ജെക്കലചേ—കവിളുള്ള; ദനരു—ശോഭിക്കുന്ന; നെമോമുനു(നെ+മോമു)—തിരുമുഖത്തെ; ഗളമുന—കഴുത്തിൽ; ശോഭിച്ചു—ശോഭിക്കുന്ന; കനകഭൂഷണമുല—സ്വർണ്ണാഭരണങ്ങളേയും ഖലിതദർമ്മാനവ—ദുഷ്ടരെ നിഗ്രഹിക്കുന്നവനേ! ത്യാഗരാജാർച്ചിത! (വന്നാലും)

മഹാമേരു പർവ്വതത്തിനൊത്ത ധീരതയുള്ളവനേ! വേണ്ടതു കൊടുക്കുന്നവനേ! രഘുവീരാ! (ഞങ്ങൾക്ക) കാണാനായി എഴുന്നെള്ളിവന്നാലും! എല്ലാററിലും വെച്ച് സാരമായവനേ! ചന്തത്തിലുള്ള നിന്റെ നടത്തവും കാർമുകിലിനൊത്ത നിറവും (ഞങ്ങൾക്ക) കാണായിവന്നാലും! കുറുനിരയുടെ അഴകും, തിലകശോഭയും കവിളുകളുടെ തിളക്കവുമെല്ലാം ചേർന്ന നിന്റെ തിരുമുഖവും സ്വർണ്ണാഭരണങ്ങളണിഞ്ഞ കഴുത്തും ദുഷ്ടനിഗ്രഹ! (ഞങ്ങൾക്ക) കാണുവാൻ വന്നാലും

ഇവിടെ ധീരനെന്നാൽ സ്ഥിരബുദ്ധിയുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം. മനസ്സിളകാത്തവൻ. പർവ്വതത്തിന്റെ പര്യായശബ്ദമാണ് അചലം. മഹാമേരു ഏററവും വലിയ പർവ്വതവുമാണ്.

ഭഗവാന്റെ രൂപലാവണ്യമാണ് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം.

126

ബൗളി- ഝമ്പ

പ.	മേലുകോവയ്യ മമ്മേലുകോ രാമ!	(മേ)
അ.	മേലൈന സീതാസമേത നാ ഭാഗ്യമാ	(മേ)
ച.	നാരദാദുല നിന്നു കോരി നീ മഹിമല— വ്വാരിഗാ ബാഡുചുന്നാരിപുഡുതെല്ല വാരഗാ വച്ചിനദി ശ്രീരാമനവനീത ക്ഷീരമുലു ബാഗുഗ നാ രഗിമ്പനുവേഗ	(മേ)
ച. 3.	രാജരാജേശ്വര! ഭരാജമുഖ! സാകേത രാജ! സദ്ഗുണ! ത്യാഗരാജനുതചരണ! രാജന്യ! വിബുധഗണ രാജാദുലെല്ല നിന്നു പൂജിമ്പ ഗാചിനാ രീജഗമു പാലിമ്പ	(മേ)

മേലുകോവയ്യ (മേലുകു+അയ്യ) ഉണർന്നാലും, എഴുനേററാലും, പ്രഭോ, മമ്മേലുകോ—മമ്മു+ഏലുകോ) ഞങ്ങളെ കാത്താലും; രാമ! മേലൈന—കലീനയായ; സീതാസമേത—സീതയോടുകൂടി; നാഭാഗ്യമാ — എന്റെ ഭാഗ്യമേ; നാരദാദുല—നാരദമുനിയും മററും; നിന്നുകോരി—നിന്നെ ആശിച്ചു; നീ-നിന്റെ; മഹിമലവ്വാരിഗാ(മഹിമലു+അവ്വാരിഗാ) മഹിമലു—മഹിമകളം; അവ്വാരിഗാ—അനവരതം; സദാ; ബാഡുചുന്നാരിപുഡു. (പാഡുചു+ഉന്നാരു+ഇപുഡു)

പാഡുചുഉന്നാന—പാദുകയാണ്; ഇപുഡു—ഇപ്പോൾ; തെല്ലവാരഗാ—പ്രഭാതം; വച്ചിനദി—ആയി; ശ്രീരാമ! നവനീതക്ഷീരമുലും—വെണ്ണയും പാലും, ബംഗാരനല്ലവണ്ണം, യഥേഷ്ടം; ആരഗിമ്പന—ഭുജിക്കവാൻ; വേഗ—വേഗത്തിൽ;

രാജരാജേശ്വര—രാജാക്കന്മാർക്കധിപനായവനേ; രാജമുഖ—ചന്ദ്രനൊത്ത മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! സാകേതരാജ—അയോദ്ധ്യാധിപാ! സദ്ഗുണ—സദ്ഗുണനിധേ; ത്യാഗരാജനുത ചരണ—ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്ന പാദമുള്ളവനേ, രാജന്യ—ക്ഷത്രിയവീര! വിബുധഗണരാജാദുലെല്ല—ദേവന്മാരും രാജാക്കളെല്ലാം, നിന്നു—നിന്നെ, പൂജിമ്പ—പൂജിക്കവാനായി, ഗാചിനാര—കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു, ഈ ജഗമു—ഈ ലോകത്തെ രക്ഷിക്കവാനായി, (മേലുകോ)

ഉത്സവസമ്പ്രദായ കീർത്തനങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ് ഈ കീർത്തനം, ബൌളി ഉഷസ്സിനു ചേർന്ന രാഗവുമാണ്.

127

മോഹനം—ആദി

ప. മോഹനരാമ! മുഖജിത സോമ!
മുദ്ദുഗ ബലുകുമാ (മോ)

അ. മോഹനരാമ! മൊദടി ദൈവമാ
മോഹമുനീ പൈ മൊനസിയുന്ന ദിരാ (മോ)

ച. ധരമനുജാ വതാര മഹിമവിനി
സുരകിന്നര കിമ്പുരുഷ വിദ്യാധര
സുരപതി വിധി വിഭാകര ചന്ദ്രാദുലു
കരഗുചു പ്രേമതോ
വരമൃഗപക്ഷി വാനരതനുവുല ചേ
ഗിരിനി വെലയു സീതാവര ചിരകാലമു
ഗുരിതപ്പക മൈമറചി സേവിഞ്ചിരി
വരത്യാഗരാജവരദാഖില ജഗത് (മോ)

മോഹനരാമ—രൂപലാവണ്യംകൊണ്ട എല്ലാവരെയും വശീകരിക്കുന്ന ശ്രീരാമ! മുഖജിതസോമ—മുഖശോഭകൊണ്ട ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്നവനേ! മുദ്ദുഗ—മധുരമായി, ബലുകുമാ—(പലുകുമാ) സംസാരിച്ചാലും, മോഹനരാമ! മൊദടി—ആദി, അദ്വതീയൻ, ദൈവമാ—ഈശ്വരനാണ്, മോഹമു—ആശ, നീപൈ—നിന്മേൽ, മൊനസിയുന്നദിര—ജനിച്ചിരിക്കുന്നു, ധര—ഭൂമിയിൽ, മനുജാവതാരമഹിമ—മനുഷ്യനായി അവതരിച്ചതിന്റെ മഹത്മ, വിനി—കേട്ട്, സുരകിന്നര കിമ്പുരുഷ വിദ്യാധര, സുരപതി—ഇന്ദ്രൻ, വിധി—ബ്രഹ്മാവ്, വിഭാകരചന്ദ്രാദുലു—സൂര്യചന്ദ്രാദികൾ, കരഗുചു—മനസ്സലിഞ്ഞു; പ്രേമതോ—ഭക്തിയോടുകൂടി, വരമൃഗപക്ഷിവാനരതനുവുലചേ—ശ്രേഷ്ഠമായ മൃഗത്തിന്റെയും പക്ഷിയുടെയും വാനരത്തിന്റെയും ദേഹമെടുത്തു. ഗിരിനി—മലമേൽ, വെലയു—വിളങ്ങിയ, സീതാവര—സീതാപതേ, ചിരകാലമു—വളരെക്കാലം, ഗുരിതപ്പക—കുറിതെറ്റാതെ. (സ്ഥിരചിത്തത്തോടെ) മൈ—മെയ്യ്, ദേഹം, മറചി—മറന്നു, സേവിഞ്ചിരി—സേവിച്ചു. വരത്യാഗരാജവരദാ—ത്യാഗരാജന വരംതരുന്നവനേ! അഖിലജഗത്—(മോഹന) എല്ലാ ലോകത്തെയും മോഹിപ്പിക്കുന്ന—

സൗന്ദര്യം കൊണ്ടു എല്ലാവരെയും മോഹിപ്പിക്കുന്ന ശ്രീരാമ! ചന്ദ്രനേക്കാൾ മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! സരസമായി എന്നോടു സംസാരിച്ചാലും. മോഹനരാമ! ആദിദൈവമേ! എനിക്കു പ്രേമം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. നിന്തിരുവടി ഭൂമിയിൽ മനുഷ്യനായി അവതാരം ചെയ്യുന്നതിന്റെ മാഹാത്മ്യം അറിഞ്ഞു ദേവന്മാരും, കിന്നരകിമ്പുരുഷന്മാരും വിദ്യാധരന്മാരും ഇന്ദ്രനും ബ്രഹ്മാവും സൂര്യചന്ദ്രാദികളും സ്നേഹത്താൽ മനസ്സലിഞ്ഞു മനുഷ്യന്റെയും പക്ഷിമൃഗാദികളുടെയും രൂപമെടുത്തു ജനിച്ചു മലയ പർവ്വതത്തിൽ എഴുന്നെള്ളിയ സീതാപതിയായ ഭഗവാനെ വളരെക്കാലം ലക്ഷ്യം പിഴക്കാതെ ആത്മവിസ്മൃതിയോടെ സേവചെയ്തു ത്യാഗരാജവരദ! അഖിലലോക (മോഹന രാമ!

മേരുസമാന എന്ന കീർത്തനത്തിലെന്നപോലെ രൂപമഹിമയാണ് ഇതിലും പ്രതിപാദ്യം. മലയപർവ്വതത്തിൽ അധിവസിക്കുന്ന ശ്രീരാമനെയാണു സ്വാമികൾ ഇവിടെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതു. രാവണനിഗ്രഹത്തിനായി മഹാവിഷ്ണു അവതാരം ചെയ്യുമെന്നു ബ്രഹ്മദേവൻ ദേവസമൂഹത്തെ അറിയിച്ചപ്പോൾ അവരെല്ലാം അവരുടെ സന്താനങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ ജനിപ്പിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ ബാലിയേയും, സൂര്യൻ സുഗ്രീവനേയും, ബൃഹസ്പതി താരയേയും, വിശ്വകർമ്മാവു നളനെയും, അഗ്നി നീലനെയും, അശ്വിനി കുമാരന്മാർ മൈന്ദൻ വിവിദൻ എന്ന വാനരന്മാരെയും വായുഭഗവാൻ ശ്രീഹനുമാനേയും ജനിപ്പിച്ചു എന്നു വാത്മീകി രാമായണത്തിലുണ്ട്.

ചരണം വരി 5–ൽ വാനരതനുവുലചേ എന്ന പാഠഭേദം ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ദേവന്മാർ മരങ്ങളായി പിറന്നതായി വാത്മീകി രാമായണത്തിൽ കാണുന്നില്ല.

128

സാരമതി — ആദി

പ. മോക്ഷമുഗലദാ ഭുവിലോ ജീവൻ
മുക്തുലു ഗാനി വാരലകു (മോ)

അ. സാക്ഷാത്കാര! നീ സദ്ഭക്തി
സംഗീത ജ്ഞാനവിഹീനലകു (മോ)

ച. പ്രാണാനല സംയോഗമുവല്ല
പ്രണവനാദമു സപ്തസ്വരമുലൈബരഗ
വീണാവാദനലോലുഡൗ ശിവമനോ
വിധ മെറുഗരു ത്യാഗരാജവിനുത! (മോ)

മോക്ഷമു–മോക്ഷം, ഗലദാ–ഉണ്ടാകുമോ. ഭുവിലോ–ഈ ഭൂമിയിൽ, ജീവൻ മുക്തലു–ജീവന്മുക്തന്മാർ, ദേഹികളായിരിക്കേ തന്നെ സംസാരപാശത്തിൽ നിന്നു മോചനം കിട്ടിയവർ, ഗാനി–അല്ലാത്ത, വാരലകു–ആയവർക്ക്, സാക്ഷാത്കാര! പ്രത്യക്ഷദൈവമേ! നീ–നിന്റെ, സദ്ഭക്തി, സംഗീതജ്ഞാനവിഹീനലകു–സംഗീതത്തിന്റെ ജ്ഞാനമില്ലാത്തവർക്ക് പ്രാണാനലസംയോഗമു–വായുവിന്റെയും തീയിന്റെയും സംയോഗം, വല്ല–കൊണ്ടു, കാരണമായി, പ്രണവനാദമു–ഓങ്കാരം, സപ്തസ്വരമുലൈ–സപ്തസ്വരങ്ങളും, ബരഗ–ഉണ്ടായി. വീണാവാദനലോലുഡൗ–വീണവായനയിൽ രസിക്കുന്നവനായ, ശിവമനോവിധമു–ശിവന്റെ അന്തർഗതം–എറുഗാക–അറിയാതെ, ത്യാഗരാജവിനുത!

ജീവിച്ചിരിക്കമ്പോഴം തന്നെ മുക്തി (ജ്ഞാനവൈരാഗ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു) കിട്ടാത്തവന്ന മോക്ഷം കിട്ടുമോ? അല്ലയോ സാക്ഷാത്കാര! നിന്നിൽ ഭക്തി സംഗീതജ്ഞാനവുമില്ലാത്തവന്ന (മോക്ഷം ലഭിക്കുമോ?) പ്രാണവായുവിൻെറയും അഗ്നിയുടെയും സംയോഗത്താൽ ഓങ്കാരവും അതിൽനിന്നു സപ്തസ്വരങ്ങളുമുണ്ടായി. വീണവായനയിൽ രസിക്കുന്നവനായ (അങ്ങനെ നാദോപാസന ചെയ്യുന്ന) ശിവൻെറ മനോഗതി അറിയാത്തവർക്കു്, അല്ലയോ ത്യാഗരാജനുത? (മോക്ഷം ലഭിക്കുമോ)

പെരഗ(പരഗ) ശരിയായ അർത്ഥം—പ്രവർത്തിപ്പിച്ചു; ബഹിസ്ഥം രച്ചു എന്നാണു്. സംഗീതജ്ഞാനവും സദ്ഭക്തിയുമുള്ളവർക്കു് ഈശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷമാവും. സദ്ഭക്തി എന്നാൽ നിഷ്കാമമായ ഭക്തി അതില്ലാത്ത സംഗീതജ്ഞാനം വ്യർത്ഥം തന്നെ നാദോപാസനയുടെ മാഹാത്മ്യമാണു പ്രതിപാദ്യം.

129

ദർബാർ—ആദി

പ.	യോചന? കമലലോചന! നന്നുബ്രോവ	(യോ)
അ.	സൂചന തെലിയക നൊരുല യാചന ജേതു നനപ്പ നീക തോചന ദ്യുതിവിജിതായുത വി രോചന! നന്നു ബ്രോവനി ക	(യോ)
ച.	കേചന നിജഭക്തനിചയ പാപ വി മോചന ഗല ബിരുദുലെല്ല കൊനി ന— ന്നേചനാ കൃതവിപിനചര വരാഭി ഷേചന! ത്യാഗരാജപൂജിത!	(യോ)

യോചന—ആലോചന, കമലലോചന—താമരക്കണ്ണനേ! നന്നു—എന്നെ, ബ്രോവ-രക്ഷിച്ചാല് . സൂചന—അടയാളം, തെലിയക—അറിയാതെ, ഒരുല - അന്യരോട്ട്, യാചനജേതു നനപ്പ -യാചിക്കുമെന്നു, നീക—നിനക്കു, തോചന—തോന്നിയോ, ദ്യുതിവിജിതായുത വിരോചന—ആയിരം സൂര്യന്മാരേക്കാം ശോഭയുള്ളവനേ! നന്നു ബ്രോവ, ഇങ്കു—ഇനിയും, കേചന—വളരെ, നിജഭക്തനിചയ—തൻെറ ഭക്തസമൂഹത്തിൻെറ, പാപവിമോചന-പാപത്തെ കളയുന്നവൻ, ഗല—എന്നു. ബിരുദുലു—കീർത്തിമുദ്രകരം, എല്ല—എല്ലാം; കൊനി—സിദ്ധിച്ച നന്നേചനാ-(നന്നു+ഏചനാ) നന്നു—എന്നെ, ഏചനാ—വിഷമിപ്പിക്കണോ, കൃതവിപിനചരവരാഭിഷേചന—വാനരശ്രേഷ്ഠനെ (സുഗ്രീവനെ) വാഴിച്ചവനെ! ത്യാഗരാജപൂജിത!

എന്നെ കാക്കുവാൻ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണോ? അല്ലയോ കമലലോചന! അടയാളം അറിയാതെ ഞാൻ മററൊരുവരെ (ദൈവത്തെ) സമീപിച്ചു യാചിക്കുമെന്നു തോന്നിപ്പോയോ? ആയിരം സൂര്യനേക്കാം ശോഭയുള്ളവനേ! (ഇനിയും ആലോചനയോ?) തൻെറ അനേക ഭക്തന്മാരുടെ പാപത്തെ കളഞ്ഞവനെന്നു പേരുകേട്ട നീ എന്നെ ഇങ്ങനെ കഴയ്ക്കാമോ? വാനരനായവ (സുഗ്രീവൻ) നെക്കൂടി രാജാവായി വാഴിച്ചു. (അതൊക്കെ ചെയ്ത

ഭഗവാൻ) ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനേ! (എന്റെ വിഷയത്തിൽ ശങ്കിക്കുകയാണോ?)

രോഷോക്തിയാണ് ഈ കീർത്തനം.

130

പന്തുവരാളി—ആദി

പ.	രഘുവര! നന്നു മരവ തഗുനാ	(ര)
അ.	നഗധര! ഭക്തജനാഘ നിവാരണ!	(ര)
ച.	മനസുന നീകേ മരുലുകൊന്നാനു സ ജ്ജനഹിത! ത്യാഗരാജനുത! ത്യാഗരാജനുത! ശുഭാകര	(ര)

രഘുവര! നന്നു—എന്നെ, മരവ—മറക്കുക, തഗുനാ—ശരിയാണോ, മര്യാദയാണോ; നഗധരാ—മന്ദരപർവ്വതത്തെ പൊക്കിയവനേ! ഭക്തജനാഘ നിവാരണ നിന്റെ ഭക്തന്മാരുടെ പാപത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനേ! മനസുന—മനസ്സിൽ, നീകേ—നിന്നോട്, മരുലു—പ്രേമം, കൊന്നാനു—ഞാൻ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. രാ—സംബോധന. സജ്ജനഹിത—നല്ലവരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവനേ! ത്യാഗരാജവിനുത! ശുഭകര!

നാലുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലലെത്തതു.

131

രീതിഗൗള—രൂപകം

പ.	രാഗരത്നമാലികചേ രഞ്ജില്ലുനട ഹരി ശത	(രാ)
അ.	ബാഗ സേവിഞ്ചി സകല ഭാഗ്യ മൊന്ദുദാമു രാരേ	(രാ)
ച.	നൈഗമഷട് ശാസ്ത്ര പുരാ ണാഗമാർത്ഥ സഹിതമട യോഗി വരുലു യാനന്ദമു നൊന്ദേ സമഗ്രമട ഭാഗവതോത്തമുലു ശുദ്ധി ബാഡേ കീർത്തനമുലട ത്യാഗരാജു കഡതേര താരകമനി ജേസിന ശത	(രാ)

രാഗരത്നമാലികചേ—രാഗങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങൾ കോർത്തുണ്ടാക്കിയ മാലയാൽ, രഞ്ജില്ലുനട (രഞ്ജില്ലു+അട) പ്രീതനാകുന്നു, അട—അത്രെ, ആകുന്നപോൽ, ഹരി—വിഷ്ണു, ശത—നൂറ്, ബാഗ—നല്ലവണ്ണം, സേവിഞ്ചി—

പൂജിച്ചിട്ട്, സകലഭാഗ്യമൊന്ദുഭാമു (സകല + ഭാഗ്യമു + ഒന്ദുഭാമു) എല്ലാ ഭാഗ്യവും ലഭിക്കും; നൈഗമഷട്ശാസ്ത്രപുരാണാഗമാർത്ഥസഹിതമട—വേദങ്ങളുടേയും ആറുശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും പുരാണങ്ങളുടേയും ആഗമങ്ങളുടേയും സാരമടങ്ങിയതത്രെ (ഈ ഗാനങ്ങൾ), യോഗിവരുല—യോഗീശ്വരന്മാർ, ആനന്ദമുന—ആനന്ദത്തെ, ഒന്ദു—ലഭിക്കുവാൻ, സന്മാർഗ്ഗമട—നല്ല വഴിയാണ്, ഭാഗവതോത്തമുല—മഹാഭക്തന്മാർ, ഗൂഡി—ഒന്നിച്ച്, ബാഡേ—പാടുന്ന; കീർത്തനമുലട—(കീർത്തനമുല + അട) കീർത്തനങ്ങളാണ്. ത്യാഗരാജു—ത്യാഗരാജൻ, കരതേര—മോക്ഷത്തിനു, താരകമനി—ഉപായമായി; രക്ഷാമാർഗ്ഗമായി, ജേസിന—ഉണ്ടാക്കിയ.

നൂറു (അനേക) രാഗങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങൾ ചേർത്തുണ്ടാക്കിയ മാലയാൽ ശ്രീഹരി പ്രീതനാവുന്നതാണ്. (അതു അണിയിച്ച്) സ്വാമിയെ നല്ലവണ്ണം സേവിച്ച് സകല ഭാഗ്യങ്ങളേയും (പുരുഷാർത്ഥങ്ങളേയും നമുക്കു ലഭിക്കും. വേദശാസ്ത്രപുരാണാഗമങ്ങളുടെ സാരമടങ്ങിയതാണവ. ആനന്ദലബ്ധിക്കു യോഗീശ്വരന്മാർക്കു നല്ലവഴി. മഹാഭക്തന്മാർ ഒന്നിച്ചു പാടുന്ന ഈ കീർത്തനങ്ങൾ മുമുക്ഷുവിനു താരകമാണു. ത്യാഗരാജനിർമ്മിതമായ ഈ മാലയാൽ (ശ്രീഹരി പ്രസാദിക്കുന്നു)

ചരണത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ വരികൊണ്ടു സ്വാമികൾ തന്റെ മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കായി രചിച്ചതാണു ശതരാഗമാലിക എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.

ആറുശാസ്ത്രങ്ങൾ: തർക്കം, വ്യാകരണം, ധർമ്മശാസ്ത്രം, മീമാംസം, വൈദ്യം, ജ്യോതിഷം, ദേവാലയനിർമ്മാണം, പ്രതിഷ്ഠ, പൂജാവിധി, ഇത്യാദികളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളാണ് ആഗമങ്ങൾ.

പാഠഭേദം: ചരണം ആനന്ദമുനൊന്ദേ എന്നിടത്തു് നൊന്ദേഡു, കഡതേര—സമാപ്തി, പുഴയോ കടലോ കടന്നു മറുകരയിൽ എത്തുക. മോക്ഷപ്രാപ്തി എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട് താരകമനി—ഉപായമായിട്ട് ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്ക് (ഇവിടെ മോക്ഷം) ഉപായമായി.

132

ആന്ദോളിക—ദേശാദി

പ. രാഗസുധാരസ പാനമുജേസി
രാജില്ലവേ മനസാ (രാ)

അ. യാഗയോഗത്യാഗ ഭോഗഫലമൊസംഗേ (രാ)

ച. സദാശിവമയമഗു നാദോങ്കാര സ്വര
വിദുലു ജീവന്മുക്തുലനി ത്യാഗരാജുതെലിയു (രാ)

രാഗസുധാരസ—രാഗമാകുന്ന അമൃതിന്റെ രസം; പാനമുജേസി (ചേസി—പാനം ചെയ്തിട്ടു, രാജില്ലവേ—പ്രസന്നമാവുക മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ! യാഗയോഗത്യാഗഭോഗഫലമു—യാഗത്തിന്റെയും യോഗാഭ്യാസത്തിന്റെയും ത്യാഗത്തിന്റെയും സുഖങ്ങളുടെയും ഫലം; ഒസംഗേ—തരുന്ന, സദാശിവമയമഗു—സദാശിവമയമായ; നാദോങ്കാരസ്വര—നാദത്തിന്റെയും ഓങ്കാരത്തിന്റെയും സ്വരത്തിന്റെയും; വിദുല—അറിയുന്നവർ; ജീവന്മുക്തലനി—ജീവന്മുക്തരാണെന്നു, ത്യാഗരാജു—ത്യാഗരാജൻ; തെലിയു (തെലിയു) അറിയും,

അല്ലയോ മനസ്സ്, രാഗമാകുന്ന അമൃതരസത്തെ പാനം ചെയ്തു സന്തുഷ്ടനായാലും യാഗാദിയോഗത്യാഗഭോഗങ്ങളുടെ ഫലം ഇതുകൊണ്ട തന്നെ കിട്ടുന്നതാണ്. സദാശിവസ്വരൂപമായിട്ടുള്ള നാദം, ഓങ്കാരം സ്വരം എന്നിവ അറിഞ്ഞവർ (അവയുടെ ജ്ഞാനമുള്ളവർ)ജീവന്മുക്തരാണെന്നു ത്യാഗരാജൻ അറിയും.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പല്ലവിയിൽ ഒ മനസാ എന്ന കാണുന്നു രാജില്ല വൈ എന്നാൽ പ്രകാശിക്കുക സന്തോഷിപ്പിക്കുക എന്നർത്ഥത്തിൽ രാജില്ല വെ എന്നായിരിക്കും ശരിയായ പാഠഭേദമെന്നു അഭിപ്രായമുണ്ട്.

ആന്ദോളിക രാഗത്തിനു മയൂരധ്വനി എന്നും പേരുണ്ട്. ഭോഗമെന്നതിന്നു സാമാന്യമായി സ്വീകരിക്കുന്ന അർത്ഥം ലൗകിക സുഖം എന്നു തന്നെ ഈ പദത്തിന്നു നിവേദ്യം എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്— ആ അർത്ഥത്തിലാവണം സ്വാമികൾ ഉപയോഗിച്ചതു.

133

മണിരംഗു—ആദി

പ.	രാനിദി രാദു സുരാസുരുല കൈന	(രാ)
അ.	പോനിദി പോദു ഭൂസുരുലകൈന	(രാ)
ച.	ദേവേന്ദ്രുനികി സുദേഹമു പൂർവ്വ ദേവുലകമൃത മഭാവമേ ഗാനി ആവനചര ബാധലാമുനലകേ ഗാനി പാവന! ത്യാഗരാജ ഭാഗ്യമാ! ശ്രീരാമ!	(രാ)

രാനിദി—വരാത്തതു, വരാൻവെക്കാത്തതു, രാദു—വരില്ല, സുരാസുരുലകൈന—ദേവന്മാരായാലും; അസുരന്മാരായാലും, പോനിദി—പോകേണ്ടതല്ലാത്തതു്, പോദു—പോവുന്നതല്ല, ഭൂസുരുലകൈന—ബ്രാഹ്മണരായാലും, ദേവേന്ദ്രുനികി—ദേവേന്ദ്രനു, സുദേഹമു—നല്ല ദേഹം, പൂർവ്വദേവുലകു—അസുരന്മാർക്കു്, അമൃത്, അഭാവമേഗാനി—ഇല്ലാതെപോയി, ആ—ആ, വനചരബാധലു—രാക്ഷസന്മാരുടെ ഉപദ്രവ , ആമുനലകേഗാനി—ആമുനിമാർക്കു് ഉണ്ടായി, പാവന—പരിശുദ്ധനായവനേ! ത്യാഗരാജഭാഗ്യമാ—ത്യാഗരാജന്റെ, ഭാഗ്യമേ! ശ്രീരാമ!

ദേവന്മാരായാലും അസുരന്മാരായാലും വരാത്തതു വരില്ല (സംഭവിക്കില്ല) ബ്രാഹ്മണനായാലും പോവാത്തതു (നഷ്ടപ്പെടേണ്ടതല്ലാത്തതു) പോവുകയുമില്ല.

(ഗൗതമമുനി ശാപത്താൽ) ഇന്ദ്രനു നല്ലദേഹവും, അസുരന്മാർക്കു് അമൃതും കിട്ടാതെ പോയി. അതുപോലെ വനത്തിൽ പാർക്കുന്ന മുനിമാർക്കു് രാക്ഷസന്മാരുടെ ഉപദ്രവം സഹിക്കേണ്ടിവന്നു പരിശുദ്ധമായവനേ, ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ! ശ്രീരാമ!

വിധിച്ചതു അനുഭവിക്കും എന്ന സാരം. ലഭിച്ചതുകൂടി അനുഭവിക്കണമെങ്കിൽ ഈശ്വരാനുഗ്രഹം എന്നാണു ''കലലനേർച്ചിന'' (ദീപകം) എന്ന കീർത്തനത്തിലെ ആശയം.

134

മദ്ധ്യമാവതി—ദേശാദി

പ. രാമകഥാ സുധാ രസപാനമൊക
രാജ്യമു ചേസുനേ (രാ)

അ. ഭാമാമണി ജാനകി സൗമിത്രി
ഭരതാദുല തോ ഭൂമി വെലയു ശ്രീ (രാ)

ച. ധർമ്മാദ്യഖില ഫലദമേ മനസാ
ധൈര്യാനന്ദസൗഖ്യനികേതനമേ
കർമ്മബന്ധജ്വലനാബ്ധിനാവമേ
കലിഹരമേ ത്യാഗരാജവിനുതുഡഗു (രാ)

രാമകഥാസുധാരസപാനമു—രാമകഥയാകുന്ന സുധാരസത്തിന്റെ പാനം; ഒകരാജ്യമു—ഒരു സാമ്രാജ്യത്തെ; ജേസുനേ (ചേസുനേ) തരുന്നു; ഭാമാമണി—ജാനകി, സൗമിത്രി; ഭരതാദുലതോ—സ്ത്രീരത്നമായ സീത ലക്ഷ്മണൻ ഭരതൻ മുതലായവരോട്; ഭൂമി വെലയു—ഭൂമിയിൽ വിളങ്ങുന്ന; (ശ്രീരാമകഥ) ധർമ്മാദ്യഖിലഫലദമേ—ധർമ്മാദികളായ പുരുഷാർത്ഥങ്ങളെ അരുളു കൊടുക്കുന്നു; മനസാ—മനസ്സേ! ധൈര്യാനന്ദസൗഖ്യനികേതനമേ—ധൈര്യം ആനന്ദം, സൗഖ്യം എന്നിവയുടെ ഉറവിടമാണ്; കർമ്മബന്ധജ്വലനാബ്ധി—കർമ്മബന്ധമാകുന്ന സമുദ്രം; നാവമേ—തോണി; കലിഹരമേ—കലിബാധയെ ഹരിക്കുന്നതു്, ഇല്ലാതാക്കുന്നതു്; ത്യാഗരാജവിനുതുഡഗു—ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

സ്ത്രീരത്നമായ സീതാദേവി, ലക്ഷ്മണൻ ഭരതൻ മുതലായവരോടു കൂടി ഈ ലോകത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന ശ്രീരാമന്റെ കഥയാകുന്ന അമൃതത്തെ പാനം ചെയ്യുന്നതു് ഒരു സാമ്രാജ്യത്തെ തന്നെ തരുന്നു. ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങൾ സാധിപ്പാൻ അതു മതി. ധൈര്യം ആനന്ദം സൗഖ്യം എന്നിവയുടെ ഉറവിടമാണതു്. സംസാരസാഗരം കടപ്പാനുള്ള തോണിയാണതു്. കലിബാധ ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്യും. ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്ന (രാമകഥ—

135

ഹരികാംബോജി—രൂപകം

പ. രാമ! നന്നു ബ്രോവരാ വേമകോ ലോകാഭി (രാ)

അ. ചിമലോ ബ്രഹ്മലോ
ശിവകേശവാദുലലോ
പ്രേമമീര മെലഗുചുണ്ഡേ
ബിരുദുവഹിഞ്ചിന സീതാ (രാ)

ച.	മെപ്പുലകൈ കന്നതാവു
നപ്പുബഡക വിറവീഗി
തപ്പു പനലു ലേകയുണ്ഡേ
ത്യാഗരാജവിനത! സീതാ (രാ)

രാമ! നന്നു—എന്നെ; ബ്രോവ—രക്ഷിക്കുവാൻ; രാ—(സംബോധന), വേയകൊ—വരുകയില്ലേ; ലോകാഭി (രാമ)—ലോകത്തെ മോഹിപ്പിക്കുന്ന സൗന്ദര്യമുള്ളവനേ; ചീമലേ—ഉറുമ്പിലും; ബ്ഹ്മദലോ—ബ്രഹ്മദേവനിലും; ശിവകേശവാദുലലോ—ശിവൻ വിഷ്ണു മുതലായവരിലും; പ്രേമമീര—കാരുണ്യത്തോടെ; മെലഗുചുണ്ഡ—വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന; ബിരുദുവഹിഞ്ചിന—കീർത്തിമുദ്ര ധരിക്കുന്ന; സീതാ (രാമ—മെപ്പുലകൈ—പ്രശംസയ്ക്കു വേണ്ടി; കനതാവു—കണ്ടേടത്തു് (ഒക്കെ); നപ്പുബഡക—കടംവാങ്ങാതെ; വിറവീഗി—ഗർവ്വോടെ; തപ്പുപനലു—ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ; ലേകയുണ്ഡ—കൂടാതെ (ചെയ്യാതെ) ഇരിക്കുന്ന ത്യാഗരാജനുത; സീത (രാമ —

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കുക.

എറുമ്പു മുതൽ ബ്രഹ്മാവുവരെയുള്ള ജീവജാലങ്ങളിലും ശിവൻ, വിഷ്ണു മുതലായ ഈശ്വരന്മാരിലും കരുണയോടെ വ്യാപിച്ചു വിലസുന്നുവെന്ന ബിരുദമുള്ള നിന്തിരുവടി ലോകാഭിരാമനായിട്ടും എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ വരാതിരിക്കുമോ? പേരിനുവേണ്ടി യാതൊരുവരോടും കടം വാങ്ങാതെയും ഗർവ്വിഷ്ഠനായി ദുഷ്കർമ്മം ചെയ്യാതെയും ഇരിക്കുന്ന ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട സീതാ രാമ!

> ''ആ ബ്രഹ്മാദിപിപീലികാന്ത തനുഷു
> പ്രോതാ ജഗത് സാക്ഷിണി''

എന്ന വാക്യം സ്മരിക്കുക.

136

ഹുസേനി—ആദി

പ.	രാമ നിന്നെ നമ്മിനാനു നിജമുഗ സീതാ (രാ)

അ.	കാമജനക! കമനീയവദന! നനു
കാവവേ കാരുണ്യജലധേ (രാ)

ച.	രാജരാജവന്ദിത! ഭുജനായക!
സുരസമാജ ശ്രീകര! ത്യാഗ-
രാജ മാനസ സരോജകുസുമ ദിനരാജ!
പങ്തിരഥരാജതനയ! ശ്രീ (രാ)

രാമ! നിന്നെ—നിന്നെ, നമ്മിനാനു—വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു; നിജമുഗ—നേരായും; സീതാരാമ! കാമജനക—കാമദേവന്റെ പിതാവേ! അഴകായ മുഖമുള്ളവനേ; നനു—എന്നെ; കാവവേ—രക്ഷിച്ചാലും; കാരുണ്യജലധേ—കാരുണ്യ

കടലേ; രാജരാജവന്ദിത—കുബേരനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ! സീതാപതേ; സുര സമാജ—ദേവന്മാരുടെ കൂട്ടത്തോടു കൂടിയവൻ; ശ്രീകര—മംഗളത്തെ ചെയ്യുന്നവൻ; ത്യാഗരാജ മാനസ സരോജ കുസുമ ദിനരാജ—ത്യാഗരാജന്റെ മനസ്സാകുന്ന താമരപ്പൂ സൂര്യനായവൻ—ത്യാഗരാജന്റെ മനസ്സിനെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നവൻ—പങ്ക്തി രഥരാജതനയൻ—ദശരഥപുത്രൻ—(എല്ലാം സംബോധന.)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണിതു്.

137

കേദാരം—ആദി

പ.	രാമാ നീ പൈ തനകു പ്രേമബോദു സീതാ	(രാ)
അ.	താമരസനയന! നീദേമോ മായഗാനി	(രാ)
ച.	ഭോഗാനുഭവമുലന്ദു ബാഗുഗ ബുദ്ധി നീയന്ദു ത്യാഗരാജുനി ഹൃദയമന്ദു വാഗീശാനന്ദമന്ദു	(രാ)

രാമാ, നീ പൈ—നിന്നെക്കുറിച്ചു; തനകു—എനിക്കുള്ള; പ്രേമബോദു—ഭക്തി ഇല്ലാതാവില്ല; സീതാ (രാമ) താമരസനയന—താമരക്കണ്ണാ!; നീദു—നിന്റെ, ഏമോ—എന്തോ; മായഗാനി—മായാമയം അറിഞ്ഞുകൂടാ; ഭോഗാനുഭവമുലന്ദു—സുഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കുമ്പോഴും; ബാഗുഗ—നല്ലവണ്ണം; ബുദ്ധിനീയന്ദു—മനസ്സ് നിന്നിൽത്തന്നെ ഇരിക്കും; ത്യാഗരാജുനി ഹൃദയമന്ദു—ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ; വാഗീശാനന്ദമു—ബ്രഹ്മാനന്ദം; അന്ദു—കൊടുക്കുന്നു.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

താമരക്കണ്ണനായ സീതാരാമാ! നിന്റെ മായ എന്താണാവോ, എന്തായാലും നിന്നിലുള്ള എന്റെ പ്രേമം ഒരിക്കലും കുറയുകയില്ല. ലൗകികസുഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കുമ്പോൾ കൂടി എന്റെ ചിത്തം നിന്നിൽത്തന്നെ ഉറച്ചിരിക്കും. ഈ ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ തന്മൂലം ബ്രഹ്മാനന്ദം നിറയുന്നു.

സാധാരണയായി ആധിവ്യാധികൾ ഉണ്ടാകുമ്പോഴാണ് മനുഷ്യൻ ഈശ്വരസ്മരണം ചെയ്യുന്നതു്. ഭോഗസുഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കുമ്പോൾ കൂടി രാമ ഭക്തിയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുകയാണു സ്വാമികൾ സദ്ഗുരു തന്നെപ്പറ്റിയല്ല പറഞ്ഞതെന്നു സ്പഷ്ടം. അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരുകാലത്തും സുഖാനുഭവത്തിൽ ആസക്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണിതിൽ ചേർത്തതു്.

138

ഖരഹരപ്രിയ—ദേശാദി

പ.	രാമാനീയെഡ പ്രേമരഹിതുലകു നാമരുചി തെലുസുനാ? ഓ സീതാ	(രാ)

അ. കാമിനീ വേസധാരികി സാദ്ധ്വീനഡത
ലേമൈന ദെലുസുനാ യാരീതി സീതാ (രാ)

ച. തനസൗഖ്യമു താ നെറുഗക യൊരുലക
തഗു ബോധന സുഖമാ?
ഘനമഗു പുലി ഗോരൂപമൈതേ
ത്യാഗരാജനുത! ശിശുവു പാലു കലുഗുനാ (രാ)

രാമാ! നീയെഡ—നിന്നിൽ; പ്രേമരഹിതുലക—ഭക്തിയില്ലാത്തവർക്ക്, നാമരുചി—രാമനാമത്തിന്റെ ആസ്വാദ്യത; തെലുസുനാ—അറിയുമോ; ഓ മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; കാമിനി വേസധാരികി—സ്ത്രീവേഷം ധരിച്ച ഒരാൾക്ക്; സാദ്ധ്വീ—പതിവ്രത; നഡത—നടപടി; ഏമൈന തെലുസുനാ—അൽപ്പമെങ്കിലും അറിയുമോ; ആരീതി—അതുപോലെ; സീതാ (രാമ!) തനസൗഖ്യമു—തന്റെ സൗഖ്യം; താനെറുഗക—തനിക്കറിയാതെ; യൊരുലക—അന്യന്മാർക്ക്; തഗു ബോധന—സദുപദേശം ചെയ്ക; സുഖമാ—സുഖമാണോ; ഘനമഗു—ഭയങ്കരമായ; പുലി—നരി; ഗോരൂപമൈതേ—പശുവിന്റെ രൂപം അണിഞ്ഞാൽ; ത്യാഗരാജനുത! ശിശുവു—ശിശുവിന്; പാലു—പാല്; കലുഗുനാ—കൊടുക്കുമോ

അല്ലയോ സീതാരാമാ! നിന്നിൽ പ്രേമം (ഭക്തി) ഇല്ലാത്തവർക്ക് നാമസങ്കീർത്തനത്തിന്റെ സ്വാദ് അറിയുമോ? (ഇല്ല). പെൺവേഷം കെട്ടിയ പുരുഷന് പതിവ്രതാധർമ്മം അല്പമെങ്കിലും അറിയുമോ? തന്റെ സുഖം എന്താണെന്നറിയാതെ (സ്വാനുഭവമില്ലാതെ) അന്യന് ഉപദേശിച്ചിട്ടെന്തുഫലം? ഭയങ്കരനായ പുലി പശുവിന്റെ രൂപം ധരിച്ചാൽ (അതിനു) കുട്ടികൾക്ക് പാലു കൊടുക്കാൻ കഴിയുമോ? (ഇല്ല)

ഭക്തിയോടും അന്യചിന്ത കൂടാതെയും നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്താൽ മാത്രമേ ഫലമുള്ളൂ എന്നാണ് ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം.

പാഠഭേദം:-അനുപല്ലവി രണ്ടാമത്തെ വരിയിൽ യാ രീതി എന്നിടത്ത് രീതി എന്നു മാത്രമായും കാണുന്നുണ്ട്.

139

ഖരഹരപ്രിയ—രൂപകം

പ. രാമ! നീ സമാനമെവരു
രഘുവംശോദ്ധാരക! (രാ)

അ. ഭാമാ മരുവമ്പു മൊലക
ഭക്തിയനു പഞ്ജരപു ചിലുക (രാ)

ച. പലുകു പലുകുലകു തേനെ
ലൊലുകു മാടലാഡു സോദ
രുലുഗല ഹരി ത്യാഗരാജ
കുലവിഭൂഷ! മൃദുസുഭാഷ! (രാ)

രാമ–അല്ലയോ രാമ; നീ–നിൻെറ; സമനെവ–തുല്യൻ, സമൻ; എവരു–ആർ; രഘുവംശോദ്ധാരക–രഘുവംശത്തിൻെറ മാഹാത്മ്യത്തെ ഉയർത്തിയവനേ; ഭാമ–സ്ത്രീ (ഇവിടെ സീത); മരുവമ്പു–മരുക്കൊഴുന്തു്; (സുഗന്ധമുള്ള ഒരു ചെടി); മൊലക–തയ്യ്; ഭക്തിയനപഞ്ജരമു–ഭക്തിയാകുന്ന കിളിക്കൂട്; ജിലുക (ചിലുക)–തത്ത; പലുക പലുകലക–ഓരോരോ വാക്കിനും; തേനെലോലുക്ക–തേനൊലിക്കുന്നതു് (തേനെലു+ഉലുക): മാടലാഡു–സംസാരിക്കുന്ന: സോദരുലുഗല–അനുജന്മാരുള്ള; ഹരി–വിഷ്ണു; ശ്രീരാമൻ; ത്യാഗരാജകുലവിഭൂഷ–ത്യാഗരാജൻെറ കുടുംബത്തിനു ഭൂഷണമായവൻ (സംബോധന); മൃദുസുഭാഷ–വാക്മാധുര്യമുള്ളവനേ!

അല്ലയോ രാമ! രഘുവംശത്തിൻെറ മാഹാത്മ്യം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചവനേ! നിനക്കു തുല്യനായി ആരുണ്ടു്? (ആരുമില്ലതന്നെ). സീത മരുവിൻകൊഴുന്തു പോലെ (കൃശഗാത്രവും പരിമളവും) ഉള്ളവം; നിൻെറ ഭക്തിയാകുന്ന കൂട്ടിൽ വസിക്കുന്ന തത്ത; നിൻെറ സഹോദരന്മാർ ഓരോ വാക്കും മധുരമായി സംസാരിക്കുന്നവർ! അല്ലയോ ഹരേ! ത്യാഗരാജൻെറ കുലത്തിനു ഭൂഷണമായവനേ (കുലദൈവമേ!) സൗമ്യവാക്കായവനേ! (നിനക്കു തുല്യനായി) ആരുണ്ടു്?)

അനുപല്ലവി ഇങ്ങനെയും വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു: മരുവി കൊഴുന്തുപോലെയിരിക്കുന്ന സീതയുടെ ഭക്തിയാകുന്ന കൂട്ടിലിരിക്കുന്നവനേ!

140

സാവേരി—ആദി

പ. രാമബാണത്രാണശൗര്യ
മേമനി പൊഗഡുദുരാ ഓ മനസാ (രാ)

അ. ഭാമകാസ പഡു രാവണമുല
ബലമുല നേലഗൂല ജേയു (രാ)

ച. തമ്മുഡു ബഡലിന വേള സുരരിപു
തെമ്മനി ചക്കെര ബഞ്ചീയഗ ഗനി
ലെമ്മന ചുനു ഇന്ദ്രാരി ബലക്ഷസമ
യമ്മനി ലേവഗാ
സമ്മതിതോ നിലബഡി കോദണ്ഡപു
ജ്യാഘോഷമു ലശനല ജേസി താ
നെമ്മദി ഗല തോഡുനു ജൂചെനുരാ
നിജമൈന ത്യാഗരാജനുതുഡഗു (രാ)

രാമബാണത്രാണശൗര്യമുനു–രാമബാണത്തിനു രക്ഷിക്കുവാനുള്ള ശക്തിയെ; ഏമനി–എങ്ങനെ; പൊഗഡുദുരാ–പുകഴ്ത്തും; ഓ മനസാ–അല്ലയോ മനസ്സേ! ശൗര്യത്തിനു ശരിയായ അർത്ഥം ഉശിരു്; പൗരുഷം എന്നൊക്കെയാണു്. ഇവിടെ ശക്തി എന്നു ധരിക്കണം. ഭാമ സീത; ഭാമക–സീതയിൽ, സീതമേൽ; ആസപഡു–ആശവെച്ച, രാവണ–രാവണൻെറ; മൂലബലമുല–മൂലബലങ്ങളെ; (സൈന്യത്തെ) നേലഗൂലചേയു–ഉന്മൂലനാശം ചെയ്യു. തമ്മുഡു–അനുജൻ (ലക്ഷ്മണൻ); ബഡലിനവേള–തളന്ന സമയം; സുരരിപു–രാവണൻ; തെമ്മനി–കൊണ്ടുവരുക; ചക്കെര–ശർക്കര; ബഞ്ചിയഗ–വിതരണം ചെയ്യുന്നതു;

ഗനി—കണ്ടു; ലെമ്മനചന—എഴുന്നേല്പിൻ എന്നു; ഇന്ദ്രാരി—ഇന്ദ്രജിത്തു; പല്ക്ക—പറഞ്ഞപ്പോൾ; സമയമനി—ഇതുതന്നെ അവസരമെന്നു; ലേവഗാ—എഴുന്നേററു; സമ്മതിതോ—സ്വേച്ഛയാ; നിലബഡി—എഴുന്നേററുനിന്നു; കോദണ്ഡപു-കോദണ്ഡമെന്ന വില്ലിൻെറ; ജ്യാഘോഷമു ലശന ജേസി-ഞാണൊലിയുടെ ശബ്ദം മുഴക്കി; താ—(താൻ) രാമൻ; നെമ്മദിഗല—സ്വബോധം വന്നിട്ടുള്ള; തോഡുന—അനുജനെ; ജൂചേനരാ—നോക്കി; നിജമൈന—വാസ്തവത്തിൽ; ത്യാഗരാജനുതുഡു—ത്യാഗരാജൻ തൊഴുന്നവനായ

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ, സീതാദേവിയിൽ ദുർമ്മോഹം ഉണ്ടായിരുന്ന രാവണൻെറ സേനകളെ ഉന്മൂലനാശം ചെയ്ത രാമബാണശക്തി എങ്ങനെ പുകഴ്ത്തും! (രാമരാവണയുദ്ധത്തിൽ) അനുജനായ ലക്ഷ്മണൻ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീണപ്പോൾ രാവണൻ (സന്തോഷാധിക്യം കൊണ്ടു) ശർക്കര (ഭടന്മാർക്കു) വിതരണം ചെയ്യുന്നതുകണ്ടു് ഇന്ദ്രജിത്തു (തൻെറ അനുയായികളോടു) 'എഴുന്നേല്പിൻ' എന്നു കല്പിച്ചു അവർ ഇതേസമയം എന്നു കരുതി പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ സ്വേച്ഛയാ എഴുന്നേററുനിന്നു തൻെറ കോദണ്ഡത്തിൻെറ ഞാണൊലി മുഴക്കിയപ്പോൾ അനുജൻ (ലക്ഷ്മണൻ) ആലസ്യം തീർന്നെഴുന്നേററു കണ്ടു. ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനായ രാമൻെറ (ബാണത്തിൻെറ

യുദ്ധത്തിൽ ഇന്ദ്രജിത്തു പ്രയോഗിച്ച നാഗപാശത്താൽ രാമലക്ഷ്മണന്മാർ മോഹാലസ്യം കൊണ്ടു പോർക്കളത്തിൽ വീണു ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ തളർച്ച വേഗം തീർന്നു. അവശനായിക്കിടക്കുന്ന അനുജനെക്കണ്ടു ഭഗവാൻ മനുഷ്യനെപ്പോലെ വിലപിച്ചു ഇതാണു സന്ദർഭം.

രാവണൻ രാക്ഷസന്മാർക്കു ശർക്കര വിതരണം ചെയ്തതായി രാമായണത്തിൽ കാണുന്നില്ല.

141

ശുദ്ധബങ്കാള—ആദി

പ. രാമഭക്തി സാമ്രാജ്യ
മേമാനവുല കബ്ബെനോ മനസാ (രാ)

അ. ആമാനവുല സന്ദർശന—
മത്യന്ത ബ്രഹ്മാനന്ദമേ (രാ)

ച. ഈ ലാഗനി വിവരിമ്പ ലേനു
ചാലാ സ്വാനുഭവ വേദ്യമേ
ലീലാസൃഷ്ട ജഗത്ത്രയമനേ
കോലല ത്യാഗരാജനുതുഡഗു (രാ)

രാമഭക്തിസാമ്രാജ്യമു—രാമഭക്തിയാകുന്ന സാമ്രാജ്യം; ഏമാനവുലകു—ഏതൊരുവനും; അബ്ബെനോ—ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു, പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു; മനസാ (സംബോധന) ആമാനവുല—ആ മനുഷ്യരുടെ; സന്ദർശമു—സന്ദർശനം (സംസർഗ്ഗം); അത്യന്തബ്രഹ്മാനന്ദമേ—അത്യന്ത ബ്രഹ്മാനന്ദമാകുന്നു; ഈ ലാഗനി—ഇപ്രകാരം;

വിവരിമ്പലേനു—വിവരിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ല; ചാലാ—ഏറെയും; സ്വാനുഭവ വേദ്യമേ—സ്വാനുഭവംകൊണ്ടു അറിയേണ്ടതു; ലീലാസൃഷ്ടജഗത്ത്രയമനേ—ലീലയായി സൃഷ്ടിച്ച മൂന്നു ലോകങ്ങളെന്ന; കോലാഹല—കോലാഹലം; ത്യാഗരാജനുതുഡഗു—ത്യാഗരാജനാൽ നമസ്കരിക്കപ്പെടുന്നവനായ,

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചരണത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗവും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

വിവരിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതും സ്വാനുഭവംകൊണ്ടു മാത്രം അറിയപ്പെടുന്നതുമായ ബ്രഹ്മാനന്ദം രാമഭക്തിയെന്ന സാമ്രാജ്യം ലഭിച്ചവന്റെ ദർശനമാത്രകൊണ്ടു സാധിക്കുന്നു. മൂന്നു ലോകങ്ങളെന്ന കോലാഹലത്തെ ലീലയായി സൃഷ്ടിച്ചവനും ത്യാഗരാജനാൽ (ശിവനാൽ എന്നും) പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനുമായ (രാമന്റെ ഭക്തി—

മൂന്നുലോകങ്ങളും ഭൂമി, സ്വർഗ്ഗം, പാതാളം എന്നും, ഭൂ, ഭുവഃ, സ്വഃ എന്നും പറയാം.

142

ദർബാർ—ചാപ്പ്

പ. രാമാഭിരാമ! രമണീയനാമ!
സാമജരിപു ഭീമ! സാകേതരാമ! (രാ)

ച. നീകേദയബുട്ടി നീവുബ്രോവവലെ
രാകേന്ദുമുഖ! ത്യാഗരാജരക്ഷക! ശ്രീ (രാ)

രാമ! അഭിരാമ—മനോഹര! രമണീയനാമ—മനോഹരമായ പേരോടുകൂടിയവനേ! സാമജരിപുഭീമ—സിംഹത്തെപ്പോലെ വലിയ രൂപമുള്ളവനേ! (പരാക്രമമുള്ളവനേ എന്നും) നീകേ—നിനക്കു; ദയബുട്ടി—ദയയുണ്ടായി; നീവു—നീതന്നെ; ബ്രോവവലെ—രക്ഷിക്കണം; രാകേന്ദുമുഖ—പൂർണ്ണചന്ദ്രനെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്ന മുഖമുള്ളവനേ; ത്യാഗരാജരക്ഷക—ത്യാഗരാജന്റെ രക്ഷകർത്താവേ! ശ്രീ (രാമാഭിരാമ!)

ദിവ്യനാമസങ്കീർത്തനങ്ങളിലൊന്നായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ മുദ്രാചരണം മാത്രമേ കച്ചേരിക്കു പാടാറുള്ളു. ത്യാഗരാജവരദ എന്നു പാഠഭേദം.

143

അസാവേരി—ദേശാദി

പ. രാരാ! മായണ്ടിദാക രഘു
വീര! സുകുമാര! മ്രൊക്കെദരാ (രാ)
അ. രാരാ! ദശരഥകുമാരാ! നന്നേലു
കോരാ താളലേരാ രാമ (രാ)

ച. ദിക്കു നീവനുചു തെലിസി നന്നു ബ്രോവ
ശ്രുക്കുന രാവു കരുണനനു നീചേ
ജിക്കിയുന്ന തെല്ല മറതുരായിക
ശ്രീ ത്യാഗരാജുനി ഭാഗ്യമാ (രാ)

രാരാ—വന്നാലും; മായങ്ങിദാക—ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിലേക്കു; രഘുവീര! സുകുമാര! മ്രൊക്കേദരാ. ഞാൻ വണങ്ങുന്നു, നമസ്കരിക്കുന്നു; രാരാ ദശരഥ കുമാര! നന്നു—എന്നെ; ഏലുകോരാ—സ്വീകരിച്ചാലും! താളരാ- (താളു—സഹിക്കുക) സഹിച്ചുകൂടാ; ദിക്കു—ഗതി; നീമനുചു—(നീവു + അനുചു) നീതന്നെയെന്നു; തെലിസി—അറിഞ്ഞു; നന്നു—എന്നെ; ബ്രോവ—രക്ഷിക്കാൻ; ശ്രുക്കുന—ഉടനെ; രാവു—വരുന്നില്ല; കരുണനനു—കാരുണ്യത്തോടുകൂടെ; നീചേ—നിന്റെ കയ്യിൽ; ജിക്കിഉന്നദി—പിടിപെട്ടു; എല്ലാ—എല്ലാം; മറതുരാ—മറന്നുവോ; ഇക—ഇപ്പോൾ; ശ്രീത്യാഗരാജുനി—ശ്രീത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമാ—ഭാഗ്യമായവനേ!

അല്ലയോ രഘുവീരാ! സുന്ദരനായവനേ! എന്റെ മഠത്തിലേക്കു എഴുന്നള്ളിയാലും. (ഞാൻ നിന്നെ) നമസ്കരിക്കുന്നു. ദശരഥപുത്ര! എന്നെ ഏററുകൊണ്ടാലും. ഇനി ഞാൻ പൊറുക്കുകയില്ല. അങ്ങുതന്നെ എനിക്കു ഗതി എന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന എന്നെ കരുണയോടെ രക്ഷിക്കുവാൻ എന്തുകൊണ്ടു വേഗത്തിൽ വരാതിരിക്കുന്നു? നിന്റെ കയ്യിൽ ഞാൻ പിടിപെട്ടതല്ലെ. ഇപ്പോൾ മറന്നുപോയോ? ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ!

മൂന്നുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ചേർത്തതു. ഇതു പ്രഹ്ലാദഭക്തവിജയത്തിൽ നിന്നാണ്.

144

അസാവേരി—ആദി

പ. ലേകനാ നിന്നു ജൂട്ടകൊന്നാരു?
ഏകഹൃദയുലൈ നിത്യാനന്ദമു (ലേ)

അ. ശ്രീകര! കരുണാസാഗര! നിരുപമ!
ചിന്മയ! ശ്രീതചിന്താമണി! നീയെഡ (ലേ)

ച. 1 സൗന്ദര്യമുലലോ സുഖമുസീതമ്മകു
സൗമിത്രികിഗനുല ജാഡലോ സുഖമു (ലേ)

ച. 2 ചരണയുഗമുനന്ദു സുഖമാഞ്ജനേയുനികി
വരഗുണത്യാഗരാജ വരദാനന്ദമു (ലേ)

ലേകനാ—ഇല്ലെങ്കിൽ, ഇല്ലാതിരുന്നാൽ; നിന്നു—നിന്നെ; ജൂട്ടകൊന്നാരു—ചുററിയിരിക്കുമോ; ഏകഹൃദയുലൈ—അന്യചിന്തകൂടാതെ; നിത്യാനന്ദമു—നിത്യാനന്ദത്തോടും; ശ്രീകര—ഐശ്വര്യം തരുന്നവൻ; കരുണാസാഗര—കരുണയുടെ കടലേ! നിരുപമ—സാമ്യമായി ആരുമില്ലാത്തവൻ; ചിന്മയ—ചിത്സ്വരൂപ! ശ്രീതചിന്താമണി—ആശ്രിതരുടെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ നൽകുന്നവൻ; നിയെഡ—നിന്നിൽ; സൗന്ദര്യമുലലോ—സൗന്ദര്യങ്ങളിൽ; സുഖമു—സുഖം; സീതമ്മകു—സീതാദേവിക്കു; സൗമിത്രികി—ലക്ഷ്മണനു; ഗനുല (കനുല) ജാഡ—കണ്ണിന്റെ ഇളക്കങ്ങൾ, കൺകൊണ്ടുള്ള സംജ്ഞകൾ; സുഖമു, ചരണയുഗ

മുനന്ദു—കാലിണകളിൽ; സുഖം; ആഞ്ജനേയുനികി—ഹനൂമാനു; വരഗുണ!—സൽഗുണങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടമേ! ത്യാഗരാജവരദാനന്ദമു—ത്യാഗരാജനു വരങ്ങളരുളുന്നവനേ!

(നിന്നിൽ) നിരന്തരമായ ആനന്ദാനുഭൂതി ഇല്ലാതിരുന്നെങ്കിൽ മററു യാതൊരു വിചാരവും കൂടാതെ നിന്നെ ചുററിപ്പററി കൂടുമോ? ശ്രീകര! കരുണക്കടലേ? നിരുപമ! ചിന്മയ! ആശ്രിതരുടെ (അഭീഷ്ടങ്ങൾ സാധിപ്പിക്കുന്ന) ചിന്താമണി രത്നമേ! നിൻെറ സൗന്ദര്യം കണ്ടാനന്ദിക്കുന്നു സീതാദേവി. നിൻെറ കൺചലനങ്ങൾ നോക്കി ലക്ഷ്മണൻ സുഖമനുഭവിക്കുന്നു. (ജ്യേഷ്ടൻെറ ഇംഗിതവും ആജ്ഞയും കണ്ണിൻെറ ഇളക്കംകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ മനസ്സിലാക്കി വേണ്ടതു ചെയ്തു കൃതാർത്ഥനാവുന്നു എന്നർത്ഥം.) ഹനുമാനാകട്ടെ നിൻെറ കാലടികളിലാണു പ്രേമമുള്ളതു! ഗുണനിധേ! ത്യാഗരാജനു വരങ്ങളരുളുന്നവനേ!

ഇവരെപ്പോലെ നിന്നെ സ്മരിച്ചും സ്തുതിച്ചും ഞാനും ആനന്ദമനുഭവിക്കുന്നു എന്നാണു് സ്വാമികളുടെ ആശയം.

പാഠഭേദം—ലേകയാ

145

വിജയശ്രീ—ആദി

പ.	വരനാരദ! നാരായണ സ്മരണാനന്ദാനുഭവമുഗല	(വ)
അ.	ശരദിന്ദുനിഭാപഘനാനഘ സാരമുഗാനു ബ്രോവുമിക	(വ)
ച.	സകലലോകമുലകു സദ്ഗുരുഡനുചു സദാ നേ നതഡനുചു ഹരിയു പ്രകടമുഗ കീർത്തിനൊസംഗെ നേ ഭാവുക ത്യാഗരാജനുത!	(വ)

വരനാരദ-ശ്രേഷ്ഠനായ നാരദ! നാരായണസ്മരണാനന്ദാനുഭവമുഗല-ശ്രീനാരായണസ്മരണം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദത്തിൻെറ അനുഭൂതിയുള്ളവനേ! ശരദിന്ദുനിഭ—ശരത്കാലത്തെ ചന്ദ്രൻെറ കാന്തിയുള്ള അപഘന—ദേഹം; അനഘം—പരിശുദ്ധമായ; സാരമുഗാനു-തത്വോപദേശം ചെയ്തു, ബ്രോചു—രക്ഷിച്ചാലും; ഇക- ഇപ്പോൾ തന്നെ, സകലലോകമുലകു—സകലലോകങ്ങൾക്കും, സദ്ഗുരുഡനുചു—സദ്ഗുരുവാണെന്നു; സദാ,—നേനു—ഞാൻ, അതഡനുചു—അവനെന്നും, ഹരിയു—വിഷ്ണു, (കൃഷ്ണൻ). പ്രകടംബുഗ—പ്രത്യക്ഷമായി, കീർത്തി, ഒസംഗെനേ—കൊടുത്തു, ഭാവുക- ശുഭകര! ത്യാഗരാജനുത!

മഹാനായ നാരദമുനേ! നാരായണ സ്മരണാനന്ദാനുഭവമുള്ളവനേ! ചന്ദ്രൻെറ ദേഹകാന്തിയുള്ളവനേ! നിഷ്കളങ്കമായവനേ! താത്വോപദേശം ചെയ്തു എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും ഇന്നുതന്നെ. എല്ലാലോകങ്ങൾക്കും സത്ഗുരുവെന്നും 'ഞാനാണു് അവൻ' എന്നും ഭഗവാൻ പരസ്യമായി അങ്ങയെ പുകഴ്ത്തി കീർത്തി പരത്തിയല്ലൊ. ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ!

''ദേവർഷീണാം ച നാരദഃ'' എന്നു ഭഗവദ്ഗീത.

146

പന്തുവരാളി—ആദി

പ. വാഡേരാ ദൈവമു മനസാ (വാ)

അ. ആഡിന മാടലു തപ്പഡനുചുനു
ആ ചന്ദ്രാർക്കമുഗ കീർത്തിഗലിഗിന (വാ)

ച. ധാതുവിനുതുഡൈന ത്യാഗരാജുനി
ചേതിപൂജലന്ദി ബാഗുഗ പ്ര
ദ്യോതനാന്വയ മുനനു ജനിഞ്ചി
സീതാപതിയനി പേരുഗലിഗിന (വാ)

വാഡേരാ—അവൻതന്നെ, ദൈവമു—ദൈവം. പരമാത്മാവ്, ആഡിന—പറഞ്ഞിട്ടുള്ള, മാടലു—വാർത്തകം, വാക്ക , തപ്പഡു—മാററാത്ത (ലംഘിക്കാത്ത)വൻ, അനുചുനു എന്നു, ആചന്ദ്രാർക്കമുഗ—എല്ലാം കാലത്തും, കീർത്തിഗലിഗിന—കീർത്തിയുള്ള; ധാതു—ബ്രഹ്മാവ്, വിനുതുഡൈന—നമസ്കരിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജുനിചേത—ശിവന്റെ കൈകളാൽ, പൂജലന്ദി—പൂജിക്കപ്പെട്ട, ബാഗുഗ—നല്ലവണ്ണം, പ്രദ്യോതനാന്വയ മുനനു—സൂര്യവംശത്തിൽ, ജനിഞ്ചി—ജനിച്ചു, സീതാപതിയനി—സീതാപതിയെന്ന, പേരു ഗലിഗിന—പേരുള്ള—

അല്ലയോ മനസ്സേ, അവൻ തന്നെ ദൈവം. പറഞ്ഞ (കൊടുത്ത) വാക്കിനെ തെററിക്കാത്തവൻ എന്ന കീർത്തി സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ ഉള്ള കാലത്തോളം ഉള്ള (അവൻതന്നെ ദൈവം.) ബ്രഹ്മാവു വണങ്ങുന്ന ത്യാഗരാജനാൽ (ശിവനാൽ) ചെയ്യപ്പെടുന്ന പൂജയെ നല്ലവണ്ണം സ്വീകരിക്കുന്നവനും, സൂര്യവംശത്തിൽ പിറന്നവനും സീതാപതിയെന്ന പേരു ഉള്ളവനുമായ (ശ്രീരാമൻ) തന്നെ ദൈവം.

മൂന്നുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തെ മുദ്രാചരണമാണിതു്.

147

കല്യാണി—ആദി

പ. വാസുദേവയനി വെഡലിന യീ ദൗ
വാരികുനി ഗനരേ (വാ)

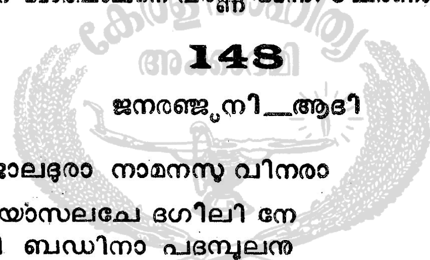
അ. വാസവാദി സുരപൂജിതുഡൈ
വാരിജനയനുനി മദിനി ദലചുചുനു (വാ)

ച. ബാഗുമീര നടനമു സേയുചുനു
പതിതപാവനുനി താ വേഡുചുനു
രാഗതാളഗതുലനു ബാഡുചുനു
ത്യാഗരാജസന്നുതുനി ബൊഗഡുചുനു (വാ)

വാസുദേവയനി—വാസുദേവ എന്നു, വെഡലിന—ചൊല്ലുന്ന, യീ—ഈ, ദൌവാരികനി—ദ്വാരപാലനെ,(വാതുക്കൽ നിൽക്കുന്ന കാവൽക്കാരൻ), ഗാനരെ (കാനരെ)—കണ്ടാലും, വാസവാദി സുരപൂജിതുഡൈ—ഇന്ദ്രാദി ദേവന്മാരാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനായ, വാരിജനയനനി—താമരക്കണ്ണനെ, മദിനി—മനസ്സിൽ, ദലചുച (തലചുച ധ്യാനിച്ച്) കൊണ്ടു്, ബാഗുമീര—ഭംഗിയായി, നടനമു—നൃത്തം; സേയുചുനു—ചെയ്തുകൊണ്ടു്, പതിതാപാവനനി—താണവരെ രക്ഷിക്കുന്നവനെ, പാപികളെ പരിശുദ്ധമാക്കുന്നവനെ, വേഡുചുനു—പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു്, രാഗതാളഗതുലാര—രാഗവും താളവും കാലവും ഒപ്പിച്ചു. ബാഡുചുനു(പാഡുചുനു പാടിക്കൊണ്ടു്, ത്യാഗരാജസന്നുതുനി—ത്യാഗരാജൻ നമസ്ക്കരിക്കുന്ന, ബൊഗഡുചുനു—പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു്.

വാസുദേവ എന്നു് ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ടു് വരുന്ന ഈ ദ്വാരപാലനെ കണ്ടാലും. ഇന്ദ്രാദികളായ ദേവന്മാരാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട താമരക്കണ്ണനായ ഹരിയെ മനസ്സിൽ സ്മരിച്ചു കൊണ്ടു (വരുന്ന ദ്വാരപാലനെ....) അഴകായി നൃത്തം ചെയ്തുകൊണ്ടും പാപികളെ ശുദ്ധമാക്കുന്ന ഹരിയോടു പ്രാർത്ഥിച്ചു കൊണ്ടും രാഗവും താളവും കാലവും യോജിപ്പിച്ചു പാടിക്കൊണ്ടും ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട ഭഗവാനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടും (വരുന്ന ദ്വാരപാലനെ—

പ്രഹ്ളാദഭക്തവിജയമെന്ന സ്വാമികളുടെ പ്രബന്ധത്തിലെ ഈ കീർത്തനം ഭഗവാന്റെ ദ്വാരപാലനെ വർണ്ണിക്കുന്നു. 3 ചരണങ്ങളിൽ മുദ്രാചരണം.

148

ജനരഞ്ജനി—ആദി

പ.	വിഡജാലദുരാ നാമനസു വിനരാ	(വി)
അ.	അഡിയാസലചേ ദഗിലി നേ നാർത്തി ബഡിനാ പദമ്പുലനു	(വി)
ച.	തനുവേ പനുലകു ജനിനാ മറി കനരാനിദി കനുഗൊനി നാ നിനുഗാ ഭാവിഞ്ചി സന്തസില്ലിതി ശ്രീത്യാഗരാജനുത!	(വി)

വിടജാലദുരാ—വിട്ടുവാൻ വയ്യ; നാമനസു—എന്റെ മനസ്സു; വിനരാ—കേട്ടാലും; അഡിയാസലചേ-വ്യർത്ഥമായ ആശകൾക്കു; ദഗിലി (തഗിലി) വശംവദനായി; നേനു—ഞാൻ; ആർത്തി പഡിന—വിഷമത്തിലായി; പദമ്പുലനു—നിൻ തിരുവടികളെ; തനുവേ—ദേഹമോ; പനുലകു ജനിന—പണിയിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ; മറി—അല്ലെങ്കിൽ; കനരാനിദി—കാണരുതാത്തതിനെ; കനുഗൊനിനാ-കാണുന്നു; നിനുഗാ—നീയായിട്ടു; നീയാണെ; ഭാവിഞ്ചി—വിചാരിച്ചു കൊണ്ടു; സന്തസില്ലിതി-സുഖിച്ചു; ശ്രീത്യാഗരാജനുത!

പല്ലവി അനുപല്ലവിയോടു ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ ശ്രീ ത്യാഗരാജനുത! കേട്ടാലും, മിഥ്യയായ മോഹങ്ങൾക്കും, ആശകൾക്കും വശംവദനായി ഞാൻ വിഷമിക്കുമ്പോഴും എന്റെ മനസ്സിനു നിന്റെ തിരുവടികളെ വിട്ടുപോവുക സാദ്ധ്യമല്ല. ദേഹം (കൊണ്ടു) ഏതു പണിയി

ലേർപ്പെട്ടിരുന്നാലും കാണുന്നതും കാണരുതാത്തതും എല്ലാം നീതന്നെയാണെന്നു ഭാവിച്ചു ഞാൻ ആനന്ദിക്കുന്നു.

സ്ഥിരഭക്തിയുടെ സ്ഥായിഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു. ഭക്തൻ കാണുന്നതും കേൾക്കുന്നതും ചെയ്യുന്നതും ഏതുതന്നെയായാലും അവൻെറ ചിത്തവൃത്തി ഭഗവാങ്കൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നു;

149

മായാമാളവഗൗളം–ദേശാദി

പ.	വിദുലകു മ്രൊക്കെദ സംഗീത കോ	(വി)
അ.	മുദമുന ശങ്കരകൃത സാമനിഗമ വിദുലകു നാദാത്മക സപ്തസ്വര	(വി)
ച.	കമലാ ഗൗരി വാഗീശ്വരീ വിധി ഗരുഡധ്വജ ശിവനാരദുലു അമരേശ ഭരത കാശ്യപ ചണ്ഡീ– ശാഞ്ജനേയ ഗുഹഗജമുഖലു മൃകണ്ഡുജ കുംഭജ തുമ്പുരുവര സോമേശ്വര ശാർങ്ഗ്ദേവ നന്ദീ പ്രമുഖുലകു ത്യാഗരാജവന്ദ്യുലകു ബ്രഹ്മാനന്ദ സുധാംബുധി മർമ്മ	(വി)

വിദുലകു–വിദ്വാന്മാർക്കു; മ്രൊക്കെദ–നമസ്ക്കാരം; സംഗീത കോവിദുലു–സംഗീത ജ്ഞാനമുള്ളവർ; മുദമുന–സന്തോഷത്തോടെ; ശങ്കരകൃതസാമനിഗമവിദുലകു–ശിവനിർമ്മിതമായ സാമവേദം അറിയുന്നവർക്കു്; നാദാത്മക സപ്തസ്വര (വിദുലകു) നാദാത്മകമായ സപ്തസ്വരങ്ങളെ (അറിയുന്നവർക്കു്); കമലാഗൗരി വാഗീശ്വരി–ലക്ഷ്മീദേവി, പാർവ്വതി; സരസ്വതി; വിധി ഗരുഡധ്വജ ശിവനാരദുലു– ബ്രഹ്മാവു്, വിഷ്ണു ശിവൻ, നാരദൻ; അമരേശൻ–ഇന്ദ്രൻ; ഭരത–നാട്യശാസ്ത്രകർത്താവായ; ഭരതമുനി; കാശ്യപൻ–സപ്തർഷികളിൽ ഒരാൾ; ചണ്ഡീശൻ–ശിവൻെറ ഗണാധിപന്മാരിൽ ഒരുവൻ; ആഞ്ജനേയൻ –ഹനുമാൻ; ഗുഹഗജമുഖലു–സുബ്രഹ്മണ്യഗണപതിമാർ; മൃകണ്ഡുജ–മാർക്കണ്ഡേയമുനി; കുംഭജൻ–അഗസ്ത്യമുനി; തുംമ്പുരു-ഗായകനായ ഒരു ഗന്ധർവ്വൻ; സോമേശ്വരൻ–സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്ന ഒരു രാജാവു; ശാർങ്ഗദേവൻ–സംഗീതരത്നാകരത്തിൻെറ കർത്താവു്; നന്ദീ പ്രമുഖുലകു ത്യാഗരാജ വന്ദ്യുലകു–ത്യാഗരാജൻ വന്ദിക്കുന്നവരായ നന്ദിയും മററുപ്രസിദ്ധ സംഗീത വിദ്വാന്മാരും; ബ്രഹ്മാനന്ദ സുധാംബുധി മർമ്മ (വിദുലു) ബ്രഹ്മാനന്ദമാകുന്ന കടലിൻെറ ആഴം കണ്ടറിഞ്ഞവർ- ഇവർക്കെല്ലാം നമസ്കാരം.

നാദബ്രഹ്മത്തിൽനിന്നു മൂർത്തീഭവിച്ച ദേവന്മാർ ദേവികൾ. നാദോപാസന ചെയ്ത മുനിമാർ, സംഗീത ശാസ്ത്ര നിർമ്മാതാക്കൾ മുതലായവർക്കു വന്ദനമാണു്. ഈ കീർത്തനത്തിൽ സാമവേദം ശിവൻ ഉണ്ടാക്കിയതായി ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നില്ല. എല്ലാവേദങ്ങളും ബ്രഹ്മാവിൽ നിന്നുണ്ടായി എന്നാണു് ശാസ്ത്രപുരാണ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നതു്.

അറിവുള്ളവരാണ വിദ്വല്ല വിദ്വാന്മാർ; പ്രയോഗ സാമർത്ഥ്യവും കൂടി ഉള്ളവർ കോവിദ്വല്ല കോവിദന്മാർ.

150

മദ്ധ്യമാവതി—ആദി

പ. വിനായകനി വലെനു ബ്രോവവേ നിനു
വിനാ വേല്പുലെവരമ്മ (വി)

അ. അനാഥരക്ഷകി! ശ്രീകാമാക്ഷി! സു
ജനാഘമോചനി! ശങ്കരി ജനനി (വി)

ച. പുരാണി ദയചേ വരാലൊസഗി നനു
കി രാജേസി ബ്രോചു രാജധരി ത്യാ
ഗരാജനുത ഹൃദയസരോജവാസിനി
മുരാരി സോദരി പരാശക്തി നനു (വി)

വിനായകനി വലെനു—ഗണപതിയെപ്പോലെ; ബ്രോവവേ—രക്ഷിച്ചാലും; നിനുവിനാ—നീയല്ലാതെ; വേല്പുലു—ദൈവങ്ങൾ; എവരമ്മ—ആരാണ് ദേവി; അനാഥ രക്ഷകി; അഗതികളെ രക്ഷിക്കുന്നവൾ; ശ്രീകാമാക്ഷി. സുജനാഘമോചനി—സജ്ജനങ്ങളുടെ പാപത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവൾ; ശങ്കരി—ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവൾ; ജനനി—അമ്മ (സംബോധനകൾ); പുരാണി—ആദിശക്തി; ദയചേ—കരുണയോടെ; വരാലു—വരങ്ങളെ; ഒസഗി—തന്നിട്ട്; നനുകി—ഞങ്ങൾക്ക; രാജേസി—തന്നു; ബ്രോചു—രക്ഷിച്ചാലും; രാജധരി—ചന്ദ്രനെ (ചന്ദ്രക്കല) ധരിച്ചവളേ! ത്യാഗരാജനുത ഹൃദയ സരോജവാസിനി—ത്യാഗരാജ ഹൃദയമാകുന്ന താമരയിൽ വസിച്ചവളേ; മുരാരി സോദരി—വിഷ്ണുസോദരി; പരാശക്തി; നനു—എന്നെ.

നിന്റെ മകനായ ഗണപതിയെപ്പോലെ (കരുതി) എന്നെ രക്ഷിക്ക; നീയല്ലാതെ വേറെ ഏതു ദൈവങ്ങളുണ്ട്? (ഇല്ലെന്നർത്ഥം) അനാഥരക്ഷകി! ശ്രീകാമാക്ഷി! സുജനാഘമോചനി; ശങ്കരി! ജനനി; പുരാണി! ദയയോടെ ഞങ്ങൾക്ക വരങ്ങളെ ലഭിക്കുമാറു അനുഗ്രഹിച്ചു രക്ഷിച്ചാലും. ചന്ദ്രകലാധരി! ത്യാഗരാജ ഹൃദയസരോജത്തിൽ വസിക്കുന്നവളേ! മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ സോദരിയേ!

കാഞ്ചീപുരം കാമാക്ഷി ദേവിയെപ്പററിയാണ് കീർത്തനം. പാഠഭേദം. ചരണം. പുരാണി എന്നിടത്തു പുരാന.

151

കേദാരഗൗളം—രൂപകം

പ. വേണുഗാന ലോലുനി ഗന
വേയി കന്നുലു ഗാവലെനേ (വേ)

അ. (അളി) വേണലെല്ല ദൃഷ്ടി ചുട്ടി
വേയുചു മ്രൊക്കുചു രാഗ (വേ)

ച. വികസിത പങ്കജവദനലു
വിവിധ ഗതുല നാഡഗ
നൊകരി കൊകരു കരമുന നിഡി
യോര കനുല ജൂഡഗ
ശുകരവമുലുഗല തരുണലു
സൊഗസുഗാനു ബാഡഗ
സകല സുരുലു ത്യാഗരാജ
സഖുനി വേഡഗ വച്ചേ

വേണുഗാന ലോലുനി–വേണുഗാനത്തിൽ (പുല്ലാങ്കുഴൽ വായനയിൽ)പ്രിയമുള്ളവനെ; കന–കാണുവാൻ; വേയി–ആയിരം; കനുലു–കണ്ണുകൾ; ഗാവലെനേ–വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു; അളിവേണുലു–വണ്ടിന്റെ (കറുത്ത) മുടിയുള്ളവർ, സ്ത്രീകൾ; എല്ല–എല്ലാം; ദൃഷ്ടി–ദൃഷ്ടി, നോക്ക്; ചുട്ടിവേയുചു–വട്ടമിട്ടു, ചുഴററിട്ടു; മ്രൊക്കചു–നമസ്കരിക്കുവാൻ, വന്ദിക്കുവാൻ; രാഗ–വന്നിരിക്കേ; വികസിത–പങ്കജ–വദനലു–വികസിച്ച താമരപോലെ ശോഭിക്കുന്ന മുഖമുള്ളവർ, വിവിധ ഗതുല നാഡഗ (വിവിധ ഗതുല+ആഡഗ)–പലവിധത്തിൽ ആടിക്കൊണ്ടു; നൊകരികൊകരു (ഒകരിക+ഒകരു) ഒരുവൾ മറെറാരുവളെ; കരമുന––കൈയിൽ; നിഡി–പിടിച്ചു; ഓരകനുല–ഇടക്കണ്ണിട്ടു; ജൂഡഗ–നോക്കി; ശുകരവമുലുഗല–കിളിമൊഴിമാരായ; തരുണലു–യുവതികൾ; സൊഗസുഗാനു–ഭംഗിയായി മധുരമായി; ബാഡഗ–പാടവെ; സകലസുരുലു–എല്ലാദേവന്മാരും; ത്യാഗരാജസഖുനി – ത്യാഗരാജന്റെ തോഴനെ; വെഡഗ–പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ, പൂജിക്കാൻ; വച്ചേ (വിച്ചു)–വരുന്നു.

ഈ വേണുഗാനലോലനായ (ശ്രീ കൃഷ്ണ) വനെ കാണുവാൻ കണ്ണുകൾ ആയിരം വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു; സുന്ദരിമാർ (ഗോപ സ്ത്രീകൾ) കണ്ണുകൊണ്ടുവട്ടമിട്ടു വന്ദിക്കുവാനെത്തുന്നു; വിടർന്ന താമരപോലെ ശോഭിക്കുന്ന മുഖമുള്ളയുവതികൾ പലവിധ താളഗതികളിൽ നൃത്തം ചെയ്തും ഒരുത്തിയുടെ കൈ വേറൊരുത്തി പിടിച്ചുകൊണ്ടും കടക്കണ്ണിട്ടു നോക്കിക്കൊണ്ടും കിളിയുടെ കണ്ഠമാധുര്യത്തോടെ പാടിക്കൊണ്ടും ഇരിക്കേ ദേവന്മാരാസകലം ത്യാഗരാജന്റെ സഖിയായ വേണുഗോപാലനെ വന്ദിപ്പാൻ വരുന്നു.

ദൃഷ്ടിചുട്ടിവേയുചു എന്നതിനു വേറൊരർത്ഥം കൽപിച്ചുകാണുന്നു. ദൃഷ്ടി–ദൃഷ്ടിദോഷം, ചുട്ടിവേയുചു–ചുററിട്ടു പരിഹരിക്കുക; ചില ആളുകൾ നോക്കിയാൽ ദൃഷ്ടിദോഷം പററി ചില ഉപദ്രവങ്ങളുണ്ടാകുമെന്നും അതിനു പരിഹാരമായി ആന്ധ്രദേശത്തിലെ ഗ്രാമീണരായ സ്ത്രീകൾ കയ്യിൽ കുറച്ചു ഉപ്പെടുത്തു ബാധശങ്കയുള്ള ആളുടെ തലക്കുചുററും കൈനടത്തി ഉപ്പു വലിച്ചെറിയുന്നു. അവരുടെ വാത്സല്യഭാജനമായ വേണുഗോപാലനെ ഗോപസ്ത്രീകൾ ദൃഷ്ടിദോഷ പരിഹാരമായി ഇങ്ങനെ ചെയ്യു.

ഒരിക്കൽ സ്വശിഷ്യനായ വീണാകുപ്പയ്യരുടെ അഭ്യർത്ഥനയനുസരിച്ചു സ്വാമികൾ മദ്രാസിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഠത്തിൽ ചെല്ലുകയുണ്ടായി; ചൈത്രപൗർണ്ണമി ദിവസമായിരുന്നു. ഭംഗിയായി അലങ്കരിച്ച രാധാസമേതനായ വേണുഗോപാലന്റെ വിഗ്രഹവും പൂജയും ഭജനവും കേട്ടും കണ്ടും ആനന്ദഭരിതനായി സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം പാടിയെന്നു ഐതിഹ്യമുണ്ട്.

152

മദ്ധ്യമാവതി—ആദി

പ.	വേങ്കടേശ! നിന്നു സേവിമ്പനു പദി വേല കനുല്യ ഗാവലെനയ്യ	(വേ)
അ.	പങ്കജാക്ഷ! പരിപാലിത മുനി ജന! ഭാവുകമഗു ദിവ്യരൂപമുനു ഗൊന്ന	(വേ)
ച.	യോഗിഹൃദയ! നീവേ ഗതിയനു ജന– ഭാഗധേയ! വരഭോഗീശ ശയന! ഭാഗവതപ്രിയ! ത്യാഗരാജനുത! നാഗാചലമുപൈ ബാഗുഗ നെലകൊന്ന	(വേ)

വേങ്കടേശ! നിനു–നിന്നെ; സേവിമ്പനു–ദർശിക്കുവാൻ; പദിവേല–പതിനായിരം; കനുല്യ–കണ്ണുകം; ഗാവലെനയ്യ–വേണം, സ്വാമി! പങ്കജാക്ഷ–താമരക്കണ്ണ! പരിപാലിതമുനിജന–മുനികളെ സംരക്ഷിച്ചവനെ! ഭാവുകമഗു–മംഗളകരമായ; ദിവ്യരൂപമുനു–ദിവ്യരൂപത്തെ; കൊന്ന–ധരിച്ചിട്ടുള്ള; യോഗിഹൃദയ–യോഗികളുടെ ഉള്ളി ലിരിക്കുന്നവനേ! നീവേഗതിയനുജന ഭാഗധേയ–നീ തന്നെയാണു ഗതിയെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന ജനത്തിൻെറ ഭാഗ്യമേ! വരഭോഗിശ ശയന– ശേഷശായിൻ! ത്യാഗരാജനുത! നാഗാചലമുപൈ–തിരുപ്പതി മലമേൽ; ബാഗുഗനെലകൊന്ന–സുഖമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന (വേങ്കടേശ)

സേവിമ്പനു എന്നതിനു പൂജിക്കുവാൻ സേവചെയ്യാൻ എന്നാണർത്ഥമെങ്കിലും ദർശിക്കുവാൻ എന്നർത്ഥമാണു ഇവിടെ സ്വീകരിക്കേണ്ടതു്. മൂന്നാമത്തെ മുദ്രാചരണമാണു് ഇവിടെ ചേർത്തതു്. വേങ്കടേശൻ തിരുപ്പതി ക്ഷേത്രത്തിലെ മഹാവിഷ്ണുവാണു്.

153

സുരടി—ദേശാദി

പ.	വേരെവ്വരേ ഗതി? വേമാരുലകു സീതാപതി!	(വേ)
അ.	ഈ രേഡു ലോകമുലകാ ധാരുഡഗു നീനുവിനാ	(വേ)
ച.	ബൃന്ദാരകാദി മുനിവൃന്ദ ശുകസനക സ– നന്ദന ശ്രീ നാരദാരവിന്ദോത്ഭവ ശ്രീ ഭവ പു രന്ദരുലകു ത്യാഗരാജുനികി നിന്നുവിനാ	(വേ)

വേരെവ്വരേ (വേരു + എവ്വരേ) വേരു–വേറെ; എവ്വരേ–ആരു്? ഗതി–ഗതി, രക്ഷ; വേമാരുലകു–ആയിരം പ്രാവശ്യം, പലപ്പോഴും; സീതാപതി–അല്ലയോ സീതാപതേ! ഈരേഡു–ഇരേഴു, പതിന്നാലു; ലോകമുലകാധാരുഡഗു–ലോകങ്ങൾക്കാധാരമായ; നീനുവിനാ–നീയല്ലാതെ; ബൃന്ദാരകാദി മുനിവൃന്ദ–ദേവന്മാരും മുനിസമൂഹവും; ശുകസനകസനന്ദന ശ്രീ നാരദ എന്ന മഹർഷിമാർ; അരവിന്ദോത്ഭവൻ–ബ്രഹ്മാവു്; ശ്രീഭവൻ–ശിവൻ; പുരന്ദരുലകു–ഇന്ദ്രനും; ത്യാഗരാജുനികി–ത്യാഗരാജനും; നിനുവിനാ.

അല്ലയോ സീതാപതേ! എത്രയെത്രകാര്യങ്ങളിൽ (അവസരങ്ങളിൽ) പതിന്നാല്ല ലോകങ്ങൾക്കും നീയല്ലാതെ വേറെ ആരുണ്ട ഗതി? ദേവന്മാരും മുനിമാരും ശുകൻ, സനകൻ, സനന്ദൻ, നാരദൻ ബ്രഹ്മാവ് ശിവൻ, ദേവേന്ദ്രൻ എന്നിവർക്കും ത്യാഗരാജനമെല്ലാം നീയല്ലാതെ (വേറെ ആരുണ്ട ഗതി?)

'വേമാരുലക' എന്ന പദത്തിന 'എത്ര ആലോചിച്ചു നോക്കിട്ടും എന്ന അർത്ഥം തമിഴ തർജ്ജമയിൽ കാണുന്നു.

154

ശഹാന—ആദി

പ.	വന്ദനമു രഘുനന്ദന! സേതു ബന്ധന! ഭക്തചന്ദന! രാമ	(വൻ)
അ.	ശ്രീദമാ നാതോ വാദമാ നേ ഭേദമാ യിദി മോദമാ രാമ	(വൻ)
ച.	വേഗരാ കരുണാസാഗര! ശ്രീ ത്യാഗരാജഹൃദയാഗാര! രാമ	(വൻ)

വന്ദനമു—നമസ്കാരം; രഘുനന്ദന; സേതുബന്ധന—സേതുബന്ധനം ചെയ്തവനേ! ഭക്തചന്ദന—ഭക്തന്മാർക്ക ചന്ദനം പോലെ ശീതളമായവനേ! രാമ! ശ്രീദമാ—ഐശ്വര്യത്തെ തരുന്നവനേ! നാതോ വാദമാ—എന്നോട്ട പിണക്കമാണോ? നേ ഭേദമാ—ഞാൻ വേറെയാണോ? ഇദി മോദമാ—ഇതു സന്തോഷമാണോ? രാമ! വേഗരാ—വേഗത്തിൽ, കരുണാസാഗര—കരുണക്കടലേ! ശ്രീത്യാഗരാജഹൃദയാഗാര—ത്യാഗരാജഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവനേ! രാമ!

അല്ലയോ രഘുനന്ദന! നമസ്കാരം. സേതുബന്ധനം ചെയ്തവനേ! ഭക്തന്മാർക്ക ചന്ദനംപോലെ ഹൃദ്യമായവനേ! ശ്രീകര! എന്നോട്ട് അങ്ങേക്ക പിണക്കമോ? ഞാൻ അന്യനാണോ? ഇതു് (പിണക്കം) സുഖകരമാണോ? അല്ലയോ ദയാപയോധേ വേഗത്തിൽ വന്നാലും ത്യാഗരാജഹൃദയത്തിൽ കുടികൊണ്ടവനേ!

പ്രഹ്ലാദഭക്തവിജയത്തിൽനിന്ന്. ഏഴു ചരണങ്ങൾ ഉള്ളതിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ ചേർത്തതു്.

155

സാമ—ആദി

പ.	ശാന്തമുലേക സൗഖ്യമുലേദു സാരസദള നയന!	(ശാ)
അ.	ദാന്തുനികൈന വേദാന്തുനികൈന	(ശാ)
ച.	ദാരസുതുലു ധനധാന്യമുലുണ്ഡിന സാരെകു ജപതപസമ്പദഗല്ഗിന	

ച. 4 രാജാധിരാജ! ശ്രീരാഘവ! ത്യാഗ—
രാജ വിനുത! സാധു രക്ഷക! തനകപ (ശാ)

ശാന്തമുലേക—ശ ന്തിയില്ലാതെ; സൗഖ്യമുലദു—സുഖമില്ല; സാരസദള നയന—താമരക്കണ്ണ! ദ ന്തുന ികൈന—തപസ്വി ആയാലു ; വേദാന്തുനികൈന—ത ത്വചിന്തകനായ ലു ; ദാരസുതലു—ഭ ര്യാക്കളം; ധനധാന്യമുല-പണവും ധാന്യ ങ്ങളും; ഉണ്ഡിനി—ഉണ്ടായാലും; സ രെക—പലപ്പോഴും, വീണ്ടും വീണ്ടും; ജപത പാപമ്പദ-ജപവും തപസ്സുമ കന്ന സമ്പത്ത്; കല്ഗി—ഉണ്ടായിട്ട്; രാജാധി രാജ! രാജാക്കന്മാർക്ക രാജാവ്; ശ്രീരാഘവ! ത്യ ഗരാജ വ നുത! സാധുരക്ഷക! തനകപ—(തനക + ഉപ) തനിക്ക, അ പനവന; ഉപശ ന്തമു-പ്രശാന്തത.

സാരസദള നേത്ര! ഇന്ദ്രി യങ്ങളെ ജയിച്ചയോഗിയായാലു, വേദാന്തിയാലും ശാന്തിയില്ലെങ്കിൽ സഖമു ണ്ടാകയില്ല ഭാര്യമക്കം, ധനം, ധാന്യങ്ങം ഇവ യെല്ലാം (ഇഷ്ടം പോലെ)ഉണ്ടായിരുന്നാലും ജപത്തിലും ഈ ശ്വര ധ്യാനത്തി ലും സദാ മുഴുകിയിരുന്നാലും (ശാന്തമുലേക അല്ലയോ രാജാധിരാജ! ശ്രീരാഘ വ! ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനേ! ശിഷ്ടരെ രക്ഷചെയ്യുന്നവനേ! ഒരുവന (ശാന്തമുലേക—

നാലുചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതും നാലാമത്തേതുമാണ ഇതിൽ ചേർത്തതു.

156

പന്തുവരാളി—ആദി

പ. ശിവശിവശിവയനരാദ? (ശി)

അ. ഭവഭയബാധലനണചു കോരാദാ (ശി)

ച. കാമാദുലദെഗ കോസി പര—
ഭാമല പരുല ധനമുല രോസി
പാമരതമു യെഡ ബാസി അതി
നേമമുതോ ബിലപാർച്ചന ജേസി (ശി)

ച. 3 ആഗമമുല നതിയിഞ്ചി ബഹു
ബാഗുലേനി ഭാഷല ചാലിഞ്ചി
ഭാഗവതുലതോ പോഷിഞ്ചി ഓരി
ത്യാഗരാജസന്നുതുഡനി യെഞ്ചി (ശി)

ശിവശിവശിവ-ശിവശിവശിവ എന്നു; അനരാദാ—ചൊല്ലിക്കൂടേ; ഭവഭ യബാധലനു—ജീവിതക്ലേശങ്ങളെ; അണചുകോരാദാ—ഒഴിച്ചുകൂടാതോ; കാമാ ദുല—കാമാദികളെ; ദെഗ മുഴുക്കെ; തികച്ചും; കോസി—ഖണ്ഡിച്ചു; പരഭാമല— അന്യസ്ത്രീകളെ; പരുല—അന്യരുടെ; ധനമുല—മുതലുകളു; രോസി—വെറുത്തു; പാമരതമു—വിദ്യാവിഹീനത ; എഡബാസി—വെടിഞ്ഞു; അതിനേമമുതോ— അതിനിയമത്തോടെ; ബിലപാർച്ചനജേസി—വില്വാർച്ചന ചെയ്തു (ശിവ ശിവ ആഗമമുല—ആഗമങ്ങളും; നതിയിഞ്ചി—സ്തുതിച്ചു; ബഹുബാഗുലേനി— ചീത്ത; ബഹുഭാഷല—ഏറെ സംസാരം; ചാലിഞ്ചി—വെടിഞ്ഞു; ഭാഗവതുലോ പോഷിഞ്ചി—ഭഗവത്ഭക്തന്മാരെ സംരക്ഷിച്ചു. ഓരി—മനുഷ്യ! ജനങ്ങളേ!

ത്യാഗരാജസന്നുതുഡനി–ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനെ; എഞ്ചി–സ്മരിച്ച്, വിചാരിച്ച്.

ശിവശിവ എന്ന ജപം ചെയ്തു ജീവിതക്ലേശങ്ങളെ നീക്കം ചെയ്യാത്തതെന്തു? കാമക്രോധമോഹാദികളെ ഉന്മൂലനാശം ചെയ്തു പരസ്ത്രീയേയും പരധനത്തേയും (ആഗ്രഹിക്കുന്നതിനെ) വെറുത്തു മൂഢത്വത്തെ പരിഹരിച്ചു വിധിയാംവണ്ണം കുവളത്തിന്നിലകൾ കൊണ്ടു പൂജിച്ചു (ശിവശിവ

വേദങ്ങളോതി മഹാദേവനെ സ്തുതിച്ചു, ദുർഭാഷണം ഇല്ലാതെ ഭേവദ്ഭക്തന്മാരോടുകൂടി നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്തു ഈ ത്യാഗരാജൻ വന്ദിക്കുന്ന ദൈവമാണെന്നു കരുതി (ശിവശിവ എന്നു ചൊല്ലിക്കൂടേ)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതും മൂന്നാമത്തേതും ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പല്ലവിയുടെ അന്ത്യത്തിൽ ഓരി (മനുഷ്യരേ) എന്നു കാണുന്നു. ചരണം 3 ന്റെ മൂന്നാംവരി ഒടുവിൽ ഒരി ക്ഷേപകരം 'പര' എന്ന പാഠഭേദം.

ആഗമം രാഗരത്നമാലികചേ എന്ന കീർത്തനത്തിന്റെ കുറിപ്പു നോക്കുക.

ശിവനെപ്പററിയുള്ള കീർത്തനങ്ങൾ പ്രക്ഷിപ്തമാണെന്നു പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതനും സംഗീതവിദ്വാനും കൂടിയായ കെ. വി. ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. ശ്രീരാമഭക്തനായ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ 'ശിവശിവ ശിവ' എന്ന ഈ കീർത്തനം രചിച്ചിട്ടുണ്ടാവുകയില്ലെന്നു അദ്ദേഹം വാദിക്കുന്നു.

രണ്ടു ദേവന്മാരെ (വിഷ്ണു, ശിവൻ) അംഗീകരിക്കുന്നതു മീമാംസശാസ്ത്രത്തിന്നു വിരുദ്ധമാണെപ്പോൽ! വാസ്തവമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കുക. സ്വാമികൾ ശ്രീരാമഭക്തനാണെങ്കിലും വിശിഷ്ടാദ്വൈതസിദ്ധാന്തത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ശ്രീവൈഷ്ണവനായിരുന്നില്ല. സ്മാർത്ത ബ്രാഹ്മണരിൽ 'മുലകനാഡു' എന്ന സമുദായത്തിലാണു് അദ്ദേഹം ജനിച്ചതു്. ശിവനെന്നും വിഷ്ണുവെന്നുമുള്ള ഭേദബുദ്ധി കൂടാതെയുള്ള അദ്വൈതസിദ്ധാന്തമാണു സ്വാമികൾ സ്വീകരിച്ചതു്. നാമസങ്കീർത്തന സമ്പ്രദായത്തിൽ മതഭേദം നിഷിദ്ധമാണു്.

157

കല്യാണി–ആദി

 പ. ശിവേ! പാഹിമാം അംബികേ!
ശ്രിതഫലദായകി! (ശി)

അ. കാവേരജോത്തരതീരവാസിനി!
കാത്യായനി! ധർമ്മസംവർദ്ധനി! (ശി)

ച. ചരാചരാമയി! കരാരവിന്ദമു
ന രാമചിലുകനു ബിരാനബ്രൂനി
പരാകു ജൂഡരാദു ശ്രീരംഗമു
വരാപ്തുഡഗു ത്യാഗരാജവിനുതേ (ശി)

ശിവ–അല്ലയോ പാർവ്വതീദേവി; അംബികേ! ശ്രിതഫലദായകി–ഭക്തന്മാർക്കു ഇഷ്ടവരം കൊടുക്കുന്നവരം (സംബോധനകം); പാഹിമാം–എന്നെ

രക്ഷിച്ചാലും; കാവേരജോത്തര തീരവാസിനി–കാവേരി നദിയുടെ വടക്കേ തീരത്തു (ക്ഷേത്രത്തിൽ) വസിക്കുന്നവരും; കാത്യായനി–ധർമ്മസംവർദ്ധിനീ! ചരാചരമയി– ചരാചരങ്ങളിലെല്ലാം നിറഞ്ഞവരും (ജഗന്മയി); കരാരവിന്ദമൃത രാമചിലുകന–താമരപോലെയുള്ള കയ്യിൽ രാമചിലുക എന്ന കിളിയെ; ബിരാന–വേഗത്തിൽ; ബൂനി (പൂനി)–പിടിച്ചു, വഹിച്ചു; പരാകു–അനാസ്ഥ, ഉപേക്ഷ; ജൂഡരാദു–കാണിക്കരുതു്, ശ്രീരഘുവരാപ്ത്ജുഡഗു–ശ്രീരാമന്റെ ആപ്തമിത്രമായ, ത്യാഗരാജവന്ദിതേ! ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവളേ!

അല്ലയോ ശ്രീപാർവ്വതി! അംബികേ! ആശ്രിതർക്കു് (ഭക്തന്മാർക്കു്) വരങ്ങളെ അരുളുന്നവളേ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. കാവേരിയുടെ വടക്കേ കരയുള്ള ക്ഷേത്രത്തിൽ വസിക്കുന്നവളേ! കാത്യായനി! ധർമ്മസംവർദ്ധിനി! ലോകമെല്ലാം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ദേവി! താമരപോലെ കോമളമായ നിൻ കയ്യിൽ രാമചിലുകയെ ധരിച്ചവളേ! എന്നോടു നീ ഉപേക്ഷ കാണിക്കരുതു്. ശ്രീരാമന്റെ വേണ്ടപ്പെട്ടവനായ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവളേ.

തിരുവയാറു ക്ഷേത്രത്തിലെ ധർമ്മസംവർദ്ധിനി (പാർവ്വതി)യെക്കുറിച്ചാണു് കീർത്തനം.

തമിഴ് തർജ്ജമകളിൽ 'രാമചിലുക' എന്ന പദത്തിനു രാമനാമം ചൊല്ലുന്ന കിളിയെന്ന അർത്ഥം കൊടുത്തു കാണുന്നു അതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല

Browins Telugu-English Dictionaryയിൽ
"A species of parrot with a blue head, green wings, golden breast, scarlet body and long tail; feathers of purple colour. It's note is very sweet and it easily learns to speak."

രാമചിലുക എന്ന പക്ഷിയെ ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു!

ബിരാന–വേഗത്തിൽ ഇവിടെ എല്ലായ്പോഴും എന്ന അർത്ഥം സ്വീകരിക്കുക ജൂഡരാദു–(ചൂഡ+രാദു) എന്നെ നോക്കരുതു എന്നാണു ശരിയായ അർത്ഥം. നാടോടി ശൈലിയിൽ എന്നോടു കാണിക്കരുതു എന്ന അർത്ഥമാണു ഇവിടെ എടുക്കേണ്ടതു്.

158

ജഗന്മോഹിനി–രൂപകം

 പ. ശോഭില്ലു സപ്തസ്വര സുന്ദരുല
ഭജിമ്പവേ മനസാ (ശോ)

അ നാഭീഹൃത്കണ്ഠ രസന നാസാദുലയന്ദു (ശോ)

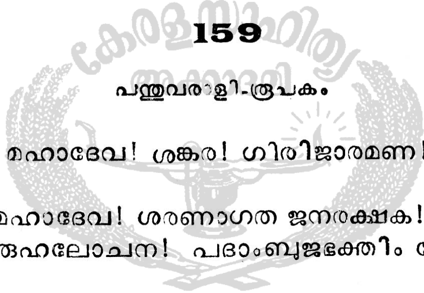
ച. ധരഋക്സാമാദുലലോ
വരഗായത്രീ ഹൃദയമുന
സുരഭൂസുര മാനസമുന
ശുഭ ത്യാഗരാജുനിയെഡ (ശോ)

ശോഭില്ലു-**ശോഭിക്കുന്നതായ**; സപ്തസ്വരസുന്ദരുല—സപ്തസ്വരങ്ങളാകുന്ന സുന്ദരിമാരെ; ഭജിമ്പവെ-ഭജിച്ചാലും; മനസാ—അല്ലയോ മനസേ! നാഭിഹൃത് കണ്ഠരസന നാസാദുല—നാഭി, ഹൃദയം (വക്ഷസ്സ്), തൊണ്ട, നാവ്, **മൂക്ക്** എന്നിവ; അന്ദു— എന്നിവിടങ്ങളിൽ ധര-ഭൂമി; ഋക്ക്സാമാദുലലോ-ഋക്ക്, സാമം മുതലായ വേദങ്ങളിൽ; വര-ശ്രേഷ്ഠമായ; ഗായത്രീ-ഗായത്രീമന്ത്രം; ഹൃദയമുന—ഹൃദയത്തിൽ; സുരഭൂസുര മാനസമുന-ദേവന്മാരുടേയും ബ്രാഹ്മണരുടേയും മനസ്സിൽ; ശുഭ-മംഗളമായ; ത്യാഗരാജുനിയെഡ—ത്യാഗരാജനിൽ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

നാഭി, നെഞ്ച്, കണ്ഠം, നാവ്, മൂക്ക എന്നിവയിൽ (ഉത്ഭവിച്ച്) പ്രകാശിക്കുന്ന ഏഴ് സ്വരങ്ങളാകുന്ന സുന്ദരിമാരെ സ്തുതിച്ചാലും മനസ്സേ; ലോകത്തിൽ അവ ഋക്ക്, സാമം എന്നീ വേദങ്ങളിലും വിശിഷ്ടമായ ഗായത്രി മന്ത്രത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിലും ദേവന്മാരുടേയും ബ്രാഹ്മണരുടേയും മനസ്സിലും ശുഭനായ ത്യാഗരാജനിലും (പ്രകാശിക്കുന്നു)

ഈ കീർത്തനത്തിലെ ത്യാഗരാജൻ തിരുവയ്യാർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവനാണു. നാദതനുമനിശം എന്ന കീർത്തനത്തിലെ സാരവും സ്മരിക്കുക.

159

പന്തുവരാളി-രൂപകം

പ. ശംഭോ! മഹാദേവ! ശങ്കര! ഗിരിജാരമണ! (ശം)

അ ശംഭോ മഹാദേവ! ശരണാഗത ജനരക്ഷക!
അംഭോരുഹലോചന! പദാംബുജഭക്തിം ദേഹി (ശം)

പ. പരമദയാകര! മൃഗധരധര! ഗംഗാധര ധരണീ
ധരഭൂഷണ! ത്യാഗരാജ ഹൃദയനിവേശ!
സുരവൃന്ദ കിരീടമണി വരനീരാജിതപദ! ഗോ-
പുരവാസ! സുന്ദരേശ! ഗിരീശ! പരാത്പര! ഭവഹര (ശം)

ശംഭോ! മഹാദേവ! ശങ്കര! പാർവ്വതീപതേ!
ആശ്രിത (ഭക്ത)രെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനേ! താമരക്കണ്ണ!

നിൻ പാദസേവ ചെയ്യാനുള്ള ഭക്തിയെ തന്നാലും.

ഏററവും ദയയുള്ളവനാണു നിന്തിരുവടി. (തലയിൽ) ചന്ദ്രനെയും ഗംഗയേയും ധരിച്ചവൻ; ആദിശേഷനെ ആഭരണമായി അണിഞ്ഞവൻ; ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; (നമസ്കരിക്കുന്ന) ദേവന്മാരുടെ കിരീടത്തിലെ രത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്ന കാലടികളുള്ളവൻ; കോവൂർ ക്ഷേത്രത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; സുന്ദരേശൻ; കൈലാസപതി; പരാത്പരൻ; സംസാര ക്ലേശത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവൻ

കോവൂർ പഞ്ചരത്നങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു്.

160

(ബേപ്രിയ–ആദി)

പ. ശ്രീ കാന്ത! നീയെഡ ബലാതിബല
ചെലഗംഗലേദാ? വാദാ? (ശ്രീ)

അ. പാകാരിനുത! നീവാരിബലാ
ബലമുന ദെലിയഗ ലേദാ? (ശ്രീ)

ച. കാകദൈത്യുനേകശരമുന നേയ
കഞ്ജജാസ്ത്രമൈ ബരഗലേദാ
ശ്രീകര! ദ്വിജുലൈ ദാരിനെറുഗ ലേനി
ചിന്തനീക ദോചദേമി? ത്യാഗരാജനുത! (ശ്രീ)

ശ്രീകാന്ത–മഹാലക്ഷ്മിയുടെ കണവാ! നീയെഡ–നിന്നിൽ ബലാതിബല–ബലയും അതിബലയും എന്ന വിദ്യകൾ; ചെലഗ ഗ–വിലസുക, സ്ഥിതിചെയ്യുക; ലേദാ–ഇല്ലേ; വാദാ–വെറും വാക്കാണോ; പാകാരിനുത–ഇന്ദ്രനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ! നീവരി–നിന്റെ ആളുകളുടെ (ആശ്രിതരുടെ); ബലാബലമു–കെല്പിനേയും അവശതയേയും; ദെലിയഗലേദാ–അറിഞ്ഞിട്ടല്ലയോ; കാകദൈത്യുനേക(കാകദൈത്യുനി+ഏക)–കാകാസുരനെ ഒരു; ശരമുനമു–പുല്ലിനെ; ഏയ–എയ്തു; കഞ്ജജാസ്ത്രമൈ–ബ്രഹ്മാസ്ത്രമായി; ബരഗലേദാ–മാറിയില്ലേ; ശ്രീകര–ഐശ്വര്യത്തെ നൽകുന്നവനേ! ദ്വിജുലൈ ബ്രഹ്മണനായി; ദാരിനി–മാർഗ്ഗത്തെ; എറുഗലേനി–അറിയാതിരിക്കുന്നതിനെ; ചിന്ത–വിചാരം; നീക–നിനക്ക്; ദോചലേമി–തോന്നാത്തതെന്ത്? ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ, അങ്ങയിൽ (വിശ്വാമിത്രമുനി ഉപദേശിച്ച) ബല, അതിബല എന്ന രണ്ടു വിദ്യകൾ (മന്ത്രാസ്ത്രങ്ങൾ) വിലസുന്നുണ്ടല്ലോ (പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ) ഇതു വെറുതെ പറയുകയാണോ?

ദേവേന്ദ്രനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ! അങ്ങയുടെ ഭക്തന്മാരുടെ ബലവും ബലഹീനതയും അങ്ങേക്ക് അറിഞ്ഞിട്ടില്ലേ? കാകാസുരനെ ഒരു പുല്ലെടുത്തെറിഞ്ഞതു ബ്രഹ്മാസ്ത്രമായിമാറ യില്ലേ? ബ്രാഹ്മണരായി ജനിച്ചിട്ടും നല്ലവഴി അറിയാത്തവരെപ്പററി അങ്ങേയ്ക്കു വിചാരമൊന്നും ഇല്ലേ ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ!

കാകാസുരന്റെ കഥ രാമായണം സുന്ദരകാണ്ഡത്തിലുണ്ട്. അശോകവനികയിൽ വെച്ച് സീത യാത്ര പറഞ്ഞു പോകുന്ന ഹനുമാനോട് ശ്രീരാമനുള്ള അടയാളവാക്യമായി പറയുന്നതാണത്

പല്ലവിയിലെ 'വാദാ'–വേറെ ചിലകീർത്തനങ്ങളിൽ (ഉ: ജ്ഞാനമൊസഗരാദാ) ഈ വാക്ക് എന്നോട് പിണക്കമോ എന്നർത്ഥത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട് ഇവിടെ ഇതു 'സൊല്ലാ'ണോ എന്നർത്ഥമേയുള്ള ശര–അമ്പ്, ഒരു തരം പുല്ല്, ദ്വിജ–പക്ഷി, ബ്രാഹ്മണൻ അനുപല്ലവിയിലെ ബലാബലമുന ബലാബലമുല ആവണമെന്നു പണ്ഡിതമതം.

161

സൗരാഷ്ട്രം–ആദി

പ. ശ്രീഗണപതിനി സേവിമ്പരേ
ശ്രിതമാനവുലാരാ (ശ്രീ)

അ. വാഗധിപാദി സുപൂജലചേകൊനി
ബാഗ നടിമ്പുചു വെഡലിന (ശ്രീ)

ച.	പനസ നാരികേളാദി ജംബൂ
ഫലമുലാരഗിഞ്ചി
ഘനതരമ്പുനന്ന മഹിപൈ പദ്മുലു
ഘല്ലുഘല്ലു നനുഞ്ചി
അനയമു ഹരിചരണ യുഗമുലകു
ഹൃദയാംബുജമുന നുഞ്ചി
വിനയമുനനു ത്യാഗരാജവിനുതുഡു
വിവിധ ഗതുല ദളം ഗുമനി വെഡലിന (ശ്രീ)

ശ്രീ ഗണപതിനി–ശ്രീഗണപതിയെ; സേവിമ്പരേ–തൊഴുവാൻ; ശ്രീ തമാനമുലു–ആശ്രിതന്മാർ, ഭക്തന്മാർ; രാ–വന്നാലും; വാഗധിപാദി–ബ്രഹ്മാവു മുതലായവർ; സുപൂജലചേകൊനി–പൂജയെ സ്വീകരിച്ചു; ബാഗ–നല്ലവണ്ണം; നടിമ്പുചു–നൃത്തം ചെയ്തു; വെഡലിന-പുറപ്പെട്ട; പനസ–നാരികേളാദി ജംബു ഫലമുലു–ചക്കപ്പഴം, നാളികേരം, ഞാവൽപഴം, മുതലായവ; ആരഗിഞ്ചി–ഭുജിച്ചു; ഘനതരമ്പുനനു–കനത്തോടെ; മഹിപൈ–ഭൂമിയിൽ; പദമുലു–കാലടികളെ; ഘല്ലു ഘല്ലു നനു–'ഘൽ, ഘൽ' എന്നു; ഉഞ്ചി–വെച്ചു; അനയമു–എല്ലായ്പോഴും; ഹരി ചരണ യുഗമുലക–വിഷ്ണുവിന്റെ പാദങ്ങളെ; ഹൃദയാംബുനേനു–മനസ്സാകുന്ന താമരയിൽ; ഉഞ്ചി–വെച്ചു; വിനയമുനനു–വിനയത്തോടെ; ത്യാഗരാജവിനുതുഡു–ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നതായ, പല ഗതികളിലും; ദളം ഗുമനി–തലംഗ + അനി. തലംഗ്–മൃദംഗവായനയിലെ ഒരടയാണു്; അനി–അതുപോലെ; വെഡലിന–പുറപെട്ട.

ഭക്തന്മാരെ! ഗണപതിയെ തൊഴുവാൻ വരുവിൻ. ബ്രഹ്മാദി ദേവന്മാർ അർപ്പിച്ച പൂജയെ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടു് ഭംഗിയിൽനൃത്തം വെച്ചുകൊണ്ടു എഴുന്നള്ളുന്ന ശ്രീഗണപതിയെ ചക്കപ്പഴം, നാളികേരം, ഞാവൽപഴം മുതലായവയെ ഭക്ഷിച്ചു കാലടികളെ 'ഘൽ ഘൽ' എന്നു ഘനത്തോടെ ഭൂമിയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടും എപ്പോഴും ശ്രീഹരിയുടെ പാദങ്ങളെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടും വിനയത്തോടുകൂടി ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്ന ശ്രീ ഗണപതിയെ പലവിധ താളഗതികളിൽ ആടി വരുമ്പോഴം—

ഈ കീർത്തനം പ്രഹ്ളാദ ഭക്തവിജയത്തിൽ നിന്നാണു്.

പല്ലവിയിൽ സേവിഞ്ചരാരേ എന്ന പാഠഭേദം.

അനുപല്ലവിയിൽ വാഗധിപത

ചരണത്തിൽ ഹരിചരണയുഗ എന്നിടത്തു ശിവചരണയുഗ.

162

കാനഡ–രൂപകം

പ.	ശ്രീനാരദ! നാദസരസീരുഹ ഭൃംഗ! ശുഭാംഗ! (ശ്രീ)

അ.	ദീനമാനരക്ഷക! ജഗദീശ! ഭേശസങ്കാശ! (ശ്രീ)

ച.	വേദജനിത വരവീണാവാദന തത്വജ്ഞ!
ഖേദകരത്രിതാപഹര രഹിത! ഖേചരവിനുത
യാദവകുലജാപ്ത! സദാമോദഹൃദയ! മുനിവര്യ!
ശ്രീദ! ത്യാഗരാജവിനുത! ശ്രീകര! മാംപാലയ (ശ്രീ)

ശ്രീനാരദ! ഭഗവൻ, നാദമാകുന്ന താമരയെ വട്ടമിടുന്ന വണ്ടുപോലെ ആയവനേ! മംഗളമൂർത്തേ! താണവരുടെ (കഷ്ടപ്പെടുന്നവരുടെ) മാനത്തെ കാക്കുന്നവനേ! ലോകേശ! ചന്ദ്രനെപ്പോലെ കാന്തിയുള്ളവനേ! വേദത്തിൽനിന്നു ജനിച്ച ശ്രേഷ്ഠമായ വീണ വായിക്കുന്ന നിന്റെ തത്വം അറിഞ്ഞവനേ!

മൂന്നുവക (താപത്രയം) ദുഃഖങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനേ! ദേവന്മാരാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ! ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ മിത്രമായവനേ! സദാ ആനന്ദം നിറഞ്ഞമനസ്സോടു കൂടിയവനേ! മുനിശ്രേഷ്ഠ! ഐശ്വര്യത്തെ കൊടുക്കുന്നവനേ! ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനേ! ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനേ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

താപത്രയം: ആദ്ധ്യാത്മികം (പരമാത്മാവിനെ സംബന്ധിച്ചതു്), ഭൌതികം (പഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽ നിന്നുണ്ടാവുന്നതു്); ദൈവികം (ദൈവഗത്യാ ഉണ്ടാവുന്നതു്)

163

കാപിനാരായണി—ആദി

പ. സരസ സാമദാന ഭേദദണ്ഡചതുര
സാടി ദൈവമെവരേ ബ്രോവവേ (സ)

അ. പരമ ശാംഭവാഗ്രേസരുഡനുചു
ബലു്കു രാവണുഡു തെലിയലേകപോയെ (സ)

ച. ഹിതവുമാടലെന്തോ ബാഗബല കിതിവി
സതമുഗാനയോദ്ധ്യ നിത്തുനണ്ടിവി
നത സഹോദരുനി രാജുജേസി രാക
ഹതമുജേസി തിവി ത്യാഗരാജനുത! (സ)

സരസ സാമദാനഭേദ ദണ്ഡചതുര—സാമം, ദാനം, ഭേദം, ദണ്ഡം (എന്ന ചതുരുപായങ്ങളാം) സരസമായി (സന്ദർഭോചിതമായി) പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ സമർത്ഥനായവനേ! സാടി ദൈവമെവരേ ബ്രോവവേ–എന്നെ രക്ഷിക്കുവാനുള്ള ദൈവം നിന്തിരുവടി തന്നെയാണു്, പരമശാംഭവാഗ്രേസരുഡു—ശിവഭക്തന്മാരിൽ അഗ്രേസരൻ, അനുചു+ബലുകു+രാവണുഡു—എന്നു പറയുന്ന രാവണൻ, തെലിയലേക പോയെ—അറിവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, ഹിതവു—ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന, ഹൃദ്യമായ, മാടലു–വാക്കുകൾ, എന്തോ—വളരെ, ബാഗ—നന്നായി, ഭംഗിയായി, ബലു്കിതിവി (പലു്കിതിവി) പറഞ്ഞു, സതമുഗാനിത്തുനണ്ടിവി (സതമുഗൻ+ഇത്തുനണ്ടിവി) ശാശ്വതമായി ഞാൻ നിനക്കു തരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു,) അയോദ്ധ്യ–അയോദ്ധ്യരാജ്യം, നതസഹോദരുനി–അഭയം പ്രാപിച്ച സഹോദരനെ, രാജുചേസി–രാജാവാക്കി ചെയ്തിട്ടു, രാക–വരാതിരുന്നിട്ടു് (കീഴടങ്ങാതിരുന്നിട്ടു്, ഹതമുജേസിതിവി—വധിച്ചിട്ടുണ്ടു്, ത്യാഗരാജനുത!

സാമദാനഭേദദണ്ഡങ്ങളാം സമയോചിതമായി പ്രയോഗിക്കുവാൻ സമർത്ഥനായവനേ! എന്നെ രക്ഷിക്കുവാനുള്ള ദൈവം നിന്തിരുവടി തന്നെ. (മററാരുമല്ല) ശിവഭക്തരിൽ അഗ്രഗണ്യനായ രാവണൻപോലും ഇതറിഞ്ഞില്ല നിന്തിരുവടി രാവണനു ഹിതോപദേശം (സാമം) ചെയ്തു, അയോദ്ധ്യ കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു (ദാനം), വിഭീഷണനെ ലങ്കാധിപനായി അഭിഷേകം ചെയ്തു (ഭേദം), രാവണനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു.

നല്ലവാക്ക് പറഞ്ഞു എതിരാളിയെ സ്വാധീനിക്കുന്നതാണ് സാമം, ഇഷ്ടമുള്ളതു കൊടുത്തു വശീകരിക്കുന്നതാണ് ദാനം, എതിരാളിയെ അവൻെറ സഹായിയിൽനിന്നു അകററുന്നതു ഭേദം. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും വഴിപ്പെടാത്തവനെ ശിക്ഷിക്കുന്നതു ദണ്ഡം. ഈ നാലു ഉപായങ്ങളും നീതിശാസ്ത്രത്തിൽ രാജാക്കന്മാർക്ക് വിധിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. രാജതന്ത്ര നിപുണനായ ശ്രീരാമൻ ഇതെല്ലാം രാവണനേ ട പ്രയോഗിച്ചു യുദ്ധം ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പു അംഗദനോട് പറഞ്ഞയച്ച വാക്യത്തലാണ ഹിതോപദേശം. വിഭീഷണനെ ലങ്കാധിപനായി അഭിഷേകം ചെയ്തപ്പോൾ ആരോ ചോദിച്ചുപോലും ഇനി രാവണൻ വന്നു അഭയം പ്രാപിച്ചാൽ എന്തു ചെയ്യുമെന്നു എന്നാൽ അവനു അയോദ്ധ്യ കൊടുക്കുമെന്നു ശ്രീരാമൻ പറഞ്ഞുപോൽ. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതായി വാൽമീകി രാമായണത്തിലോ കമ്പരാമായണത്തിലോ കാണുന്നില്ല

പാഠഭേദം ചരണം രണ്ടാമത്തെവരി
സതമൃഗാനയോദ്ധ്യ നിച്ചേനണ്ടിവി

164

ഹിന്ദോളം—ആദി

പ.	സാമജവരഗമന സാധുഹൃത് സാരസാബ്ജപാല കാലാതീത! വിഖ്യാത!	(സാ)
അ.	സാമനിഗമജ സുധാമയഗാന വി ചക്ഷണ! ഗുണശീല! ദയാലവാല! മാംപാലയ	(സാ)
ച.	വേദശിരോ മാതൃജ സപ്തസ്വര നാദാചലദീപ! സ്വീകൃത യാദവകുല! മുരളീ വാദന വി നോദ! മോഹനകര! ത്യാഗരാജവന്ദനീയ	(സാ)

ആനയെപ്പോലെ ഗംഭീരമായി നടക്കുന്നവനേ! സത്തുക്കളുടെ ഹൃദയമാകുന്ന താമരയെ വിരിയിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യനായവനേ! കാലം കടന്നവനേ! പ്രസിദ്ധനായവനേ!

സാമവേദത്തിൽ നിന്നുണ്ടായ അമൃതമയമായ ഗാനങ്ങളിൽ നിപുണനായവനേ! ശീലഗുണമുള്ളവനേ! കാരുണ്യമുള്ളവനേ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

വേദങ്ങളുടെ മൂർദ്ധന്യത്തിൽ (പ്രണവസ്വരൂപമായ) അമ്മയിൽ നിന്നുണ്ടായ സപ്തസ്വരങ്ങളാകും നാദമെന്ന മലമേൽ വിളങ്ങും ദീപമേ! യാദവകുലത്തെ (അവതാരത്തിനു)സ്വീകരിച്ചവനേ! പുല്ലാങ്കുഴൽ വായനയിൽ രസിക്കുന്നവനേ! സുന്ദര! ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ?

പല്ലവിയിലെ സാധുഹൃത്സാരസാബ്ജപാല എന്നതിനു സത്തുക്കളുടെ ഹൃദയമാകുന്ന സരസ്സിൽ നിന്നു മുളച്ച താമരയ്ക്കു (വികസിപ്പിക്കും) സൂര്യനായവനേ എന്നും അർത്ഥം പറയാം. സാരസവും അബ്ജവും താമരയാണല്ലോ. സരസ്സിനെ സംബന്ധിച്ചതെന്നർത്ഥം ഇവിടെ സ്വീകരിക്കാം.

തൻെറ ഇഷ്ടദേവതയെയല്ല, ശ്രീകൃഷ്ണനെയാണ് സ്വാമികൾ ഇതിൽ സ്തുതിക്കുന്നതു് എന്നും പ്രസ്താവ്യമാണ്.

165

ആരഭി—ആദി.

പ. സാധിഞ്ചെനെ ഓ മനസാ (സാ)

അ. ബോധിഞ്ചിന സന്മാർഗ്ഗ വചനമുല
ബോങ്കു ജേസി താ ബട്ടിന പട്ടു (സാ)

സാധിഞ്ചെനെ—സാധിച്ചു; ഓമനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; ബോധിഞ്ചിന—ഉപദേശിച്ച; സന്മാർഗ്ഗവചനമുല—സന്മാർഗ്ഗ(ത്തിൽ ജീവിതം നയിക്കാനുള്ള)വാക്കുകൾ; ബോങ്കുജേസി—ലംഘിച്ചിട്ട് മിഥ്യയാക്കീട്ട്; താ— അവൻ; പട്ടിന പട്ടു—പിടിച്ചപിടി.

അല്ലയോ മനസേ, താനു ഉൽബോധനംചെയ്ത സന്മാർഗ്ഗ ജീവിതത്തിനുള്ള സദുപദേശങ്ങളെ താൻ തന്നെ ലംഘിച്ച താൻ (ഗോപാൻ) പിടിച്ച പിടിയെ സാധിച്ചു.

ച. സമയാനികിതഗ്ഗ മാടലാ ഡെനേ

സമയാനികി+തഗ്ഗ- (ആ) സമയത്തിനു യോജിച്ചതു; മാടലാഡെനേ(മ ടലു+ആഡെന+ഏ) വാക്കു പറഞ്ഞു:

ച. 1 ദേവകീ വസുദേവുല നെഗിഞ്ചിനട്ടു (സമ)

2 രംഗേശുഡു സദ്ഗംഗാ ജന കുഡു
സംഗീത സാമ്പ്രദായ കുഡു (സമ)

3 ഗോപീ ജനമനോരഥ മൊസംഗ ലേകനേ
ഗേലിയു ജേസേ വാഡു

ദേവകി വസുദേവമുലനു—ദേവകിയും വസുദേവനും; എഗിഞ്ചിന+അട്ടു—കഷ്ടത്തിലാക്കപ്പെട്ട: രംഗേശുഡു—ലോകമാകുന്ന രംഗത്തിന്റെ നായകൻ; സദ്ഗംഗാ ജനകുഡു—ദിവ്യമായ ഗംഗയെ ഉത്ഭവിപ്പിച്ചവൻ; സംഗീത സമ്പ്രദായകുഡു—സംഗീത സമ്പ്രദായ ജ്ഞാനമുള്ളവൻ; ഗോപീജനമനോരഥമു ഗോപികളുടെ ആഗ്രഹത്തെ; ഒസംഗലേകനേ—കൊടുക്കാതെ; ഗേലിയു—പരിഹാസവും; ചേസേവാഡു—ചെയ്യുവൻ. (ഗോപികളുടെ മോഹം സാധിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നു മാത്രമല്ല അവരെ പരിഹസിക്കുകയും കൂടി ചെയ്യുവൻ.

4 വനിതല സദാസൊക്ക ജേയുചുനു
മ്രൊക്ക ജേസേ പരമാത്മുഡു ദിയുഗാക (സമ)
യശോദ തനയുഡഞ്ചു മുദമ്പുനനു
മുദ്ദുബെട്ടനവ്വുചുണ്ഡു ഹരി (സമ)

വനിതലു—സ്ത്രീകൾ; സദാ; സൊക്കജേയുചുനു—ഉന്മാദമുണ്ടാക്കി, മോഹിപ്പിച്ചു; മ്രൊക്കജേസ — (തന്നെ) വണങ്ങിപ്പിക്കുക; പരമാത്മുഡു—പരമാത്മാവ്; അദിയുഗാക—അതുമാത്രമല്ല (സ്ത്രീകൾക്കു തന്നിൽ എപ്പോഴും മോഹമുണ്ടാക്കുകയും അവരെക്കൊണ്ടു തന്നെ നമസ്ക്കരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത പരാത്മാവു-കൂടാതെ).

യശോദ; തനയുഡഞ്ചു (തനയുഡു+അഞ്ചു) തന്റെ മകനാണെന്നു പറഞ്ഞു; മുദമ്പുനനു—സന്തോഷത്തോടെ; മുദ്ദുപെട്ട—ചുംബിക്കുമ്പോൾ; നവ്വുചുണ്ഡു—ചിരിച്ചു; ഹരി, (തന്റെ മകനെന്നു ഭാവിച്ചു യശോദ ചുംബിച്ചപ്പോൾ ചിരിച്ചവൻ, ഹരി)

5 പരമഭക്തവത്സലുഡു സുഗുണ
പാരാവാരുണ്ഡാ ജന്മ മനഘുഡീ കലി
ബാധല ദീർച്ചു വാഡനുചു നേ ഹൃദാം
ബുജമുന ജൂചു ചുണ്ഡഗ (സമ)

പരമഭക്തവത്സലുഡു—ഭക്തന്മാരോട് ഏറ്റവും പ്രേമമുള്ളവൻ (ആണ് അവൻ); സുഗുണ പാരാവാരുണ്ഡു—സദ്ഗുണങ്ങളുടെ കടല് (ആണ് അവൻ) ആജന്മമനഘുഡീ (ആജന്മമു+അനഘുഡു) ജനനം മുതൽ പാപമില്ലാത്തവൻ, ദോഷമില്ലാത്തവൻ; ഈ കലിബാധല—ഈ കലികാലത്തിലെ ഉപദ്രവങ്ങൾ; തീർച്ചുവാഡു—പരിഹരിക്കുന്നവൻ (ആണ് അവൻ); അനുചു—എന്നു പറഞ്ഞു; നേ (നേനു) ഞാൻ ഹൃദാംബുജമുന—ഹൃദയമാകുന്ന താമരയിൽ; ജൂചു ചുണ്ഡഗ—കാണുമ്പോൾ (ഭക്തന്മാരോട് അളവററ പ്രേമമുള്ളവനാണ്; സദ്ഗുണങ്ങളുടെ കടൽ; ജനിച്ച മുതൽ ദോഷമൊന്നും തീണ്ടാത്തവൻ; ഈ കലിയുഗത്തിലെ ഉപദ്രവങ്ങളെ അവൻ ഇല്ലാതാക്കുമെന്നു കരുതി എന്റെ ഹൃദയതാമരയിൽ അവനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ........)

6 ഹരേ രാമചന്ദ്ര! രഘുകുലേശ!
മൃദുസുഭാഷ! ശേഷശയന!
പരനാരീ സോദരാജ വിരാജതുരഗ!
രാജരാജനുത! നിരാമയാപഘന!
സരസീരുഹദളാക്ഷ! യനുചു
വേഡുകൊന്ന നന്നു താ ബ്രോവകനു (സമ)

''ഹരേ! രാമചന്ദ്ര! രഘുവംശത്തിന്റെ നാഥനായവനേ! സൗമ്യമായി സംസാരിക്കുന്നവനേ! ആദിശേഷന്മേൽ കിടക്കുന്നവനേ! പരസ്ത്രീകൾക്കു സഹോദരനായവനേ! ജനനമില്ലാത്തവനേ! പക്ഷിവാഹന ചക്രവർത്തികൾ സ്തുതിക്കുന്നവനേ! പരിശുദ്ധമായ ദേഹമുള്ളവനേ! ചെന്താമരദളാകൃതിയിൽ ഭംഗിയുള്ള കണ്ണുള്ളവനേ!'' അനുചു എന്നെല്ലാം, വേഡുകൊന്ന—അഭ്യർത്ഥിച്ചിട്ടുള്ള; നന്നു—എന്നെ; താ—അവൻ; ബ്രോവകനു—രക്ഷിക്കാതെ, അനുഗ്രഹിക്കാതെ.

7 ശ്രീവെങ്കടേശ! സുപ്രകാശ!
സർവ്വോത്തമ സജ്ജനമാനസ
നികേതന! കനകാംബരധര
ലസന്മകുട കുണ്ഡലവിരാജിത!
ഹരേ! യനുചുനേ പൊഗഡഗാ
ത്യാഗരാജഗേയുഡു
മാനവേന്ദ്രുഡൈന രാമചന്ദ്രുഡു (സമ)

അല്ലയോ ശ്രീവെങ്കടേശ! പ്രകാശിക്കുന്നവനേ! (ജോതിർമ്മയ!) എല്ലാവരിലും ഉയർന്നവനേ! സത്തുക്കളുടെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവനേ! പീതാം

ബരം ധരിച്ചവനേ! മിന്നുന്നകിരീട കണ്ഡലങ്ങൾ കൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നവനേ! ഹരേ എന്തെല്ലാം (മനം) ഞാൻ (പൊഗഡഗ) പുകഴ്ത്തി ത്യാഗരാജനാൽ പാടപ്പെട്ട മഹാരാജാവായി (അവതാരം ചെയ്ത) രാമചന്ദ്രൻ (സമയത്തിനൊത്തു സംസാരിക്കം.)

ശ്രീ വെങ്കടേശ എന്നതിന്നു ലക്ഷ്മീ സമേതനായ വെങ്കടേശൻ എന്നർത്ഥം പറയാം. വെങ്കടേശൻ (തിരുപ്പതിക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവൻ) പാപത്തെ ഹരിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥമുണ്ട്.

ചരണശേഷം

സദ്ഭക്തുല നഡതലിട്ലനെനേ
അമരികഗാ ന പൂജകൊനെനേ
അലുഗാ വദ്ദനെ നേ വിമുഖുലതോ
ജേര പോകുമനെ നേ
വെത ഗലിഗിതെ താള്ള കൊമ്മനെനേ
ദമശമാദി സുഖദായക കുഡഗു ശ്രീ
ത്യാഗരാജനു തുഡു ചെന്തരാകനേ

സദ്ഭക്തുല നഡതലു—ഉത്തമ ഭക്തന്മാരുടെ നടപടികൾ: ഇട്ല—ഇങ്ങനെ (എന്നു); അനെനേ-പറഞ്ഞു; അമരിതഗ —ഉചിതമായി; നാ—എന്റെ, പൂജ; ഗൊനെനേ—സ്വീകരിച്ചു അലുഗവദ്ദ—കോപിക്കരുത് (എന്നു) അനെനേ; വിമുഖലതോ—ഭക്തരല്ലാത്തവരോടു കൂടി ചേരപോകുക—ചേരരുതു(എന്നു)അനെനേ; വെത—ദുഃഖം, ഗലിഗിതേ ഉണ്ടായാൽ, താളകൊമ്മ—സഹിച്ചുകൊള്ളു, അനെനേ, ദമശമാദി—ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം, ശാന്തത മുതലായ, സുഖദായകുഡു—സുഖത്തെ തരുന്നവനായ, ശ്രീ ത്യാഗരാജനു തുഡു—ത്യാഗരാജനാൽ (ശിവനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട, ചെന്ത—സമീപത്തു്, രാകനേ—വരാതെ. (ഭഗവാൻ താൻ പിടിച്ചപിടി സാധിപ്പിച്ചവല്ലോ)

ചരണത്തിനു 'സമയാനികി ദഗു മാടലാഡനേ' എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ട്. പഞ്ചരത്നകീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു്. 'സമയാനി കിദഗു' തുടർന്നുള്ള ഏഴു സാഹിത്യങ്ങൾക്കം സ്വരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

രോഷോക്തിയാണു് ഈ കീർത്തനം.

166

വസന്ത—രൂപകം

പ. സീതമ്മ മായമ്മ ശ്രീരാമുഡു മാതണ്ഡ്രി (സീ)

അ. വാതാത്മജ സൗമിത്രി വൈനതേയ രിപുമർദ്ദന
ധാത ഭരതാദുല്യ സോദരുല്യ മാകു; ഓ മനസാ (സീ)

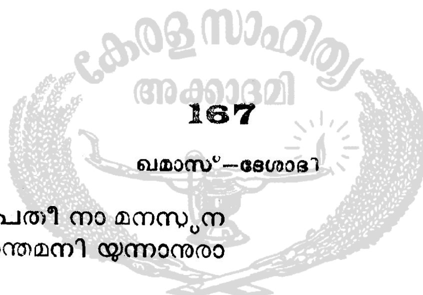
ച. പരമേശ വസിഷ്ഠ പരാശര നാരദ ശൗനകശുക
സുരപതി ഗൗതമ ലംബോധര ഗുഹസന കാദുല്യ
ധരനിജ ഭാഗവതാഗ്രേസരുലെവരോ വാരെല്ലനു
വര ത്യാഗ രാജുനികി പരമബാധമുല്യ; മനസാ (സീ)

സീതമ്മ-സീതാ ദേവി, മായമ്മ—എന്റെ അമ്മ, ശ്രീരാമുഡു— ശ്രീരാമൻ, മാ—എന്റെ, തണ്ഡ്റി- അച്ഛൻ, വാതാത്മജ—ഹനുമാൻ, സൗമിത്രി-ലക്ഷ്മണൻ, വൈനതേയൻ-ഗരുഡൻ, രിപുമർദ്ദനൻ-ശത്രുഘ്നൻ, ധാത—ബ്രഹ്മാവ്, ഭരതാദുലു—ഭരതൻ മുതലായവർ, സോദരുലു—സഹോദരന്മാർ, മാകു—എനിക്ക്, ഓ മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ, പരമേശ (ശിവൻ), വസിഷ്ഠ, പരാശര, നാരദ ശൗനക ശുക എന്ന മഹർഷിമാർ, സുരപതി (ഇന്ദ്രൻ), ഗൗതമൻ, ലംബോധരൻ (ഗണപതി) ഗുഹൻ (സുബ്രഹ്മണ്യൻ) സനകാദി (മുനിമാർ), ധരനിജ ഭൂമിയിൽ പരന്ന, ഭാഗവതാഗ്രേസരുലു—ഭഗവത് ഭക്തന്മാർ, എവരോ—ആരെല്ലാമുണ്ടോ, വാരെല്ലനു—അവരെല്ലാം, വരത്യാഗരാജുനികി—ശ്രേഷ്ഠനായ ത്യാഗരാജനു, പരമബാന്ധവുലു ഉററബന്ധുക്കളാകുന്നു, ഓ മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ!

ഭഗവാനോടു വാത്സല്യ ഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ. സ്വാമികൾ താൻ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ കുടുംബാംഗമാണെന്നു ഭാവിക്കുന്നു.

പല്ലവിയിൽ മാദുതണ്ഡ്റി എന്നു പാഠഭേദം.

ഈ കീർത്തനം സൂര്യകാന്ത (17-ാം മേള കർത്താ) ജന്യമായും പാടി വന്നിരുന്നു.

167

ഖമാസ്—ദേശാദി

പ. സീതാപതീ നാ മനസുന
സിദ്ധാന്തമനി യുന്നാനുരാ (സീ)

അ. വാതാത്മജാദുല ചെന്തനേ
വർണ്ണിഞ്ചിന നീ പലുകുലെല്ല (സീ)

ച. പ്രേമജൂചിനാപൈ പെദ്ദമനസുജേസി
നീ മഹിമലെല്ല നിണ്ഡാര ജൂചി
ഈ മഹിനി ഭയമേടി കന്നമാട
രാമചന്ദ്ര! ത്യാഗരാജവിനുത!

സീതാപതീ—സീതാപതേ! നാ മനസുന—എന്റെ മനസ്സിൽ; സിദ്ധാന്തമനി—നിശ്ചയമായിട്ടു ഉറച്ചിട്ടു; ഉന്നാനുരാ—ഇരിക്കുന്നു; വാതാത്മജാദുല—ഹനുമാൻ മുതലായവർ; ചെന്തനേ—സമീപത്തിൽ; വർണ്ണിഞ്ചിന—പറഞ്ഞ; നീ—നിന്റെ; പലുകലെല്ല (പലുകലു + എല്ല) വാർത്തകളെല്ലാം; പ്രേമജൂചി—കരുണയോടെ നോക്കി; നാപൈ—എന്മേൽ, എന്നെ; പെദ്ദമനസുജേസി—മഹാമനസ്സതയോടെ- ; നീ മഹിമലെല്ല—നിന്റെ മാഹാത്മ്യമെല്ലാം; നിണ്ഡാര—വളരെ, വിശദമായി; ജൂചി—കാണിച്ചു; ഈ മഹിനി—ഈ ലോകത്തിൽ; ഭയമേടികി—പേടിയെന്തിനു; അന്നമാട—എന്നു പറഞ്ഞ വാക്കിനെ രാമചന്ദ്ര—അല്ലയോ രാമചന്ദ്ര! ത്യാഗരാജവിനുത!

അല്ലയോ സീതാപതേ രാമചന്ദ്ര! ഹനൂമാൻ മുതലായവരുടെ അടുത്തു വെച്ചു നീ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ ഞാൻ എന്റെ മനസ്സിൽ വെച്ചിരിക്കുകയാണ്. (വിശ്വസിച്ചിരിക്കുകയാണ്) എന്നെ പ്രേമത്തോടെ നോക്കി മഹാമന സ്സതയോടെ നിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ കാണിച്ചു തന്നു 'ഈ ലോകത്തിൽ നി നക്കെന്തിൻ പേടി' എന്നു പറഞ്ഞ വാക്കുകളെ അല്ലയോ ത്യാഗരാജനുത! (ഞാൻ മനസ്സിൽ ഉറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.)

168

കാനഡ–ദേശാദി

പ. സുഖിയെ വരോ രാമനാമ (സു)

അ. സുഖിയെവരോ സുമുഖിയെവരോ
അഖിലസാരമഗു താരകനാമ ! (സു)

ച. സത്യമുപ്പക സകലലോകുലകു
ഭൃത്യുഡൈഡ ദൈവ ഭേദമുലേക
നിത്യമൈന സുസ്വരപു ഗാനമുതോ
നിരന്തരമു ത്യാഗരാജനുത! (സു)

സുഖി–സുഖിക്കുന്നവൻ; എവരോ–ആര്; രാമനാമസുഖി–രാമനാമം (സ ങ്കീർത്തനം) കൊണ്ടു സുഖിക്കുന്നവൻ; എവരോ; സുഖിയെവരോ; സുമുഖിയെ വരോ–നല്ലമുഖമുള്ളവൻ ആരാണ്; അഖിലസാരമഗു–എല്ലാററിന്റെയും സാര മായവൻ, കാതലായവൻ; താരകനാമ–സംസാരക്ലേശത്തിൽനിന്നു കരയേററു ന്ന നാമമുള്ളവൻ; സത്യമുതപ്പക–സത്യത്തിൽനിന്നു വ്യതിചലിക്കാതെ; സക ലലോകുലകു–എല്ലാലോകങ്ങൾക്കും; ഭൃത്യുഡൈ-ഭൃത്യനായി; ദൈവഭേദമുലക– മൂത്തിഭേദം കൂടാതെ; നിത്യമൈന–ദിവസേന; സുസ്വരപുഗാനമുതോ–സ്വര ശുദ്ധിയുള്ള ഗാനത്തോടുകൂടി; നരന്തരമു–എല്ലാപ്പോഴും; ത്യാഗരാജനുത!

ആരാണു സുഖി? സംസാരോദ്ധാരകവും സർവ്വമന്ത്രത്തിന്റെയും സാരവു മായ രാമനാമം ജപിക്കുന്നവനാരാണ്? (അവൻതന്നെ യഥാർത്ഥമായ സുഖി) സത്യത്തിൽനിന്നു വ്യതിചലിക്കാതെ ലോകസേവനം ചെയ്തും മൂത്തിഭേദചിന്ത കൂടാതെയും മററു ദേവന്മാരിൽനിന്നും വേറെയാണു ശ്രീരാമനെന്നു ഭാവിക്കാ തെ) നിത്യവും സ്വരശുദ്ധിയോടെ രാമനാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നവൻ സുഖി തന്നെ. അല്ലയോ ത്യാഗരാജനുത!

സംഗീതജ്ഞാനവും കീർത്തിയും സിദ്ധിക്കുകയാൽ താൻ സുഖിയാണെ ന്നുമാത്രമല്ല സുമുഖനും കൂടിയാണെന്നു സ്വാമികൾ പറയുന്നു. മാത്രമല്ല, സത്യ നിഷ്ഠ ലോകസേവനം, സമഭാവന സർവ്വമത സഹിഷ്ണുത എന്നിവയെല്ലാം നേടുകയും ചെയ്തു അങ്ങനെ ഒരാൾ സുമുഖനല്ലാതെ വരുമോ?

മനശ്ശുദ്ധിയില്ലാതെ വെറും നാമോച്ചാരണംകൊണ്ടുഫലമൊന്നുമില്ലെന്നും ഇതിൽ ധ്വനിയുണ്ട്.

169

ചക്രവാകം—രൂപകം

പ. സുഗുണമുലേജെപ്പുകൊണ്ടി
സുന്ദര രഘുരാമ!

അ വഗലെറുംഗലേകയിട്ട
വത്തുവന്ചു ദുരാസചേ (സു)

ച. സ്നാനാദിസുകമ്മംബുലു
വേദാദ്ധ്യയനമ്പുലെറുഗ
ശ്രീനായക! ക്ഷമിയിഞ്ചുമു
ശ്രീ ത്യാഗരാജനുത! (സു)

സുഗുണമുലെ—സൽഗുണങ്ങളെ; ജെപ്പുകൊണ്ടി—പറഞ്ഞു (പ്രകീത്തിച്ചു) കൊണ്ടിരുന്നു; സുന്ദര രഘുരാമ—വഗലു—ചതികരം, കാപട്യങ്ങരം; എറുംഗലേക—അറിയാതെ; ഇട്ട—ഇവിടെ; വത്തുവന്ചു—വരുമെന്ന്; ദുരാസചേ—ദുരാഗ്രഹം കൊണ്ട്; സ്നാനാദി സുകമ്മംബുലു—തീർത്ഥസ്നാനം മുതലായ പുണ്യകമ്മങ്ങരം! വേദാദ്ധ്യയനമ്പുലെറുഗ—വേദപാരായണം മുതലായതു ഞാൻ അറിയുന്നില്ല ശ്രീ നായക—ലക്ഷ്മിപതേ; ക്ഷമിയിഞ്ചുമു—ക്ഷമിച്ചാലും; ശ്രീ ത്യാഗരാജനുത ശ്രീ പരമേശ്വരനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേത്തു അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ സുന്ദരനായ രഘുരാമ! ലക്ഷ്മീപതേ! നിന്റെ കാപട്യമൊന്നും അറിയാതിരുന്നതിനാൽ (ഇങ്ങനെ ചെയ്താൽ) നീ ഇവിടെ (എന്റെ അരികത്തു) വരുമെന്നുള്ള അത്യാഗ്രഹംകൊണ്ടു നിന്റെ സൽഗുണങ്ങളെ പാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു; തീർത്ഥസ്നാനം മുതലായ സൽകമ്മങ്ങളോ വേദപാരായണമോ ഒന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ ക്ഷമിച്ചാലും! ശ്രീ ത്യാഗരാജനുത!

ചരണം രണ്ടാമത്തെ വരി വേദദ്ധ്യാനംബുലെറുഗ എന്ന പാഠഭേദമുണ്ട്.

170

ഖമാസ്—രൂപകം

പ. സുജന ജീവന! സുഗുണഭൂഷണ! രാമ (സു)

അ. ഭുജഗഭൂഷണാർച്ചിത! ബുധജനാവനാത്മജവന്ദിത ശ്രിതചന്ദന ദശതുംരംഗ മാമവ (സു)

ച. ചാരുനേത്ര! ശ്രീകളത്ര! ശ്രീരമ്യഗാത്ര!
താരകനാമ !സുചരിത്ര! ദശരഥപുത്ര!
താരകാധിപാനന! ധമ്മപാലക!
താരയ രഘുവര! നിമ്മല! ത്യാഗരാജനുത! (സു)

സുജനജീവന–സജ്ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിന്നു ആധാരമായവനേ (സത്തുക്കളെ പോഷിപ്പിക്കുന്നവനേ) സുഗുണഭൂഷണ–സൽഗുണങ്ങളെ ആഭരണങ്ങളായി അണിഞ്ഞവനേ! ഭുജഗഭൂഷണാർച്ചിത–ശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! ബുധജനാവന–ജ്ഞാനികളെ രക്ഷിക്കുന്നവനേ! ആത്മജവന്ദിത–ബ്രഹ്മാവിനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ! ശ്രിതചന്ദന–ആശ്രിതർക്ക ചന്ദനം പോലെ തണുപ്പ (സുഖം) കൊടുക്കുന്നവനേ! ദശരഥതനയ–ദശരഥപുത്രനായവനേ! മാധവ–എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. ചാരുനേത്ര–മനോഹരമായ കണ്ണുകളുള്ളവനേ! ശ്രീകളത്ര–മഹാലക്ഷ്മി ഭാര്യയായവനേ! ശ്രീരമ്യഗാത്ര സുന്ദരമായ ദേഹമുള്ളവൻ, കമനീയാകൃതിയോടുകൂടിയവൻ, താരകനാമമു–സംസാരക്ലേശത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്ന പേരുള്ളവനേ! സുചരിത്ര–നല്ലചരിത്ര–ഉള്ളവനേ! ദശരഥപുത്ര! താരകാധിപാനന–ചന്ദ്രനൊത്ത മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! ധർമ്മപാലന–ധർമ്മത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനേ എന്നെ (സംസാരത്തിൽനിന്നു) കടത്തിയാലും രഘുവര! നിർമ്മല! ത്യാഗരാജനുത!

ശ്രീരമ്യഗാത്ര എന്ന പദത്തിനു മേൽ കൊടുത്ത അർത്ഥത്തിന്നു പുറമെ ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ വിഹാരരംഗം അല്ലെങ്കിൽ ക്രീഡാഭൂമിയാകുന്ന ദേഹത്തോടുകൂടിയവൻ എന്നും വ്യാഖ്യാനം കല്പിക്കാവുന്നതാണ്.

171

സിന്ധുരാമക്രിയ–ആദി

പ. സുധാമാധുര്യഭാഷണ! സുധാകരാനന! (സു)

അ. കഥാമൃതമുചേ ബഹുകാലമു ആ
കലി ദീരിയുന്നാനു ബ്രോവുമു (സു)

ച. ദുരാത്മുലഗു ഭൂകിരാതകുല ജേ
ര രാദനുചു സുന്ദരാകാര! നീ
പരായണുല ചെലിമി രാഗോരു ത്യാഗ
രാജനുത! ഓ പരാത്പര! സുഗുണ! (സു)

സുധാമാധുര്യഭാഷണ! അമൃതിന്റെ മാധുര്യത്തോടെ സംസാരിക്കുന്നവനേ! സുധാകരാനന–ചന്ദ്രനെപ്പോലെ മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! കഥാമൃതമുചേ–കഥാമൃതത്താൽ (നിന്റെ കഥയ്ക്ക് അമൃതുപോലെ സ്വാദുണ്ട്), ബഹുകാലമു–ദീർഘകാലം, ആകലി–വിശപ്പ് ദീരിയുന്നാനു–ശമിച്ചിരിക്കുന്നു ബ്രോവുമു–രക്ഷിച്ചാലും, ദുരാത്മുലഗു–ദുഷ്ടന്മാരായ ഭൂകിരാതകുല–ഭൂമിയിലെ കാട്ടാള (പ്രാകൃത) വർഗ്ഗത്തോട്, ദുർജ്ജനങ്ങളോട്, ജേര രാദനുചു–ചേരരുതെന്നു സുന്ദരാകാര! നീ–നിന്റെ, പരായണുല–ഭക്തന്മാരുടെ, ചെലിമി—സ്നേഹം, രാഗോരു–ആശിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജനുത! പരാത്പര! സുഗുണ!

അമൃതുപോലെ വാക്കിനു മാധുര്യമുള്ളവനേ! ചന്ദ്രനെപ്പോലെ മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! നിന്റെ ചരിതമാകുന്ന അമൃത് വളരെക്കാലം കഴിച്ചതുകൊണ്ട് വിശപ്പ് തീർന്നിരിക്കുന്നു, എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, സുന്ദരരൂപമുള്ളവനേ!

ഈ ലോകത്തിൽ കാട്ടാളന്മാരെപ്പോലെയുള്ള ദുർജ്ജനങ്ങളുമായി സംസർഗ്ഗം ചെയ്യരുതു എന്നും നിന്റെ ഭക്തന്മാരുടെ സ്നേഹം ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടും ഉള്ള ഈ ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ! പരാത്പര സുഗുണ!

172

കല്യാണി—ആദി

പ. സുന്ദരി നീ ദിവ്യരൂപമുന ജൂഡ
തനകു ദൊരികെനമ്മ (സു)

അ. മന്ദഗമന! നീ കടാക്ഷ ബലമോ
മുന്ദടി പൂജാഫലമോ ത്രിപുര! (സു)

ച കലിലോ ദീനരക്ഷകിയനി സഭ
ഗലിഗിന താവുന പൊഗഡുദനമ്മ
സലളിത ഗുണ കരുണാസാഗരി നീ
സാടിയെവരമ്മ?
അലസി വച്ചി നന്ദുക നാമനസു
ഹായി ചെന്ദുനായനി യുണ്ഡഗ മറി
കലകലമനി സുരസതുല്യ വരുസഗാ
ഗൊലുചു ശുക്രവാരപുമുദ്ദു ത്രിപുര (സു)

സുന്ദരി—അല്ലയോ ത്രിപുരസുന്ദരീദേവി! നീ—നിന്റെ ദിവ്യരൂപമുന—ദിവ്യമായ രൂപത്തെ; ജൂഡ—കാണുവാനായി, തനകു—എനിക്ക, ദൊരികെ—കിട്ടി ലഭിച്ചു, അമ്മ! മന്ദഗമന—മന്ദഗമനേ! സാവധാനത്തിൽ നടക്കുന്നവളേ! നീ കടാക്ഷ നിന്റെ കടാക്ഷത്തിന്റെ, ബലമോ—ബലമാണോ ശക്തികൊണ്ടാണോ, മുന്ദടി—മുജ്ജന്മത്തെ, പൂജാഫലമോ— പൂജാഫലത്താലാണോ? ത്രിപുരസുന്ദരി! കലിലോ—കലിയുഗത്തിൽ, ദീനരക്ഷകിയനി—കഷ്ടപ്പെടുന്നവരെ രക്ഷിക്കുന്നവൾ എന്നു, സഭഗലിഗിന താവുന—മനുഷ്യർ യോഗം ചേരുന്നിടത്തെല്ലാം പൊഗഡുദ— സ്തുതിക്കുന്ന അമ്മ! സലളിതഗുണ കരുണാസാഗരി—സൽഗുണങ്ങൾ നിറഞ്ഞ കരുണക്കടലേ, നീ സാടിയെവരു, അമ്മ—നിനക്ക തുല്യമായി ആരുണ്ട് അമ്മേ! അലസി വച്ചിനന്ദുക—തളർന്നു വന്നിട്ടുള്ള, നാമ_നസു എന്റെ മനസ്സ്, ഹായി—സൗഖ്യം ചെന്ദുനാ—കിട്ടുക, യനി (അനി) എന്നു, ഉണ്ഡഗ-ഇരിക്കുന്നു, മറി—വീണ്ടും വീണ്ടും, കലകല—കോലാഹലത്തോടെ, സുരസതുല്യ, ദേവസ്ത്രീകൾ, വരുസഗ—ഒരുവരിയായി, ഗൊലുചു—സ്തുതിക്കുന്നു, ശുക്രവാരപു-വെള്ളിയാഴ്ചയിൽ, മുദ്ദു—അഴകായ, (ത്രിപുരസുന്ദരി)

അല്ലയോ ത്രിപുരസുന്ദരിയമ്മേ! നിന്റെ ദിവ്യരൂപത്തെ ദർശിക്കുവാൻ അവസരം ലഭിച്ചു മന്ദഗമനേ! ഇതു (ദർശനം ഉണ്ടായതു) നിന്റെ കടാക്ഷം കൊണ്ടാണോ, ഞാൻ മുമ്പു ചെയ്ത പൂജാഫലത്താലോ?

ഇക്കലിയുഗത്തിൽ കഷ്ടപ്പെടുന്നവരെ കാത്തു രക്ഷിക്കുന്ന അമ്മ എന്നു ജനങ്ങൾ യോഗം കൂടുന്നിടത്തെല്ലാം നിന്നെ പുകഴ്ത്തുന്നു സൽഗുണങ്ങൾ നിറഞ്ഞ കരുണക്കടലേ! നിനക്കു തുല്യയായി ആരുണ്ട്? ക്ഷീണിച്ചു വന്നിട്ടുള്ള എന്റെ മനസ്സിനു സൗഖ്യം കിട്ടുമെന്നു വിചാരിച്ചു ഇരിക്കെ ദേവസ്ത്രീകൾ വരിയായി കലപലശബ്ദത്തോടെ വെള്ളിയാഴ്ച ദർശനത്തിന്നു നിന്നെ തൊഴുന്ന കാഴ്ച (എനിക്കു ലഭിച്ചു)

ഈ കീർത്തനം ആദിപുരമെന്ന പേരുള്ള തിരുവൊററിയൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ത്രിപുരസുന്ദരീദേവിയെപ്പററിയാണ്. തൻെറ പ്രധാന ശിഷ്യരിൽ ഒരുവനായ വീണാകുപ്പയ്യരുടെ അഭ്യർത്ഥനയനുസരിച്ച് സ്വാമികൾ ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ദർശനത്തിന്നു ചെന്ന അവസരത്തിലാണ് ഇതു പാടിയതു്. 'ദാരിനി തെലുസുകൊണ്ടി' (ശുദ്ധസാവേരി) എന്ന കീർത്തനവും ഈ ദേവിയെ കുറിച്ചാണ്. വേറെയും മൂന്നു കീർത്തനങ്ങളുണ്ട്, ത്രിപുരസുന്ദരിയെക്കുറിച്ച്.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തേതാണ് ഇവിടെ ചേർത്തതു്.

173

ശ്രീരഞ്ജനി-രൂപകം

പ. സൊഗസുഗാ മൃദംഗതാളമു ജതഗൂർചിനിന്നു
ജൊക്ക ജേയു ധീരുഡെവ്വഡോ? (സൊ)

അ. നിഗമശിരോർത്ഥമു ഗലിഗിന
നിജ വാക്കുലതോ സ്വര ശുദ്ധമുതോ (സൊ)

ച. യതി വിശ്രമ സദ്ഭക്തി വി-
രതി ദ്രാക്ഷാരസ നവരസ
യുതകൃതചേ ഭജിയിഞ്ചേ
യുക്തി ത്യാഗരാജുനി തരമാ? ശ്രീരാമ? (സൊ)

സൊഗസു—മാർദ്ദവമായി, കർണ്ണാനന്ദമായി, മൃദംഗതാളമു—മൃദംഗം വായിക്കുന്നതിനെ, ജതഗൂർച്ചി—ഒപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, നിന്നു—നിന്നെ, ജൊക്കജേയു—മനസ്സിളക്കുക, ധീരുഡു—ധീരൻ, എവ്വഡോ—ആരുണ്ട്, നിഗമശിരോർത്ഥമു—വേദങ്ങളുടെ, ശിരസ്സാകുന്ന ഉപനിഷത്തുക്കളുടെ സാരം, ഗലിഗിന—അടങ്ങിയ, നിജവാക്കുലതോ—സത്യമായ വാക്കുകളോടെ, സ്വരശുദ്ധമുതോ—സ്വരശുദ്ധിയോടെ, യതി—വിശ്രമം സദ്ഭക്തി, വിരതി എന്നിവയും, ദ്രാക്ഷയുടെതെന്നപോലെയുള്ള മാധുര്യവും, നവരസങ്ങളും ചേർന്ന കൃതിയെ—കീർത്തനം കൊണ്ട്, ഭജിയിഞ്ചേ—ഭജിക്കുന്നവൻ, യുക്തി—സാമർത്ഥ്യം, ത്യാഗരാജുനി—ത്യാഗരാജന്, തരമാ—സാദ്ധ്യമാണോ' ശ്രീരാമ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

ഉപനിഷത്തുക്കളുടെ സാരം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചും സത്യമായ വാക്കോടു് (സ്വാനുഭവത്തോടുകൂടിയ വാക്കു്) മധുരമായ മൃദംഗ താളവുമൊപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പാട്ടുപാടി നിന്നെ രസിപ്പിക്കുന്ന ധീരൻ ആരാണു ? യതി, വിശ്രമം, വിരതി എന്നിവ ചേർന്നും സദ്ഭക്തിയുടെ ദ്രാക്ഷാമാധുര്യം ചേർന്നുമുള്ള കീർത്തനം കൊണ്ടു നിന്നെ ഭജിക്കുവാൻ ഈ ത്യാഗരാജനു സാദ്ധ്യമാണോ? ശ്രീരാമ!

കീർത്തനം എന്ന സംഗീത ശിൽപ്പത്തിനു വേണ്ടതായ ഗുണങ്ങളെ ഇതിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു അങ്ങനെ ഒന്നു രചിക്കുക നാദോപാസകനായ തനിക്കുകൂടി സാദ്ധ്യമാണോ എന്നു സ്വാമികൾ സംശയിക്കുന്നു.

യതി, വിരതി, വിശ്രമം എന്നിവയെല്ലാം പര്യായങ്ങളാണ്. പദ്യബന്ധത്തിൽ, ചൊല്ലുന്നതിൻെറ സൗകര്യം പ്രമാണിച്ച് വരുത്തുന്ന നിറുത്തു് (pause) ആണ് യതി. 'യതിർവിച്ഛേദ സംജ്ഞിതാ-വൃത്തരത്നാകരം, 1, 11.

പല്ലവിയിൽ പാഠഭേദം. ജൊക്കജേയു എന്നിടത്തു സൊക്കജേയു.

174

ധന്യാസി—ആദി

പ. സംഗീതജ്ഞാനമു ഭക്തിവിനാ
സന്മാർഗ്ഗമു ഗലദേ? ഓ മനസാ (സം)

അ. ഭൃംഗിനടേശ സമീരജഘടജ മ-
തംഗ നാരദാദുലു പാസിഞ്ചേ (സം)

ച. ന്യായാന്യായമു തെലുസുനു ജഗമുലു
മായാമയമനി തെലുസുനു ദുർഗ്ഗുണ
കായജാദിഷഡ്രിപുല ജയിഞ്ചേ
കാര്യമു തെലുസുനു ത്യാഗരാജുനികേ (സം)

സംഗീത ജ്ഞാനമു—സംഗീതജ്ഞാനം, ഭക്തി, വിനാ—അല്ലാതെ, സന്മാർഗ്ഗമു—നല്ലവഴി (മോക്ഷോപായം) ഗലദേ—ഉണ്ടാകുമോ? മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; ഭൃംഗിനടേശ സമീരജ ഘടജ മതംഗനാരദാദുലു പാസിഞ്ചേ—ഭൃംഗിമുനി, ശിവൻ, ഹനുമാൻ അഗസ്ത്യൻ, മതംഗമുനി, നാരദൻ മുതലായവർ ഉപാസിച്ചതായ, ന്യായാന്യായമു തെലുസുനു—ന്യായമെന്തു് അന്യായമെന്തു് എന്നറിയുന്ന ജഗലുമായാമയമനി തെലുസുനു—ലോകം മായയാണെന്നറിയുന്ന, ദുർഗ്ഗുണ കായജാദി ഷട്രിപുല ജയിഞ്ചേ—ദുർഗ്ഗുണങ്ങളും ദേഹത്തിൽനിന്നുണ്ടായതുമായ ആറുശത്രുക്കളെ (കാമം, ക്രോധം, ലോഭം മോഹം, മദം, മാത്സര്യം) ജയിപ്പാനുള്ള കാര്യം—വഴി, തെലുസുനു—അറിയുന്നു, ത്യാഗരാജനികേ—ത്യാഗരാജനു്.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ഭൃംഗി, ശിവൻ, ഹനുമാൻ, അഗസ്ത്യൻ, മതംഗൻ, നാരദൻ മുതലായവർ ഉപാസനചെയ്ത സംഗീതവും ഭക്തിയും കൂടാതെ (വേറെ) നല്ലവഴി (മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കു) ഉണ്ടാകുമോ? ന്യായമേതു അന്യായമേതു എന്നറിഞ്ഞും, ലോകം മായാമയവും മിഥ്യയുമാണെന്നറിഞ്ഞു, ദേഹാഹമെന്ന ബോധത്താലുണ്ടായതും ദുർഗ്ഗുണങ്ങളുമായ ആറു ശത്രുക്കളെ ജയിക്കുന്ന കാര്യം അറിഞ്ഞവനുമായ ത്യാഗരാജനു (സംഗീതജ്ഞാനവും ഭക്തിയും അല്ലാതെ സന്മാർഗ്ഗമുണ്ടാകുമോ?)

പാഠഭേദം. ചരണം വരി 2. മായാമയമനേ.

175

മുഖാരി—ദേശാദി

പ. സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനമു
സാരൂപ്യ സൗഖ്യദമേ മനസാ (സം)

അ. ശൃംഗാര രസാദ്യഖില സാര പൂ
രിത രാമകഥാനന്ദാബ്ധിയുത (സം)

ച. പ്രേമഭക്തി സുജന വാത്സല്യമു
ശ്രീമദ് രമാവര കടാക്ഷമു
നേമനിഷ്ഠയശോധന മൊസംഗുനേ
നേർപ്പുഗലഗു ത്യാഗരാജുനേർച്ചിന (സം)

സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനമു-സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനം; സാരൂപ്യ സൗഖ്യദമേ—സാരൂപ്യ സുഖത്തെ തരുന്നതാണ്, മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; ശൃംഗാര രസാദ്യഖിലസാരപൂരിത-ശൃംഗാരം തുടങ്ങിയ നവരസങ്ങളുടെ സാരം നിറഞ്ഞതായ; രാമകഥാനന്ദാബ്ധിയുത-ആനന്ദക്കടലായ രാമകഥയോടു ചേർന്നതായ; പ്രേമ, ഭക്തി; സുജനവാത്സല്യമു-സജ്ജനങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹം; ശ്രീമദ് രമാവര കടാക്ഷമു-മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ കടാക്ഷം, നേമനിഷ്ഠ—സ്ഥൈര്യവും ഏകാഗ്രചിത്തവും; യശോധനമു-യശസ്സും ധനവും, ഒസംഗുനേ—തരുന്നു. നേർപ്പുഗല്ഗു—സമർത്ഥനായ, ത്യാഗരാജു-ത്യാഗരാജൻ; നേർച്ചിന-അഭ്യസിച്ച, വശമാക്കിയ.

ചരണത്തിലെ ഒടുവിലത്തെ വരി പല്ലവിയോടു ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

മനസ്സേ!, സമർത്ഥനായ ത്യാഗരാജൻ വശമാക്കിട്ടുള്ള സംഗീത ശാസ്ത്രജ്ഞാനം സാരൂപ്യ സുഖത്തെ തരുന്നതാണ് ശൃംഗാരം തുടങ്ങിയ ഒമ്പതു രസങ്ങളുടെ സകല സാരവും അടങ്ങിയതും ആനന്ദക്കടലുമായ രാമചരിതത്തോടു കൂടിയ (സംഗീതശാസ്ത്ര—പ്രേമം, ഭക്തി, സത്തുക്കളോടു ഇഷ്ടം, ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം, സ്ഥിരബുദ്ധി, ഏകാഗ്രചിത്തം, കീർത്തി, ധനം തരുന്നതാണ്) സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനമു-

മുമുക്ഷുവിനു നാലുഘട്ടങ്ങളുണ്ട്—അതിലൊന്നാണു സാരൂപ്യം: സാലോക്യ-ഇഷ്ടദേവതയുമായി ഒരേലോകത്തിലെത്തുക, സാമീപ്യം-ഇഷ്ടദേവതയുടെ അടുത്തെത്തുക. സാരൂപ്യം ഭഗവാന്റെ രൂപത്തോടു തന്മയത്വം പ്രാപിക്കുക: സായൂജ്യം-ഭഗവത് പാദത്തിൽ ചേരുക.

നവരസങ്ങൾ—ശൃംഗാരം, കരുണം, വീരം, രൗദ്രം, ഭയാനകം, ഹാസ്യം, അത്ഭുതം, ബീഭത്സം, ശാന്തം.

സ്വാമികൾ അകിഞ്ചനത്വം സ്വയമേവ വരിച്ച മഹാത്മാവാണ്. അതിനാൽ യശോധനമു എന്നു സമസ്തപദമായി എടുക്കുകയാണു വേണ്ടതു്. യശസ്സാകുന്ന ധന .

ഈ കീർത്തനം സാളഗഭൈരവി രാഗത്തിലായും ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു.

176

ശങ്കരാഭരണം—ആദി

പ. സ്വരരാഗസുധാ രസയുത ഭക്തി
സ്വർഗാപവർഗമുരാ ഓ മനസാ (സ്വ)

അ. പരമാനന്ദമനേ കമലമുനേ
ബകഭേകമു ചെലഗിയേമി മനസാ (സ്വ)

ച. മൂലാധാരജ നാദമെറുഗുടേ
മുദമഗു മോക്ഷമുരാ
കോലാഹല സപ്തസ്വരഗൃഹമുല
ഗുറുതേ മോക്ഷമുരാ ഓമനസാ (സ്വ)

സ്വരരാഗസുധാ രസയുതഭക്തി—സ്വരത്തിന്റെയും രാഗത്തിന്റെയും അമൃതരസം നിറഞ്ഞ ഭക്തി, സ്വർഗ്ഗാപവർഗ്ഗമു (സ്വർഗ + അപവർഗ്ഗമു) സ്വർഗ്ഗവും മോക്ഷവും, രാ—സംബോധനാശബ്ദം, ഓ മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ! പരമാനന്ദമനെ—പരമാനന്ദമെന്നറിയപ്പെടുന്നതു്, കമലമു-താമര, പൈ—മേൽ, മീതെ, ബക—കൊററി, ഭേകമു-തവള, ചെലിഗി—സഞ്ചരിക്കുക, ഏമി— അല്ലേ? മനസാ—മനസ്സേ! മൂലാധാരജ—മൂലാധാരത്തിൽ നിന്നുളവാവുന്നതു, നാദമു-നാദം; എറുഗുട—അറിയുന്നതു്; മുദമുഗ്ഗ—സന്തോഷമുള്ള, മോക്ഷമു—മോക്ഷം, രാ—സംബോധന കോലാഹല—കോലാഹലം, സപ്തസ്വര—സപ്തസ്വരങ്ങൾ, ഗൃഹമുല—വസതികൾ, ഗുറുതേ—അറിവാകുന്നതു, മോക്ഷമു—മോക്ഷം, രാ—ഓ മനസാ!

അല്ലയോ മനസ്സേ, സ്വരങ്ങളും രാഗങ്ങളുമാകുന്ന അമൃതരസം നിറഞ്ഞ ഭക്തിയാണ് സ്വർഗ്ഗവും മോക്ഷവും തരുന്നതു പരമാനന്ദമാകുന്ന താമരയുടെ മീതെ പറന്നും തുള്ളിയും കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കൊററിക്കും തവളയ്ക്കും എന്താ യോഗം! താമരയുള്ളിൽ തേനുണ്ടെന്നറിഞ്ഞു അതാസ്വദിക്കുന്ന വണ്ടിന്റെ കഴിവ് അവയ്ക്കില്ലെന്നു സാരം) മൂലാധാരത്തിൽ നിന്നുത്ഭവിക്കുന്ന നാദത്തിന്റെ സ്വഭാവം അറിയുന്നതു തന്നെ ആനന്ദവും മോക്ഷവും ആണ്. സപ്തസ്വരങ്ങളുടെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനങ്ങളറിയുന്നതും അതുപോലെ മോക്ഷപ്രദമത്രെ

തന്ത്രശാസ്ത്രത്തിലും രാജയോഗത്തിലു ദേഹത്തിൽ പ്രാണന്റെ ഇരിപ്പടങ്ങളായിട്ടു ആറു ചക്രങ്ങളെ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിലൊന്നാണ് മൂലാധാരം.

നാലു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതാണിവിടെ ചേർത്തതു് വർദ്ധിപ്പിച്ചതും പല വിധത്തിലുള്ളവയുമായ ശബ്ദങ്ങൾ ചേർന്നതാണ് കോലാഹലം. അതു സപ്തസ്വരത്തിനോടു യോജിപ്പിക്കുന്നതു എങ്ങനെയെന്നറിവായിട്ടില്ല

ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ നാദബ്രഹ്മോപാസനയെ രാജയോഗവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. രണ്ടിന്റെയും ലക്ഷ്യം ബ്രഹ്മാനന്ദലബ്ധിയാണ്. സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളുടെ യോഗം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന രസാനന്ദം തന്നെ ബ്രഹ്മാനന്ദമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. രസാനന്ദത്തിനു ബ്രഹ്മാനന്ദത്തിന്റെ സഹോദരത്വമുണ്ട്. ശ്ളോകമില്ലു സപ്തസ്വര എന്ന ജഗന്മോഹിനി കീർത്തനത്തിലും സ്വാമികൾ ഈ തത്വം വ്യഞ്ജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു ഈ പ്രകൃതത്തിൽ സ്വരാർണ്ണവത്തിൽ നിന്നുദ്ധരിച്ച ഈ പ്രമാണവും ശ്രദ്ധേയമാണ്:

ആത്മമദ്ധ്യഗത പ്രാണ
പ്രാണമദ്ധ്യേ ഗതോ ധ്വനി:
ധ്വനിമദ്ധ്യേ ഗതോ നാദ:
നാദമദ്ധ്യേ സദാശിവ:

നാദോപാസനയുടെ ലക്ഷ്യം മോക്ഷമാണെന്നറിയാതെ നേരമ്പോക്കിനും ഉപജീവനത്തിനും മാത്രം സംഗീതം അഭ്യസിച്ചവരെയാണ് സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ അനുപല്ലവിയിൽ ബകഭേകങ്ങളായി ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നാലുചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതാണ് ഇവിടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നതു്.

177

ജനരഞ്ജനി—ദേശാദി

പ. സ്മരണേ സുഖമു രാമനാമ
നരുഡൈ ബുട്ടിനന്ദുകു നാമ (സ്മ)

അ. വരരാജ യോഗ നിഷ്ഠലൌ
വാരികാനന്ദ മന്ദേടട്ടു (സ്മ)

ച. രാമനാമശ്രുവണ മുവല്ല
നാമരൂപമെ ഹൃദയമുനിണ്ഡി
പ്രേമപുട്ട സേയഗ ലേദാ? നിഷ്
കാമ ത്യാഗരാജു സേയു നാമ (സ്മ)

സ്മരണേ(സ്മരണേ+എ) സ്മരണം, ഉച്ചാരണം മാത്രം, സുഖമു—സുഖം, രാമനാമ-രാമനാമം. നരുഡൈ—പുട്ടി—മനുഷ്യനായി ജനിക്കുക, നന്ദുകു—കാരണം, നാമ (സ്മരണേ—വാ—ശ്രേഷ്ഠമായ രാജയോഗനിഷ്ഠുലൌ—രാജയോഗത്താൽ നിഷ്ഠയുള്ളവർ, വാരികാനന്ദമന്ദേട്ടു (വാരികു+ആനന്ദമു+അന്ദേടട്ടു) വാരികു—അവക്ക്, ആനന്ദമു അന്ദേട്ടു—ലഭിക്കുന്നു. രാമനാമശ്രുവണമു—രാമനാമം കേൾക്കുന്നതു്, വല്ല—കാരണമായി, നാമരൂപമേ—നാമവും രൂപവും മാത്രം, ഹൃദയമുനിണ്ഡി—ഹൃദയം നിറയെ, പ്രേമപുട്ട—പ്രേമം ജനിക്ക, സേയഗ—കാരണമാവുക, ലേദ—കഴിയില്ല, നിഷ്കാമത്യാഗരാജു—നിഷ്കാമനായ ത്യാഗരാജൻ, സേയു—ചെയ്യുക, നാമ—നാമം

മനുഷ്യനായിജനിച്ചവന്ന ശ്രീരാമനാമോച്ചാരണം മാത്രമാണ സുഖത്തെ ചെയ്യുന്നതു, വിശിഷ്ടമായ യോഗാഭ്യാസം ചെയ്യുന്നവക്കു കൂടി അതു ആനന്ദത്തെ നൽകുന്നു, ഫലേച്ഛ കൂടാതെ ത്യാഗരാജൻ ചെയ്യുന്ന നാമസങ്കീർത്തനം കേൾക്കുക കാരണം ജനഹൃദയത്തിൽ (ശ്രീരാമൻെറ) നാമരൂപങ്ങൾ പതിയുകയും ഭഗവാനോടു ഭക്തി ജനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നില്ലെ?

നരുഡൈ പുട്ടി നന്ദുകു എന്ന പ്രയോഗം ശ്രദ്ധേയമാണ്. ലോകത്തിൽ പലതും ജനിക്കുന്നുണ്ടു്. ദ്വിപാദ മനുഷ്യൻ (ചതുഷ്പദ) നാൽക്കാലിപോലെ മൂകനല്ലെന്നും വാക്ക്സിദ്ധി ഭഗവന്നാമസങ്കീർത്തനത്തിന്നും തദ്വാര സുഖ പ്രാപ്തിക്കുമാണെന്നും ഇതിൽ ധ്വനിയുണ്ടു്.

സ്മരണം മനസ്സുകൊണ്ടാണ്. എന്നാൽ കീർത്തനത്തിലെ ആശയം നാമസങ്കീർത്തനമാണ് 'എവരനി' മുതലായ കീർത്തനങ്ങളിൽ രാമനാമത്തിൻെറ മഹിമ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

178

യദുകുലകാംഭോജി_ഝമ്പ

പ. ഹെച്ചരികഗാ രാര ഹേ രാമചന്ദ്ര!
ഹെച്ചരികഗാ രാര ഹേ സുഗുണസാന്ദ്ര! (ഹെ)

അ. പച്ചവില്തുനി ഗന്ന പാലിതസുരേന്ദ്ര! (ഹെ)

ച. നിന്നു ജൂഡവച്ചു ഭഗിനി കരംബുചിലുക
മനസുരഞ്ജില്ലു നീ മഹിമലനു ബലുക
മിനുവാസുലെല്ല വിരുലനു ചാലജിലുക
ഘനത്യാഗരാജു കനുഗൊനു മുദ്ദുഗുലുക (ഹെ)

ഹെച്ചരികഗാ–കരുതലോടുകൂടി(സൂക്ഷിച്ച്, ജാഗ്രതയായി); രാര–വന്നാലും; ഹേ! രാമചന്ദ്ര! സുഗുണസാന്ദ്ര–സൽഗുണസമ്പന്നനേ! പച്ചവിലുത്തുനി–കാമദേവന്റെ, കന്ന–അച്ഛൻ; പാലിതസുരേന്ദ്ര–ഇന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചവൻ (സംബോധനകൾ); നിനു–നിന്നെ; ജൂഡവച്ചു–കാണ്മാൻ വരുന്ന; ഭഗിനി കരംബു–സോദരിയുടെ കയ്യിൽ; ചിലുക–കിളി; മനസുഞ്ജില്ല–സന്തോഷത്തോടെ; നീ മഹിമലനു–നിന്റെ മഹിമകളെ; ബലുക–പറയുക; ദിവിവാസുലെല്ല ദേവന്മാരെല്ലാം; വാരുചര–പുഷ്പങ്ങളെ; ചല–വളരെ; ജില്ലുക–വർഷിച്ചു; ഘന–മഹാനായ, വലിയ; ത്യാഗരാജു–ത്യാഗരാജൻ; കനുഗൊനു–കാണുവാൻ; മുദ്ദുഗുലുക–അഴകായ, അഴക് ചിതറിയിട്ട്,

അല്ലയോ രാമചന്ദ്ര! സൽഗുണസമ്പന്നനായവനേ! സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് എഴുന്നെള്ളിയാലും. കാമജനക! ഇന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചവനേ! നിന്നെ കാണ്മാനായി വരുന്ന സോദരി (പാർവ്വതി)യുടെ കയ്യിലുള്ള കിളി മനസ്സന്തോഷത്തോടെ നിന്റെ മഹിമകളെ കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടും ദേവന്മാർ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തുകൊണ്ടുമിരിക്കുന്ന അഴകിയ കാഴ്ച ഈ ത്യാഗരാജൻ മനസ്സന്തോഷത്തോടെ കാണ്മാനായി (എഴുന്നെള്ളിയാലും)

ഉത്സവസമ്പ്രദായ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിത്. ഭഗവാന്റെ ദിവ്യമംഗള വിഗ്രഹം ശീവേലിക്ക് എഴുന്നള്ളിക്കുമ്പോൾ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു വരണം എന്നാണ് ആശയം. എഴുന്നെള്ളിക്കുന്ന പുരോഹിതനുള്ള നിർദ്ദേശം സ്വാമികൾ ഭഗവാനെത്തന്നെ ബോധിപ്പിക്കുകയാണ്.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു ചേർത്തത്. ഘന എന്ന വിശേഷണം ഉപയോഗിച്ചതു പ്രാസത്തിനു മാത്രം വേണ്ടിയായിരിക്കും. സ്വാമികൾ ആത്മസ്തുതി ചെയ്യുകയില്ല.

179

മുഖാരി—ആദി

പ. ക്ഷീണമൈ തിരുഗ ജന്മിഞ്ചേ
സിദ്ധിമാനരാ ഓ മനസാ (ക്ഷീ)

അ. ഗീർവ്വാണ നാടകാലങ്കാരവേദ
പുരാണയജ്ഞ ജപതപാദുല ഫലമുലു (ക്ഷീ)

ച. എദി ജേസിന ജഗന്നാഥുഡു ശിരമുന
ഹൃദയമുന വഹിഞ്ചി
പദിലമൈന സത്പദമുനൊസംഗേ
ബാട ത്യാഗരാജവിനുതുനി ഭജനരാ (ക്ഷീ)

ക്ഷീണമൈ–ക്ഷയിക്കുന്നതു്, നശിക്കുന്നതു്; തിരുഗ–വീണ്ടും; ജന്മിഞ്ചേ–ജനിപ്പിക്കുന്നതായ; സിദ്ധി–സിദ്ധി; മാനരാ–ഉപേക്ഷിച്ചാലും, ഓമനസാ–അല്ലയോ മനസ്സേ; ഗീർവ്വാണ–സംസ്കൃതഭാഷ; നാടകാലങ്കാര–നാടകാലങ്കാരങ്ങൾ; വേദപുരാണ–വേദപുരാണങ്ങൾ; യജ്ഞജപതപാദുല–യാഗം, ജപം തപസ്സ് മുതലായ; ഫലമുലു–ഫലങ്ങൾ; എദി–എന്തെല്ലാം; ചേസിന–ചെയ്തു. ജഗന്നാഥുഡു–ജഗന്നാഥൻ; ശിരമുന–തലയിൽ; ഹൃദയമുന–ഹൃദയത്തിൽ; വഹിഞ്ചി–വഹിച്ചുകൊണ്ട്; പദിലമൈന–രക്ഷയുള്ള; സത്പദമുന–സത്പദത്തെ; ഒസംഗേ–തരുന്നതു്; ബാട–വഴി; ത്യാഗരാജ വിനുതുനി ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവന്റെ; ഭജന–ഭജന; രാ സംബോധന.

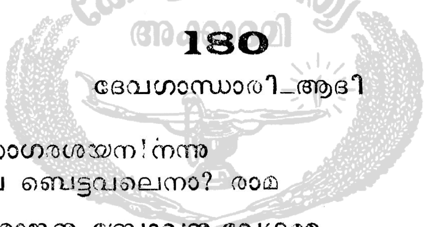
പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ദേവഭാഷയായ സംസ്കൃതത്തിൽ ഉള്ള നാടകാലങ്കാരങ്ങൾ പഠിച്ചാലും വേദപുരാണങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്താലും യാഗം, ജപം, തപസ്സ് എന്നിവ ചെയ്താലും കിട്ടുന്ന ഫലങ്ങൾ നശ്വരവും വീണ്ടും ജന്മമെടുക്കുവാൻ കാരണമാകയാൽ ആ സിദ്ധികളെ ഉപേക്ഷിച്ചാലും (നാം) എന്തു ചെയ്താലും ജഗന്നാഥനായ ഭഗവാൻ അതിനെ തലയിലും മനസ്സിലും വെച്ചുകൊണ്ടു് അവനു് ഉൽകൃഷ്ടവും ശാശ്വതവുമായ പദവി നൽകുന്നു. ഉത്തമമാർഗ്ഗം ത്യാഗരാജൻ വന്ദിക്കുന്നവന്റെ (ശ്രീരാമ) ഭജനമാണു്.

നശ്വരവും വീണ്ടും വീണ്ടും ജന്മമെടുക്കുവാൻ കാരണമാവുന്നതുമായ സിദ്ധികളെ (അണിമാദി) ത്യജിച്ചാലും എന്ന പല്ലവിക്കു അർത്ഥംപറയാം.

ഒരുവൻ എത്ര വലിയ പണ്ഡിതനായാലും ജപതപാദികളെക്കൊണ്ടു് അഷ്ടസിദ്ധികൾ നേടിയാലും അവൻ ജനനമരണക്ലേശത്തിൽ നിന്നു മുക്തനാകുന്നില്ല ''ക്ഷീണേപുണ്യേമർത്ത്യലോകം വിശന്തി'' ഭവസാഗരതരണത്തിനു് ഭഗവത് കാരുണ്യം തന്നെ വേണം.

തന്റെ സമാധിയുടെ അൽപദിവസങ്ങൾക്കു മുമ്പു രചിച്ച ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ മനുഷ്യരാശിക്കു തന്റെ അന്ത്യസന്ദേശം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു. ശാശ്വതമായ ആനന്ദലബ്ധിക്കു മാർഗ്ഗം ഒന്നു മാത്രം: ശ്രീരാമഭജനം ഈ സംസാരദുഃഖത്തിൽനിന്നു ഭക്തനെ രക്ഷിക്കും.

180

ദേവഗാന്ധാരി–ആദി

പ.	ക്ഷീരസാഗരശയന! നന്നു ചിന്തല ബെട്ടവലെനാ? രാമ	(ക്ഷീ
അ.	വാരണരാജുനു ബ്രോവനു വേഗമേ വച്ചിനദി വിന്നാനുരാ രാമ!	(ക്ഷീ)
ച.	നാരീമണി കി ജീരലിച്ചിനദി നാഡേനേ വിന്നാനുരാ ധീരുഡൗ രാമദാസുനി ബന്ധമു ദീർച്ചിനദി വിന്നാനുരാ നീരജാക്ഷികൈ നീരധി ദാടിന നീ കീർത്തിനി വിന്നാനുരാ താരകനാമ! ത്യാഗരാജനുത! ദയതോ നേ ലുകോരാ രാമ!	(ക്ഷീ)

ക്ഷീരസാഗരശയന–പാൽക്കടലിൽ പള്ളികൊള്ളുന്നവനേ! നന്നു–എന്നെ; ചിന്തലു–ചിന്തകൾ, ആധികൾ; ബെട്ടവലെനാ–പെടുത്തണമോ? രാമ! വാരണരാജുനു–ഗജേന്ദ്രനെ; ബ്രോവനു–രക്ഷിക്കുവാനായി, വേഗമേ–വേഗത്തിൽ; വച്ചിനദി–എത്തിയതു; വിന്നാനുരാ–കേട്ടിട്ടുണ്ടു്; രാമ! നാരീമണികി–സ്ത്രീരത്നത്തിനു (പാഞ്ചാലിക്കു); ജീരലിച്ചിനദി (ചീരലു+ഇച്ചിനദി) വസ്ത്ര

ങ്ങരം കൊടുത്തതു; നാഡേ—മുമ്പുതന്നെ നേ ഞാൻ: വിന്നാനരാ, ധീരുഡൗ—ധീരനായ; രാമദാസുനി—രാമദാസന്റെ; ബന്ധമു—ബന്ധനം; ദീർച്ചിനദി—അഴിച്ചുവിട്ടതു്; വിന്നാനരാ; നീരജ ക്ഷികൈ—താമരയുടെ അഴകോടുകൂടിയ കണ്ണുകളുള്ള സീതാദേവിക്കവേണ്ടി; നീരധി—സമുദ്രത്തെ; ദാടിന—കടന്ന; നീ—നിന്റെ കീർത്തിനി—കീർത്തിയെ; വിന്നാനരാ; താരകനാമ—സംസാരത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുന്ന നാമമുള്ളവൻ; ത്യാഗരാജനുത! ദയതോനേ—ദയയോടെ; ഏലുകോനേ—ഏററടുത്താലും.

അല്ലയോ ക്ഷീരസാഗരശയന! രാമ! എന്നെ ഇങ്ങനെ ആധിയിൽ പെടുത്തണമോ? ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷിക്കുവാനായി നീ ബദ്ധപ്പെട്ടു വന്നതു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ദ്രൗപദിക്ക (കൗരവസഭയിൽ വെച്ചു ദുശ്ശാസനൻ വസ്ത്രാക്ഷേപം ചെയ്ത സമയത്തിൽ) വസ്ത്രം കൊടുത്തു (മാനം രക്ഷിച്ചതു) ഞാൻ മുമ്പുതന്നെ കേട്ടിട്ടുണ്ടു് ധീരനായ (ഭദ്രാചല) രാമദാസനെ ബന്ധനത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ചതും ഞാൻ കേട്ടു സീതാദേവിക്ക വേണ്ടി നീ കടൽ കടന്നതും ഞാൻ കേട്ടു അല്ലയോ താരകനാമ! ദയയോടെ എന്നെ ഏററുകൊണ്ടാലും.

ധീരുഡൗ എന്നതിന്നു സ്ഥിരചിത്തനായവൻ എന്ന അർത്ഥമാണു ഇവിടെ.

കർണ്ണാനന്ദകരവും ആലോചനാമൃതവുമായ ഈ കീർത്തനത്തിൽ കൃതയുഗത്തിലും ത്രേതായുഗത്തിലും, ദ്വാപരയുഗത്തിലും ഈ കലികാലത്തും നടന്നതായ സംഭവങ്ങളെ അനുസ്മരിക്കുകയാണ്. ചിന്ത പലവിധമാണ്: ഗജേന്ദ്രന അത്യാസന്നമായ മരണഭയം; വിരഹദുഃഖവും ലങ്കേശ്വരന്റെ ഭീഷണിയും കൊണ്ടുള്ള സീതയുടെ ചിന്ത; സദസ്സിൽവെച്ചു മാനഭംഗം വരുമെന്ന പാഞ്ചാലിയുടെ ചിന്ത; തന്റെ ആരാധനാമൂർത്തിക്ക ക്ഷേത്രം പണിചെയ്തതിന്നു തടവാണല്ലോ കാട്ടിയതു് എന്നു രാമദാസന്റെ ചിന്ത. ഇത്തരത്തിലുള്ള ആപത്തൊന്നും വരാതിരുന്ന ത്യാഗരാജന്റെ ആധി എന്തായിരുന്നുവെന്നു നാം ചിന്തിച്ചുപോകും. ഭവഭയം തന്നെ! അതുകൊണ്ടാണു സ്വാമികൾ താരകനാമ! എന്നു സംബോധന ചെയ്യുന്നതു്,

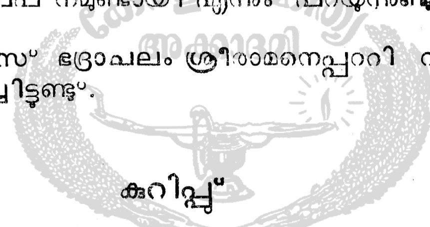
ത്യാഗരാജസുധ ഒന്നാം ഭാഗം

സമാപ്തം.

രാമദാസ്

നല്ഗൊണ്ടയിൽ ലിംഗണ്ണനെന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രനായ ഗോപണ്ണൻ കബീർദാസന്റെ ശിഷ്യനും രാമഭക്തനുമായി. അദ്ദേഹത്തിനു രാമദാസ് എന്ന പേർ കൊടുത്തതു സ്വഗുരു തന്നെ ആയിരുന്നു. ആ ദേശത്തെ നാടുവാഴി അബുഹസ്സൻ ടാനിഷ എന്നൊരാളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം രാമദാസനെ ഭദ്രാചലത്തിൽ താസിൽദാരായി നിയമിച്ചു. അവിടെയുള്ള പുരാതനമായ ശ്രീരാമക്ഷേത്രം ജീർണ്ണാവസ്ഥയിലായിക്കണ്ടു രാമദാസ് അതു സർക്കാർ പണമെടുത്തു പുതുക്കിപ്പണിചെയ്തു. അതിനു പണാപഹരണകുററം ചുമത്തി ടാനിഷ അദ്ദേഹത്തെത്തടവിലിട്ടു. പിന്നീടു് രാമദാസ് നിർദോഷിയാണെന്നു ടാനിഷക്കു ബോദ്ധ്യമായപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആ ഭക്തനെ തടവിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുകയുംചെയ്തു. മാത്രമല്ല, നാടുവാഴി അദ്ദേഹത്തിന്നു പെൻഷൻ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്തു രാമലക്ഷ്മണന്മാർ തന്നെ ബ്രാഹ്മണവേഷത്തിൽചെന്നു ഖജാനായിൽനിന്നു രാമദാസ് എടുത്ത പണം ടാനിഷക്കു മടക്കിക്കൊടുത്തുവത്രെ. ടാനിഷക്കു് സ്വപ്നമുണ്ടായി എന്നും പറയുന്നുണ്ടു്.

രാമദാസ് ഭദ്രാചലം ശ്രീരാമനെപ്പററി വളരെ ഭക്തിഗാനങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

കുറിപ്പ്

തെലുങ്കുഭാഷയിലെ സന്ധിനിയമപ്രകാരം 'ക' 'ഗ' ആയും 'ച' 'ജ' ആയും, 'ത' 'ദ' ആയും, 'പ' 'ബ'ആയും മാറുന്നതാണ്. ചിലപ്പോൾ രണ്ടു പദങ്ങൾക്കിടയിൽ വേറൊരക്ഷരംവരും ഉ:ശാന്തമാനസമു + ഇവ്വലനു എന്നതു ശാന്തമാനസനീവ്വലനു എന്നാകും; മേലു കോ + അയ്യ എന്നതു മേലുകോവയ്യ എന്നാകും.

പല കീർത്തനങ്ങളിലും കാണുന്ന രാ എന്നതു മദ്ധ്യമപുരുഷൻ ഏകവചന സംബോധനയാണ് 'എടാ' എന്നർത്ഥം സ്വാമികൾക്കു ഭഗവാനോടുള്ള സാമീപ്യമാണ് ഇതിൽ വ്യഞ്ജിക്കുന്നതു്. ഇതിനു വരൂ എന്നും അർത്ഥമുണ്ടു് 'രാരാമായിണ്ടി ദാക' 'ചൂതാമുരാരേ'

വാലാജപേട്ട വെങ്കടരമണഭാഗവതർ രചിച്ച

മംഗളാഷ്ടകം

ശ്രീമത് കാകർളവംശാബ്ധി ചന്ദ്രായാമല തേജസേ
പുണ്യായ പുണ്യശീലായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

രാമബ്രഹ്മസുപുത്രായ രാമനാമസുഖാത്മനേ
രാമചന്ദ്രസ്വരൂപായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

നാരദാചാര്യ കരുണാപാത്രായാദ്ഭുത കീർത്തയേ
ധീരായ നിർവ്വികാരായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

ശ്രീകാരുണ്യ സമുദ്രായ ലോകാനുഗ്രഹകാരിണേ
സാകേതാധിപ ഭക്തായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

യോഗിപുംഗവമിത്രായ യോഗാനന്ദസ്വരൂപിണേ
രാഗ ലോഭ വിമുക്തായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

ഗാനശാസ്ത്രപ്രവീണായ കലികന്മഷനാശിനേ
ശരണാഗതപോഷായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

കാവേരീതീരവാസായ കരുണാമൃതവഷ്ണേ
അവനീസുരരാജായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി